

MIASTO BIERUŃ

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA BIERUNIA

CZĘŚĆ A

**UWARUNKOWANIA
ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO**

KATOWICE, 2023 R.

**PRZEDSIĘBIORSTWO PROJEKTOWANIA, STUDIÓW,
USŁUG I REALIZACJI SPÓŁKA Z O.O**

NIP 634-012-90-90

40-547 KATOWICE, ul. Rzepakowa 2A

tel./fax. (0 32) 390 89 29

Nr KRS 0000121817 Sąd Rejonowy dla Katowic,

Wydział VIII Gospodarczo - Rejestrowy

Kapitał spółki: 50.310,00 zł

Konto bankowe:

ING B.Śl. VII O/K-ce 51 1050 1214 1000 0007 0000 9293

e-mail: terplan@terplan.com.pl www.terplan.com.pl

Zleceniodawca: Urząd Miasta Bieruń

Umowa nr 541/U/GN/2020 z dnia 15 grudnia 2020 r.

ZESPÓŁ AUTORSKI:

mgr inż. arch. Ryszard Wyszynski – Kierownik zespołu

mgr inż. Maciej Wyszynski – Główny projektant

dr Kamil Rysz – Zastępca Głównego Projektanta

dr Kinga Mazurek-Matuszewska – Projektant

mgr Julia Strojec – Projektant

tech. Teresa Malcharek – Starszy asystent projektanta

tech. Ewa Oszek – Starszy asystent projektanta

Katowice, Bieruń, 2023 r.

Spis treści

I. WPROWADZENIE.....	6
1. Podstawa formalno-prawna	6
2. Cel opracowania	6
3. Materiały źródłowe	7
4. Struktura Studium.....	8
II. UWARUNKOWANIA ROZWOJU	9
1. Podstawowe informacje o mieście	9
2. Położenie i ranga miasta.....	9
3. Struktura osadnicza	10
4. Stan prawny w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego	10
4.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	10
4.2. Stopień pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego	10
4.3. Decyzje o warunkach zabudowy za lata 2014-2020	14
4.4. Wnioski do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	15
4.5. Uwarunkowania rozwoju miasta wynikające z odpowiedzi gmin sąsiednich	16
5. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu.....	17
5.1 Struktura funkcjonalno-przestrzenna Bierunia	17
5.2 Uzbrojenie terenu	18
6. Diagnoza, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przygotowanej na potrzeby strategii rozwoju gminy.....	19
7. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony	20
8. Stan środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego	21
8.1. Położenie geograficzne	21
8.2. Budowa geologiczna	21
8.3. Wody powierzchniowe i zagrożenie powodziowe	22
8.4. Zasoby wód podziemnych	23
8.5. Warunki klimatyczne.....	24
8.6. Powierzchnia ziemi	25
8.6.1. Geomorfologia terenu	25
8.6.2. Osuwiska.....	25
8.6.3. Gleby.....	25
8.7. Zasoby naturalne.....	25
8.8. Środowisko przyrodnicze.....	26
8.9. Obszary chronione na podstawie ustawy z 16 kwietnia 2004 r.	29
8.9.1. Pomniki przyrody	29
8.9.2. Obszarowe formy ochrony przyrody.....	30
8.9.3. Tereny o podwyższonych wartościach przyrodniczych	31
8.9.4. Korytarze ekologiczne.....	33
8.10. Krajobraz	33
8.11. Jakość środowiska	33
8.11.1. Jakość powietrza	33
8.11.2. Jakość wód powierzchniowych	34
8.11.3. Jakość wód podziemnych	37
8.11.4. Klimat akustyczny.....	37
8.11.5. Promieniowanie niejonizujące	39
9. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	39
9.1. Rys historyczny	39
9.2. Zabytki wpisane do rejestru zabytków.....	40
9.3. Obiekty zabytkowe objęte ochroną	42
9.4. Stanowiska archeologiczne.....	46
9.5. Strefy ochrony konserwatorskiej	47
9.6. Dobra kultury współczesnej.....	48
9.7. Obszary zdegradowane i obszary wymagające rewitalizacji.....	49
9.8. Park kulturowy	49
10. Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych	50
11. Warunki i jakość życia mieszkańców.....	50
11.1. Struktura ludności	50
11.2. Migracje ludności.....	60
11.3. Rynek pracy	61
11.4. Mieszkalnictwo.....	62

11.5. Edukacja	62
11.6. Ochrona zdrowia i opieka społeczna	63
11.7. Gospodarka	63
11.8. Działalność usługowa i produkcyjna	64
11.9. Komunikacja i infrastruktura techniczna	64
11.9.1. Komunikacja publiczna	64
11.9.2. Infrastruktura techniczna	65
11.10. Kultura, sport i rekreacja	65
11.11. Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z uniwersalnym projektowaniem	66
12. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia.....	67
12.1. Zagrożenie powodziowe	67
12.2. Zakłady o dużym ryzyku (ZDR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej	67
12.3. Zakłady o zwiększonym ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej	67
13. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy wynikające z dokumentów strategicznych.....	67
14. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy.....	78
14.1. Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne	78
14.2. Prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego	78
14.2.1. Analiza przyrostu nowej zabudowy w latach 2010-2020	81
14.2.2. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę	81
14.2.3. Zapotrzebowanie na nową zabudowę	81
14.3. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy	86
15. Stan prawny gruntów	90
16. Obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych	90
17. Obszary naturalnych zagrożeń geologicznych	91
18. Udokumentowane złoża kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla	91
19. Tereny górnicze wyznaczone na podstawie przepisów odrębnych.....	92
20. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami	92
20.1. Komunikacja	92
20.1.1. Drogowa	92
20.1.2. Kolejowa	93
20.1.3. Rowerowa	94
20.1.4. System parkingowy	95
20.2. Infrastruktura techniczna	95
20.2.1. Gospodarka wodno-ściekowa	95
20.2.2. Energia elektryczna.....	96
20.2.3. Sieć ciepłownicza	97
20.2.4. Sieć gazowa	97
20.2.5. Gospodarka odpadami	98
20.2.6. Telekomunikacja	98
21. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych.....	98
22. Ochrona przeciwpowodziowa.....	99
23. Powierzchnie ograniczające zabudowę	99
24. Wpływ uwarunkowań na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego miasta.....	99

Wykaz rysunków

Rysunek 1 Położenie miasta Bieruń	9
Rysunek 2 Gęstość zaludnienia w powiecie bieruńsko-lędzińskim, stan na 2019 r.	51
Rysunek 3 Wartość przyrostu naturalnego w powiecie bieruńsko-lędzińskim, stan na 2019 r.....	56

Wykaz tabel

Tabela 1 Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na terenie Bierunia	10
Tabela 2 Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy	15
Tabela 3 Bilans terenu	18
Tabela 4 Stanowiska archeologiczne znajdujące się na terenie miasta Bieruń	47
Tabela 5 Liczba ludności Bierunia.....	51
Tabela 6 Udział kobiet i mężczyzn w ogólnej licznie ludności wg BDL, GUS	53
Tabela 7 Ruch naturalny ludności Bierunia.....	55
Tabela 8 Przeciętne dalsze trwanie życia obliczone dla roku 2019 wg Banku Danych Lokalnych, GUS.....	57

Tabela 9 Ludność według ekonomicznych grup wiekowych, stan na 2019 r.	58
Tabela 10 Zameldowania i wymeldowania w Bieruniu wg BDL, GUS.....	60
Tabela 11 Pracujący i bezrobotni w Bieruniu	61
Tabela 12 Edukacja w Bieruniu.....	62
Tabela 13 Podmioty według sekcji i podziałów PKD 2007 oraz ogółem sektory własnościowe publiczny i prywatny w gminie Bieruń	63
Tabela 14 Struktura własności gruntów	90
Tabela 15 Wykaz dróg powiatowych na terenie Miasta Bieruń	93

Wykaz wykresów

Wykres 1 Zmiany liczby ludności miasta Bieruń, stan na 2019 r.	52
Wykres 2 Gęstość zaludnienia miasta Bieruń, stan na 2019 r.	52
Wykres 3 Struktura wieku i płci mieszkańców Bierunia, stan na 2019 r.	57
Wykres 4 Prognoza liczby ludności w Bieruniu na podstawie danych GUS na lata 1995-2051 w oparciu o linię trendu logarytmicznego, stan na 2019 r.	80

I. WPROWADZENIE

1. Podstawa formalno-prawna

Podstawę formalną prac nad opracowaniem Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia stanowią:

- 1) Uchwała Nr XIII/10/2019 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia;
- 2) Umowa nr 541/U/GN/2020 z dnia 15 grudnia 2020 r. zawarta pomiędzy Gminą Bieruń a Przedsiębiorstwem Projektowania, Studiów, Usług i Realizacji „Terplan” Spółka z o.o. w Katowicach.

Podstawę prawną opracowania Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia stanowią w szczególności:

- 1) Art. 9, 10, 11, 12 i 13 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 977);
- 2) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004r. nr 118 poz. 1233);
- 3) Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1094 z późn. zm.);
- 4) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym;
- 5) Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

2. Cel opracowania

Celem sporządzenia nowej edycji Studium jest określenie aktualnej polityki przestrzennej miasta uwzględniającej jego potrzeby rozwojowe, w tym aktywizację gospodarczą i poprawę warunków życia mieszkańców. Niezbędne jest określenie nowych, lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem obowiązujących regulacji prawnych, w tym przede wszystkim do zgodności z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2004 r. nr 118, poz. 1233).

Studium pełni trzy podstawowe funkcje:

- 1) jest aktem polityki przestrzennej miasta, przez co określa jego politykę rozwoju przestrzennego, w tym lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego,
- 2) koordynuje ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i wpływa na ich kształt,
- 3) promuje miasto na zewnątrz - studium to filozofia rozwoju przestrzenno - gospodarczego na przyszłość, mogąca zachęcić do inwestowania.

Opracowanie niniejszego Studium jest konieczne z uwagi na nowe uwarunkowania prawne oraz potrzebę zaktualizowania polityki przestrzennej miasta, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, poprzez dostosowania jej do realnych potrzeb i możliwości rozwoju miasta.

Zgodnie ze zaktualizowaną ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju Strategia rozwoju ma zapewnić koordynację przestrzenną planowanych działań z uwzględnieniem zagadnień środowiskowych i ładu przestrzennego. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej ma obrazować spójny proces przygotowywania i wdrażania kompleksowego, wielowątkowego pomysłu na rozwój gminy.

3. Materiały źródłowe

- 1) Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ zatwierdzony uchwałą nr V/26/2/2016 Sejmiku województwa Śląskiego z dnia 29 sierpnia 2016 r. (Dz.U. Woj. Śl. z 13 września 2016r. poz. 4619);
- 2) „Strategia Województwa Śląskiego 2030” przyjęta Uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr VI/24/1/2020 z dnia 19 października 2020 r.;
- 3) Strategia rozwoju Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego na lata 2014 - 2020 przyjęta Uchwałą Nr XLIV/211/14 Rady Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego z dnia 20 lutego 2014 r.;
- 4) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Bierunia przyjęte Uchwałą Nr IV/1/2013 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 25 kwietnia 2013 r. wraz ze Zmianą nr 1 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia przyjętą Uchwałą nr XII/4/2018 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 27 września 2018 r. oraz Zmianą nr 2 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia przyjętą Uchwałą nr VI/6/2020 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 28 maja 2020r.;
- 5) Studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin i miast sąsiednich:
 - a) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Chełmek (przyjęte Uchwałą Nr XXXV/307/2014 Rady Miejskiej w Chełmku z dnia 16 stycznia 2014 r. wraz ze zmianą zatwierdzoną Uchwałą Nr XXVII/273/2017 Rady Miejskiej Chełmek z dnia 27 kwietnia 2017 r.),
 - b) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Oświęcim (przyjęte Uchwałą nr XLIII/540/18 z dnia 20 czerwca 2018 r. wraz ze zmianą zatwierdzoną Uchwałą Nr XI/105/19 Rady Gminy Oświęcim z dnia 28 sierpnia 2019 r.),
 - c) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bojszowy (przyjęte Uchwałą Nr XXXII/167/01 Rady Gminy Bojszowy z dnia 26 października 2001 r. z późn. zm.)
 - d) Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Chełm Śląski (przyjęta Uchwałą Nr VIII/46/2007 Rady Gminy w Chełmie Śląskim z dnia 21 czerwca 2007 r.);
- 6) Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego gmin sąsiednich:
 - a) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru doliny rzeki Mlecznej w Tychach (Uchwała Nr XXI/465/12 Rady Miasta Tychy z dnia 30 sierpnia 2012 r.),
 - b) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ul. Lokalnej (Uchwała Nr 0150/XVII/373/08 Rady Miasta Tychy z dnia 28 lutego 2008 r.),
 - c) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Ośrodka Rekreacji i Balneologii wraz z funkcjami uzupełniającymi i wzbogacającymi podstawowe funkcje ośrodka w Bojszowach – Jedlinie (Uchwała Nr XXI/118/2000 Rady Gminy Bojszowy z dnia 18 października 2000r.),
 - d) Zmiana Planu Ogólnego Zagospodarowania Przestrzennego miasta Łędziny dla terenu położonego po wschodniej stronie południowego odcinka ul. Będzińskiej przy granicy z miastem Bieruń (Uchwała Nr LVI/06/03 Rady Miasta Łędziny z dnia 26 czerwca 2003 r.),
 - e) Zmiana Planu Ogólnego zagospodarowania Przestrzennego miasta Łędziny dla terenu położonego po wschodniej stronie południowego odcinka ul. Będzińskiej w Łędzinach (Uchwała Nr LVII/06/03 Rady Miasta Łędziny z dnia 26 czerwca 2003 r.);
- 7) Wykaz wniosków wniesionych do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego;
- 8) Wykaz decyzji o warunkach zabudowy na lata 2014 – 2020;
- 9) Strategia rozwoju miasta Bieruń do 2020 roku;
- 10) Projekt Strategii rozwoju miasta Bierunia 2035;
- 11) Gminny Program Rewitalizacji Miasta Bierunia na lata 2016 - 2020;
- 12) Opracowanie ekofizjograficzne dla całego Miasta Bieruń wykonane przez Geologic w 2016 r.;
- 13) Ocena aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia i planów zagospodarowania przestrzennego oraz analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta Bierunia (Uchwała nr XII/3/2018 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 27 września 2018 r.);

- 14) Wieleletnia Prognoza Finansowa Miasta Bierunia na lata 2021 – 2027 przyjęta Uchwałą Nr XVI/1/2020 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 17 grudnia 2020 r.).

4. Struktura Studium

Dokument studium składa się z trzech części:

- A – uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego,
- B – kierunki zagospodarowania przestrzennego,
- C – synteza ustaleń studium i uzasadnienie przyjętych rozwiązań.

Integralną część studium stanowią również następujące rysunki:

- Rysunek nr 1. Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego w skali 1:10 000,
- Rysunek nr 2. Kierunki zagospodarowania przestrzennego w skali 1: 10 000.

II. UWARUNKOWANIA ROZWOJU

1. Podstawowe informacje o mieście

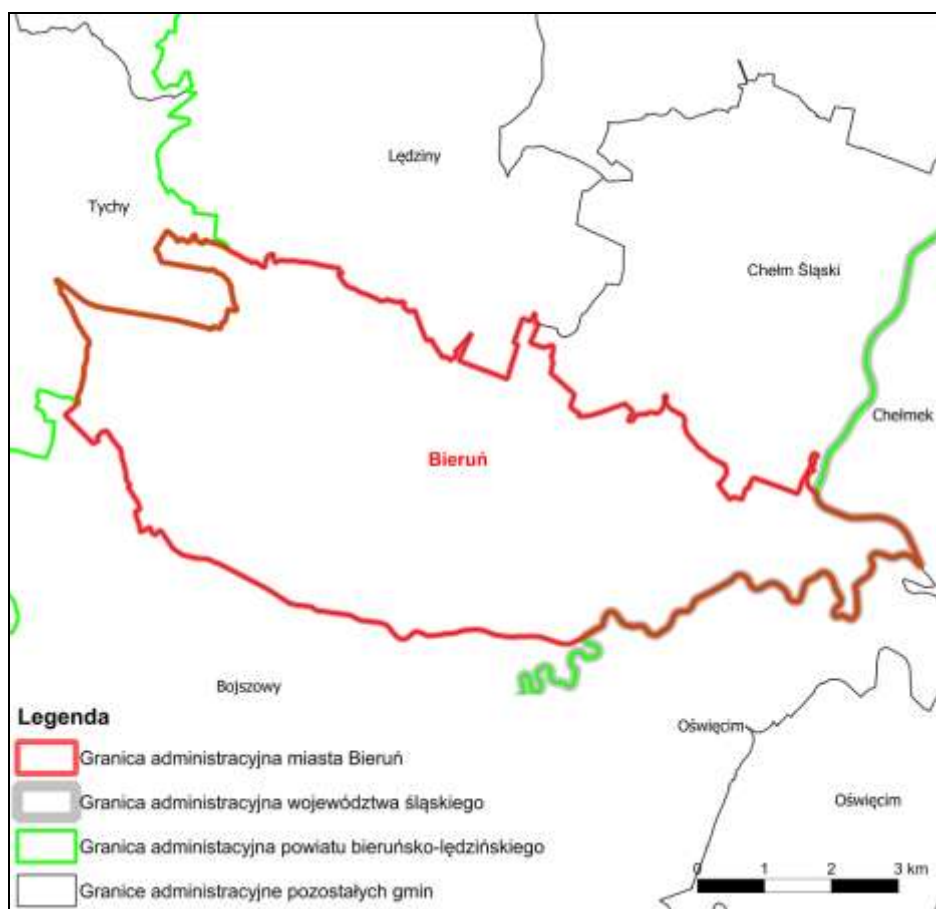
Pod względem administracyjnym Bieruń położony jest we wschodniej części województwa śląskiego, w powiecie bieruńsko-lędzkim. Bieruń składa się z dzielnic o charakterze miejskim (Bieruń Nowy i Bieruń Stary) i charakterze wiejskim (Bijasowice, Ściernie i Czarnuchowice). Powierzchnia miasta Bierunia wynosi ok. 40,49 km². W 2017 r. miasto Bieruń zamieszkiwało 19 639 osób (stan na 31.12.2017 r.). Gęstość zaludnienia miasta wynosiła 485 os./km². W 2019 r. liczba ludności zmniejszyła się do 19 507 osób, co spowodowało nieznaczne obniżenie gęstości zaludnienia do 482 os./km².

Przez Bieruń przebiega droga krajowa nr 44 klasy GP (Gliwice – Kraków), linia kolejowa nr 179 relacji Tychy – Mysłowice, linia kolejowa nr 138 relacji Oświęcim – Katowice oraz linia kolejowa nr 885 relacji Nowy Bieruń – KWK Piast.

2. Położenie i ranga miasta

Miasto Bieruń położony jest we wschodniej części województwa śląskiego, w południowo-środkowej części powiatu bieruńsko-lędzkiego. Miasto należy do Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii oraz do Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego. Miasto graniczy:

- od północy z miastem Łędziny i gminą Chełm Śląski;
- od zachodu z miastem powiatowym Tychy;
- od południa z gminą Bojszowy;
- od wschodu z miastem Chełmek i gminą Oświęcim (woj. małopolskie, powiat oświęcimski).

Rysunek 1 Położenie miasta Bieruń
Źródło: opracowanie własne

Położenie Gminy charakteryzuje się korzystnym położeniem względem głównych szlaków transportowych (drogowych i kolejowych). Najważniejszym szlakiem komunikacyjnym przebiegającymi przez miasto jest droga krajowa nr 44, łącząca Bieruń na wschód z miastem Oświęcim, a na zachód z miastem Tychy gdzie ma również połączenie z drogą ekspresową nr 1. Przez miasto przebiega linia kolejowa nr 179 Tychy – Mysłowice i linia kolejowa nr 138 Oświęcim – Katowice. Miastami partnerskimi Bierunia są: Gundelfingen (Niemcy), Moravsky Beroun (Czechy), Ostróg (Ukraina) oraz Meung sur Loire (Francja).

3. Struktura osadnicza

Obecny układ przestrzenny miasta jest kontynuacją pasmowej zabudowy wzdłuż drogi Gliwice – Kraków (nr 44) oraz w miejscach punktowych osad w dzielnicach: Bieruń Stary, Jajosty, Ściernie i Czarnuchowice. Miasto nie jest podzielone na dzielnice w ujęciu podziału administracyjnego. Miasto Bieruń tworzy sześć obrębów geodezyjnych:

- obręb Bieruń Stary, największy obręb zlokalizowany w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Tychy, Łędziny i gminy Bojszowy,
- obręb Bieruń Nowy, zlokalizowany we wschodniej części miasta pomiędzy granicami gminy Oświęcim i Chełm Śląski,
- obręb Bijasowice usytuowany w południowej części miasta granicząc jednocześnie z gminami Oświęcim i Bojszowy,
- obręb Czarnuchowice, zlokalizowany najdalej na wschód w mieście granicząc z gminami Oświęcim i Chełm Śląski oraz z Chełmką,
- obręb Jajosty, zlokalizowany jest w południowej części miasta granicząc z gminą Bojszowy,
- obręb Ściernie, który usytuowany jest w północnej części miasta granicząc jednocześnie z miastem Łędziny i gminą Chełm Śląski.

4. Stan prawny w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

4.1. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Obowiązująca aktualizacja Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia została przyjęta Uchwałą Nr IV/1/2013 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 25 kwietnia 2013 r. wraz ze Zmianą nr 1 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia przyjętą Uchwałą nr XII/4/2018 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 27 września 2018 r. oraz Zmianą nr 2 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia przyjętą Uchwałą nr VI/6/2020 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 28 maja 2020 r.

Studium i jego zmiany opracowano na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

4.2. Stopień pokrycia miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego

Miasto Bieruń posiada 69 obowiązujące plany zagospodarowania przestrzennego.

Tabela 1 Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego na terenie Bierunia

Lp.	Treść uchwały	Numer uchwały	Data uchwalenia	Data publikacji w Dz. Urz. Woj. Śląskiego
1.	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego m. Bierunia	II/3/97	11 marca 1997r.	Dz. Urz. Woj. Katowickiego Nr 18 poz. 124 z dnia 5.06.1997r.
2.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Bieruńskiego Centrum Administracji i Komeracji w Ścierniach	VI/3/97	2 września 1997r.	Dz. Urz. Woj. Katowickiego Nr 31, poz. 227 z dnia 30.11.1997r.

3.	Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego m. Bierunia	VI/3/99	27 maja 1999r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 35, poz. 1053 z dnia 20.08.1999r. Zmiany planu z: 27.02.2001r. uchwała Nr II/9/2001 Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2001 r. Nr 16, poz. 341 z dnia 25.08.2011 r.- Uchwała Nr IX/6/2011 - Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2011 r. Nr 246, poz. 4097
4.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu „Górki Soleckiej” w Bieruniu Nowym	I/6/2000	25 stycznia 2000r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 13, poz. 154 z dnia 31.03.2000r.
5.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w rejonie ul. Kościelnej, Warszawskiej i Węglowej	IV/5/2002	30 kwietnia 2002r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 31 maja 2002r. Nr 37 poz. 1325
6.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w rejonie ul. Bojszowskiej, Gołysowej i Kolejowej	V/4/2003	29 maja 2003r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 30 czerwca 2003r., Nr 54, poz. 1669
7.	Zmiany miejscowego planu szczegółowego zagospodarowania przestrzennego centralnego obszaru miejscowości Bieruń Stary	V/5/2003	29 maja 2003 r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 30 czerwca 2003r. Nr 54, poz. 1670
8.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w rejonie ul. Turyńskiej w Bieruniu	VI/1/2003	26 czerwca 2003r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 7 sierpnia 2003r. Nr 76, poz. 2105
9.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w rejonie ul. Świerczyńskiej i Domy Polne	XI/10/2003	27 listopada 2003r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 11 lutego 2004r. Nr 8, poz. 299
10.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ul. Marcina i Łysinowej w Bieruniu Starym	XI/11/2003	27 listopada 2003r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 11 lutego 2004r. Nr 8, poz. 300
11.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w rejonie ulic Warszawskiej i Zarzyny w Bieruniu	II/4/2004	22 stycznia 2004r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 7 czerwca 2004r. Nr 49, poz. 1528
12.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w rejonie ul. Licealnej, Słowackiego, Kopcowej i rzeki Mlecznej w Bieruniu	VI/1/2005	31 maja 2005r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 14 lipca 2005r., Nr 85, poz. 2330
13.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w rejonie ul. Łysinowej i Polnej w Bieruniu	VI/2/2005	31 maja 2005r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 14 lipca 2005r., Nr 85, poz. 2331
14.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w rejonie ul. Borowinowej	VIII/7/2005	28 lipca 2005r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 22 sierpnia 2005r., Nr 101, poz. 2733
15.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w rejonie ul. Świerczyńska	VIII/9/2005	28 lipca 2005 r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 22.08.2005r., Nr 101, poz. 2735
16.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w Ścierniach	II/1/2006	23 lutego 2006r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 04.04.2006r., Nr 41, poz. 1176

17.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w rejonie ul. Bijasowickiej i ul. Lipcowej w Bieruniu	III/1/2006	30 marca 2006r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 9 maja 2006r., Nr 54, poz.1510
18.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego pomiędzy ulicami Kopcową, Słowackiego, Licealną, rzeką Mleczną, ul. Wylotową oraz Potokiem Stawowym	V/2/2007	29 maja 2007r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2007r., Nr 127, poz. 2498
19.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ul. Wita i ul. Chemików	V/3/2007	29 maja 2007r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2007r., Nr 127, poz. 2499
20.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ul. Warszawskiej, Węglowej i ul. Mieszka I	V/4/2007	29 maja 2007r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2007r., Nr 127, poz. 2500
21.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego pomiędzy linią kolejową, Potokiem Goławieckim, ul. Wawelską i ul. Bohaterów Westerplatte	V/5/2007	29 maja 2007r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2007r., Nr 127, poz. 2501
22.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ul. Chemików, ul. Sowińskiego, ul. Solskiego	II/1/2008	28 lutego 2008r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2008r., Nr 81, poz. 1741
23.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ul. Bojszowskiej	V/1/2008	29 maja 2008r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2008r., Nr 140, poz. 2695
24.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ul. Borowinowej	V/2/2008	29 maja 2008r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2008r., Nr 140, poz. 2696
25.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ul. Peryferyjnej i ul. Dębowej	VIII/1/2008	31 lipiec 2008r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2008r. Nr 167, poz. 3109
26.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego pomiędzy linią kolejową, ulicami Boh. Westerplatte, Wawelską, Równoległą i Mielęckiego z włączeniem terenu położonego wzdłuż ul. Przecznicza	II/4/2009	26 luty 2009r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2009r. Nr 62, poz. 1374
27.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego pomiędzy ul. Wawelską, linią kolejową, rzeką Wisłą i ul. Warszawską	II/5/2009	26 luty 2009r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2009r. Nr 62, poz. 1375
28.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego pomiędzy ulicami Marcina, Łysinową, linią kolejową relacji Tychy-Lędziny, rzeką Mleczną i ul. Oświęcimską	II/6/2009	26 luty 2009r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2009r. Nr 62, poz. 1376
29.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ul. Okrężnej i ul. Szybowej	I/2/2010	28 stycznia 2010r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2010r. Nr 55, poz. 851
30.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ulic: Oświęcimskiej, Homera i Mlecznej w Bieruniu	VI/2/2011	28 kwietnia 2011r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2011r. Nr 145, poz. 2695
31.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ulic: Warszawskiej, Piaskowcowej i Bazaltowej w Bieruniu	VI/3/2011	28 kwietnia 2011r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2011r. Nr 145, poz. 2696
32.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu w rejonie ulic: Łysinowej, Polnej i Świerczyńskiej oraz zbiornika Łysina	VI/4/2011	28 kwietnia 2011r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2011r. Nr 145, poz. 2697
33.	Zmiana miejscowego plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ul. Licealnej, Słowackiego, Kopcowej i rzeki Mlecznej	XII/3/2012	30 sierpnia 2012r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2012r. poz. 4025
34.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego pomiędzy ul. Bogusławskiego, ul. Warszawską, ul. Granitową, ogrodzeniem KWK Piast, ul. Solecką i granicami miasta	XII/4/2012	30 sierpnia 2012r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2012r. poz. 4026
35.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w rejonie ul. Jagiełły, ul. Wiślana i rzeka Wisła	XV/2/2012	25 października 2012r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2012r. poz. 5424
36.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu Czarnuchowice	XV/1/2012	25 października 2012r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z

				2012r. poz. 5423
37.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego pomiędzy linią kolejową, Potokiem Goławieckim, ul. Wawelską i ul. Bohaterów Westerplatte	I/9/2013	31 stycznia 2013r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2013r. poz. 2053
38.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów przemysłowych położonych w rejonie ul. Chemików	IV/6/2014	27 marca 2014r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2014 r. poz. 2319
39.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w rejonie ul. Chemików w Bieruniu	IX/5/2014	25 września 2014r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2014 r., poz. 5317
40.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ulic: Krupniczej i Bijasowickiej	IX/6/2014	25 września 2014r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2014 r., poz. 5318
41.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ulic: Żywicznej, Lipcowej i Bijasowickiej	IX/7/2014	25 września 2014r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2014 r., poz. 5319
42.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych pomiędzy ul. Chemików, ul. Turyńską i linią kolejową relacji Tychy-Lędziny - etap I	II/6/2015	26 lutego 2015r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2015 r., poz. 1474
43.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w rejonie ulicy Mieszka I w Bieruniu	IV/2/2015	30 kwietnia 2015r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2015 r., poz. 2823
44.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ul. Soleckiej, ul. Sadowej, linii kolejowej i ul. Wawelskiej	VIII/6/2015	20 sierpnia 2015r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2015 r., poz. 4365
45.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ulic: Bogusławskiego i Dolomitowej	XII/10/2015	26 listopada 2015r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2015 r., poz. 6511
46.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ulicy Wita	XII/11/2015	26 listopada 2015r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2015 r., poz. 6512
47.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ul. Bojszowskiej w Bieruniu	II/7/2016	25 lutego 2016r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2016 r., poz. 1578
48.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego pomiędzy linią kolejową, ulicą Borowinową, ulicą Turystyczną i drogą dojazdową prowadzącą przez Górę Chełmeczki	III/13/2016	31 marca 2016r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2016 r., poz. 2172
49.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych pomiędzy ul. Chemików, ul. Turyńską i linią kolejową relacji Tychy-Lędziny - etap II	III/14/2016	31 marca 2016r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2016 r., poz. 2173
50.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ulic: Majowej, Jagiełły i Bijasowickiej	III/15/2016	31 marca 2016r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2016 r., poz. 2174
51.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych pomiędzy ul. Warszawską, ul. Wawelską, terenami łąk nad potokiem Bijasowickim, z włączeniem rejonu ul. Starowiślanej i ul. Patriotów w Bieruniu	XI/4/2017	26 października 2017r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2017 r., poz. 5783
52.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w rejonie ul. Rędzinnej	XII/13/2017	30 listopada 2017r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z 2017 r., poz. 6720
53.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego pomiędzy ul. Turyńską, ul. Lędzińską i granicami miasta	XVII/3/2018	20 grudnia 2018r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dn. 28.01.2019 r., poz. 706
54.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego pomiędzy ul. Kolejową, linią kolejową i ul. Szlaku Solnego	VIII/9/2019	2 lipca 2019r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dn. 05.07.2019 r., poz. 4991
55.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie ulic: Jagiełły, Królowej Jadwigi, Węglowej	XIII/9/2019	28 listopada 2019 r.	Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dn. 11.12.2019 r., poz. 8642

56.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie linii kolejowej relacji Tychy-Lędziny, ul. Pszennej, Grafitowej, Warszawskiej, Zarzyna i Turystycznej – Etap I	XIII/8/2019	28 listopada 2019r.	Dz.Urz. Woj. Śląskiego z dn. 11.12.2019 r., poz. 8641
57.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu Jajost	XIII/6/2019	28 listopada 2019r.	Dz.Urz. Woj. Śląskiego z dn. 11.12.2019 r., poz. 8639
58.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego pomiędzy linią kolejową, ulicą Borowinową, ulicą Turystyczną i drogą dojazdową prowadzącą przez Górę Chelmecki	XIII/5/2019	28 listopada 2019 r.	Dz.Urz. Woj. Śląskiego z dn. 11.12.2019 r., poz. 8638
59.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w rejonie ulicy Marcina	XIII/7/2019	28 listopada 2019 r.	Dz.Urz. Woj. Śląskiego z dn. 11.12.2019 r., poz. 8640
60.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w rejonie ulicy Turyńskiej w Bieruniu – część A	II/3/2020	27 lutego 2020 r.	Dz.Urz. Woj. Śląskiego z dn. 09.03.2020 r., poz. 2083
61.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego pomiędzy ul. Turyńską, ul. Lędzińską i granicami miasta - część B	VIII/3/2020	25 czerwca 2020r.	Dz.Urz. Woj. Śląskiego z dn. 03.07.2020 r., poz. 5275
62.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w rejonie ulicy Ofiar Oświęcimskich	X/2/2020	27 lipca 2020r.	Dz.Urz. Woj. Śląskiego z dn. 29.07.2020 r., poz. 5808
63.	Zmiana mpzp terenu położonego pomiędzy ulicami Marcina, Łysinową, linią kolejową relacji Tychy-Lędziny, rzeką Mleczną i ulicą Oświęcimską	II/3/2021	z dnia 25 lutego 2021 r.	Dz.Urz. Woj. Śląskiego z dn. 10.03.2021 r., poz. 1812
64.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w rejonie ulicy Turyńskiej w Bieruniu – część B	II/4/2021	z dnia 10 marca 2021 r.	Dz.Urz. Woj. Śląskiego z dn. 10.03.2021 r., poz. 1813
65.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w rejonie ulicy Warszawskiej w Bieruniu	III/2/2022	31 marca 2022 r.	Dz.Urz. Woj. Śląskiego z dn. 14.04.2022 r., poz. 2602
66.	miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie obszaru Staromiejskiego i Grobli	V/1/2022	28 kwietnia 2022 r.	Dz.Urz. Woj. Śląskiego z dn. 24.05.2022 r., poz. 3486
67.	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w rejonie linii kolejowej relacji Tychy-Lędziny, ul. Pszennej, Grafitowej, Warszawskiej, Zarzyna i Turystycznej – Etap I	XI/8/2022	27 października 2022 r.	Dz.Urz. Woj. Śląskiego z dn. 15.11.2022 r., poz. 7228
68.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obszaru „Górka Solecka”	XI/7/2022	27 października 2022 r.	Dz.Urz. Woj. Śląskiego z dn. 15.11.2022 r., poz. 7228
69.	zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu położonego pomiędzy linią kolejową, Potokiem Goławieckim, ul. Wawelską i ul. Bohaterów Westerplatte w Bieruniu – Etap I	VIII/3/2023	29 czerwca 2023 r.	Dz.Urz. Woj. Śląskiego z dn. 14.07.2023 r., poz. 5701

Ustalenia obowiązujących planów są wytycznymi do przeznaczenia terenu na obszarze miasta Bierunia.

4.3. Decyzje o warunkach zabudowy za lata 2014-2020

W latach 2014-2020 wydano 48 decyzji o warunkach zabudowy. Liczba wszystkich wydanych decyzji została przedstawiona w tabeli 1.

W latach 2014 – 2020 najwięcej dotyczyło zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wynosiło 28 decyzji. Najmniej decyzji dotyczyło zabudowy przemysłowo-usługowej – 2. Decyzji dotyczących infrastruktury technicznej było 9, z czego większość dotyczyła budowy przyłącza gazowego.

Tabela 2 Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy

	Lata							Ogółem
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Decyzje o warunkach zabudowy	12	5	5	5	4	11	6	48

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych z UM Bieruń oraz z opracowanej Oceny aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia i planów zagospodarowania przestrzennego oraz analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta Bierunia

4.4. Wnioski do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Po ogłoszeniu w prasie o przystąpieniu do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia wpłynęły 24 wnioski od osób fizycznych i prawnych, z których to najwięcej dotyczyło przekształcenia działek mających kierunek przeznaczenia rolny pod zabudowę mieszkaniową. Kilka wniosków dotyczyło zmiany kierunku przeznaczenia pod zabudowę przemysłowo – usługową.

W odpowiedzi na zawiadomienie o przystąpieniu do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia uzyskano 32 odpowiedzi od instytucji i przedsiębiorstw.

Najistotniejsze z nich dotyczyły:

- 1) Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Katowicach wnosi o uwzględnienie:
 - a) istniejącego przebiegu drogi krajowej nr 44 oraz jej klasy technicznej GP – główna ruchu przyspieszonego,
 - b) przebiegu drogi ekspresowej S1 wraz z obwodnicą Bierunia w ciągu DK 44, planowanych w ramach zadania inwestycyjnego pn. „budowa drogi ekspresowej S1 od węzła „Kosztowy II” w Mysłowicach do węzła „Suchy Potok” w Bielsku-Białej”,
 - c) obsługi komunikacyjnej terenów przyległych do drogi krajowej nr 44, drogi ekspresowej S1 i obwodnicy Bierunia wyłącznie poprzez układ dróg lokalnych, bez możliwości bezpośredniego włączenia do ww. drogi,
 - d) nie sytuowanie nowych terenów podlegających ochronie przed hałasem w tym terenów mieszkaniowych, usług oświaty i zdrowia, terenów rekreacyjnych na terenach przyległych do drogi krajowej oraz w jej otoczeniu,
 - e) projektowane zagospodarowanie terenów przyległych do drogi ekspresowej S1 oraz obwodnicy Bierunia oraz w ich otoczeniu winno uwzględniać przyszłe oddziaływanie hałasu.
- 2) Geolog Wojewódzki przekazał informację, iż na terenie objętym studium występują złoża kruszyw naturalnych: ŁYSINA, ŁYSINA 1, BIJASOWICE – OBSZAR A, BIJASOWICE – OBSZAR B, BIJASOWICE – OBSZAR C, udokumentowane zasoby wód podziemnych – ujęcia wód.
- 3) Nadleśnictwo Katowice wskazało na pozostawienie leśnego kierunku kształtowania gruntów leśnych, a pozostałym należy pozostawić lub nadać kierunek zagospodarowania zgodny z ich przeznaczeniem z aktualnym Planem Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Katowice. Wnoszą również o uwzględnienie granic i powierzchni lasów, w tym lasów ochronnych.
- 4) Nadleśnictwo Kobiór – przyjęcie zasady lokalizowania zabudowy w odległości nie mniejszej niż 20 m od ściany lasu (dotyczy obszarów przyległych do Gruntów SP pozostających w zarządzie Lasów Państwowych, Nadleśnictwa Kobiór). Wnosi również by w sąsiedztwie bezpośrednim nie lokalizować inwestycji, których oddziaływanie mogłoby być uciążliwe dla środowiska oraz niekorzystnie wpływać na stosunki wodne.
- 5) Śląski Komendant Wojewódzkiej Straży Pożarnej, z siedzibą w Katowicach informuje, iż na terenie objętym Studium zlokalizowany jest zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, tj. NITROERG S.A.
- 6) Komendant Miejski Państwowej Straży Pożarnej w Tychach- na terenie objętym Studium zlokalizowany jest zakład o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, tj. NITROERG S.A.. Wniosek o zarezerwowanie na terenie miasta działek pod ewentualną budowę Jednostki Ratowniczo – Gaśniczej

- oraz zapewnienie na uzgadnianym terenie urządzeń wodnych do celów p.poż. oraz dróg pożarowych zgodnie z wymaganiami.
- 7) Polskie Sieci Elektroenergetyczne – na obszarze miasta Bierunia zlokalizowane są linie elektroenergetyczne będące własnością spółki: 220kV relacji Bieruń-Komorowice, Byczyna-Poręba; 220kV relacji Bieruń-Komorowice, 220kV relacji Bieruń-Byczyna oraz stacja elektroenergetyczna 220/110kV Bieruń. Informują, że sposób zagospodarowania terenu pod liniami i w ich pobliżu powinien uwzględniać wymogi określone w odpowiednich przepisach. Wzdłuż linii elektroenergetycznych 220kV należy uwzględnić pasy technologiczne o szerokości 50m (po 25m z każdej strony od osi linii mierząc poziomo i prostopadle do osi), w których obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu.
 - 8) TAURON Wydobywanie – teren objęty opracowaniem leży w granicach terenu górniczego „Libiąż V”, wyznaczonego w koncesji na wydobywanie węgla kamiennego z udokumentowanego złoża „Janina” w granicach ustanowionego obszaru górniczego „Libiąż IV”. W ramach udzielonej koncesji nr 4/2016 na wydobywanie węgla kamiennego ze złoża „Janina” obowiązującej do 31.12.2040 r. ZG Janina nie projektuje wpływu od eksploatacji w granicach administracyjnych miasta Bierunia.
 - 9) PGG Oddział KWK Piast – obszar objęty studium w części położony jest w granicach Obszaru i terenu Górniczego: - obszaru i terenu górniczego „Bieruń II” w którym PGG S.A. posiada koncesję nr 4/2010 wydaną dn. 13.05.2010 r. przez MŚ na wydobywanie węgla kamiennego ze złoża „Piast” z terminem ważności do 31.12.2040 r.; obszaru i terenu górniczego „Łędziny I” w którym PGG S.A. posiada koncesję nr 163/94 wydana dn. 26.07.1994 r. przez MOŚŻNiL na wydobywanie węgla kamiennego i metanu ze złoża „Ziemowit” z terminem ważności do 31.08.2044 r. Obszar objęty studium w części zawiera się w granicach udokumentowanych złóż: złoża węgla kamiennego „Piast” o numerze WK 299, nr decyzji zatwierdzającej dok. Geol. GK/KZK/ZW/6658/96/98 zasoby: 1 001 850 tys. ton.; złoża węgla kamiennego „Ziemowit” o numerze WK 374, nr decyzji zatwierdzającej dok. Geol. DE/MM/489/4482/2001 zasoby: 1 155 071 tys. ton.
 - 10) Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach - tereny objęte opracowaniem znajdują się w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.
 - 11) Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Katowicach - uwzględnienie informacji dotyczących stanu rozpoznania zasobów dziedzictwa archeologicznego na terenie gminy; objęcie ochroną układu zabytkowej zieleni komponowanej (np. parki, ogrody, skwery, place, aleje, cmentarze, zieleń towarzyszącą w historycznej zabudowie – świeckiej oraz sakralnej). W stosunku do wspomnianej zieleni komponowanej należy wprowadzić zapisy obligujące do jej utrzymania, a tym samym zachowania; uwzględnienie w tekście i na rysunku studium ochrony obiektów i terenów wpisanych do rejestru zabytków, włączonych do GEZ (w tym zabytków przemysłu i techniki oraz zabytków architektury sakralnej), a także pozostałych obiektów i obszarów kwalifikujących się do objęcia ochroną konserwatorską, w tym stref ochrony ekspozycji ważniejszych zabytków; w tekście i na rysunku studium powinna znaleźć się informacja o utworzonych parkach kulturowych na terenie gminy.

4.5. Uwarunkowania rozwoju miasta wynikające z odpowiedzi gmin sąsiednich

Wpływ na uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego obszarów stykowych mają ustalenia Studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz graniczących z miastem Bieruń. Z gmin sąsiednich jedynie Tychy przekazały wnioski do studium, informując, że teren objęty opracowaniem graniczy bezpośrednio z terenami dwóch miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w tym: Miejscowym plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru doliny rzeki Mlecznej w Tychach (Uchwała Nr XXI/465/12 Rady Miasta Tychy z dnia 40 sierpnia 2012 r.) oraz Miejscowym plan zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego w rejonie ul. Lokalnej (Uchwała Nr 0150/XVII/373/08 Rady Miasta Tychy z dnia 28 lutego 2008 r.). Gmina Oświęcim nie wnosi uwag do Studium. Wniosków do studium nie złożyły: miasto Łędziny, gmina Chełm Śląski, gmina Bojszowy oraz miasto Chełmek.

Znaczna część terenów graniczących z Bieruniem jest pozostawiona w dotychczasowym zagospodarowaniu. Od północy obowiązująca *zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania*

przestrzennego gminy Chełm Śląski (przyjęte Uchwałą Nr VIII/46/2007 Rady Gminy w Chełmie Śląskim z dnia 21 czerwca 2007 r.) wskazuje kierunki zagospodarowania w postaci terenów rolnych, zieleni leśnej oraz dolesień, w małym obszarze tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z towarzyszącymi usługami. Jako powiązanie komunikacyjne – drogę główną będącą przedłużeniem ulicy Wawelskiej w kierunku północnym. Od północy obowiązuje również *zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łędziny* (przyjęta Uchwałą Nr XXIX/216/16 Rady Miasta Łędziny z dnia 30 czerwca 2016 r.), w którym kierunki przeznaczenia terenów na terenach stycznych to: tereny mieszkaniowe, produkcyjne, rolne, leśne, łąk oraz upraw ogrodnich. Jako powiązania komunikacyjne – linie kolejowe oraz droga zbiorcza będąca przedłużeniem ulicy Łędzińskiej w kierunku północnym. Miasto Łędziny jest na etapie projektowania *zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łędziny* (zgodnie z obwieszczeniem z dnia 23 września 2020 r. do publicznego wglądu projektu zmiany studium). Zgodnie z publikacją rysunku Kierunków zagospodarowania przestrzennego zmiany Studium na obszarach stycznych z miastem Bieruń kierunki przeznaczeń będą dotyczyły obszarów zabudowy zagrodowej i produkcji rolniczej oraz zabudowy mieszkaniowo-usługowej, produkcyjno-usługowej, tereny leśne, tereny rolnicze, tereny zieleni i wód. Powiązania komunikacyjne dotyczą głównie trasy kolejowej oraz projektowanej drogi ekspresowej S1, drogi głównej czyli przedłużenie ulicy Będzińskiej oraz drogi lokalnej czyli przedłużenie ulicy Wojciecha Bogusławskiego w kierunku północno-zachodnim.

Od zachodu obowiązuje *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Tychy* (przyjętego Uchwałą Nr XXXIII/692/13 Rady Miasta Tychy z dnia 30 sierpnia 2013 r. wraz ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą Nr XXI/371/16 z dnia 19 maja 2016 r. oraz Uchwałą Nr XXIII/465/20 z dnia 17 grudnia 2020 r.), w którym kierunki zagospodarowania terenów wzdłuż granicy z miastem Bieruń dotyczą obszarów przemysłowo-usługowych, zieleni i rolnych w ciągach ekologicznych, wód powierzchniowych oraz powiązań komunikacyjnych związanych z obszarem kolejowym, drogi głównej będącej przedłużeniem ulicy Turyńskiej w kierunku zachodnim, drogi zbiorczej będącej przedłużeniem ulicy Oświęcimskiej w kierunku zachodnim, drogi lokalnej będącej przedłużeniem ulicy Świerczyńskiej w kierunku zachodnim. Od południa obowiązuje *zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bojszowy* (przyjętego uchwałą Nr XLV/237/2006 Rady Gminy Bojszowy z dnia 4 października 2006 r. wraz z późn. zm.), w którym kierunki zagospodarowania przestrzennego wzdłuż granicy z miastem Bieruń mają przeznaczenie pod obszary rolnicze, łąki i pastwiska oraz tereny rzeki Gostyni i Wisły. Powiązania komunikacyjne z gminą dotyczą głównie drogi zbiorczej, będącej przedłużeniem ulicy Turystycznej w kierunku południowo-zachodnim, dróg ponadlokalnych: ulicy Świerczyńskiej, będącej przedłużeniem w kierunku południowym oraz ulicy Krupniczej, będącej przedłużeniem w stronę południową. Do powiązań komunikacyjnych zaliczana jest również planowana droga ekspresowa S1. Od południowo-wschodu obowiązuje *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Oświęcim* (przyjęte Uchwałą Nr XI/105/19 Rady Gminy Oświęcim z dnia 28 sierpnia 2019 r.) kierunki zagospodarowania przestrzennego wzdłuż granicy miasta Bieruń to obszary użytków rolnych, dolin cieków, zieleni łąkowej, zadrzewień i zakrzywień oraz wód powierzchniowych. Powiązania komunikacyjne dotyczą obszarów terenów kolejowych, drogi zbiorczej będącej przedłużeniem ulicy Warszawskiej w kierunku południowo-wschodnim. Od wschodu obowiązuje *zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Chełmek* (przyjęta Uchwałą Nr XXXV/307/2014 Rady Miejskiej w Chełmku z dnia 16 stycznia 2014 r. wraz ze zmianą wprowadzoną Uchwałą Nr XXVII/273/2017 Rady Miejskiej Chełmek z dnia 27 kwietnia 2017 r.), w którym kierunki zagospodarowania wzdłuż granicy z miastem Bieruń to tereny zieleni nieurządzonej. Brak jest powiązań komunikacyjnych pomiędzy miastem Bieruń i Chełmek.

5. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu

5.1 Struktura funkcjonalno-przestrzenna Bierunia

Struktura funkcjonalno-przestrzenna Bierunia charakteryzuje się dominacją terenów biologicznie czynnych, które stanowią 79,55 % powierzchni miasta. Tereny zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej stanowią 10,51 % całej powierzchni miasta. Najmniejszą powierzchnię stanowią tereny zabudowy

usługowej i produkcyjnej – 6,22 % oraz terenów komunikacyjnych – 3,47 % i terenów infrastruktury technicznej – 0,25 %.

Tabela 3 Bilans terenu

Tereny		Ilość jedn. Powierzchnia [ha]	Udział [%]
Tereny zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej			
1	Teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w tym tereny zabudowy zagrodowej i zabudowy jednorodzinnej z usługami	441,96	10,91
2	Teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i wielorodzinnej z usługami, zabudowa śródmiejska	53,30	1,32
	łącznie	488,98	12,23
Tereny zabudowy usługowej i produkcyjnej			
1	Teren zabudowy usługowej	47,68	1,19
2	Teren obiektów produkcyjnych, składów, magazynów i usług	352,98	8,73
	łącznie	400,66	9,92
Tereny biologicznie czynne			
1	Teren lasu	730,25	18,04
2	Teren zadrzewień i zakrzewień	65,11	1,61
3	Teren rolniczy	1246,74	30,80
4	Teren ogrodów działkowych	16,29	0,40
5	Teren cmentarza	3,74	0,09
6	Teren zieleni	913,48	22,56
7	Teren wód powierzchniowych płynących	23,59	0,58
8	Teren wód powierzchniowych stojących	27,43	0,68
	łącznie	3026,63	74,76
Tereny komunikacji i obsługi komunikacji			
1	Teren kolei	55,88	1,38
2	Teren dróg	72,87	1,43
3	Teren garaży	3,98	0,10
	łącznie	132,73	2,91
Suma		4049	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDOT10k

5.2 Uzbrojenie terenu

Bieruń zaopatrywany jest z systemu wodociągowego należącego do Rejonowego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Tychach S.A. oraz do Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach. Do sieci wodociągowej podłączonych jest ok. 99,3% mieszkańców miasta. Ilość rozprowadzonej wody w roku 2019 wyniosła 606,3 dam³. Z czego wynika, że średnie dobowe zużycie wynosi 1,7 dam³/dzień.

Na terenie Bierunia z kanalizacji miejskiej korzysta prawie 97% mieszkańców. Na obszarze miasta istnieją trzy oczyszczalnie ścieków. Liczba ludności korzystająca z trzech miejskich oczyszczalni ścieków w 2019 roku wynosiła 19 019 osób, co stanowiło 97,5% ogółu ludności.

Opis stanu infrastruktury przedstawiono w rozdziale II ust. 19 „Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami”.

6. Diagnoza, o której mowa w art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, przygotowanej na potrzeby strategii rozwoju gminy

Analiza SWOT przeprowadzona w ramach opracowania diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Bierunia będąca wstępem do opracowania nowej Strategii Rozwoju Miasta Bierunia 2035, doprowadziła do **następujących wniosków, determinujących strategię rozwoju miasta w horyzoncie czasowym do roku 2035 r. :**

1. Kluczowym wyzwaniem dla Bierunia jest restrukturyzacja gospodarki, oznaczająca odejście od dominującej roli górnictwa w życiu ekonomicznym i społecznym miasta. Wynika to z potrzeby stawienia czoła zmianom klimatycznym, obserwowanym w skali globalnej. W związku z tym, że polityka przemysłowa państwa, stanowiąca o znaczeniu i rozwoju lub/i ograniczeniu aktywności przemysłu wydobywczego pozostaje poza sferą decyzyjną władz miasta oraz jego wspólnoty samorządowej Strategia Rozwoju Bierunia 2035 musi zakładać odporność na możliwe rozstrzygnięcia władz krajowych. Oznacza to, że Strategia powinna stanowić podstawę dla zachowania prężności/odporności gospodarki miejskiej i warunków, w jakich żyją mieszkańcy.
2. Konsekwencje powyższej sytuacji są wielorakie i skłaniają do przyjęcia Strategii dostosowującej działania zgodnie ze scenariuszem oznaczającym rozszerzenie, niezwiązanej z górnictwem bazy ekonomicznej, co wiąże się z zapowiedzią zatrzymania działalności wydobywczej w 2035 r.
3. Miasto powinno wszelkimi siłami rozszerzać niezwiązaną z górnictwem bazę ekonomiczną. Trzeba mieć przy tym świadomość, że w 15 letnim horyzoncie realizacji Strategii, zarysują się już w Polsce konsekwencje wpływu sztucznej inteligencji na rynek pracy. Oznaczają one, że w nowych zakładach wytwórczych i logistycznych zapotrzebowanie na pracowników będzie się zmniejszać w stosunku do aktualnie funkcjonujących przedsiębiorstw odpowiednich branż. Nowe miejsca pracy będą wymagały – co do zasady – wyższych kompetencji i niekoniecznie będą stanowić substytut zatrudnienia dla osób pracujących obecnie w górnictwie.
4. Konsekwencją powyższych rozważań jest nadanie większego znaczenia polityce społecznej i działaniom ochronnym, w szczególności wobec osób zmuszonych do zakończenia działalności zawodowej w górnictwie. Nie wiadomo też, jakie instrumenty ochronne lub/i aktywizujące działalność osób zatrudnionych w przemyśle wydobywczym zostaną ostatecznie stworzone przez władze krajowe.
5. Miasto powinno stawić czoło zagrożeniu dla spójności przestrzennej Gminy, związanemu z budową trasy S1. Obszary sąsiadujące z trasą S1 stanowią naturalną przestrzeń dla przyszłego rozwoju gospodarczego. Potencjalnych inwestorów w tych nowych terenach działalności gospodarczej powinno się identyfikować nie w skali miasta, czy nawet obszaru metropolitalnego, lecz w układzie ogólnokrajowym, związanym z przebiegiem drogi ekspresowej S1. Nasuwa się sugestia, by dotychczasowe działania związane z lokalizacją usług administracyjnych i społecznych w sąsiedztwie przebiegu drogi ekspresowej S1 poszerzyć o nowe formy zagospodarowania na cele gospodarcze, a w tym na usługi komercyjne. Taki nowy ośrodek usługowy mógłby być miejskim obszarem strategicznej interwencji, który silniej zwiąże Stary i Nowy Bieruń, tworząc pomost/węzeł pomiędzy istniejącymi układami osadniczymi. Decyzje te powinny znaleźć odzwierciedlenie w rozwiązaniach planistycznych związanych z zagospodarowaniem przestrzennym.
6. Największym problemem Bierunia w chwili powstawania Strategii jest zanieczyszczenie powietrza. Jakość powietrza w Polsce jest konsekwencją polityki gospodarczej państwa, związanej z modelem energetyki opartej na spalaniu paliw kopalnych. Analogicznie, jak w przypadku wniosku nr 1 powyżej, samorząd Bierunia ma więc ograniczony wpływ na stan powietrza. Nie zmienia to faktu, że powinno się podejmować na poziomie gminnym wszelkie kroki ograniczające zanieczyszczenie powietrza, a szczególnie – niskiej emisji. Elementem, który warto rozważyć w trakcie prac nad studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Bierunia to zalecenie ustalenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zakazu wykorzystania ogrzewania na paliwo stałe w nowych obiektach budowlanych.

7. Bieruń powinien w większym stopniu wykorzystywać swój potencjał endogeniczny, związany z zabytkami i lokalnym, niematerialnym dziedzictwem kulturowym.

Na podstawie diagnozy wskazano następujące wnioski analizy przestrzennej:

1 – Potencjały rozwojowe miasta:

- położenie w ramach Górnośląskiego Obszaru Metropolitalnego ,
- walory przyrodnicze i kulturowe miasta umożliwiające rozwój rekreacji i turystyki,
- obszary cenne przyrodnicze i krajobrazowe,
- koncentracja dużych terenów leśnych,
- istniejące tereny pod zabudowę mieszkaniową ,
- dobrze rozwinięta infrastruktura sportu i rekreacji,
- dobrze rozwinięta infrastruktura edukacyjna,
- dobra dostępność do infrastruktury szerokopasmowego Internetu.

2 – Układy przestrzenne sprzyjające dalszemu rozwojowi Bierunia:

- położenie w ramach Górnośląskiego Obszaru Metropolitalnego ,
- dobre skomunikowanie w innymi miastami,
- droga ekspresowa S1,
- rewitalizacja linii kolejowej nr 140.

3 - Istniejące bariery przestrzenne rozwoju Bierunia.

- znaczne zróżnicowanie architektury i rozplanowania zabudowy,
- deformacje terenu, niecki, wstrząsy górotworu,
- znaczne obszary terenów zdegradowanych, wymagających rekultywacji,
- zagrożenie powodziowe,
- zły stan JCPW oraz wód powierzchniowych,
- zły stan powietrza i niskiej emisji,
- brak wystarczającej sieci połączeń komunikacyjnych transportem zbiorowym z sąsiednimi miastami.

4 - Układy przestrzenne utrudniające rozwój Bierunia.

- konsekwencja położenia w obszarze Górnośląskiego Obszaru Metropolitalnego – kroki, ruch ,
- presja na silną rozbudowę i nową zabudowę,
- bariera S1,
- bariera linii kolejowych,
- obszar przyszłych przekształceń – tereny KWK Piast Ziemowit poza kontrolą gminy.

7. Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony

Charakterystycznym elementem struktury przestrzennej miasta Bierunia jest główna oś komunikacyjna droga krajowa nr 44, o przebiegu wschód - zachód, rozdzielająca obszar miasta na dwie części. Oprócz drogi krajowej głównymi osiami komunikacyjnymi są ulice: Wawelska, Turystyczna, Władysława Jagiełły, Bijasowicka, Krupnicza, Wojciecha Bogusławskiego, Wita, Chemików, Krakowska, Oświęcimska, Macieja i Będzińska. Przez obszar miasta przebiega linia kolejowa, która przecina Bieruń na dwie części: północ i południe. Zabudowa mieszkaniowa zlokalizowana jest głównie wzdłuż ciągów komunikacyjnych na całym obszarze miasta z wyłączeniem odrębnych mniejszych jej skupisk. Zabudowa ta to głównie zabudowa mieszkaniowa i mieszkaniowo-usługowa. Widoczne jest duże skupisko zabudowy w Bieruniu Starym oraz Bieruniu Nowym. Bieruń Stary i Bieruń Nowy pełnią funkcję zwartej zabudowy strukturalno-przestrzennej ze względu na dominujące tam usługi, przemysł oraz zabudowania mieszkaniowe w tym również wielorodzinne.

Cecha ta jest charakterystyczna ze względu na funkcjonowanie dwóch odrębnych skupisk miejskich: Bierunia Nowego i Bierunia Starego, które sąsiadują z jednostkami mającymi charakter wiejski: Jajosty, Ściernie, Bijasowice oraz Czarnuchowice. Najbardziej zurbanizowaną częścią gminy jest obszar, na którym koncentruje się

zabudowa usługowa, handlowa oraz produkcyjna i przemysłowa. Dominująca na obszarze miasta jest również zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna oraz występująca na niewielkich obszarach zabudowa wielorodzinna. Obszary wiejskie to głównie zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna uzupełniona gdzieś zabudową zagrodową.

Tereny przemysłowe skupiają się w głównie w obrębie Bierunia Nowego ze znajdującą się tam Kopalnią Węgla Kamiennego „Piast-Ziemowit”. Zabudowa produkcyjno – usługowa znajduje się również w zachodniej części Bierunia Starego, gdzie rozwija się prężnie strefa ekonomiczna.

Na południu miasta wzdłuż dolin rzecznych tereny zajmowane są przez liczne grunty rolne. Gdzieś obszary miasta zajmowane są przez tereny leśne i zadrzewione, które rozłożone są na całym obszarze pomiędzy jednostkami osadniczymi.

Przez obszar miasta przebiegają rzeki: Wisła, Gostynia, Przemsza, Mleczna oraz Potoki: Goławiecki, Bijasowski i Tyski, przebiegając głównie przy południowej granicy miasta oraz we wschodniej i zachodniej jego części.

Przez obszar miasta przebiega rzeka Wisła, która przebiega w południowej części miasta od wschodu na południowy – zachód. Na obszarze miasta znajduje się również rzeka Gostynia, Przemsza i Mleczna, które są najbardziej interesującymi elementami krajobrazu Bierunia z punktu widzenia środowiska rzeczno. We wschodniej części znajduje się również Potok Goławiecki, który jednocześnie dzieli Czarnuchowice z resztą miasta. Istotnym elementem krajobrazowym są hałdy znajdujące się za Potokiem Goławieckim, które są pozostałością po eksploatacji górniczej. Pojedyncze jednostki osadnicze posiadają swoje mniejsze centra, które najczęściej zlokalizowane są wzdłuż dróg przecinających te jednostki osadnicze. Poprawa wizerunku miasta powinna następować poprzez zwiększanie udziału zabudowy zorganizowanej przestrzennie i uzupełnianie istniejącej zabudowy (wypełnianie luk budowlanych).

Polityka przestrzenna powinna być również nakierowana na faktyczną ochronę wartości kulturowych oraz krajobrazu, która przejawiała się będzie w działaniach mających na celu przeciwdziałanie rozpraszania się zabudowy i jednoznaczna ochronę terenów otwartych (obszarów nieurbanizowanych).

8. Stan środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego¹

8.1. Położenie geograficzne

Pod względem fizycznogeograficznym Bieruń położony jest w obrębie trzech mezoregionów:

- zachodnia część miasta leży na terenie Równiny Pszczyńskiej (512.21) będącej częścią Kotliny Oświęcimskiej (512.2),
- środkowa część miasta jest położona w obrębie Pagóry Jaworznickiej (341.14) będącej częścią Wyżyny Śląskiej (341.1),
- wschodnia część miasta położona jest w obrębie Doliny Górnej Wisły (512.2) będącej częścią Kotliny Oświęcimskiej (512.2)².

8.2. Budowa geologiczna

Obszar Bierunia położony jest w środkowej części Górnośląskiego Zagłębia Węglowego (GZW), w obrębie tzw. niecki górnośląskiej. Niecka ta wypełniona jest miększymi osadami morskimi i molasowymi karbonu dolnego (środkowy oraz górny turnej) jak również górnego (namur i wesfal) na poziomie 2000-3000 m, które leżą na bardzo starych skałach krystalicznych wiekowo zaliczanych od prekambriu do dewonu.

Budowa geologiczna Bierunia to głównie osady czwartorzędowe, które zalegają na pokrywie trzeciorzędowych ilów mioceńskich, z których odsłania się jedna wychodnia karbońska w Kolonii Bieruń Stary i dwie wychodnie młodszych skał triasowych w obrębie Ścierni i Starego Bierunia. Na terenie Bierunia występują osady warstw łaziskich, które budują najwyższe, ale jednocześnie łagodne i asymetryczne wzniesienie Góry

¹ za: Opracowanie ekofizjograficzne dla całego Miasta Bieruń, grudzień 2016 r.

² wg podziału fizycznogeograficznego Polski J. Kondrackiego (2002)

Chełmeczek (263,6 m n.p.m.) w Kolonii Bieruń Stary. W obrębie tego wzniesienia znajdują się liczne biedaszyby, z których wydobywano niegdyś tłuste ropy występujące wśród piaskowców karbońskich, które wykorzystywano do produkcji cegieł. Na tym rejonie miąższość wkladek ilastych pojawiają się do 2 m.

Na obszarze tej niecki górnośląskiej brak jest utworów permskich. Bezpośrednio na utworach karbońskich występują utwory triasowe wiekowo datowane na okres od triasu dolnego (pstry piaskowiec) do środkowego (wapień muszlowy), które pokrywają powierzchnię karbońską w sposób nieregularny. Podobnie do osad karbońskich są potrzaskane oraz poprzysuwane tektonicznie na zrębach. Wapienie oraz dolomity, które budują te wzniesienia były niegdyś eksploatowane na skalę przemysłową (w Ścierniach) oraz przez okolicznych mieszkańców poprzez biedaszyby wykorzystując go jako surowiec do wypalania wapna. Ze względu na zagospodarowanie formy poeksploatacyjne są już słabo widoczne.

Na podłożu karbońskim i trasowym występuje warstwa trzeciorzędowych osadów morskich pochodzących z wieku miocenijskiego. Wykształcone jako ropy margliste, piaski, piaskowce wapniste, a lokalnie występują również jako słodkowodne wapienie. Trzeciorzędowe osady osiadają na osadach karbońskich oraz triasowych wypełniając nierówności, które związane są z ciągnącymi się w pionie zrębami, dlatego ich miąższość jest różnorodna. Na terenie Bierunia odsłaniają się na powierzchni obrębu Bierunia Nowego w rejonie ul. Warszawskiej, ul. Mieszka i ul. Węgłowej (zabudowa osiedlowa oraz jednorodzinna).

Na terenie Bierunia występują również gliny zwałowe, które pochodzą z okresu zlodowacenia środkowopolskiego i występują na północ od Bijasowic wraz z podzielonym, podłużnym płatem od Bierunia Starego w kierunku Kopciowic. Gliny te nie są zbyt miękkie, często mocno zapiaszczone, co jakiś czas margliste, zabarwione na kolor szarobrunatny. Z tego samego okresu pochodzą również piaski i żwiry wodnolodowcowe występujące na obszarze ul. Chemików w Bieruniu Starym do doliny Przemszy na wschodniej granicy miasta. Uformowane jako piaski przewarstwione zaglinionymi ze zwięzłymi żwirami. Najmłodsze, holocenijskie osady, które pochodzą z akumulacji rzecznej i związane są z dolinami rzek i potoków: Wisły, Gostyni, Przemszy, Mlecznej oraz Potoku Goławieckiego i Tyskiego wraz z mniejszymi dolinami ich dopływów. W obszarze Bierunia miejscami występują namuły torfiaste.

8.3. Wody powierzchniowe i zagrożenie powodziowe

Cały teren Bierunia znajduje się w dorzeczu Wisły i odwadniany jest przez jej lewobrzeżne dopływy: Gostynię (wraz z Mleczną i Potokiem Tyskim), Potok Goławiecki i Przemszę. Należy wspomnieć także niewielki Potok Bijasowicki zbierający wody z dna doliny Wisły. Ogólnie sieć hydrograficzna Bierunia jest dobrze rozwinięta, z dużym udziałem stałych i okresowych rowów melioracyjnych, na co dodatkowo nakładają się szkody górnicze zaburzające lokalny przepływ wód w rowach i powodujące tworzenie zalewisk. W wyniku melioracji i osiadań miejscami występują bramy wodne (np. w okolicach Bierunia Starego i Czarnuchowic) oraz działy wodne niepewne (na terenach przeobrażonych w Bieruniu Starym i terenach przeciwpowodziowych w Bieruniu Nowym i Czarnuchowicach).

Rzeki odwadniające analizowany obszar zalicza się do rzek o reżimie wyrównanym z dwoma wezbraniami: roztopowym na wiosnę i deszczowym zimą, oraz o zasilaniu gruntowo-deszczowo-śnieżnym. Ten naturalny reżim jest jednak zaburzany czynnikami antropogenicznymi, których zasadniczym źródłem na obszarze Bierunia są wody kopalniane. Pośrednio wpływ mają także wspomniane deformacje terenu wynikające z osiadań górniczych, które powodują i będą nadal powodować zmiany ilościowe w przepływach rzek i powstawanie terenów bezodpływowych. Poniżej omówiono najważniejsze ciekły miasta:

Wisła – na wysokości Bierunia wchodzi w skład 84-kilometrowego odcinka, tzw. Małej Wisły od źródeł w Beskidzie Śląskim do ujścia Przemszy. Płyne w korycie krętym, częściowo uregulowanym, stanowiącym jednocześnie południową granicę Bierunia. Średni podłużny spadek koryta wynosi zaledwie 0,4 %, dlatego rzeka ma tendencję do meandrowania, co widać po nadal krętym korycie oraz po pozostałościach odciętych meandrów w obrębie doliny. Jest ona obwałowana na całym odcinku od strony Bierunia, chroniąc zabudowę Bijasowic, Bierunia Nowego i Czarnuchowic.

Zbiorniki wodne

Zbiorniki wodne na terenie Bierunia są pochodzenia naturalnego (starorzecza w dolinie Wisły), powyrobowiskowego (Jezioro Łysina), hodowlanego (Derówka) i z osiadań górniczych.

Zagrożenie powodziowe

Analiza map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego (Hydroportal ISOK) wskazuje na występowanie ryzyka wystąpienia powodzi Q1% (raz na sto lat), Q10% (raz na 10 lat) i niskie Q0,2% (raz na 500 lat) prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi. Na mapach wskazano również zagrożenie obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego oraz na obszary, obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia budowli piętrzącej.

8.4. Zasoby wód podziemnych

Według Mapy Hydrogeologicznej w skali 1:200000 ark. Kraków24 północna i centralna część miasta wchodzi w skład Regionu Górnośląskiego, podregion łaziski XVI3, w którym główny poziom użytkowy wód podziemnych znajduje się w utworach karbonu, a znaczenie podrzędne mają poziomy czwartorzędowe i triasowe. Część południowa gminy znajduje się w regionie Przedkarpackim, w podregionie przedkarpacko-śląskim, w którym główny poziom użytkowy znajduje się w utworach czwartorzędowych

Na obszarze miasta Bieruń w profilu hydrogeologicznym²⁵ występują piętra wodonośne w utworach czwartorzędu, triasu i karbonu. W piętrach tych wydzielono użytkowe poziomy wodonośne.

W obrębie dokumentowanego obszaru wydzielono cztery zasadnicze piętra wodonośne związane stratygraficznie z utworami: czwartorzędu, trzeciorzędu i triasu, które występują w nadkładzie złożeń oraz karbonu stanowiącego serię złożową.

Na terenie miasta Bierunia znajdują się udokumentowane zasoby wód podziemnych:

- wielootworowe ujęcie wody z utworów czwartorzędowych na terenie przepompowni „Ściernie”, z zalecaną strefą ochrony bezpośredniej,
- wielootworowe ujęcie wody z utworów czwartorzędowych na terenie Fabryki „Danone” Sp. z o.o. w Bieruniu, wraz z projektowaną strefą ochrony pośredniej (granice obszaru zasobowego) dla ujęcia wód podziemnych z utworów czwartorzędowych na terenie zakładu DANONE Sp. z o.o. w Bieruniu. Granice strefy określono w Dodatku nr 9 do dokumentacji hydrogeologicznej zasobów eksploatacyjnych ujęcia wód podziemnych z utworów czwartorzędowych na terenie zakładu DANONE Sp. z o.o. Fabryka w Bieruniu przy ul. Świerczyńskiej 85 (po odwierceniu otworu nr 1d, opracowanym we wrześniu 2019 r. i zatwierdzonym decyzją Marszałka Województwa Śląskiego nr 3083/OS/2021 z dnia 13 września 2021 r.
- projektowana strefy ochrony pośredniej dla ujęcia wód podziemnych, zlokalizowanego na terenie zakładu Fiat Auto Poland S.A. w Tychach. Granice strefy określono w Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne studni głębinowej nr S-2 ujmującej wody podziemne z utworów czwartorzędowych zlokalizowanej na terenie zakładu Fiat Auto Poland S.A. w Tychach przy ul. Turyńskiej 100, przyjętej zawiadomieniem Prezydenta Miasta Tychy znak: IKR-75310-01/10 z dnia 11 lutego 2010 r.
- ujęcie wody podziemnej (studnie: U-7, U-8, U-9) wg Dokumentacji hydrogeologicznej (uproszczonej) ustalającej zasoby eksploatacyjne studni U-7, U-8, U-9 ujmujących wody podziemne z utworów karbońskich dla NITROERG S.A. w Bieruniu, przyjętej zawiadomieniem Wojewody Śląskiego znak: ŚR-V.7441/3/35.2/01 z dnia 8 lutego 2002 r.
- ujęcia wody podziemnej, wraz z zaproponowaną strefą ochrony bezpośredniej, wg Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych z poziomu triasowego dla studni S-2/K w Bieruniu przy ul. Turyńskiej 2, przyjętej zawiadomieniem Starosty Bieruńskiego-Lędzińskiego znak: ŚR.752-1/3/08 z dnia 26 stycznia 2009 r.

- ujęcia wody podziemnej, wraz z zaproponowaną strefą ochrony bezpośredniej, wg Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych z utworów czwartorzędowych dla zaopatrzenia firmy NITROERG S.A. zatwierdzonej decyzją Starosty Bieruńsko-Lędzińskiego znak: ŚR.6531.1.2017 z dnia 14 lutego 2017 r.
- ujęcia wody podziemnej, wraz z zaproponowaną strefą ochrony bezpośredniej, wg Dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych z utworów czwartorzędowych wykonanego na działce nr 306/271 w miejscowości Bieruń, zatwierdzonej decyzją Marszałka Województwa Śląskiego nr 2667/OS/2017 z dnia 8 sierpnia 2017 r.
- ujęcie wody z utworów triasu i karbonu w Bieruniu Starym dla Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej (proponowana strefa ochrony bezpośredniej),
- ujęcie wody z utworów czwartorzędowych w Bieruniu Starym dla Fabryki Samochodów Małolitrażowych w Tychach (zalecana strefa ochrony bezpośredniej i pośredniej),
- ujęcie wody z utworów czwartorzędowych dla Bieruńskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji (zalecana strefa ochrony bezpośredniej),
- ujęcie wody podziemnej w szybach KWK „Piast” w Bieruniu (zalecana strefa ochrony pośredniej).

Główne zbiorniki wód podziemnych

Na terenie miasta Bierunia główne poziomy wód podziemnych nie występują.

Jednolite części wód podziemnych (JCWPd)

Zgodnie z obowiązującym podziałem, obszar Miasta Bieruń leży w obszarze pięciu Jednolitych Części Wód Podziemnych nr PLGW2000145 – RZGW Gliwice (przeważająca zachodnia część miasta), JCWP nr PLGW2000157 – RZGW Gliwice (środkowa część miasta), JCWP nr PLGW2000146 – RZGW Gliwice (wschodnia część miasta przy granicy z miastem Chełmek).

8.5. Warunki klimatyczne

Według regionalizacji klimatycznej R. Gumińskiego, analizowany teren leży w dzielnicy częstochowsko-kieleckiej – XV. Dzielnica ta charakteryzuje się:

- średnia temperatura stycznia wynosi $-2 + -3,0^{\circ}\text{C}$,
- średnia temperatura lipca około $15-16^{\circ}\text{C}$,
- średnia temperatura roczna $7-8^{\circ}\text{C}$,
- dni z przymrozkami od 112 do 130,
- dni mroźnych ok. 20-40,
- ostatnie przymrozki wiosenne występują najczęściej w końcu kwietnia lub na początku maja,
- czas zalegania pokrywy śnieżnej wynosi ok. 60-80 dni,
- okres wegetacyjny trwa od 200 do 210 dni,
- opady atmosferyczne znacznie zróżnicowane, do 650-750 mm/rok,
- przeważają wiatry południowo-zachodnie i zachodnie o prędkościach średnich 3- 4 m/s.

Warunki anemologiczne, szczególnie istotne dla przewietrzania obszaru i stanu sanitarnego powietrza (przemieszczanie zanieczyszczeń), są uzależnione od kierunku napływu głównych mas powietrza oraz modyfikowane przez rozkład zasadniczych elementów orograficznych w analizowanym obszarze. Położona na obszarze Bierunia Starego stacja meteorologiczna posiada dane anemometryczne reprezentatywne dla całego regionu. Z danych IMGW za lata 1961-1990 wynika, iż w rejonie stacji Bieruń Stary dominują wiatry z sektora zachodniego (od SW do NW, ok. 49 % przypadków), znacznie mniejszy (ok. 26 %) jest udział wiatrów wschodnich. Około 19 % przypadków stanowią cisze.

8.6. Powierzchnia ziemi

8.6.1. Geomorfologia terenu

Rzeźba terenu Bierunia jest ogólnie mało urozmaicona, można jednak w jej obrębie wydzielić dwie różniące się od siebie części: bardzo monotonną część północną i nieco bardziej zróżnicowaną część południową – z grubsza oddzielone ul. Warszawską (DK44). Charakterystycznymi elementami części południowej są trzy zręby tektoniczne przebijające się przez pokrywę trzeciorzędowo-czwartorzędową. Najwyższym wzniesieniem jest Góra Chełmeczki (263,6 m n.p.m.), która położona jest w centralnym obszarze miasta i ma charakter wydłużonego grzbietu w osi NW-SE. Góra Rędzina (256,93 m n.p.m.) to niewielkie kopulaste wzniesienie znajdujące się w Bieruniu Starym na wschód od ul. Chemików oraz na południe od ul. Rędzinnej. Wzniesienie w Ścierniach (260,5 m n.p.m.) znajduje się w Bieruniu Nowym i rozciągające się w osi E-W. W południowej części Bierunia wyróżnia się trzy duże doliny rzeczne: Wisły, Gostyni i Przemszy. Równie wyraźną formę tworzy też dolina rzeki Mlecznej wraz z Potokiem Tyskim oraz Potok Bijasowicki odprowadzający wodę z dna Wisły.

8.6.2. Osuwiska

Na obszarze miasta Bierunia nie występują obszary zagrożone ruchami masowymi ziemi zgodnie z Centralną Bazą Danych Geologicznych „Obszary predestynowane do występowania ruchów masowych poza Karpatami”. Nie stwierdzono również występowania czynnych i nieczynnych osuwisk w Systemie Osłony Przeciwośuwiskowej Państwowego Instytutu Geologicznego.

8.6.3. Gleby

Na terenie miasta Bieruń występują głównie gleby bielcowe, które wykształciły się na podłożu piaszczystym lub gliniastym. Na osadach rzecznych uformowały się mady i gleby mułowo-bagienne, w obszarze na podłożu węglanowym wykształciły się rędziny w zróżnicowanym stopniu rozwoju.

Zgodnie z mapą kompleksów rolniczej przydatności gleb województwa śląskiego najlepszy w skali miasta kompleks gleb ornych – pszenny dobry, znajduje się w obszarze rejonie centralnym oraz fragmentami w obszarze doliny Wisły. Kompleks żytni bardzo dobry zalega głównie w rejonie Bijasowic oraz na północnym obrzeżu miasta również na innych terenach.

Całkiem spore obszary zajmują grunty orne kompleksu żytniego słabego (w tym czarne ziemie zdegradowane w Bieruniu Nowym jak również nad Przemszą) oraz najłagodniejszego – zbożowo-pastewnego mocnego i słabego.

Przy dużym udziale łąk znaczny jest brak użytków zielonych, które kwalifikowane są jako bardzo dobre. Większość uznana jest jako użytki klasy średniej na analogicznych glebach jako grunty orne. Najwięcej gleb klasy III a i b znajduje się w Ścierniach, w sąsiedztwie KWK „Piast-Ziemowit”.

8.7. Zasoby naturalne

Zgodnie z danymi Centralnej Bazy Danych Geologicznych, Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego, na terenie Bierunia znajduje się sześć udokumentowanych złóż węgla kamiennego oraz pięć złóż kruszyw naturalnych (stan na kwiecień 2023 r.).

Na całym obszarze Bierunia zlokalizowane są

a) złoża węgla kamiennego:

- Złoże „Czeczott” wg systemu MIDAS nr 383. Złoże zagospodarowane, eksploatacja zaniechana. Powierzchnia złoża wynosiła 2850,8 ha,
- Złoże „Czeczott-Wschód” wg systemu MIDAS nr 8601. Złoże rozpoznane szczegółowo. Powierzchnia tego złoża to 2908,3 ha,
- Złoże „Łędziny” wg systemu MIDAS nr 7101. Złoże rozpoznane wstępnie. Powierzchnia tego złoża wynosi 5673,0 ha,
- Złoże „Oświęcim-Polanka” wg systemu MIDAS nr 1075. Złoże rozpoznane wstępnie. Powierzchnia tego złoża wynosi 10243,0 ha,

- Złoże „Piast” wg systemu MIDAS nr 299. Złoże zagospodarowane. Powierzchnia tego złoża to 4831,3 ha,
- Złoże „Studzienice” wg systemu MIDAS nr 7389. Złoże rozpoznane szczegółowo. Powierzchnia tego złoża to 2653,0 ha,
- Złoże „Ziemowit” wg systemu MIDAS nr 374. Złoże skreślone z bilansu zasobów. Powierzchnia tego złoża wynosiła 6426,0 ha,
- b) złoże metanu pokładów węgla (MPW): „Łędziny” wg systemu MIDAS 14011. Złoże rozpoznane szczegółowo,
- c) złoża kruszyw naturalnych, które znajdują się w zachodniej oraz w południowo-wschodniej części miasta:
 - Złoże „Bijasowice-obszar A” wg systemu MIDAS nr 5097. Złoże rozpoznane szczegółowo. Powierzchnia złoża to 24,0 ha,
 - Złoże „Bijasowice -obszar A 1” wg systemu MIDAS nr 20976. Powierzchnia złoża to 18,9 ha,
 - Złoże „Bijasowice-obszar B” wg systemu MIDAS nr 5098. Złoże rozpoznane wstępnie. Powierzchnia złoża to 57,0 ha,
 - Złoże „Bijasowice-obszar C” wg systemu MIDAS nr 5099. Złoże rozpoznane wstępnie. Powierzchnia złoża to 14,7 ha,
 - Złoże „Łysina” wg systemu MIDAS nr 4427. Eksploatacja złoża zaniechana. Powierzchnia złoża wynosiła 16,6 ha,
 - Złoże „Łysina 1” wg systemu MIDAS nr 13322. Złoże rozpoznane szczegółowo. Powierzchnia złoża to 1,94 ha.

8.8. Środowisko przyrodnicze

Teren obecnego Bierunia od wieków podlegał oddziaływaniu człowieka (zabudowa, gospodarka rolna i rybacka, handel, rozwój przemysłu, komunikacja i in.). W wyniku tych procesów siedliska naturalne stopniowo ulegały przekształceniu, by w efekcie doprowadzić do niemal całkowitego zaniku i/lub znacznego przeobrażenia wielu z nich. Dzisiejszy obraz roślinności Bierunia odzwierciedla zarówno naturalne warunki środowiska przyrodniczego (budowa geologiczna, geomorfologia i urozmaiconą hydrografię), jak i sposoby użytkowania gruntów w przeszłości i obecnie. Można tu wyróżnić wiele zespołów i zbiorowisk roślinnych zarówno o cechach naturalnych – leśnych, łąkowych, nadwodnych i wodnych oraz typowo synantropijnych – segetalnych i ruderalnych.

Największy powierzchniowo obszar gminy i miasta zajmują użytki rolne (ponad 60 % powierzchni), następnie tereny leśne i tereny zieleni wysokiej (ok. 16 %). Tereny zabudowane: mieszkaniowe i przemysłowe zajmują ok. 5,5 %. Ważna ze względów użytkowych i gospodarczych oraz przyrodniczych i bioklimatycznych jest grupa biotopów wodnych (cieki oraz zbiorniki wodne – ok. 2,5 %), wpływających w sposób istotny na charakter krajobrazu gminy. Niewielki powierzchniowo obszar (ok. 7,5 %) zajmują tereny komunikacyjne. Tereny te – istotne ze względów funkcjonalnych (trasy regionalne i lokalne), są jednocześnie uciążliwymi barierami trudnymi do pokonania nie tylko przez ludzi, ale także, a może głównie przez rośliny i zwierzęta.

Tereny leśne (ponad 620 ha – ok. 15 % powierzchni miasta) (Plan urządzenia lasu 2012) ograniczone są współcześnie do kilku kompleksów położonych w północnej części gminy, na granicy z Łędzinami; w części południowej – między kolonią Bieruń Stary i Bijasowicami (Kopań) oraz w południowo-zachodniej części – między Osiedlem Chemików, a doliną Gostyni.

Są to w przeważającej części lasy gospodarcze o zniekształconej strukturze. W drzewostanie dominuje tu sosna pospolita *Pinus sylvestris*, miejscami z dużym udziałem brzozy brodawkowatej *Betula pendula* w różnych, zazwyczaj niższych klasach wieku (40 - 60 lat). Drzewostan uzupełniają także: dąb szypułkowy *Quercus robur* i modrzew europejski *Larix europea* oraz rzadziej, w miejscach bardziej wilgotnych, olsza czarna *Alnus glutinosa* i jesion wyniosły *Fraxinus excelsior*. Udział w drzewostanach mają także uprawiane, obce gatunki roślin drzewiastych jak: dąb czerwony *Quercus rubra*, sosny: czarna *P. nigra*, wejmutka *P. strobus*, smółowa *P. rigida*.

Dominującym typem zbiorowisk roślinnych są **bory sosnowe**. Na znacznych powierzchniach występują płaty nawiązujące do zbiorowiska kontynentalnego **boru mieszanego** *Quercus robur*-*Pinetum*, które posiada

charakter antropogeniczny i powstało na skutek nasadzeń sosny na siedlisku lasów liściastych. Drzewostan tworzy dąb szypułkowy i sosna zwyczajna z domieszką brzozy brodawkowatej, modrzewia europejskiego i świerka pospolitego *Picea abies*. Dość często w drzewostanie pojawia się topola osika *Populus tremula* oraz nasadzany dąb czerwony *Quercus rubra*. W dobrze rozwiniętej warstwie krzewów licznie występuje kruszyna pospolita *Frangula alnus*, dziki bez czarny *Sambucus nigra*, dziki bez koralowy *S. racemosa*, jarzębina *Sorbus aucuparia* i leszczyna *Corylus avellana*. Do częstych składników runa należą: borówka czarna *Vaccinium myrtillus*, śmiałek pogięty *Deschampsia flexuosa*, jeżyna fałdowana *Rubus plicatus*, konwalijka dwulistna *Majanthemum bifolium*. Miejscami jednogatunkowe łąny, zajmujące znaczne powierzchnie, tworzy turzycza drżączkowata *Carex brizoides*.

W siedliskach bardziej wilgotnych występują płaty śródlądowego **boru wilgotnego** *Molinio-Pinetum*. Drzewostan tworzą tu sosna, świerk i brzozy brodawkowata i omszona *Betula pubescens*. W podszyciu najczęściej rośnie kruszyna pospolita i podrost gatunków drzewiastych. W trawiastym runie dominuje trzęślica modra *Molinia coerulea*.

Na siedliskach żyzniejszych występuje **las mieszany**, tworzony przez dąb szypułkowy, brzozę i olchę. W podroście występuje jarzębina i kruszyna, a w miejscach wilgotnych – świerk. Runo ma charakter mieszany. Występują tu zarówno rośliny charakterystyczne dla borów sosnowych (np. borówka czarna *Vaccinium myrtillus*, śmiałek pogięty *Deschampsia flexuosa*, siódmaczek *Trientalis europaea*, konwalijka dwulistna *Majanthemum bifolium*) jak i lasów liściastych (kostrzewa olbrzymia *Festuca gigantea*, kokoryczka wielokwiatowa *Polygonatum multiflorum*).

Łęg jesionowo-olszowy *Circaeo-Alnetum* zajmuje obniżenia terenu lekko zabagnione. W drzewostanie dominuje olsza czarna, rzadziej jesion wyniosły, dąb szypułkowy i wiąz szypułkowy *Ulmus laevis*. W warstwie krzewów można spotkać kruszynę pospolitą, czeremchę pospolitą *Padus avium*, podrost jesiona oraz dziki bez czarny. W runie występuje śmiałek darniowy *Deschampsia caespitosa*, wietlica samicza *Athyrium filix-femina*, niecierpek pospolity *Impatiens noli-tangere*, kostrzewa olbrzymia, przytulia czepna *Galium aparine* oraz jeżyny (w tym malina *Rubus idaeus*). Miejscami, znaczne powierzchnie pokrywają łąny turzycy drżączkowatej. Wiosną spotykamy tu płaty zakwitającego złocisto ziarnopłonu wiosennego *Ficaria verna* i zawilca gajowego *Anemone nemorosa*. Nieco później zakwita na biało czartawa pospolita *Circaea lutetiana*.

Pozostałe zbiorowiska leśne występują jako ograniczone powierzchniowo remizy w obrębie terenów rolniczych oraz w dolinach rzecznych.

Grąd subkontynentalny *Tilio-Carpinetum* występuje na glebach żyznych brunatnych, obecnie z reguły zajętych pod uprawę. Stąd też aktualnie lasy grądowe zachowały się tylko miejscami, np. na groblach (np. Bieruń Stary, Bijasowice, Kopań, Potok Goławiecki itp.) wzdłuż dolin rzecznych lub jako nieliczne fragmenty mniejszych remiz leśnych. Grąd subkontynentalny jest lasem lipowo-dębowo-grabowym. W warstwie drzew występuje grab *Carpinus betulus*, lipa *Tilia cordata*, dąb szypułkowy, a nawet buk *Fagus sylvatica* i jawor *Acer pseudoplatanus*. Warstwę krzewów tworzy leszczyna, dziki bez czarny oraz podrost drzew. W runie dużą rolę odgrywają takie gatunki jak: zawilec gajowy, gajowiec żółty *Galeobdolon luteum*, podagrycznik pospolity *Aegopodium podagraria*. W dolinie Wisły zachowały się częściowo fragmenty **łęgów topolowo-wierzbowych** (*Salici-Populetum*). Łęg topolowo-wierzbowy występuje obecnie zazwyczaj w postaci zdegenerowanej. Tworzą go skupiska wierzby kruchej *Salix fragilis* i białej *S. alba* oraz rzadziej dębu szypułkowego. W warstwie krzewów często występuje czeremcha pospolita, a w runie można spotkać takie gatunki jak: chmiel zwyczajny *Humulus lupulus*, kielisznik zaroślowy *Calystegia sepium*, pokrzywę zwyczajną *Urtica dioica* i przytulię czepną. W większości łęgi te, w wyniku wycinki drzewostanu, zostały zastąpione przez naturalne, bądź sztuczne (sadzone) zarośla **wiklin nadrzecznych** (np. *Salicetum triandro-viminalis*) tworzone przez wierzbę białą, trójpręcikową *Salix triandria* i wiciową *S. viminalis*.

Brzegi lasów, miedze zajmują płaty zbiorowisk formacji krzewiastej z klasy *Rhamno - Prunetea* - **zarośla śródpolne** tworzone przez krzewy głógów, tarniny, jeżyn i dzikich róż. Zarośla te stanowią nieraz jedyne skupienia wyższych roślin w monotonnym krajobrazie rolniczym i są niezwykle ważnym elementem zachowania różnorodności ekologicznej tych obszarów.

Na zrębach, w uprawach leśnych, a także na gruzowiskach i wokół opuszczonej, starej zabudowy (duże folwarki, pojedyncze gospodarstwa) rozwijają się nitrofilne zbiorowiska krzewiasto-zaroślowe z dominacją jeżyn i bzu

czarnego z rzędu *Sambuco-Salicion*. Na zrębach i w młodych uprawach leśnych rozprzestrzenia się – nie notowany podczas przeprowadzonej w 1996 r. waloryzacji przyrodniczej – nowy dla flory Bierunia gatunek obcego pochodzenia: *erectites* jastrzębcowaty *Erechtites hieracifolia*.

W krajobrazie gminy duże powierzchnie zajmują zbiorowiska nieleśne: nadwodne i wodne oraz łąkowe i murawowe o charakterze naturalnym i półnaturalnym, a także zbiorowiska synantropijne rozwijające się w miejscach, gdzie oddziaływania antropogeniczne przejawiają się z największym nasileniem, tzn. wokół zabudowy miejskiej, osiedli i pojedynczych zabudowań, na terenach użytkowanych rolniczo, a także na obszarach przemysłowych, zwałowiskach odpadów pogórnictwa oraz na coraz większym areale odłogowanych nieużytków porolnych.

Siedliska **wodne** zajmują zbiorowiska roślin zanurzonych w wodzie, zakorzeniających się na dnie zbiorników i cieków wodnych z wodami stojącymi lub wolno płynącymi ze związku *Potamion*. Jest to szereg zespołów roślinnych z dominującymi gatunkami rdestnic *Potamogeton spp.*, włosieniczników *Batrachium spp.*, wywłócznika kłosowego *Myriophyllum spicatum*, rogatka sztywnego *Ceratophyllum demersum* i in. Ponadto spotyka się zbiorowiska zakorzenionych makrohydrofitów o liściach wynurzonych lub pływających po powierzchni ze związku *Nymphaeion*. Wymienić tu należy reprezentujący go zespół „lilii wodnych” – *Nuphar-Nymphaeetum albae*, dość częsty w dolinie Wisły, w samym Bieruniu jednak spotykany coraz rzadziej. Do istotnych syntaksonów należą także zbiorowiska zakorzeniających się hydrofitów, reprezentujących związek *Ranunculion fluitantis*.

Na powierzchni wód stojących i wolno płynących wykształcają się skupienia rzęs: drobnej *Lemna minor*, trójrodkowej *L. trisulca* czy spirodeli wielokorzeniowej *Spirodela polyrrhiza* reprezentujących klasę zbiorowisk *Lemnetea minoris*.

W Bieruniu zbiorowiska wodne związane są przede wszystkim z wolno płynącymi ciekami (potok Bijasowicki), starorzeczami oraz zbiornikami wodnymi, w większości pochodzenia antropogenicznego (staw Goldman, stawy w rejonie Bierunia Starego).

Na brzegach cieków, starorzeczy i zbiorników rozwijają się naturalne i półnaturalne zbiorowiska terofitów, w tym szczególnie częste w Bieruniu zbiorowiska z przewagą uczepów: trójlistkowego *Bidens tripartita*, zwodniczego *B. cernua* i amerykańskiego *B. frondosa* i rdestów: ostrogorkzkiego *Polygonum hydropiper* i szczawiolistnego *P. lapatifolium*, z udziałem komosy białej *Chenopodium album*, szczawiu nadmorskiego *Rumex maritimus* i jaskra jadowitego *Ranunculus sceleratus*.

Również w strefie przybrzeżnej i nadbrzeżnej zbiorników wodnych występują zbiorowiska **szuwarów trawiastych** (trzciniowych, mannowych, mozgowych), **wielkoturzycowych** z udziałem okazałych bylin dwuliściennych, reprezentujące klasę *Phragmitetea* i rząd *Phragmitetalia*. Zespoły reprezentujące ten typ zbiorowisk to przede wszystkim: szuwar trzciniowy *Phragmitetum australis*, szuwar szerokopalkowy *Typhetum latifoliae*, szuwar wąskopalkowy *Typhetum angustifoliae*, szuwar tatarakowy *Acoretum calami* (gatunek obcy, zdomowiony), szuwar manny mielec *Glycerietum maximae*, zbiorowisko z dominacją jeżogłówki gałęzistej *Sparganietum erecti*, a także szuwały drobniejszych roślin zarodnikowych i kwiatowych, jak zespół ponikla błotnego *Eleocharitetum palustris* oraz szuwar skrzypowy *Equisetetum fluviatilis*. Zbiorowiska te występują dość powszechnie na brzegach zbiorników wodnych na terenie gminy. Pełnią istotną funkcję siedliskową (miejsce schronienia i gniazdowania ptaków i innych drobnych kręgowców) oraz charakteryzują się właściwościami oczyszczającymi zbiorniki i wolno płynące ciek wodne z nadmiaru biogenów.

Łąki na terenie Bierunia stanowią ważną formację roślinną, wpływającą w sposób istotny na fizjonomię krajobrazu miasta. Obejmują one półnaturalne i antropogeniczne zbiorowiska roślin zielnych występujące na mezo- i eutroficznych glebach mineralnych i organiczno-mineralnych.

Należą tu antropogeniczne, umiarkowane nitrofilne zbiorowiska miejsc silnie wydeptywanych z rzędu *Plantaginetalia majoris*, występujące w miejscach dość intensywnie użytkowanych przez człowieka.

W składzie zbiorowisk łąkowych gminy znajdują się antropogeniczne, jednokośne, nie nawożone łąki rozwijające się na glebach mineralnych o szerokiej amplitudzie troficznej ze związku *Molinion caeruleae* oraz dobrze nawożone, wilgotne i mokre łąki wielokośne tradycyjnie użytkowane ze związku *Calthion palustris*. Na szczególną uwagę zasługują tu bogate gatunki zbiorowiska wilgotnych i żyznych łąk kośnych (zespoły: *Angelico-Cirsietum oleracei* i *Cirsietum rivularis*), a w grupie mezotroficznych łąk wilgotnych, zespół *Sanguisorbo-Silaetum*, z dużym

udziałem krwiściagu lekarskiego *Sanguisorba officinalis* oraz cenne przyrodniczo, zbiorowiska mezo- i eutroficznych łąk kośnych oraz ziołorośli trwale lub okresowo wilgotnych z rzędu *Molinietalia caeruleae*, zróżnicowanych często na zbiorowiska ziołoroślowe tworzone przez wysokie byliny dwuliścienne (najczęściej występujące wzdłuż cieków wodnych) ze związku *Filipendulion ulmariae*. Miejsca mokre i zabagnione zajmują płaty zespołu *Scirpetum silvatici* z dominacją sitowia leśnego *Scirpus sylvaticus*. Powierzchnia tych zbiorowisk ze względu na brak użytkowania, częste przesuszenia, kurczy się systematycznie.

Zbiorowiska ciepłolubnych muraw rozwijają się na wyniesieniach terenu, suchych zboczach czy skarpach. Są to najczęściej fragmenty muraw piaszczyskowych ograniczone do niewielkich powierzchniowo płatów i o zniekształconej strukturze (rejon stawu Łysina, skarpa Bijasowicka).

Zbiorowiska chwastów pól uprawnych (Klasa *Stelarietea mediae*) stanowią wyodrębnioną grupę ekosystemów związanych z uprawianymi z różną intensywnością gruntami rolnymi. Tworzą je, często wyspecjalizowane, gatunki jednorocznych lub dwuletnich roślin towarzyszących uprawom zbożowym (rząd zbiorowisk *Centauretalia cyani*) oraz chwasty upraw roślin okopowych (rząd zbiorowisk *Polygono-Chenopodietalia*). Zbiorowiska towarzyszące uprawom roślin zbożowych są zubożałe, często występują w formie kałużowej, z udziałem jedynie najbardziej pospolitych gatunków chwastów. Do najczęstszych chwastów należą miotła zbożowa *Apera spica-venti*, gwiazdnica pospolita *Stellaria media*, maruna nadmorska bezwonna *Matricaria maritima* ssp. *indora* czy sporek polny *Spergula arvensis*, rzadziej spotykany jest mak polny *Papaver rhoeas*, chaber bławatek *Centaurea cyanus* czy kurzyślad polny *Anagallis arvensis*.

Siedliska **ruderalne**: nieużytki, gruzowiska, nasypy kolejowe opanowują rośliny ciepłolubnych roślin jednorocznych (rząd zbiorowisk *Eragrostitalia*), zbiorowiska roślin jednorocznych i dwuletnich, stanowiące początkowe stadia zarastania siedlisk ruderalnych (rząd zbiorowisk *Sisymbrietalia*), zaliczane do klasy *Stellaritea mediae*. Dalsze stadia zarastania tych siedlisk reprezentują nitrofilne zbiorowiska okazałych bylin i pnączy z klasy *Artemisietea vulgaris*. Wśród nich na uwagę zasługują ciepłolubne zbiorowiska wysokich bylin ruderalnych, odpornych na suszę (reprezentujących rząd *Onopordetalia acanthii*) oraz wybitnie nitrofilne zbiorowiska ruderalne z dominacją okazałych bylin, rozwijające się na świeżych i zasobniejszych glebach (rząd *Atemisietalia vulgaris*, związek *Arction lappae*).

8.9. Obszary chronione na podstawie ustawy z 16 kwietnia 2004 r.

8.9.1. Pomniki przyrody

W myśl ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku na obszarze Bierunia znajduje się dziewięć pomników przyrody:

- dąb szypułkowy (*Quercus robur*) o obwodzie 271 + 236 cm z okazałą równomiernie rozwiniętą koroną - rośnie przy ul. Chemików, w pobliżu dworca autobusowego (Zarządzenie Nr 1/91 Burmistrza Miasta Bieruń z dnia 13.08.1991 r. w sprawie: tymczasowego uznania tworów przyrody ożywionej za pomniki przyrody),
- dąb szypułkowy (*Quercus robur*) o obwodzie 323 cm z okazałą równomiernie rozwiniętą koroną – rośnie przy ul. Chemików, w pobliżu dworca autobusowego (Zarządzenie Nr 1/91 Burmistrza Miasta Bieruń z dnia 13.08.1991 r. w sprawie: tymczasowego uznania tworów przyrody ożywionej za pomniki przyrody),
- dąb szypułkowy (*Quercus robur*) o obwodzie 310 cm z okazałą równomiernie rozwiniętą koroną – rośnie przy ul. Chemików, w pobliżu dworca autobusowego (Zarządzenie Nr 1/91 Burmistrza Miasta Bieruń z dnia 13.08.1991 r. w sprawie: tymczasowego uznania tworów przyrody ożywionej za pomniki przyrody),
- dąb szypułkowy (*Quercus robur*) o obwodzie 555 cm z okazałą równomiernie rozwiniętą koroną – rośnie przy ul. Barbórki (Zarządzenie Nr 2 Burmistrza Miasta Bieruń z dnia 25.09.1991 r. w sprawie: tymczasowego uznania tworów przyrody ożywionej za pomniki przyrody),

- wiąz pospolity (*Ulmus minor*) o obwodzie 387 z okazałą koroną – rośnie przy ul. Chemików, w pobliżu dworca autobusowego (Zarządzenie Nr 1/91 Burmistrza Miasta Bieruń z dnia 13.08.1991 r. w sprawie: tymczasowego uznania tworów przyrody żywej za pomniki przyrody),
- lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) o obwodzie 320 cm z okazałą koroną – rośnie przy ul. Krakowskiej, na terenie Kościoła św. Walentego (Zarządzenie Nr 1/91 Burmistrza Miasta Bieruń z dnia 13.08.1991 r. w sprawie: tymczasowego uznania tworów przyrody żywej za pomniki przyrody),
- lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) o obwodzie 425 cm z okazałą koroną – rośnie przy ul. Wawelskiej (Zarządzenie Nr 2 Burmistrza Miasta Bieruń z dnia 25.09.1991 r. w sprawie: tymczasowego uznania tworów przyrody żywej za pomniki przyrody),
- lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) o obwodzie 390 cm z okazałą koroną – rośnie w kompleksie leśnym Nadleśnictwa Obiór, okolice stawu Derówka (Decyzja Wojewody Katowickiego RL-VII-7140/20/81).

8.9.2. Obszarowe formy ochrony przyrody

Obszar Natura 2000

Obszar Bierunia znajduje się w granicy specjalnego Obszaru Ochrony Ptaków - Natura 2000 „Stawy w Brzeczach” PLB120009, który powołany został rozporządzeniem Ministra środowiska z dnia 27 października 2008 r., a wyznaczono go by chronić 17 gatunków ptaków w tym: bąka (*Botaurus stellaris*), bączka (*Ixobrychus minutus*), ślepowrona (*Nycticorax nycticorax*), mewy czarnogłowej (*Larus melanocephalus*), rybitwy rzecznej (*Sterna hirundo*), rybitwy białowąsowej (*Chlidonias hybrida*), rybitwy czarnej (*Chlidonias niger*), zimorodka (*Alcedo atthis*), perkoza dwuczubego (*Podiceps cristatus*), zausznika (*Podiceps nigricollis*), perkoczka (*Tachybaptus ruficollis*), krakwy (*Anas strepera*), czernicy (*Aythya fuligula*), głowienki (*Aythya ferina*), kokoszki wodnej (*Gallinula chloropus*), śmieszki (*Chroicocephalus ridibundus*), krwawodzioba (*Tringa totanus*). Cztery z wymienionych wyżej gatunków zostały wpisane do Polskiej Czerwonej Księgi, która zawiera listę gatunków zagrożonych (bączek (*Ixobrychus minutus*), bąk (*Botaurus stellaris*), rybitwa białowąsa (*Chlidonias hybrida*), ślepowron (*Nycticorax nycticorax*)).

Obszar ten na terenie Bierunia zajmuje powierzchnię ok. 56 ha, co stanowi około 1,8 % powierzchni całego obszaru chronionego. W zasięgu granic miasta Bierunia obszar ten znajduje się w obszarze starorzecza Wisły. Teren ten to głównie pola uprawne oraz łąki położone przy ujściu Gostyni do Wisły głównie na terasie zalewowej Wisły oraz Gostyni. Część obszaru położona jest pomiędzy wałem przeciwpowodziowym, a granicą miasta. Dla niniejszego obszaru obowiązują wymogi zawarte w Zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 29 sierpnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Stawy w Brzeczach PLB120009 (Dz. Urz. Woj. Małop. poz. 4786; Dz. Urz. Woj. Śląsk. poz. 4431) zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 30 stycznia 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Stawy w Brzeczach PLB120009, zmienione ponownie Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 6 lipca 2022 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Stawy w Brzeczach PLB120009).

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Góra Chełmeczeki”

Powołany poprzez uchwałę nr XI/14/2021 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 25 listopada 2021 r. w sprawie ustanowienia zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „GÓRA CHEŁMECZKI”. Powierzchnia tego obszaru to ok. 120ha. Celem ustanowienia zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Góra Chełmeczeki” jest zachowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych, ze względu na bioróżnorodność, cechy estetyczne oparte na układzie licznie występujących polan wyodrębnionych kompleksami zieleni oraz kulturowe wartości związane z rozwojem miasta i zachowaniem jego tożsamości.

8.9.3. Tereny o podwyższonych wartościach przyrodniczych

W opracowaniu *Waloryzacja przyrodnicza gminy Bieruń* wykonanej w 2012 r. oraz w opracowaniu ekofizjograficznym dla miasta Bieruń z 2016 r. wskazano i zaktualizowano tereny o podwyższonych wartościach przyrodniczych na obszarze miasta Bieruń.

Dolina Wisły – całość doliny Wisły w granicach jej zalewów powodziowych wraz z wymienionymi niżej starorzeczami - Obszar proponowany do ochrony obejmuje dolinę Wisły, stanowiącą fragment południowej granicy gminy, na odcinku od ujścia Gostyni w rejonie Bijasowic po ujście Przemszy w Czarnuchowicach. Obok koryta i terasy zalewowej Wisły, w skład obszaru chronionego powinny zostać włączone zachowane w różnym stopniu starorzecza rzeki, płaty lasów łęgowych i zarośli, łąki, groble. Na obszarze proponowanym do ochrony znajdują się starorzecza Wisły (od strony Bierunia): „Czarnuchowice” (pow. 3,015 ha) „Bujac” (pow. 4,398 ha), „Zabrzeg” (pow. 0,753 ha); „Przy Wiśle” (pow. 3,778 ha); „Przy Potoku Zerowym” (pow. 1,417 ha); „Koło Babic”. Ponadto na terenie Czarnuchowic zlokalizowany jest staw „Za Groblą” (pow. 2,630 ha) natomiast w rejonie Bijasowic kompleks glinianek zagospodarowanych przez koło wędkarskie oraz inne mniejsze zagłębienia terenu, wypełnione wodą lub zabagnione, a także zupełnie osuszone dawne starorzecza, których kształt jest jeszcze czytelny w terenie.

Przez wskazany teren przepływa potok Bijasowicki, który uchodzi do Wisły w rejonie Zabrzega. Potok płynie przez kompleks terenów rolniczych, głównie łąk, pól uprawnych i nieużytków porolnych. Wydzielony fragment łąk w dolinie potoku wraz ze skarpą zasługuje na objęcie ochroną w formie użytku ekologicznego (odrębny opis w rozdz.8.3. poz.3). W południowo-zachodniej części obszaru znajduje się Grobel Stawu Kopańskiego charakteryzująca się wysokimi walorami przyrodniczo-krajobrazowymi. Pomimo dużego zanieczyszczenia samej rzeki, jej dolina wraz z pozostałościami dawnych lasów łęgowych, niewielkimi „oczkami” wodnymi, starorzeczami i łąkami, stanowi istotny rezerwar lokalnej i regionalnej flory i nadal jest miejscem bytowania i rozrodu dużej liczby gatunków zwierząt.

- Starorzecze „Koło Babic” - Starorzecze charakteryzuje się znacznymi walorami krajobrazowymi i przyrodniczymi. Jest ono w dużej części wypełnione wodą (ta część jest ze względów przyrodniczych najciekawsza). Brzegi porośnięte są szuwarami oraz zaroślami wierzbowymi. Pojedynczo rosną tu bardziej okazałe dęby i wierzby. Do dominujących zbiorowisk nadwodnych należą: szuwar trzcinowy, mannowy oraz tatarakowy. Starorzecze wraz z otaczającymi je zaroślami i zadrzewieniami stanowi niezwykle cenny obiekt przyrodniczy o bardzo zróżnicowanej i bogatej faunie. Na uwagę zasługuje występowanie w starorzeczu i jego bezpośrednim otoczeniu stosunkowo licznej populacji kilku gatunków płazów, dla których zbiornik i jego otoczenie są miejscem życia, rozrodu i przeobrażenia. Samo starorzecze jest silnie zarośnięte roślinnością wodną i szuwarową, dlatego też stanowi doskonałe siedlisko dla gniazdowania i żerowania licznych gatunków ptaków związanych ze środowiskiem wodnym i szuwarowym. Z kolei rosnące na obrzeżach zbiornika wysokie wierzby i dęby oraz krzewy zapewniają bazę pokarmową i miejsce gniazdowania mniejszych ptaków, szczególnie z podrzędu śpiewających. Zróżnicowane faunistycznie jest także dalsze otoczenie starorzecza, które stanowią tereny otwarte z grupami starych drzew. Fauna bezkręgowca tu występująca stanowi swoistą mozaikę form łąkowych, wodnych i nawodnych oraz tych związanych z drzewami liściastymi. Szczególnie liczną grupę są tu owady, których rozwój zachodzi w środowisku wodnym;
- Starorzecze „Czarnuchowice” - Starorzecze zachowało się na terenie zabudowanym Czarnuchowic. Rozdzielone drogą (ul. Przyjaźni) starorzecze składa się z dwóch części: stawowej i okresowo wysychającej. Część wypełniona wodą, odnowiona, ma charakter stawowy, z oczyszczonymi brzegami (wzmocnionymi faszyną), sięga w kierunku południowym aż po wał przeciwpowodziowy. Brzegi porośnięte są zbiorowiskami synantropijnymi z udziałem pokrzywy i roślin nadwodnych;
- Starorzecze „Bujac” - Starorzecze to znajduje się na terenie Czarnuchowic, na południe od ulicy Dyrdy, między wałem powodziowym a korytem Wisły. Graniczy z obszarem żyznych łąk i użytków rolnych terasy zalewowej rzeki. Od strony Wisły starorzecze otacza płat zarośli wierzbowych oraz szuwar (przede wszystkim szuwar mózgowy, mannowy i tatarakowy). Fragment starorzecza jest prawie całkowicie zarośnięty, z miejscami, w których istnieje dostęp do otwartej wody. Teren ten jest

miejscami zanieczyszczony i zaśmiecony. Jego zachowanie ma znaczenie przyrodnicze i krajobrazowe. Można rozważyć jego zagospodarowanie poprzez oczyszczenie zbiorników, ewentualne pogłębienie, zarybienie, itp.;

- Starorzecze „Zabrzeg” - W obniżeniu terenu, w południowej części Zabrzega, między wałem Wisły a potokiem Zerowym, na południe od ul. Wiślanej, znajduje się starorzecze „Zabrzeg”. Współcześnie zachował się jedynie zachodni fragment dawnego dużego starorzecza, który jest w znacznej części zarośnięty przez szuwarowiska i – w zależności od warunków – okresowo wysychający. Pozostała część została zamieniona na grunty użytkowane rolniczo. Nadal jednak zachowany fragment jest istotny jako miejsce rozrodu licznych płazów oraz miejsce schronienia ptaków wodno-błotnych;
- Starorzecze „Przy Wiśle” - znajduje się w obniżeniu terenu między Zabrzegiem i Bijasowicami. Od południa ograniczone jest wałem przeciwpowodziowym, za którym znajdują się fragmenty lasów i zarośla o charakterze łęgowym oraz koryto Wisły. Od północy i wschodu otacza je kompleks upraw i użytków rolnych, od zachodu tereny zadrzewione. Na brzegach występuje typowa roślinność brzegowa;
- Starorzecze „Przy Potoku Zerowym” - Jest to starorzecze najbardziej oddalone od Wisły, spośród omawianych do tej pory, pozostające jednak w częściowo zatartym już śladzie jej dawnego koryta. Otoczone jest terenami rolniczymi wraz z siecią odwadniających rowów melioracyjnych. Od południa graniczy z uregulowanym Pokiem Zerowym i ul. Wiślaną. W pobliżu, po stronie zachodniej, znajduje się zakład kruszyw. Dno starorzecza jest już niemal w całości suche i zarośnięte szuwarem pałkowym i trzcinowym;
- Grobla Stawu Goldman (wraz z okolicznymi stawami) - Grobla ziemna wraz z przyległym terenem zarośniętym i zabagnionym stawów stanowi naturalny rezerwar siedlisk o charakterze półnaturalnym, dla wybudowanych i zrehabilitowanych wzgórz „Paciorkowców”. Centralną część grobli zajmuje zagajnik tworzony przez różnogatunkowe zadrzewienia i grupy krzewów. W miejscach odsłoniętych, na styku z terenami rolniczymi dominuje roślinność łąkowa lub ruderalna. Początkowy odcinek grobli, graniczący z podmokłymi obszarami o charakterze łęgowym, obfituje w różnego rodzaju ciek i niewielkie, okresowe lub trwałe zbiorniki wodne. W dalszej części, na szczycie grobli rośnie grupa starych dębów, brzoź i olsz. Od strony północno-wschodniej grobla styka się z terenami otwartymi upraw rolniczych. Od strony południowo-zachodniej występują gęste zarośla wierzbowe, olsze i leszczyny. W północno-zachodniej części obszaru rozpościera się dość rozległy obszar trzcinowisk, porastających osuszone części stawu Goldman oraz niewielki, dość płytki zbiornik wodny. Na obszarze grobli trudno jest wyróżnić większe płaty jednorodnych zbiorowisk roślinnych. Istniejąca tu mozaika siedlisk powoduje występowanie w bezpośrednim sąsiedztwie różnych typów roślinności (w niewielkich płatach), od zbiorowisk leśnych i zaroślowych (o charakterze łągi, grądu, lasu mieszanego, zarośli wierzbowych) po zbiorowiska roślinności nadwodnej (szuwaru), toni wodnej (np. zbiorowisko rzęsy drobnej) oraz płaty roślinności łąkowej – u podnóża grobli i w miejscach o silnym nasłonecznieniu;
- Grobla Stawu Kopańskiego - Grobla wraz z bogatym, starym drzewostanem, zaroślami i miejscami otwartymi, stanowi interesujący ze względów przyrodniczych obiekt, będący lokalną remizą dla bytującej tu - w warunkach półnaturalnych - flory i fauny. Wzdłuż grobli biegnie ciek wodny (Młynówka) z przepustem i rowem wpadającym do rzeki Gostyni. Sąsiadujące z groblą ciek wodny (i ślady po nim) stanowią pozostałość bogatych tu niegdyś siedlisk wodnych i nadwodnych. Stwarzają one do dziś możliwości przetrwania wielu gatunkom roślin i zwierząt związanych z tego typu siedliskami;
- Grobla Wielkiego Stawu Bieruńskiego (wraz z okolicznymi zalewiskami) - Zalewiska znajdują się w niewielkiej odległości od terenów zabudowanych Bierunia Starego; rozdziela je polna droga. Zbiorniki są zamulone, miejscami bardzo płytkie, silnie zarośnięte roślinnością wodną i szuwarową;
- Staw „Za Groblą” w Czarnuchowicach - Jest to niewielki zbiornik wodny zlokalizowany na terenie Czarnuchowic, za pasem wałów przeciwpowodziowych, w widłach Wisły i uchodzącej do niej Przemszy. Zbiornik ma charakter antropogeniczny. Powstał w czasie podejmowanych prób budowy „Portu” na

Wiśle. Podłużny kształt zbiornika przypomina nieco starorzecza. Zbiornik podlega procesowi unaturalnienia. Obrzeża porastają niewielkie skupienia trzcin, sitowiska.

8.9.4. Korytarze ekologiczne

Na terenie miasta Bieruń w literaturze przedmiotu wytypowano następujące korytarze ekologiczne:

- Korytarz ornitologiczny o znaczeniu ponadregionalnym Dolina Górnej Wisły – obejmuje dolinę Wisły do ujścia Przemszy (po części teren ten jest chroniony w ramach obszaru Natura 2000 Stawy w Brzeszczach;
- Korytarz ornitologiczny o znaczeniu regionalnym Dolina Przemszy – obejmuje dolinę Przemszy do ujścia do Wisły;
- Korytarz migracyjny dla ssaków kopytnych K-LPK-LM/2 – obejmuje pas terenu przebiegający: pomiędzy Bojszowami Dolnymi i Jedliną, poprzez Łąki Dymasz w Jajostach, las pomiędzy Jajostami i Bieruniem Nowym, tereny leśne i rolne tzw. Góry Chełmeczki i poprzez tereny rolne w północnej części Starego Bierunia. Poza granicami Bierunia korytarz ten kontynuuje się doliną rzeki Mlecznej do Lasów Murckowskich;
- Wyznacza się również tzw. korytarz spójności, który obejmuje doliny Wisły, Gostyni i Mlecznej.

Powyższe korytarze ekologiczne wynikają z opracowania koncepcyjnego, które nie zostało uwzględnione w obowiązującym planie zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego jako system obszarów chroniących środowisko i przyrodę. Korytarze ornitologiczne tworzone przez doliny Wisły i Przemszy pozostają w większości niezabudowane i ptaki posiadają tam pełną możliwość migracji. Inaczej wygląda sytuacja z korytarzem migracyjnym dla ssaków kopytnych K-LPK-LM/2. W kilku miejscach występują znaczne bariery, które mogą uniemożliwiać lub znacząco utrudniać migrację ssaków. Są to: droga wojewódzka nr 931 (choć ruch nie jest tu znaczący), rozproszona zabudowa w rejonie ul. Borowinowej, linie kolejowe położone na wysokich nasypach oraz DK44. Spośród wyżej wymienionych bardzo silną barierą jest DK44 oraz położone w jej pobliżu linie kolejowe prowadzone na wysokich nasypach.

8.10. Krajobraz

Na terenie Bierunia można wyróżnić krajobraz osadniczy warunkowany przez dwie osady miejskie: Bieruń Stary i Bieruń Nowy. Bieruń Stary to osada o charakterze średniowiecznego centrum historycznego (rynek wraz z ratuszem, wokół niska zabudowa oraz kościół z wieżą). W krajobrazie Bierunia Starego wyszczególnić można również charakterystyczną starą XVI-wieczną groblę dawnego tzw. Wielkiego Stawu Bieruńskiego położoną po obu stronach ul. Turyńskiej, która zarośnięta jest drzewami i krzewami. Bieruń Nowy to osada powstała po II wojnie światowej. Walory krajobrazowe Bierunia Nowego determinowane są głównie dziedzictwem osadniczo-przemysłowym. Dominantem przemysłowym na terenie Bierunia Nowego jest zabudowana wieża szybu KWK "Piast-Ziemowit". Krajobraz miasta wyróżniony jest również przez mniejsze rozproszone osady (Kolonja Bieruń Stary, Jajosty, Kopań, Bijasowice, Zabrzeg oraz Czarnuchowice), tereny leśne, rolne oraz tereny zielone głównie w dolinie cieków rzeki. Naturalny krajobraz Bierunia to głównie rozległa dolina Wisły oraz nieco mniejsze doliny rzeki Gostyni i Przemszy. Tereny rzeki Mlecznej i Potoku Tyskiego tworzą pozytywny walor krajobrazowy jako teren niezagospodarowany wraz z silnie zaznaczoną wtórną sukcesją roślinności. Nowy element krajobrazu Bierunia to tereny zalewiskowe w nieckach z osiadania w wyniku prowadzonej eksploatacji węgla przez KWK "Piast-Ziemowit". Występują głównie w rejonie historycznej grobli dawnego Wielkiego Stawu Bieruńskiego do ul. Hodowlanej. Takie uwarunkowania krajobrazowe spowodują zmiany w krajobrazie Bierunia w kolejnych latach.

8.11. Jakość środowiska

8.11.1. Jakość powietrza

Wpływ na wartości stężeń większości zanieczyszczeń w Bieruniu ma głównie niska emisja związana z ogrzewaniem budynków w sezonie grzewczym, a lokalnie także znaczny ruch samochodowy na drodze krajowej

DK44 (oznaczonej jako DK44a) między Tychami a Oświęcimiem i drodze wojewódzkiej DW934 Chełm Śl.-Bieruń prowadzący ruch z kierunków: Libiąż, Mysłowice, Jaworzno-Imielin i Chrzanów-Lędziny. Znacznie mniejsze oddziaływania są ze strony drogi wojewódzkiej DW931 z kierunku Pszczyna. Według ostatniego Generalnego Pomiaru Ruchu (2015), ruch na DK44 wynosi od ponad 13,5 tys. poj./d od strony Tychów do prawie 17 tys. od strony Oświęcimia. Na DW934 od strony Aglomeracji dobowy strumień pojazdów wynosi niewiele mniej, bo aż ponad 11,5 tys. Znacznie mniejszy ruch generuje DW934 od strony Pszczyny – niecałe 5,3 tys. poj./d. Nie bez znaczenia jest także położenie gminy w bardzo bliskim sąsiedztwie zakładów chemicznych w Oświęcimiu, które zlokalizowane są w odległości ok. 4 km od jej granic, choć akurat w tym przypadku korzystne jest położenie Bierunia po stronie nawietrznej, uwzględniając przeważające kierunki wiatrów, a więc poza statystycznie największym strumieniem zanieczyszczeń. Na terenie Bierunia występują także trzy duże ciepłownie zaopatrujące gminę w ciepło ze spalania węgla kamiennego:

- Zakład Ciepłowniczy „Piaś” Nadwiślańskiej Spółki Energetycznej
- NITROERG S.A.
- Fenice Poland Sp. z o.o.

Zaspokajają one ok. 46 % zapotrzebowania na ciepło. Oprócz tego eksploatowanych jest ponad 20 lokalnych kotłowni ogrzewających szkoły i budynki użyteczności publicznej zaspokajające ok. 6 % zapotrzebowania na ciepło oraz kotłownie indywidualne zaspokajające ok. 48 % potrzeb grzewczych gminy.

W odniesieniu do ochrony zdrowia ludzi i ochrony roślin, ze względu na zawartość dwutlenku azotu w 2015 r. cała strefa śląska wraz z Bieruniem zaliczona została do klasy A, gdzie nie występują przekroczenia poziomów dopuszczalnych.

Cała strefa śląska wraz z Bieruniem w odniesieniu do ochrony zdrowia ludzi, ze względu na zawartość:

- dwutlenku siarki w 2014 r. zaliczona została do klasy A, gdzie nie występują przekroczenia poziomów dopuszczalnych;
- dwutlenku azotu w 2015 r. zaliczona została do klasy A, gdzie nie występują przekroczenia poziomów dopuszczalnych;
- tlenku węgla w 2015 r. zaliczona została do klasy A, gdzie nie występują przekroczenia poziomów dopuszczalnych;
- ozonu w 2015 r. zaliczona jest do klasy C w odniesieniu do poziomów docelowych oraz do klasy D2 w odniesieniu do poziomów celu długoterminowego, gdzie prognozowany poziom stężenia w 2020 r. będzie wciąż przekraczał wartości celu długoterminowego;
- benzenu w 2013 r. zaliczona została do klasy A, gdzie nie występują przekroczenia poziomów dopuszczalnych;
- pyłu PM10 w 2014 r. zaliczona została do klasy C, gdzie występują przekroczenia poziomów dopuszczalnych 24-godzinnych i rocznych;
- wszystkich metali ciężkich w 2015 r. zaliczona została do klasy A;
- Benzo(a)Pirenu w 2014 r. zaliczona została do klasy C;
- pyłu PM2,5 w 2015 r. zaliczona została do klasy C.

8.11.2. Jakość wód powierzchniowych

Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną i ustawą Prawo wodne, podstawowym elementem gospodarowania wodami powierzchniowymi jest jednolita część wód powierzchniowych (JCW), w której prowadzi się badania w celu stworzenia podstaw do podejmowania działań na rzecz poprawy stanu wód przed zanieczyszczeniem.

JCW dzieli się na naturalne, silnie zmienione (przeobrażone w wyniku działalności człowieka) lub sztuczne (powstałe w wyniku działań człowieka). Dla wód naturalnych klasyfikuje się ich stan ekologiczny, natomiast dla silnie zmienionych i sztucznych potencjał ekologiczny – obie klasyfikacje w pięciu klasach od I (najwyższego) do V (najniższego).

W ramach monitoringu wód powierzchniowych badania prowadzi się w sieci punktów pomiarowo-kontrolnych (ppk) monitoringu diagnostycznego (MD), operacyjnego (MO) i badawczego (MB). W jednym takim punkcie może być realizowanych kilka programów badań: obszarów chronionych wykorzystywanych dla zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia (PI).

Południową granicę Bierunia stanowi płynąca z Orzesza rz. Gostynia stanowiąca bezpośredni dopływ Wisły, do której wpada na południe od Bijasowic, oraz sama rz. Wisła. Zachodnia granica oparta jest o koryto Potoku Tyskiego będącego dopływem Gostyni, zaś granica wschodnia częściowo o Potok Goławiecki, a częściowo o rz. Przemszę – oba stanowiące bezpośrednie dopływy Wisły.

Dopływami Gostyni, oprócz wspomnianego Potoku Tyskiego, jest jeszcze rz. Mleczna wraz z jej niewielkimi dopływami – Stawowy, Ściernie, Dopływ spod Blicha i bezimienny dopływ spod Góry Klimont w Lędzinach – oraz Młynówka uchodząca do Gostyni ok. 700 m powyżej ujścia Gostyni do Wisły.

Dopływami Wisły, oprócz w/w Gostyni i Potoku Goławieckiego i Przemszy jest jeszcze niewielki Potok Bijasowski.

Na terenie Bierunia wydziela się sześć jednolitych części wód powierzchniowych:

- JCW Wisła od Białej do Przemszy (kod: PLRW20001921199)
- JCW Przemsza od Białej Przemszy do ujścia (kod: PLRW200010212999)
- JCW Potok Goławiecki (kod: PLRW20006211949)
- JCW Gostynia od starego koryta do ujścia (kod: PLRW: 200019211899)
- JCW Mleczna (kod PLRW: 20006211889)
- JCW Potok Tyski (kod: PLRW: 20006211869).

Znajdują się one na terenie wydzielonego w „Masterplanie dla obszaru Dorzecza Wisły” (2014) tzw. Regionu Wodnego Małej Wisły. Do każdego z tych JCW przyporządkowane są odpowiednie punkty monitoringowe (ppk), na podstawie których ocenia się stan lub potencjał w danej JCW. Zgodnie z Rozporządzeniem MŚ z dnia 15 listopada 2011 w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych [Dz. U. Nr 258, poz. 1550], monitoring operacyjny (MO) ustanawia się w JCWP, w celu ustalenia stanu i zmian tych części wód powierzchniowych, które uznano za zagrożone nieosiągnięciem celów środowiskowych. Monitoring badawczy (MB) ustanawia się w JCWP dla wyjaśnienia przyczyn jakichkolwiek przekroczeń i nieosiągnięcia celów środowiskowych, w tym określenia wielkości i wpływu przypadkowego zanieczyszczenia. W analizowanym przypadku praktycznie wszystkie rzeki i potoki są zagrożone ze względu na bardzo silną antropopresję związaną z przepływaniem przez wschodnią część Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego. W Tabeli 7 zestawiono stan tych rzek i potoków w poszczególnych ppk.

Jak widać, stan wód Wisły i Przemszy na stanowiskach pomiarowych jest zły. Zwracają uwagę szczególnie zanieczyszczenia chemiczne: obecność talu, fenoli oraz substancji priorytetowych (pestycydów). W Gostyni, Mlecznej i Potoku Tyskim pojawiają się także węglowodory ropopochodne. Są to bardzo toksyczne zanieczyszczenia, których obecność wynika z odprowadzania lub niezamierzonego przenikania zanieczyszczeń przemysłowych do wód powierzchniowych. Tal był niegdyś używany jako dodatek do trucizn przeciwko gryzoniom obecnie ma zastosowanie w technologiach metalurgii srebra i ołowiu, do produkcji fotokomórek oraz pryzmatów i soczewek. Pestycydy, nawet te, które już nie są produkowane i których stosowanie jest zabronione (DDT), nadal mogą być używane przez prywatnych użytkowników posiadających stare zapasy, albo też mogą przenikać np. z dzikich wysypisk. Źródłem węglowodorów ropopochodnych jest przemysł hutniczy i koksowniczy, ciągi komunikacyjne oraz większość procesów pirolitycznych, w tym nawet wypalanie traw. Węglowodory ropopochodne są praktycznie nierozpuszczalne w wodzie, naturalnie sedimentują i stanowią zanieczyszczenie głównie osadów dennych. Należy zdawać sobie sprawę, że Przemsza i Wisła odwadniają najbardziej uprzemysłowioną część GOP, z odziedziczoną z lat powojennych infrastrukturą – często przestarzałą i nieszczelną, dlatego należy jeszcze przez wiele lat spodziewać się obecności tego typu zanieczyszczeń.

Zwraca też uwagę powszechna obecność boru i baru w wodach Wisły, Przemszy, Potoku Goławieckiego i Gostyni. Może to być związane zarówno z naturalną koncentracją w utworach geologicznych przez który płyną te ciekły, ale także z zanieczyszczeń, których źródeł na terenie Śląska należy upatrywać w popiołach węglowych i przemyśle metalurgicznym, a w przypadku baru także w ściekach np. z papierni czy szpitali oraz z procesu oczyszczania kopalnianych wód dołowych z promieniotwórczego radu.

Do rzek i potoków przepływających przez Bieruń zrzucają wody dołowe kopalń. I tak rz. Gostynia stanowi kolektor wód słonych z KWK „Piast-Ziemowit” Ruch Piast. Z kolei Potok Goławiecki odbiera wody z KWK „Piast-Ziemowit” Ruch Ziemowit. Także Mleczna prowadzi kopalniane wody dołowe z wyrobisk KWK „Murcki-Staszic”, ale zrzut ma miejsce poza granicami Bierunia. W przypadku Gostyni i Potoku Goławieckiego ilość prowadzonych przez nie wód jest znacznie powiększona właśnie o udział wód dołowych kopalni. Typowe zanieczyszczenia kopalniane w postaci chlorków, siarczanów, zawiesiny ogólnej i wzrostu przewodności są dobrze widoczne w zestawieniu tabelarycznym (Tabela 7). W latach 2004-2006 realizowano projekt pn. „System hydrotechnicznej ochrony Górnej Wisły przed zasaleniem wodami dołowymi KWK „Piast”, który ukończono do 2012 r. W jego ramach ówczesna KWK „Piast” i KWK „Ziemowit” stworzyły system połączeń rurociągów, przepompowni i podziemnego zbiornika retencyjno-dozującego „Wola” bazującego na wyrobiskach nieczynnej kopalni „Czeczott”, w celu kontrolowania ilości wód dołowych odprowadzanych do rz. Gostyni i Wisły. Dzięki temu obecnie możliwe jest ich retencjonowanie w czasie niskich stanów wód w rzekach i dozowanie zrzutu w okresie stanów normalnych i wysokich. Wszystko to ma na celu zmniejszenie stężeń w/w zanieczyszczeń w tych rzekach.

Oprócz tego zagrożenie w wodach kopalnianych przez wiele lat stanowił radioaktywny rad (^{226}Ra i ^{228}Ra), który naturalnie występuje w wodach dołowych i zanieczyszczał wody powierzchniowe. W 1990 r. ówczesna KWK „Piast” została zobowiązana przez wojewodę do wykonania działań mających na celu zmniejszenie poziomu stężeń substancji promieniotwórczych odprowadzanych do środowiska. W tym celu rozpoczęto badania, a w 1994 r. przeprowadzono eksperymenty na skalę przemysłową mające na celu wyeliminowanie tego rodzaju zanieczyszczenia z wypompowywanych na powierzchnię wód kopalnianych. Następnie w 1999 r. uruchomiono na poziomie 650 m pierwszą na świecie Centralną Stację Oczyszczania Wód Kopalnianych z radu w kopalni nieuranowej. W czyszczalni stosuje się metodę wiązania rozpuszczonego w wodach dołowych radu przy pomocy dozowanego chlorku baru w podziemnych zbiornikach retencyjno-dozujących. W wyniku prostej reakcji strącania, powstaje ciężki i łatwo opadający na dno zbiornika siarczan radowo-barowy; stąd też być może obecność baru jako zanieczyszczenia w wodach Wisły. Dzięki oczyszczalni obecnie wody dołowe oczyszczone są z obu radionuklidów średnio w 90 % w stosunku do ich zawartości początkowej, stąd w wodach dołowych zrzucanych obecnie do cieków na terenie Bierunia, nie ma praktycznie mowy o skażeniu radioaktywnym. Nie muszą być też gromadzone w osadnikach, jakim był jeszcze ponad 10 lat temu sąsiadujący z gminą osadnik Bojszowy zlokalizowany po drugiej stronie rz. Gostyni, który zaczęto osuszać w 2004 r., a w 2006 r. przystąpiono do jego stopniowej rekultywacji. Obecnie zbiornik ten nie stanowi zagrożenia radiacyjnego dla Bierunia.

Spośród wód stojących największym elementem sieci hydrograficznej jest Staw Łysina o powierzchni 14,5 ha, położony w zachodniej części Bierunia w widłach rz. Mlecznej i Gostyni. Jego administratorem jest BOSiR oraz PZW Bieruń Stary. Jest to zbiornik powyrobowiskowy z lat 70-tych XX w., powstały w miejscu dawnej eksploatacji piasku. Stanowi on zbiornik rezerwowy dla fabryki „Fiat Auto Poland”, a ponadto znajduje się w strefie zasilania ujęć wód podziemnych na terenie zakładów „Danone” w Bieruniu położonych na północ od stawu. Prawdopodobnie też z tego powodu obserwuje się obniżenia zwierciadła wód w stawie. Brak jest danych odnośnie jakości wód w tym zbiorniku, jest to jednak zbiornik rekreacyjny, od kilku lat okresowo badany przez Sanepid dla celów kąpieliska, zatem należy przypuszczać o dobrej jakości tych wód.

Inne zbiorniki wodne występujące w Bieruniu, to: hodowlany Staw Derówka (ok. 2 ha), którego administratorem są Lasy Państwowe oraz zarastający Staw Goldman przy Potoku Goławieckim. W dolinie Wisły występują ponadto także pomniejsze zbiorniki wodne w odciętych starorzeczach. Do tego dodać należy także sztuczne zbiorniki wodne o założeniu przemysłowym. Na żadnym z tych zbiorników nie jest prowadzony monitoring jakościowy wód ani osadów dennych.

Bieruń z racji położenia w dolinie Wisły i ogólnie mocno rozwiniętej sieci hydrograficznej jest zagrożony powodzią. Gminę chronią obwałowania na głównych rzekach: Wiśle, Gostyni i Przemszy, co zestawiono poniżej:

- rz. Wisła – obwałowania lewego brzegu obejmują ochroną: Czarnuchowice, Bieruń Nowy i Bijasowice;
- rz. Gostynia – obwałowania lewego brzegu obejmują ochroną: Bijasowice, Bieruń, Jajosty i Czarnuchowice;
- rz. Przemsza – obwałowania prawego brzegu obejmują ochroną: Czarnuchowice i Bieruń Nowy;

- rz. Mleczna – obustronne obwałowania chronią Bieruń Stary.

Ostatnia powódź miała miejsce w 2010 r. i spowodowała duże straty na terenie Kopani, Bijasowic i Nowego Bierunia w wyniku powstania, tzw. cofki na rz. Gostyni i ujścia do Wisły i przerywania wałów powodziowych w rejonie Kopani.

8.11.3. Jakość wód podziemnych

Wody podziemne bada się w ramach monitoringu jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) w celu właściwej ochrony i gospodarowania zasobami tych wód. Badania te prowadzi się w zakresie m.in. elementów fizykochemicznych i ilościowych zgodnie z Rozporządzeniem MŚ z dnia 15 listopada 2011 w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych [Dz. U. Nr 258, poz. 1550].

Klasyfikację wód podziemnych prowadzi się zgodnie z Rozporządzeniem MŚ z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych [Dz. U. Nr 143, poz. 896] w pięciostopniowej skali dla elementów fizykochemicznych i chemicznych.

Gmina Bieruń położona jest w zasięgu trzech JCWPd – wg stanu obowiązującego od 2016 r.:

- JCWPd-145 (Bieruń Stary, Ściernie, Jajosty, częściowo Kopań);
- JCWPd-146 (Czarnuchowice);
- JCWPd-157 (Bieruń Nowy, Bijasowice, częściowo Kopań),

oraz poza głównymi zbiornikami wód podziemnych (GZWP) wg wykazu aktualnego na 31.10.2016 r. Dawniej na terenie Bierunia wydzielano karboński GZWP C/2 Tychy-Siersza (Rózkowski i in. 1997), przemianowany później na GZWP Nr 457 o takiej samej nazwie, który nie został jednak pozytywnie zweryfikowany i formalnie nie istnieje. W zachodniej części Bierunia w tym samym czasie wydzielano także użytkowy poziom wód podziemnych (UPWP) w poziomie czwartorzędowym – UPWP QII Rejon Małej Wisły, który także nie został w żaden sposób zweryfikowany i potwierdzony. Niemniej jednak właśnie w obrębie tego czwartorzędowego zbiornika znajdują się punkty pomiarowo-kontrolne badane w ramach monitoringu stanu chemicznego wód podziemnych w Bieruniu i sąsiedztwie.

Badania stanu chemicznego na terenie województwa śląskiego w 2015 r. prowadzi się w ramach monitoringu *diagnostycznego* (wszystkie JCWPd) i *operacyjnego* (JCWPd zagrożone, narażone lub o słabym stanie chemicznym). Jak już wspomniano, w granicach administracyjnych Bierunia znajduje się jeden punkt pomiarowy monitoringu operacyjnego dla wód podziemnych – nr 1288. W punkcie tym badane są wody podziemne poziomu czwartorzędowego w studni wierconej zlokalizowanej na terenie przemysłowym Zakładów „Danone”. Zwierciadło jest swobodne, wody zostały nawiercone na głębokości 6,2 m p.p.t. w ośrodku porowym. Surowa woda jest w IV klasie tylko ze względu na przekroczenie poziomu żelaza (Fe) o pochodzeniu geogenicznym, a więc naturalnym, dlatego ostatecznie wody pod względem jakości ustalone są w III klasie. Wskaźnikiem ustalającym III klasę jest jeden wskaźnik – mangan (Mn). Te same wskaźniki były przekraczane w 2014 r. i klasa wody była również taka sama. W sąsiedztwie Bierunia w Łędzinach znajduje się także punkt monitoringowy, gdzie wody poziomu czwartorzędowego osiągają I klasę czystości.

Badany czwartorzędowy poziom wodonośny nie został oficjalnie wydzielony, choć jak wykazano wyżej jego występowanie jest znane. Zresztą z samego położenia Bierunia w dolinie Wisły, Gostyni i Przemszy widać, że może on występować i być wykorzystywany do celów przemysłowych.

8.11.4. Klimat akustyczny

Na terenie miasta Bierunia głównymi źródłami hałasu jest komunikacja drogowa, kolejowa i przemysł. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jednolity: Dz. U. 2014 poz. 112) terenami chronionymi akustycznie są tereny z zabudową pełniącą funkcję:

- zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci lub młodzieży,
- domów opieki społecznej,

- zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego,
- zabudowy zagrodowej,
- terenów rekreacyjno - wypoczynkowych,
- terenów mieszkaniowo – usługowych.

Komunikacja drogowa

Droga krajowa nr 44: Gliwice – Kraków, przebiega przez całe miasto w kierunku północno-zachodnim oraz południowo-wschodnim. Droga ta łączy Bieruń z miastem Oświęcim i miastem Tychy. Stały wzrost liczby samochodów osobowych jak również ciężarowych sprawia, że negatywne skutki związane z przekraczaniem dopuszczalnych norm hałasu są stale przekraczane. Jest to konsekwencją:

- stałego wzrostu natężenia ruchu,
- nakładania się ruchu tranzytowego na ruch wewnątrzmijski,
- dekapitalizacji zasobów drogowej i szynowej infrastruktury komunikacyjnej,
- rozciągania się godzin szczytu komunikacyjnego, aż do godziny 22.00 włącznie,
- powstania nowych obszarów będących w zasięgu uciążliwości hałasu,
- wzrostu populacji zamieszkałych przy głównych drogach i ulicach,
- stałego wzrostu uciążliwości hałasu i drgań wywołanych przez ruch drogowy,
- wzrostu uciążliwości hałasu i drgań na terenach wypoczynkowych.

Ze względu na projektowaną drogę ekspresową S1 hałas w ciągu tej drogi będzie występował ze względu na klasę drogi. Źródło hałasu zgodnie z przekazanymi informacjami przez GDDKiA w ciągu drogi ekspresowej i obwodnicy Bierunia podzielony został na hałas po zastosowaniu zabezpieczeń oraz hałas przed zastosowaniem zabezpieczeń w tym:

- 65 dB w porze dnia,
- 61 dB w porze dnia
- 56 dB w porze nocy,

Ze względu na podział klasyfikacyjny akustyczna wartość dopuszczalna dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i terenów zabudowy związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży wynosi 61dB $L_{Aeq D}$; 56dB $L_{Aeq N}$. Wartość dopuszczalna dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, terenów zabudowy zagrodowej, terenów rekreacyjno-wypoczynkowych oraz terenów mieszkaniowo-usługowych wynosi 65dB $L_{Aeq D}$; 56dB $L_{Aeq N}$.

Komunikacja kolejowa

Przez obszar miasta Bierunia przebiegają tory kolejowe, które emitują hałas kolejowy, ale również wstrząsy i vibracje. Tory te przebiegają przez centrum Bierunia Starego, biegnąc dalej przez północno-wschodnią część Bierunia Nowego. Linia kolejowa nr 179 relacji Tychy – Mysłowice Kosztowy (km 9,120 – 15,780) oraz linia kolejowa 138 relacji Oświęcim – Katowice (km 3,000 – 5,720) zgodnie z informacją PKP PLK S.A., natężenie ruchu pociągów na wskazanym odcinku linii kolejowej nr 179 wynosi średnio 20 pociągów na dobę, z czego ok. 40 % stanowią pociągi towarowe, na odcinku linii kolejowej nr 138 – średnio 83 pociągi na dobę, z czego ponad 75 % stanowią pociągi towarowe (dane SOLK2019).

Przemysł

Na terenie Bierunia zakłady przemysłowe (głównie: Zakład Górniczy KWK „Piast-Ziemowit”, NITROERG S.A., Danone Sp. z o.o.) emitują hałas, którego źródłem są maszyny oraz urządzenia. Hałas ten występuje w bezpośrednim sąsiedztwie zakładów przemysłowych oraz na terenach z nimi sąsiadujących.

8.11.5. Promieniowanie niejonizujące

Podstawowymi sztucznymi źródłami promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego na terenie Bierunia są napowietrzne linie energetyczne:

- linie napowietrzne elektroenergetyczne najwyższego napięcia 220 kV,
- linie napowietrzne elektroenergetyczne wysokiego napięcia 110 kV,
- linie napowietrzne elektroenergetyczne średniego napięcia;
- stacja elektroenergetyczna 220/110kV,
- stacje transformatorowe,
- instalacje radiokomunikacyjne – stacje bazowe telefonii komórkowej.

Monitoring poziomu pól elektromagnetycznych na terenie Bierunia w roku 2018 był realizowany na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. Nr 221, poz. 1645) przez WIOŚ Katowice. Punkt pomiarowy poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku zlokalizowano przy ul. Granitowej w granicach administracyjnych miasta Bieruń. W najbliższym sąsiedztwie punktu pomiarowego, zagospodarowanie terenu stanowi zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna kilkukondygnacyjna oraz zabudowa usługowa. W promieniu około 420 m od punktu pomiarowego, na betonowym kominie zlokalizowane są 3 instalacje radiokomunikacyjne – stacje bazowe telefonii komórkowych. Wynik pomiaru wartości skutecznych natężeń pól elektromagnetycznych promieniowania elektromagnetycznego dla zakresu częstotliwości od 3 MHz do 300 GHz uzyskanych 27 czerwca 2018 roku w badanym punkcie nie przekroczyła wartości dopuszczalnej składowej elektrycznej wynoszącej 7 V/m i wynosiła 0,81V/m przy jednoczesnej niepewności pomiarowej wynoszącej 0,2 V/m. W związku z tym spełnione są wymagania odnośnie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych, jakie mogą występować w środowisku.

9. Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

9.1. Rys historyczny³

Dzisiejsza gmina Bieruń składa się z pomniejszych miejscowości takich jak m.in.: Bieruń Stary, Bieruń Nowy, Jajosty, Kopań, Ściernie, Bijasowice, Zabrzeg, Czarnuchowice, które w historii cieszyły się odrębnością. Początki osadnictwa na tym terenie giną w mrokach historii. Współczesna nauka, ze względu na brak źródeł, nie jest w stanie jednoznacznie odpowiedzieć, kiedy rozpoczęła się tu działalność człowieka. Zachowane dokumenty wskazują na istnienie wsi w Ścierniach (1272 r.) i Bijasowicach (1360 r.). Bieruń po raz pierwszy wzmiankowany jest w 1376 roku, leżał on na szlaku handlowym łączącym Kraków z Opawą. W miejscu gdzie szlak schodził z pagórków w zabagniony teren rzeki Mlecznej wzniesiono punkt kontrolny i celny, w postaci wieży wartowniczej na warownym kopcu, ów kopiec i osiedle koło niego powstałe stały się zarodkiem późniejszego miasta. Nazwa miasta może pochodzić od staroczeskiego słowa „berrn” co oznaczało cło ściągane na rzecz władcy. Dokładniejsze informacje na temat osady dostarcza dokument księcia opawsko-raciborskiego Jana II Żelaznego (z dynastii Przemyślidów opawskich), o przekazaniu wójtostwa w Bieruniu niejakiemu Cusowiczowi. Dowiadujemy się z niego, iż istniała tu już wcześniej osada (borgstadel), ze zniszczonym gródkiem, młynem i trzema stawami.

Położenie na ważnych szlakach komunikacyjnych sprzyjało rozwojowi miasta. Jednak bujny rozkwit gospodarczy Bierunia przypada na połowę XVI wieku, kiedy to miasto otrzymało przywileje targowe. Handlowano wtedy: bydłem, końmi, solą, zbożem, wełną, rybami, hodowanymi w okolicznych stawach. Rozwinęło się rzemiosło, kowalstwo, włókiennictwo, szewstwo. Stopniowo na znaczeniu zaczął tracić urząd wójta kopiecznego (reprezentanta właściciela ziem), z kolei swoją rolę zwiększyła rada miejska z burmistrzem na czele.

Układ przestrzenny miasta był typowy dla wszystkich miast nowoustrojowych: regularny plan miasta, prawie kwadratowy rynek, czyli plac targowy, otoczony domami obywateli, od rynku rozgałęziają się pod kątem

³ za: stroną internetową Urzędu Miasta

prostym ulice. Miasteczko, aż do pożaru w 1847 roku było drewniane, poza wzniesionym w 1768 r. kościołem i paru kamieniami przy rynku.

W 1517 roku Bieruń stał się częścią Wolnego Pszczyńskiego Państwa Stanowego, jego istnienie zatwierdził król czeski Ferdynand I, przyznając tytuł Wolnego Pana magnatom węgierskim z rodziny Turzonów. Przedstawiciele owego rodu podarowali miastu w 1525 roku browar oraz rozwinęli na terenie Bierunia gospodarkę rybną, w 1536 rozbudowano okoliczne stawy, tworząc Wielki Staw Bieruński, wówczas był to jeden z największych tego typu obiektów na Śląsku. Staw osuszono w XIX wieku, a o jego istnieniu świadczy istniejąca po dziś dzień 1,5 kilometrowa grobel, która miała za zadanie chronić miasto przed zalaniem.

W pierwszej połowie XIX wieku, a ściślej w roku 1824 wybudowano pierwszą na Górnym Śląsku szosę międzypaństwową, która biegła z Wrocławia do Krakowa przez m.in. Bieruń, na skrzyżowaniu tejże szosy ze starą drogą z Bytomia do Oświęcimia, w Zabrzegu (Solcu) powstała nowa kolonia, którą zaczęto nazywać Nowym Bieruniem. Zawdzięczała ona swój rozwój budowie: gmachu królewsko-pruskiego Głównego Urzędu Celnego, remizy towarowej, faktorii solnej, gospody, szkoły podstawowej oraz apteki, masarni, piekarni i powstaniu pojedynczych gospodarstw. W tym samym czasie w Nowym Bieruniu znajdował się Główny Urząd Pocztowy, a od 1850 roku delegatura Sądu Powiatowego, z prawem sądenia przestępstw kryminalnych. Oficjalnie nowa osada w 1833 roku otrzymała nazwę Nowy Bieruń. Budowa wspomnianych obiektów administracyjnych pociągnęła za sobą napływ urzędników celnych, funkcjonariuszy granicznych, urzędników pocztowych, nauczycieli, sędziów i różnego rodzaju rzemieślników oraz robotników wykwalifikowanych.

Budowa w 1853 roku linii kolejowej biegnącej przez Nowy Bieruń, a łączącej Śląsk pruski z austriackim sprzyjała rozwojowi osadnictwa oraz przyczyniła się do napływu innych grup zawodowych, w tym kolejarzy. Powstanie drugiego skupiska miejskiego spowodowało, że dla odróżnienia zaczęto używać dla pierwszego nazwy Stary Bieruń.

Przełom XIX i XX wieku to dla całego Śląska okres rozwoju i industrializacji, w Bieruniu powstała wówczas fabryka zapalek tzw. Siarkownia, a w 1871 roku Fabryka Dynamitu. Wybudowano wodociągi, szkoły i wiele innych elementów infrastruktury społecznej.

W latach 70-tych na terenie miasta wybudowano m.in. Kopalnię Węgla Kamiennego „Piast”, mleczarnię „Śląsk” - obecnie „Danone” oraz Fabrykę Samochodów Małolitrażowych - obecnie „Fiat Auto Poland”. Bieruń nie posiadał wówczas samodzielności prawnej, gdyż w roku 1975 został włączony do Tychów.

Po kilkunastu latach ponownie odzyskał samodzielność i z dniem 2 kwietnia 1991 roku stał się gminą o statusie miasta. Miastu nie przywrócono jednak historycznych granic, zwłaszcza w odniesieniu do Tychów, którym pozostawiono część produkcyjną Fiata oraz osiedle mieszkaniowe Homera. W wyniku starań władz Bierunia, zmiany przepisów dotyczących uregulowań podatkowych oraz starań samych mieszkańców osiedla, po ośmiu latach zostało ono włączone w granice Bierunia. Dokonano wówczas również drobnych korekt granic z Chełmem Śląskim.

Odzyskanie samodzielności administracyjnej przez Bieruń w 1991 r. dało mu możliwość dynamicznego rozwoju. Pomyślnie zakończyły się starania Bierunia i gmin sąsiednich o utworzenie powiatu ziemskiego. Siedzibę starostwa, które powstało w 1998 r. ulokowano w Bieruniu. W 2002 r. otwarto na terenie Bierunia budynek Centrum Inicjatyw Gospodarczych, który jest siedzibą Bieruńskiej Fundacji Inicjatyw Gospodarczych. Fundacja ta wspiera działania lokalnych przedsiębiorców. W latach 2004 - 2005 bieruński rynek uległ całkowitej renowacji, dzięki czemu został wyróżniony w konkursie na Najlepszą Przestrzeń Województwa Śląskiego 2005 roku. W ramach renowacji usytuowano na nim zegar słoneczny, centralnie umieszczony (wzorowany na przedwojennym) pomnik Powstańców Śląskich, zarys historycznej wagi miejskiej oraz studnia z postaciami „Utopców” - tajemniczych duchów, będących tematem wielu ludowych podań wywodzących się z Bierunia.

9.2. Zabytki wpisane do rejestru zabytków

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w art. 10 stanowi, że w studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

Zgodnie z art. 19 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w studium uwzględnia się w szczególności ochronę:

- 1) zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia,
- 2) innych zabytków nieruchomych, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków,
- 3) parków kulturowych.

Do zabytków nieruchomych, zgodnie z art. 6 ustawy o ochronie zabytków, zalicza się w szczególności:

- a) krajobrazami kulturowymi,
- b) układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi,
- c) dziełami architektury i budownictwa,
- d) dziełami budownictwa obronnego,
- e) obiektami techniki, a zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi zakładami przemysłowymi,
- f) cmentarzami,
- g) parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni,
- h) miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji.

Do zabytków archeologicznych, zalicza się: pozostałości terenowe pradziejowego i historycznego osadnictwa, cmentarzyska i kurhany, relikty działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.

Na terenie miasta Bierunia znajdują się następujące obiekty wpisane do rejestru zabytków województwa śląskiego:

- 1) Układ urbanistyczny miasta Bieruń Stary – Bieruń Stary – nr rej. A/801/2021 z dnia 21.04.2021 r.;
- 2) Kościół cmentarny pw. św. Walentego (obiekt wraz z wyposażeniem wnętrza i otoczeniem w ramach ogrodzenia) – Bieruń Stary, ul. Krakowska 39 – nr rej. A/423/14 z dnia 09.09.2014 r.
- 3) Kościół parafialny pw. św. Bartłomieja (obiekt w ramach ogrodzenia wraz z wyposażeniem wnętrza) – Bieruń Stary, ul. Krakowska 3 – nr rej. A/731/2020 z dnia 02.11.2020 r.
- 4) Kościół parafialny pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa, 1909 r., (przebudowany i powiększony w 1925 r. oraz w 1926 r. i 1948 r.) – Bieruń Nowy, ul. Warszawska 294 – nr rej. A/402/13 z dnia 26.02.2013 r.;
- 5) Dawny Dom Pogrzebowy (kostnica), przełom XIX/XX w. – Bieruń Stary, Cmentarz parafii rzymskokatolickiej św. Bartłomieja Apostoła, ul. Krakowska 39 – nr rej. A/478/2016 z dnia 26.08.2016 r.;
- 6) Grobowiec rodziny Gawlików, pocz. XX w. – Bieruń Stary, Cmentarz parafii rzymskokatolickiej św. Bartłomieja Apostoła, ul. Krakowska 39 – nr rej. A/476/2016 z dnia 11.07.2016 r.;
- 7) Stanowisko archeologiczne (kopiec) – Bieruń Stary, obok ul. Kopcowej/Kadłubowej w rejonie prawego brzegu rzeki Mlecznej – nr rej. C/819/67 z dnia 21.12.1967 r.,
- 8) Cmentarz żydowski w Bieruniu, położony przy ul. Wita, na działkach ewidencyjnych nr 472/102 i 910/98, obr. Bieruń Stary, ark. mapy 6, m. Bieruń – nr rej. A/840/2021 z dnia 24.06.2021 r.

Na terenie miasta Bierunia znajdują się następujące obiekty małej architektury wpisane do rejestru zabytków województwa śląskiego:

- 1) Krzyż kamienny z 1807 r. – Bieruń Stary, ul. Krakowska 39 (cmentarz) – nr rej. A/473/74 z dnia 19.04.1974 r.;
- 2) Zespół steli nagrobnych na cmentarzu żydowskim, z XIX w. – Bieruń Stary, w rejonie ul. Wita, pomiędzy nr 2-4 – nr rej. B/479/74 z dnia 16.04.1974 r.;
- 3) Figura Najświętszej Panny Marii Niepokalanie Poczętej z 1723 r. – Bieruń Stary, ul. Krakowska, obok nr 3 – nr rej. B/472/74 z dnia 16.04.1974 r.;
- 4) Żeliwny krzyż nagrobny księdza Jana Kantego Zychonia, po 1832 r. – Bieruń Stary, ul. Krakowska 39 (cmentarz) – nr rej. B/473/74 z dnia 19.04.1974 r.;
- 5) Kamienny krzyż przydrożny, z 1864 r. – Bieruń Stary, ul. Chemików na wysokości kładki Grobli – nr rej. B/474/74 z dnia 24.04.1974 r.;
- 6) Kamienny krzyż przydrożny, z 1810 r. – Bieruń Stary, ul. Oświęcimska, obok nr 407 – nr rej. B/475/74 z dnia 6.03.1974 r.;
- 7) Kamienny krzyż przydrożny, z I ćw. XIX w. – Bieruń Stary, ul. Marcina, obok nr 22 – nr rej. B/482/74 z dnia 24.04.1974 r.;

- 8) Kamienny krzyż przydrożny, z I ćw. XIX w. – Bieruń Stary, w rejonie skrzyżowania ul. Turyńskiej/ Będzińskiej (przy przystanku autobusowym) – nr rej. B/485/74 z dnia 24.04.1974 r.;
- 9) Kamienny krzyż przydrożny, z 1811 r. – Bieruń Stary, ul. Krakowska, obok nr 61 – nr rej. B/483/74 z dnia 24.04.1974 r.;
- 10) Kamienny krzyż przydrożny, z 1861 r. – Bieruń Stary, skrzyżowanie ul. Łysinowej/ Marcina/ Żwirki i Wigury – nr rej. B/484/74 z dnia 24.04.1974 r.;
- 11) Krzyż przydrożny z figurami Chrystusa ukrzyżowanego i Matki Boskiej Bolesnej – Bieruń Nowy, ul. Warszawska w sąsiedztwie nr 351 – nr rej. B/337/2017 z dnia 19.05.2017 r.;
- 12) Krzyż Męki Pańskiej, z 1819 r. – Bieruń Nowy, ul. Majowa 24 – nr rej. B/316/2016 z dnia 11.07.2016 r.;
- 13) Figura św. Jana Nepomucena z postumentem – Bieruń Stary, ul. Wspólna w rejonie nr 15 – nr rej. B/357/2018 z dnia 28.03.2018 r.
- 14) Dekoracja malarska ścian i sklepienia kaplicy grobowej rodziny Gawlików, początek XX w. – Bieruń Stary, Cmentarz parafii rzymskokatolickiej św. Bartłomieja Apostoła, ul. Krakowska 39 – nr rej. B/317/2016 z dnia 11.07.2016 r.;

9.3. Obiekty zabytkowe objęte ochroną

Na rysunku studium Nr 1 przedstawiono obiekty objęte ochroną i ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków przyjętej w ramach Programu opieki nad zabytkami dla gminy Bieruń na lata 2021-2024 (Uchwała II/5/2021 RADY MIEJSKIEJ W BIERUNIU z dnia 25 lutego 2021 r.).

Obiekty kubaturowe objęte ochroną:

- **Bieruń Nowy:**
 - 1) Dwór – ul. Barbórki 23,
 - 2) Zabudowania folwarczne – ul. Barbórki 23,
 - 3) Zabudowania folwarczne – ul. Barbórki 23,
 - 4) Zabudowania folwarczne – ul. Barbórki 23,
 - 5) Zabudowania folwarczne – ul. Barbórki 23,
 - 6) Budynek mieszkalny – ul. Bohaterów Westerplatte 1,
 - 7) Budynek mieszkalny – ul. Bohaterów Westerplatte 20,
 - 8) Budynek mieszkalny – ul. Bohaterów Westerplatte 41,
 - 9) Budynek mieszkalny – ul. Ofiar Oświęcimskich 2,
 - 10) Budynek usługowo-mieszkalny – ul. Piastowska 1,
 - 11) Budynek mieszkalny – ul. Sadowa 2,
 - 12) Budynek mieszkalny – ul. Sadowa 4,
 - 13) Budynek mieszkalny – ul. Sadowa 5,
 - 14) Budynek mieszkalny – ul. Sadowa 7,
 - 15) Budynek usługowy – ul. Warszawska 276,
 - 16) Budynek mieszkalny – ul. Warszawska 277,
 - 17) Budynek piekarni – ul. Warszawska 285,
 - 18) Budynek usługowo-mieszkalny – ul. Warszawska 288,
 - 19) Budynek mieszkalny – ul. Warszawska 292,
 - 20) Budynek usługowo-mieszkalny – ul. Wawelska 22,
 - 21) Budynek użyteczności publicznej – ul. Wawelska 35,
 - 22) Dawna szkoła, obecnie budynek mieszkalny – ul. Wawelska 55.
- **Bieruń Stary:**
 - 1) Budynek mieszkalny – ul. Adama 1,
 - 2) Klasztor Sióstr Służebniczek Najświętszej Maryi Panny – ul. Bojszowska 24,
 - 3) Budynek mieszkalny – ul. Bojszowska 46,

- 4) Budynek mieszkalny Chemików 119,
- 5) Budynek mieszkalny – ul. Chemików 131,
- 6) Budynek usługowo-mieszkalny – ul. Hejnałowa 1,
- 7) Budynek mieszkalny – ul. Kadłubowa 5,
- 8) Budynek mieszkalny – ul. Kopcowa 19,
- 9) Budynek mieszkalny – ul. Kopcowa 20,
- 10) Budynek mieszkalny – ul. Kopcowa 22,
- 11) Budynek mieszkalny – skrzyżowanie ulic: Krakowska 3/ks. Pawła Macierzyńskiego,
- 12) Budynek usługowo-mieszkalny – ul. Krakowska 4,
- 13) Budynek mieszkalny – ul. Krakowska 5,
- 14) Budynek mieszkalny – ul. Krakowska 5a,
- 15) Budynek usługowo-mieszkalny – ul. Krakowska 6,
- 16) Budynek usługowo-mieszkalny – ul. Krakowska 7,
- 17) Budynek usługowo-mieszkalny – ul. Krakowska 8/Klemensa Latochy,
- 18) Budynek usługowo-mieszkalny – ul. Krakowska 9,
- 19) Budynek mieszkalny – ul. Krakowska 10,
- 20) Budynek mieszkalny – ul. Krakowska 11,
- 21) Budynek usługowo-mieszkalny – ul. Krakowska 11a,
- 22) Budynek mieszkalny – ul. Krakowska 12,
- 23) Budynek usługowo-mieszkalny – ul. Krakowska 13,
- 24) Budynek usługowo-mieszkalny – ul. Krakowska 14,
- 25) Budynek mieszkalny – ul. Krakowska 16,
- 26) Budynek usługowo-mieszkalny – ul. Krakowska 18,
- 27) Budynek usługowo-mieszkalny – ul. Krakowska 20,
- 28) Budynek usługowy – ul. Krakowska 22,
- 29) Budynek nieużytkowany – ul. Krakowska 24,
- 30) Budynek mieszkalny – ul. Krakowska 26,
- 31) Budynek mieszkalny (dom nauczyciela) – ul. Krakowska 28,
- 32) Budynek użyteczności publicznej (Szkoła) – ul. Krakowska 30,
- 33) Budynek usługowo-mieszkalny – ul. Krakowska 36,
- 34) Budynek mieszkalny – ul. Krakowska 57,
- 35) Dawny młyn Państwa Piekoszewskich (obecnie budynek usługowo-mieszkalny) – ul. Krakowska 94a,
- 36) Budynek mieszkalny – ul. Krakowska 108,
- 37) Budynek mieszkalny – ul. ks. Kudery 10,
- 38) Budynek mieszkalny – ul. ks. Kudery 20,
- 39) Budynek mieszkalny – ul. ks. Kudery 22,
- 40) Dawna łaźnia miejska i gazownia (obecnie budynek mieszkalny) – ul. Licealna 12,
- 41) Budynek mieszkalny – ul. Macieja 1,
- 42) Budynek mieszkalny – ul. Macieja 7,
- 43) Budynek mieszkalny – skrzyżowanie ulic: ks. Pawła Macierzyńskiego/ Andrzeja,
- 44) Budynek mieszkalny ul. Oświęcimska 418,
- 45) Budynek mieszkalny – ul. Oświęcimska 440,
- 46) Stodoła – ul. Oświęcimska 443b,
- 47) Budynek mieszkalny – ul. Oświęcimska 444,
- 48) Budynek usługowy – ul. Oświęcimska 446,
- 49) Budynek mieszkalny – ul. Oświęcimska 448,
- 50) Budynek mieszkalny – ul. Oświęcimska 450,
- 51) Budynek usługowy – ul. Oświęcimska 456,
- 52) Budynek usługowo-mieszkalny – ul. Oświęcimska 460,
- 53) Budynek usługowo-mieszkalny – ul. Rynek 1,

- 54) Budynek usługowo-mieszkalny – ul. Rynek 2,
- 55) Budynek usługowo-mieszkalny – ul. Rynek 3,
- 56) Budynek usługowo-mieszkalny – ul. Rynek 4,
- 57) Budynek usługowo-mieszkalny – ul. Rynek 5,
- 58) Budynek usługowo-mieszkalny – ul. Rynek 6,
- 59) Budynek usługowo-mieszkalny – skrzyżowanie ulic: Rynek 7/Krakowska 2,
- 60) Budynek usługowo-mieszkalny – ul. Rynek 8,
- 61) Budynek usługowo-mieszkalny – ul. Rynek 9,
- 62) Budynek usługowo-mieszkalny – ul. Rynek 10,
- 63) Budynek użyteczności publicznej (Pocztą) – ul. Rynek 11,
- 64) Budynek usługowy – Rynek 12,
- 65) Budynek usługowo-mieszkalny – ul. Rynek 13,
- 66) Budynek użyteczności publicznej (Ratusz) – ul. Rynek 14,
- 67) Budynek użyteczności publicznej – ul. Rynek 15,
- 68) Budynek usługowo-mieszkalny – ul. Rynek 16,
- 69) Budynek usługowo-mieszkalny – ul. Rynek 17,
- 70) Budynek usługowo-mieszkalny – ul. Rynek 18,
- 71) Budynek usługowo-mieszkalny – ul. Rynek 19,
- 72) Budynek usługowo-mieszkalny – ul. Rynek 20,
- 73) Budynek mieszkalny – skrzyżowanie ulic: Juliusza Słowackiego/Jana Spiry 10,
- 74) Budynek mieszkalny – ul. Juliusza Słowackiego 1,
- 75) Budynek usługowo-mieszkalny – ul. Juliusza Słowackiego 2,
- 76) Budynek mieszkalny – ul. Juliusza Słowackiego 3,
- 77) Budynek mieszkalny – ul. Juliusza Słowackiego 4,
- 78) Budynek mieszkalny – ul. Juliusza Słowackiego/Klemensa Latochy,
- 79) Budynek usługowo-mieszkalny – ul. Juliusza Słowackiego 12,
- 80) Budynek mieszkalny – ul. Juliusza Słowackiego 15,
- 81) Budynek usługowo-mieszkalny – ul. Juliusza Słowackiego 19,
- 82) Budynek mieszkalny – ul. Juliusza Słowackiego 23,
- 83) Budynek mieszkalno-gospodarczy – ul. ks. Jana Trochy 4-6,
- 84) Budynek mieszkalny – ul. ks. Jana Trochy 8,
- 85) Budynek mieszkalny – ul. ks. Jana Trochy 13,
- 86) Budynek mieszkalny – ul. ks. Jana Trochy 26,
- 87) Budynek mieszkalny – ul. ks. Kudery 5,
- 88) Budynek mieszkalny – ul. Wita 18,
- 89) Stodoła – ul. Wita 18,
- 90) Budynek usługowo-mieszkalny – skrzyżowanie ul. Spiżowa/ul. Wylotowa,
- 91) Budynek mieszkalny – ul. Wylotowa 7,
- 92) Budynek mieszkalny – ul. Wylotowa 12,
- 93) Budynek mieszkalny – ul. Zdrowia 8,
- 94) Budynek mieszkalny – ul. Zdrowia 14,

- **Bijasowice:**

- 1) Budynek mieszkalny – ul. Bijasowicka 21,
- 2) Budynek mieszkalny (Założenia pałacowo-dworskie, Dwór) – ul. Władysława Jagiełły 78-86,
- 3) Założenia pałacowo-dworskie (Stajnia) – ul. Władysława Jagiełły 78-86,
- 4) Założenia pałacowo-dworskie (stodoła) – ul. Władysława Jagiełły 78-86,
- 5) Założenia pałacowo-dworskie (stodoła) – ul. Władysława Jagiełły 78-86,
- 6) Założenia pałacowo-dworskie (stodoła) – ul. Władysława Jagiełły 78-86,

- 7) Założenia pałacowo-dworskie (oficyna mieszkalna –czworak) – ul. Władysława Jagiełły 78-86,
- 8) Założenia pałacowo-dworskie (obora) – ul. Władysława Jagiełły 78-86,
- 9) Założenia pałacowo-dworskie (oficyna mieszkalna-czworak) – ul. Władysława Jagiełły 78-86,
- 10) Założenia pałacowo-dworskie (budynek gospodarczy-komórki) – ul. Władysława Jagiełły 78-86,
- 11) Założenia pałacowo-dworskie (oficyna mieszkalna-czworak) – ul. Władysława Jagiełły 78-86,
- 12) Założenia pałacowo-dworskie (areszt) – ul. Władysława-Jagiełły 78-86,

- **Ściernie:**

- 1) Budynek mieszkalny – ul. Kamienna 36,
- 2) Budynek mieszkalno-gospodarczy – ul. Pszenna 37,
- 3) Budynek mieszkalny i gospodarczy – ul. Warszawska 107,
- 4) Budynek mieszkalny – ul. Warszawska 110,

- **Zabrzeg:**

- 1) Budynek mieszkalny – ul. Diamentowa 1,
- 2) Budynek mieszkalny – ul. Patriotów 10,
- 3) Dawny młyn – ul. Warszawska/Diamentowa,
- 4) Budynek mieszkalny – ul. Warszawska 313,
- 5) Budynek mieszkalny – ul. Warszawska 337-339,
- 6) Budynek mieszkalny – ul. Warszawska 341,
- 7) Budynek gospodarczy – ul. Warszawska 393b,
- 8) Budynek mieszkalny (degolówka) – ul. Warszawska 396.

Obiekty małej architektury objęte ochroną:

- **Bieruń Nowy:**

- 1) Kaplica cmentarna – ul. Warszawska 296,

- **Bieruń Stary:**

- 1) Krzyż kamienny – skrzyżowanie ulic: Bojszowska 47/ Szlaku Solnego,
- 2) Kaplica architektoniczna – Góra Chełmeczeki,
- 3) Kaplica architektoniczna – ul. Kopcowa 28,
- 4) Kaplica architektoniczna – ul. Krakowska (obok nr 31),
- 5) Kaplica architektoniczna – skrzyżowanie ulic: Macieja/Oświęcimska (obok nr 29),
- 6) Figura św. Floriana – Plac Alfreda Nobla 1, na terenie NITROERG S.A.
- 7) Kaplica architektoniczna – ul. Oświęcimska (os. Wygoda 1),
- 8) Krzyż kamienny – obok ul. Turyńskiej,
- 9) Głaz narzutowy – obok ul. Zdrowia 2,4,
- 10) Krzyż kamienny – ul. Zdrowia 15,

- **Bijasowice:**

- 1) Kaplica architektoniczna – skrzyżowanie ulic: Majowa 2/Władysława Jagiełły,

- **Czarnuchowice:**

- 1) Kaplica architektoniczna – ul. Mielęckiego 76,
- 2) Kapliczka słupowa – ul. Przyjaźni 12,

- **Jajosty:**

- 1) Krzyż kamienny – ul. Bojszowska 187,

- **Kopań:**

- 1) Kaplica architektoniczna – ul. Bijasowicka 60,

- **Ściernie:**

- 1) Krzyż kamienny – skrzyżowanie ulic: Bogusławskiego/Szenwalda/Młyńska,
- 2) Krzyż kamienny (pasja) – skrzyżowanie ulic: Pszenna 24/Margłowa,
- 3) Kapliczka szafkowa – ul. Sośnina,

- **Zabrzeg:**

- 1) Kaplica architektoniczna – skrzyżowanie ulic: Warszawska/Niedługa 1,
- 2) Krzyż kamienny ul. Warszawska 351.

Cmentarze objęte ochroną:

- 1) Cmentarz – ul. Warszawska 296,
- 2) Cmentarz – ul. Krakowska 39,
- 3) Cmentarz żydowski – ul. Wita.

Obiekty przemysłowe objęte ochroną:

- 1) Główny budynek dworcowy z 1912 r - ul. Ofiar Oświęcimskich 5,
- 2) Budynek magazynu technicznego – ERG Bieruń Folie – pl. Alfreda Nobla,
- 3) Wieża ciśnień - Betonowo - ceglana wieża wodna z lat 20. XX w. - ul. Bojszowska przy nr 36,
- 4) Budynek stacji transformatorowej z ok. 1920 r. - Bieruń ul. Licealna (przy nr 12),
- 5) Wiadukt kolejowy nad ul. Chemików z l. 40. XX w.,
- 6) Wieża ciśnień z ok.1923 r. nieczynna, bez zbiornika – pl. Alfreda Nobla,
- 7) Wiadukt kolejowy nad drogą - Stalowy, dwuprzęsłowy nitowany o betonowych przyczółkach z ok. 1938 r. - ul. Warszawska.

Zieleń objęta ochroną:

- 1) Szpaler – ul. Sadowa 1-4,
- 2) Zieleń na terenie cmentarza – ul. Warszawska 294,
- 3) Zieleń w zespole pałacowo-parkowym – ul. Władysława Jagiełły 76-87,
- 4) Park – Plac Alfreda Nobla,
- 5) Szpaler w parku – ul. Chemików/pl. Alfreda Nobla,
- 6) Zieleń na terenie cmentarza – ul. Krakowska,
- 7) Grobla – ul. Krakowska 57a,
- 8) Grobla – ul. Krupnicza,
- 9) Grobla – naprzeciw ul. Dyrda,
- 10) Grobla – ul. Nadbrzeżna.

Wpływ uwarunkowań na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego miasta.

1. Należy uwzględnić ochronę obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków oraz obiektów przeznaczonych do ochrony.
2. Na obszarach o kumulacji obiektów podlegających ochronie należy dążyć do wyeliminowania ewentualnych konfliktów funkcjonalnych z pozostałym zagospodarowaniem.

9.4. Stanowiska archeologiczne

Na terenie miasta Bieruń zlokalizowanych jest 7 udokumentowanych stanowisk archeologicznych. Stanowiska te znajdują się na obszarze nr 101-48 i 102-48. Wszystkie stanowiska zostały przedstawione w tabeli poniżej oraz zaznaczone na rysunku nr 1.

Tabela 4 Stanowiska archeologiczne znajdujące się na terenie miasta Bieruń

L.p.	NR W MIEJSCOWOŚCI	NR STANOWISKA NA MAPIE	NR ARKUSZA AZP	RODZAJ STANOWISKA	CHRONOLOGIA	LOKALIZACJA
1.	15	12	101-48	ślad osadnictwa	neolit?	Bieruń Stary
2.	14	11	101-48	punkt osadniczy	okres nowożytny	Bieruń Stary
3.	29	1	102-48	gródek „na kopcu”	XIII-XIV w.	Bieruń Stary
4.	19	2	102-48	punkt osadniczy, osada	późne średniowiecze, okres nowożytny	Bieruń Stary
5.	20	3	102-48	ślad osadnictwa, osada	epoka kamienia, okres nowożytny	Bieruń Stary
6.	21	4	102-48	ślad osadnictwa, osada	KP?(kultura przeworska) – OWP?(okres wpływów rzymskich)	Bieruń Stary
7.	22	5	102-48	osada	okres nowożytny	Jajosty

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Programu opieki nad zabytkami dla gminy Bieruń na lata 2021 - 2024

Wszelkie działania inwestycyjne w obrębie wyżej wymienionych stanowisk archeologicznych wymagają postępowania zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

9.5. Strefy ochrony konserwatorskiej

Wyznaczenie stref ochrony konserwatorskiej ma na celu ochronę, utrzymanie i zachowanie zabytkowych układów urbanistycznych, ruralistycznych, krajobrazów kulturowych, cmentarzy, parków, ogrodów i innych form projektowanej zieleni, które nie zostały objęte ochroną poprzez wpis do rejestru zabytków. Nie wyklucza to wprowadzania nowych funkcji, nowej zabudowy lub modernizacji starej - jednakże z zachowaniem wymogów ochrony walorów historycznych, artystycznych i naukowych obszarów objętych ochroną.

Na terenie Bierunia strefy ochrony konserwatorskiej zostały wyznaczone w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Są to:

- 1) Strefa „A1” pełnej ochrony konserwatorskiej, Bieruń Stary – Stare Miasto. Obszar Strefy pokrywa się z obszarem układu urbanistycznego Starego Miasta wpisanym do rejestru zabytków.
- 2) Strefa „A2” pełnej ochrony konserwatorskiej, Bieruń Stary – teren cmentarza rzymsko – katolickiego wraz z kościołem drewnianym p.w. św. Walentego przy ul. Krakowskiej,
- 3) Strefa „A3” pełnej ochrony konserwatorskiej, Bieruń Stary – teren cmentarza żydowskiego przy ul. Wita,
- 4) Strefa „A4” pełnej ochrony konserwatorskiej teren dawnego folwarku Solec przy ul. Barbórki 12. Granica strefy obejmuje zabudowania wraz z sadem w ramach ogrodzonego terenu ograniczonego ulicami Barbórki, Sadową, Solecką oraz Potokiem Goławieckim i ogrodzeniem od północy.
- 1) Strefa „B1” pośredniej konserwatorskiej - Bieruń Stary. Strefa obejmuje tereny przylegające od wschodu do centralnej części Starego Miasta objętego strefą „A1” pełnej ochrony konserwatorskiej.
- 2) Strefa „B2”, pośredniej konserwatorskiej - Bieruń Stary - strefa obejmuje tereny przylegające od zachodu do centralnej części Starego Miasta objętego strefą „A1” pełnej ochrony konserwatorskiej.
- 3) Strefa „B3” pośredniej konserwatorskiej - Bieruń Stary - obszar strefy otacza historyczny, urbanistyczny układ Bierunia Starego. Strefa obejmuje południowy obszar Bierunia Starego obejmując, m.in. południową część Grobli oraz stanowi otulinę strefy „A2” pełnej ochrony konserwatorskiej.
- 4) Strefa „B4” pośredniej ochrony konserwatorskiej - układ ruralistyczny z zabudową siedliskową wsi Ściernie. Strefa obejmuje historyczny układ ruralistyczny z zagrodową zabudową siedliskową dawnej wsi Ściernie (w obrębie ul. Wapiennej, Dolomitowej, Pszennej i Kamiennej) wraz z pozostałościami zabudowy dawnego folwarku po północnej stronie ul. Kamiennej.

- 5) Strefa „B5” pośredniej ochrony konserwatorskiej – centralna część Bierunia Nowego z XIX w. zabudową. Strefa obejmuje centralną część Bierunia Nowego z zachowaną w dużym stopniu historyczną XIX wieczną zabudową skupioną przede wszystkim u zbiegu ul. Warszawskiej, Wawelskiej, Piastowskiej oraz przy ul. Ofiar Oświęcimskich, Kosynierów, Remizowej i Kossaka.
- 6) Strefa „B6” pośredniej ochrony konserwatorskiej - Zabrzeg, teren dawnego zespołu dworsko-folwarcznego. Strefa obejmuje teren dawnego zespołu dworsko-folwarcznego położonego nieopodal Wisły przy ul. Warszawskiej 391, z zachowaną zabudową gospodarczą (pałac z II poł. XIX w. wyburzono).
- 7) Strefa „B7” pośredniej ochrony konserwatorskiej – Bijasowice. Strefa obejmuje układ ruralistyczny dawnej wsi w typie rzędówki z zachowaną w dużym stopniu historyczną zabudową siedliskową rozlokowaną wzdłuż ul. Jagiełły (z alejowymi obsadzeniami) – Majowej (przebieg historycznego traktu Bieruń – Zabrzeg).
- 8) Strefa „B8” pośredniej ochrony konserwatorskiej – Kopań. Strefa obejmuje teren dawnej wsi o historycznym układzie ruralistycznym z częściowo zachowaną historyczną zabudową siedliskową skupioną przy skrzyżowaniu ul. Bijasowickiej i Krupniczej nad nieistniejącym obecnie stawem Gościńnym sięgającym pierwotnie aż do rzeki Gostynii na południu.
- 9) Strefa „B9” pośredniej ochrony konserwatorskiej – rejon osiedla robotniczego dawnych Zakładów Tworzyw Sztucznych ERG – Bieruń przy ul. Chemików.
- 10) Strefa „K1” ochrony krajobrazu, Bieruń Stary. Strefa obejmuje część obszaru zajętego pierwotnie (XVI-XIX w.) przez Wielki Staw Bieruński położony na wschód od Bierunia Starego i oddzielony od Miasta zachowaną do dzisiaj Groblą (tzw. Grobel).
- 11) Strefa „K2” ochrony krajobrazu, Czarnuchowice. Strefa obejmuje obszar dawnej wsi Czarnuchowice łącznie z rozproszoną częściowo zachowaną historyczną zabudową zagrodową usytuowaną na rozległym obszarze z licznymi oczkami wodnymi, sadzawkami (pozostałości stawów hodowlanych) i ciekami wodnymi o dużych walorach krajobrazowo – kulturowych oraz przyrodniczych.

Aktualnie nie ma podstaw prawnych do podziału stref ochrony konserwatorskiej na typy ("A", "B", "E", "K", "W", "OW"), natomiast wyznaczając strefy należy określić jednoznacznie zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu obowiązujące w ich obszarze. Również granice stref wymagają weryfikacji oraz jednoznacznego powiązania z granicami nieruchomości objętych ochroną.

W stosunku do stanowisk archeologicznych zasady postępowania określa ustawa o zabytkach i opiece nad zabytkami.

9.6 Dobra kultury współczesnej

Dobra kultury współczesnej oznaczają "niebędące zabytkami dobra kultury, takie jak pomniki, miejsca pamięci, budynki, ich wnętrza i detale, zespoły budynków, założenia urbanistyczne i krajobrazowe, będące uznanym dorobkiem współcześnie żyjących pokoleń, jeżeli cechuje je wysoka wartość artystyczna lub historyczna" (art. 2 pkt 10 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

Jednym z rodzajów "dóbr kultury współczesnej" mogą być również "miejsca pamięci", zamieszczone w "Ewidencji grobów i cmentarzy wojennych oraz innych miejsc pamięci województwa śląskiego". Obiekty te występują w różnych formach (m.in. pomniki, tablice pamiątkowe, cmentarze wojenne i pojedyncze mogiły).

1. Bieruń	2/01	Grób wojenny Jana Dyrda oficera Wojska Polskiego poległego 3 września 1939 roku - pom.nagr.	Bieruń, ul. Warszawska, cmentarz parafialny sektor 2, rząd 1, miejsce 1
2. Bieruń	2/04	Zbiorowa mogiła wojenna Stanisława Habudy, Karola Łukasza, Józefa Kruppy, Jana Pilszczka i Klemensa Latochy poległych w I i II Powstaniu Śląskim	Bieruń Stary, ul. Krakowska 39, cmentarz parafialny, sektor M2, rząd 1, miejsce 20-24

3.Bieruń	2/06	Grób zbiorowy wojenny 10 nieznanymi więźniów politycznych zamordowanych na terenie Bierunia Starego podczas ewakuacji więźniów KL Auschwitz-Birkenau- pom.nagr.	Bieruń Stary, ul.Krakowska 39, cmentarz parafialny, sektor A2, rząd 1, miejsce 3
4.Bieruń	2/07	Grób zbiorowy wojenny nieznanymi żołnierzy Wojska Polskiego poległych we wrześniu 1939 roku - pom.nagr.	Bieruń Stary, ul.Krakowska 39, cmentarz parafialny, sektor A3, rząd 7, miejsce 13
5.Bieruń	2/08	Grób zbiorowy wojenny nieznanymi żołnierzy Wojska Polskiego poległych we wrześniu 1939 roku - pom.nagr.	Bieruń Stary, ul.Krakowska 39, cmentarz parafialny sektor I, rząd 6, miejsce 6
6.Bieruń	2/16	Mogiła zbiorowa wojenna nieznanymi żołnierzy niemieckich poległych w czasie II wojny światowej	Bieruń, ul.Krakowska 39, cmentarz parafialny, sektor A1, rząd 4, miejsce 4
7.Bieruń	2/17	Mogiła zbiorowa wojenna nieznanymi żołnierzy niemieckich poległych w czasie II wojny światowej	Bieruń, ul.Krakowska 39, cmentarz parafialny, sektor A1, rząd 3, miejsce 1
8.Bieruń	2/18	Grób wojenny Karola Stencla powstańca poległego w III Powstaniu Śląskim – pomn. nagr.	Bieruń, ul.Krakowska 39, cmentarz parafialny, sektor B1, rząd 5, miejsce 30

9.7. Obszary zdegradowane i obszary wymagające rewitalizacji

Zgodnie z przyjętą Uchwałą Nr IV/3/2016 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 28 kwietnia 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji na terenie gminy Bieruń zostały wyznaczone obszary zdegradowane oraz obszary rewitalizacji.

Obszar rewitalizacji składa się z dwóch podobszarów: Obszar R1: Os. Homera i Obszar R2: Os. Chemików, o łącznej powierzchni 23 ha, zamieszkane przez 2,3 tys. osób. Ponadto wyznaczono trzy obszary wspierające – nie spełniające wymogów Ustawy, jednak mające duże znaczenie dla odnowy miasta – W1: Paciorkowce-Dworzec, W2: Zbiornik Łysina i W3: Bijasowice.

W Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Bierunia na lata 2016-2020 (GPRB) zaplanowano przedsięwzięcia o charakterze inwestycyjnym, obejmujące modernizację i remont infrastruktury znajdującej się na obszarach rewitalizacji, jak również projekty nieinwestycyjne (tzn. miękkie) ukierunkowane głównie na integrację społeczną i zmniejszenie bezrobocia. Podzielono je na przedsięwzięcia podstawowe oraz uzupełniające.

Zgodnie z opracowaną Oceną aktualności i stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji miasta Bierunia na lata 2016-2020 w maju 2020 r. - Analiza stopnia zaawansowania przedsięwzięć wskazuje, że ponad połowa zadań wskazanych w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Bierunia na lata 2016-2020 została zrealizowana lub jest w trakcie realizacji, co pokazuje wysoką skuteczność przyjętego sposobu pracy nad procesem rewitalizacji w Gminie Bieruń. Część kluczowych przedsięwzięć, szczególnie inwestycyjnych, została już zrealizowana.

Jednakże wskazano również że na żadnym z podobszarów rewitalizacji nie zostały zakończone wszystkie zaplanowane przedsięwzięcia. Na żadnym z podobszarów nie osiągnięto również wszystkich celów rewitalizacji. Uznano zatem, że potrzeba prowadzenia procesu rewitalizacji w założonych ramach jest nadal aktualna.

9.8. Park kulturowy

Zgodnie z przyjętą Uchwałą Nr III/6/2016 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 31 marca 2016 r. w sprawie utworzenia Zespołu parków kulturowych pod nazwami Park Kulturowy dla Obszaru Staromiejskiego i Park

Kulturowy dla Obszaru Grobli. Uchwała ta podjęta została w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania jego wyróżniających się elementów wraz z zabytkami nieruchomymi, charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej, a także renesansowego dzieła inżynierii wodnej – Grobli oraz pozostałości po Wielkim Stawie Bieruńskim.

Dla Parków wyznaczono następujące granice:

- a) Park Kulturowy dla Obszaru Staromiejskiego, którego granicę stanowią obwałowania rzeki Mlecznej po jej zachodniej i północnej stronie. Dalej na północy zaczyna się wspólna granica, która biegnie wzdłuż zachodniej granicy działek 133/9; 134/9; 409/8; 411/8; 851/9, następnie wzdłuż południowej granicy działki 850/9, zachodniej granicy działki 859/11, obejmuje fragment ulicy Wylotowej, następnie po zachodniej stronie grobli wzdłuż ulicy ks. Macierzyńskiego, na południowej granicy działki nr 833/144 i 831/305, przecina ulicę Chemików, biegnie wzdłuż zachodniej granicy działki 901/306, północnej granicy działki 691/316, wzdłuż wschodniej granicy cmentarza, wpada na ulicę Krakowską, gdzie kończy się wspólna granica. Od południa granicę stanowi południowa granica działki ulicy Krakowskiej – 188/175, działki z zabudowaniami przy placu św. Walentego. Dalej południowa granica ciągnie się przy ulicy Chemików na działkach po jej południowej stronie, następnie na zachodzie przecina ulicę Chemików i rzekę Mleczną tworząc pełen obwód;
- b) Park Kulturowy dla Obszaru Grobli, którego dla Parku Kulturowego dla Obszaru Grobli granicę stanowią obwałowania rzeki Mlecznej po jej zachodniej i północnej stronie, poczynając od działki 95/20 na granicy obu parków. Na północy park sięga linii wyznaczonej pomiędzy działkami 107/37 na zachodzie i północną granicą działki 83/3 na wschodzie. Następnie granica ciągnie się po zachodniej stronie Grobli aż do południowo - wschodniej granicy działki 485/4 i 484/4, gdzie skręca na wschód, przebijając ulicę Wylotową i biegnie wzdłuż północnych granic działek 691/56; 307/56; 583/55; 581/55, dochodzi do działek drogi DK nr 44, gdzie opada na południowy wschód wzdłuż drogi aż do wschodniej granicy działki nr 625/32, następnie od północy i zachodu omija działkę 155/7, dalej opada na południe. Od południa biegnie północnymi granicami działek nr: 19; 391/20; 384/20; 383/20; 382/20; 806/24; 83/24; 865/24; 824/25; 118/24; 736/25. Obejmuje działkę nr 60 – wjazd na groblę. Dalej biegnie północnymi granicami działek nr: 664/309; 808/309; 961/310; 597/310; 587/313; 954/313; 952/314; 315, 690/316, dochodzi do granicy cmentarza, włączając się we wspólną granicę na południu.

Dla Zespołu Parków został przyjęty Plan ochrony pn.: *Park kulturowy dla obszaru Staromiejskiego i Park kulturowy dla obszaru Grobli* (Załącznik do uchwały Nr III/7/2016 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 31 marca 2016 r.), dla których wyznaczone zostały zasady ochrony krajobrazu.

10. Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych

Zgodnie z informacją Marszałka Województwa Śląskiego dokument audytu krajobrazowego na dzień opracowania Studium nie został sporządzony. Uchwałą Nr 1769/60/VI/2019 z dnia 08.08.2019 r. Zarząd Województwa Śląskiego przystąpił do sporządzenia audytu krajobrazowego województwa śląskiego.

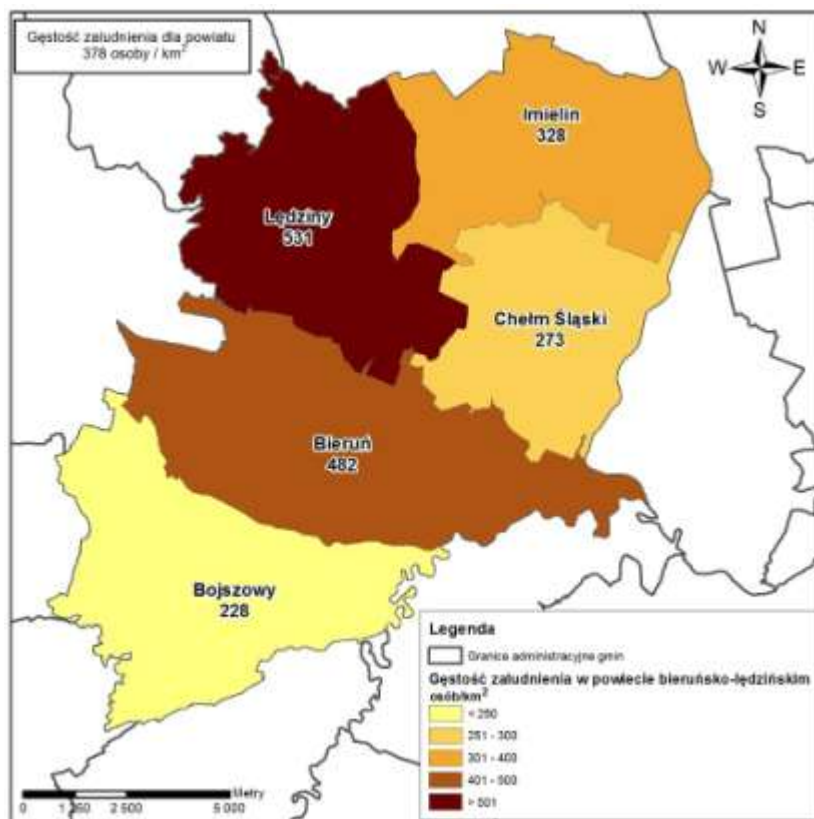
11. Warunki i jakość życia mieszkańców

11.1. Struktura ludności

Sytuacja demograficzna miasta i gminy Bieruń została opracowana na podstawie danych pochodzących z Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, GUS.

Bieruń (gmina miejska) należy do powiatu bieruńsko-lędzkiego wraz z gminami miejskimi Imielin i Łędziny oraz gminami wiejskimi Bojszowy i Chełm Śląski. Gmina Bieruń położona jest we wschodniej (środkowo-wschodniej) części województwa śląskiego.

Całe miasto Bieruń zamieszkuje 19 507 osób (stan na 31.12.2019 r.). Gęstość zaludnienia wynosi 482 os./km², co plasuje gminę na 2 pozycji w powiecie bieruńsko-lędzkim i na 43 pozycji w województwie śląskim (rys. 1).

Rysunek 2 Gęstość zaludnienia w powiecie bieruńsko-lędzkim, stan na 2019 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

W okresie objętym analizą zaludnienie gminy zmieniało się. Najwyższą liczbę ludności odnotowano w 1996 r., kiedy osiągnęła ona 22 150 osób, po czym zaczęła stale się zmniejszać. Aktualnie liczba ludności osiąga wartość 19 507 osób (stan na 31.12.2019 r.).

Zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców dla gminy od 1995 roku przyjmowała naprzemiennie wartości ujemne i dodatnie. W 2019 roku wskaźnik ten dla Bierunia wynosił -5,0.

Tabela 5 Liczba ludności Bierunia

Rok	Liczba ludności	Gęstość zaludnienia	Zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców
1995	22 067	brak danych	brak danych
1996	22 150	brak danych	brak danych
1997	21 963	brak danych	brak danych
1998	21 988	brak danych	brak danych
1999	18 776	brak danych	brak danych
2000	20 138	brak danych	brak danych
2001	20 091	brak danych	brak danych
2002	19 956	495	brak danych
2003	19 841	492	-5,8
2004	19 724	489	-5,9
2005	19 640	487	-4,3

2006	19 566	481	-3,8
2007	19 464	479	-5,2
2008	19 486	479	1,1
2009	19 534	480	2,5
2010	19 851	490	16,0
2011	19 830	490	-1,1
2012	19 681	486	-7,5
2013	19 696	486	0,8
2014	19 636	485	-3,0
2015	19 597	484	-2,0
2016	19 645	485	2,5
2017	19 639	485	-0,3
2018	19 605	484	-1,7
2019	19 507	482	-5,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Wykres 1 Zmiany liczby ludności miasta Bieruń, stan na 2019 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Wykres 2 Gęstość zaludnienia miasta Bieruń, stan na 2019 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Zaznacza się niewielka przewaga liczebna kobiet (9 841) nad mężczyznami (9 666) w Bieruniu. Szczegółowe dane zestawiono w tabeli 2. Udział procentowy płci w 2019 r. kształtował się w gminie następująco: kobiety - 50,4% i mężczyźni - 49,6%.

Wskaźnik feminizacji utrzymuje się na wyrównanym poziomie. W 2019 r. kształtował się na poziomie 102. Współczynnik feminizacji wykazuje lekką przewagę kobiet wśród mieszkańców gminy. Tym samym plasuje się poniżej krajowego standardu (wartość dla Polski wynosi 106).

Tabela 6 Udział kobiet i mężczyzn w ogólnej liczbie ludności wg BDL, GUS

Rok	Ogółem	Kobiet	Mężczyzn	Współczynnik feminizacji
1995	22 067	10 983	11 084	brak danych
1996	22 150	11 044	11 106	brak danych
1997	21 963	10 933	11 030	brak danych
1998	21 988	10 947	11 041	brak danych
1999	18 776	9 510	9 266	brak danych
2000	20 138	10 092	10 046	brak danych
2001	20 091	10 075	10 016	brak danych
2002	19 956	10 052	9 904	101
2003	19 841	9 991	9 850	101
2004	19 724	9 940	9 784	102
2005	19 640	9 913	9 727	102
2006	19 566	9 879	9 687	102
2007	19 464	9 848	9 616	102
2008	19 486	9 855	9 631	102
2009	19 534	9 900	9 634	103
2010	19 851	10 005	9 846	102
2011	19 830	9 992	9 838	102
2012	19 681	9 934	9 747	102
2013	19 696	9 931	9 765	102
2014	19 636	9 914	9 722	102
2015	19 597	9 894	9 703	102
2016	19 645	9 889	9 756	101
2017	19 639	9 895	9 744	102
2018	19 605	9 873	9 732	101
2019	19 507	9 841	9 666	102

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL, GUS, stan na 2019 r.

Ruch naturalny ludności charakteryzuje się w oparciu o dane dotyczące liczby urodzeń żywych, liczby urodzeń, wartości przyrostu naturalnego (ubytku naturalnego) oraz średniej dzietności. Szczegółowe zestawienie danych zawiera tabela 3. W 2019 r. odnotowano 171 urodzenia żywe ogółem (przeliczenie na 1000 mieszkańców 8,75) oraz 173 zgonu ogółem (przeliczenie na 1000 mieszkańców 8,85). Tym samym odnotowano przyrost naturalny o wartości -2 (przeliczenie na 1000 mieszkańców -0,10). Średnia dzietność w 2019 r. (określona dla całego województwa śląskiego) wyniosła 1,36, przy reprodukcji brutto 0,66.

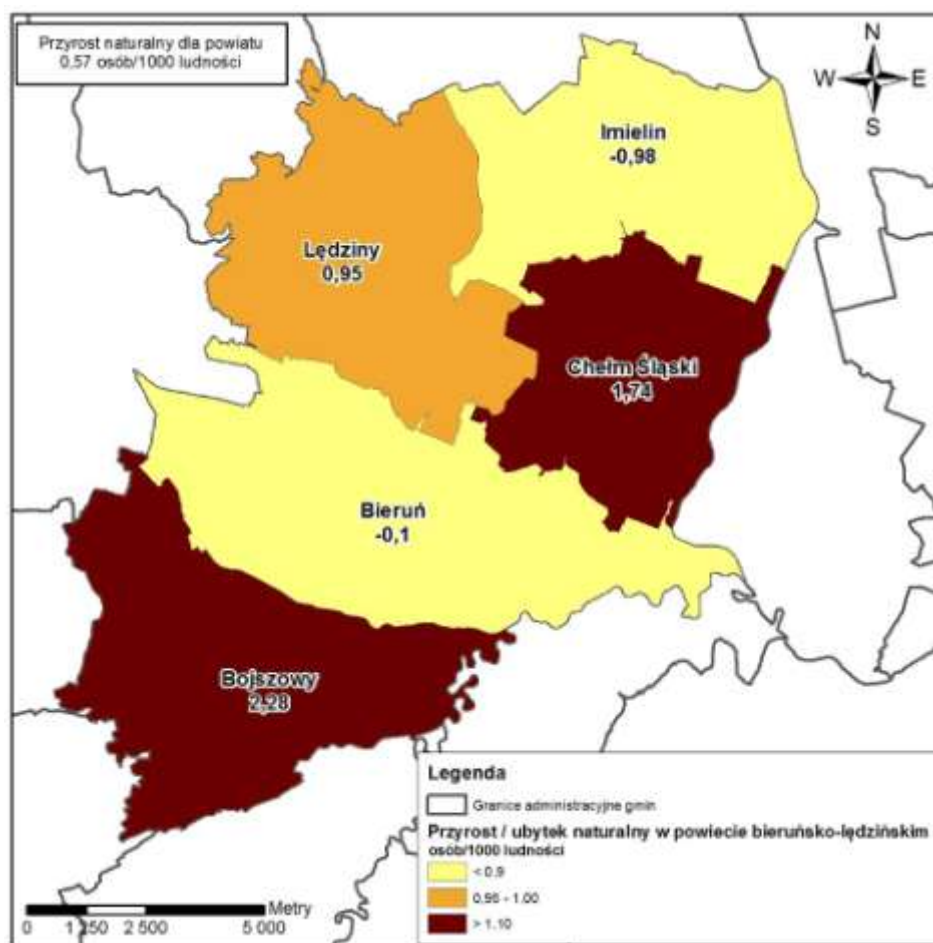
W analizowanym okresie najniższa liczba urodzeń żywych ogółem została odnotowana w 2019 r. (171 osób), podczas gdy najwyższa wartość wystąpiła w 2008 r. (250 osób). Liczba zgonów ogółem wahała się pomiędzy 100 osób w 2003 r., a 183 w 2012 r. W omawianym okresie występował przyrost naturalny z niewielkim spadkiem na końcu analizowanego okresu (z najwyższą wartością w 2008 r., tj. 5,84 os./1000 ludności). Współczynniki średniej dzietności i reprodukcji brutto

ulegały umiarkowanym wahaniom. Wartość średniej dzietności oscyluje pomiędzy 1,10, a 1,42, natomiast wartość reprodukcji brutto 0,54, a 0,69.

Tabela 7 Ruch naturalny ludności Bierunia

	JEDNOSTKA	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
URODZENIA ŻYWE OGÓŁEM	osoba	193	198	179	191	207	198	203	185	250	233	234	233	218	214	236	207	213	234	220	171
URODZENIA ŻYWE	osób/1000 ludności	b.d.	b.d.	9,00	9,64	10,48	10,05	10,32	9,46	12,80	11,91	11,78	11,72	11,02	10,87	12,00	10,53	10,88	11,90	11,20	8,75
ZGONY OGÓŁEM	osoba	115	125	117	100	128	135	154	147	136	149	149	138	183	130	142	142	148	155	156	173
ZGONY	osób/1000 ludności	b.d.	b.d.	5,89	5,05	6,48	6,85	7,83	7,51	6,96	7,62	7,50	6,94	9,25	6,60	7,22	7,22	7,56	7,88	7,94	8,85
ZGONY NIEMOWLĄT OGÓŁEM	osoba	0	3	2	0	2	2	2	3	0	1	0	0	1	3	0	1	0	0	1	1
PRZYROST / UBYTEK NATURALNY	osoba	78	73	62	91	79	63	49	38	114	84	85	95	35	84	94	65	65	79	64	-2
PRZYROST / UBYTEK NATURALNY	osób/1000 ludności	b.d.	b.d.	3,12	4,59	4,00	3,20	2,49	1,94	5,84	4,29	4,28	4,78	1,77	4,27	4,78	3,31	3,32	4,02	3,26	-0,10
DZIETNOŚĆ ŚREDNIA *	osób/1 kobietę	b.d.	b.d.	1,12	1,10	1,12	1,13	1,17	1,21	1,31	1,33	1,34	1,27	1,27	1,25	1,26	1,26	1,32	1,42	1,41	1,36
REPRODUKCJA BRUTTO *	córek/1 kobietę	b.d.	b.d.	0,54	0,54	0,54	0,55	0,57	0,59	0,64	0,65	0,65	0,61	0,62	0,61	0,62	0,61	0,64	0,69	0,67	0,66
MAŁŻEŃSTWA	-	b.d.	b.d.	97	91	128	106	133	141	161	149	141	125	130	120	118	124	104	119	108	106
MAŁŻEŃSTWA	na 1000 ludności	b.d.	b.d.	4,9	4,6	6,5	5,4	6,8	7,2	8,2	7,6	7,1	6,3	6,6	6,1	6,0	6,3	5,3	6,1	5,5	5,4
ROZWODY *	na 1000 ludności	b.d.	b.d.	1,0	1,2	1,4	1,5	2,0	1,4	1,9	1,6	1,6	1,4	1,4	1,6	1,4	1,5	1,6	1,6	1,6	1,9
wg Banku Danych Lokalnych, GUS *) w odniesieniu do województwa śląskiego																					

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDDL, GUS, stan na 2019 r.

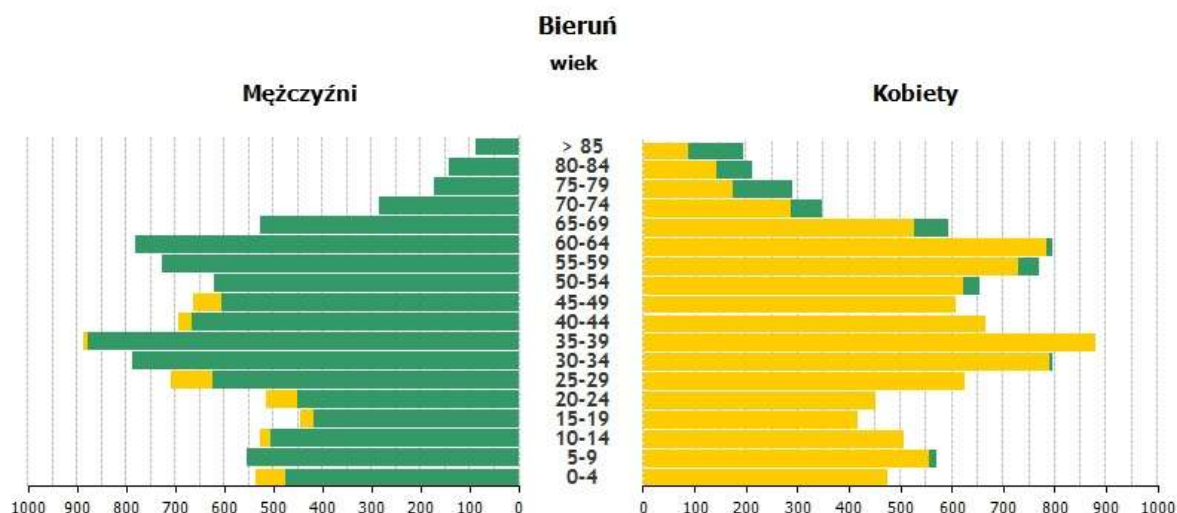
Rysunek 3 Wartość przyrostu naturalnego w powiecie bieruńsko-lędzińskim, stan na 2019 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

W 2019 roku zawarto 106 małżeństwa (5,4 małżeństwa na 1000 ludności), co w porównaniu z latami wcześniejszymi jest jedną z niższych wartości (tabela 3). W latach poprzedzających zawierano pomiędzy 91 a 161 małżeństwami na rok. Wartość średnia dla analizowanego okresu to 122,28 małżeństw zawieranych na rok. Tymczasem liczba rozwodów (dla województwa śląskiego) wynosiła w 2019 r. 1,9 rozwodu na 1000 ludności.

Udział płci w ogóle ludności zmieniał się w zależności od wieku (rys. 4). Jak wykazuje piramida wieku i płci, skonstruowana w oparciu o demograficzne grupy wiekowe:

- przewaga mężczyzn wśród mieszkańców występuje w przedziałach wiekowych: 0-4, 10-29, 35-49 lat;
- przewaga kobiet wśród mieszkańców występuje w przedziałach wiekowych: 5-9, 30-34, 50-84 oraz powyżej 85 lat;
- równowaga nie występuje.

Wykres 3 Struktura wieku i płci mieszkańców Bierunia, stan na 2019 r.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Struktura wieku i płci mieszkańców Bierunia częściowo koresponduje do wzorca krajowego, w którym pojawia się wyższa liczba mężczyzn wśród ludności do 45-49 roku życia oraz przewaga kobiet wśród ludności po 49 roku życia. Zjawisko to wiąże się z trendem rodności, tj. większą liczbą urodzeń dzieci płci męskiej oraz trendem umieralności, tj. dłuższą przeciętną długością życia kobiet.

Określono przeciętne dalsze trwanie życia (obliczone na podstawie danych z 2019 r. dla mieszkańców podregionu tyskiego) dla kobiet i mężczyzn w wieku 0, 30 i 60 lat. Uzyskane wartości są wyraźnie różne dla terenów miejskich i wiejskich (tabela 4).

Tabela 8 Przeciętne dalsze trwanie życia obliczone dla roku 2019 wg Banku Danych Lokalnych, GUS

Wiek	Przeciętne dalsze trwanie życia	
	Kobiet	Mężczyzn
0 ^x	81,2	74,4
30 ^x	51,8	45,3
60 ^x	23,7	19,4
^x) w odniesieniu do podregionu tyskiego		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Kategoryzując powyższą piramidę według klasyfikacji G. Sunbärge jest ona formą pośrednią pomiędzy piramidą stacjonarną a regresywną. Obserwuje się stosunkowo niską liczbę urodzeń (związującą się podstawą wykresu), duży udział ludności w wieku średnim (poszerzenie w części środkowej) oraz zmniejszającą się liczbą zgonów wśród osób starszych (poszerzenie się górnej części). Można przyjąć, iż mamy do czynienia z nowoczesną równowagą charakteryzującą społeczeństwa dojrzałe, w których duże znaczenie ma postępujące starzenie się społeczeństwa.

Dane z podziałem ludności według ekonomicznych grup wiekowych, zamieszczone w tabeli 5, wykazują zdecydowaną przewagę ludności w wieku produkcyjnym. W 2019 r. ludność tej grupy stanowiła 62,38 %. Drugą pod względem liczebności zbiorowością jest grupa dzieci i młodzieży - wiek przedprodukcyjny. Grupa ta stanowi 18,93 % mieszkańców. Najmniej liczną grupę stanowi ludność w wieku poprodukcyjnym - około 18,69 % ogółu ludności. Lokata poszczególnych grup nie zmieniła się w okresie 1995-2019.

Widoczny jest miarowy przyrost wartości wskaźnika obciążenia demograficznego. Obciążenie demograficzne dla całej gminy ogółem w roku 2019 wyniosło 60,3 osoby w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Tabela 9 Ludność według ekonomicznych grup wiekowych, stan na 2019 r.

Rok	Ludność ogółem	W tym wiek			Ludność ogółem	W tym wiek		
		Przed- produkcyjny	Produkcyjny	Poprodukcyjny		Przed- produkcyjny	produkcyjny	Poprodukcyjny
1995	22 067	6372	13555	2140	100,00	28,88%	61,43%	9,70%
1996	22 150	6146	13768	2236	100,00	27,75%	62,16%	10,09%
1997	21 963	5782	13832	2349	100,00	26,33%	62,98%	10,70%
1998	21 988	5510	14021	2457	100,00	25,06%	63,77%	11,17%
1999	18 776	5550	11536	1690	100,00	29,56%	61,44%	9,00%
2000	20 138	5648	12617	1873	100,00	28,05%	62,65%	9,30%
2001	20 091	5352	12802	1937	100,00	26,64%	63,72%	9,64%
2002	19 956	5009	12929	2018	100,00	25,10%	64,79%	10,11%
2003	19 841	4709	13062	2070	100,00	23,73%	65,83%	10,43%
2004	19 724	4451	13168	2105	100,00	22,57%	66,76%	10,67%
2005	19 640	4292	13224	2124	100,00	21,85%	67,33%	10,81%
2006	19 566	4136	13253	2177	100,00	21,14%	67,73%	11,13%
2007	19 464	3939	13296	2229	100,00	20,24%	68,31%	11,45%
2008	19 486	3876	13321	2289	100,00	19,89%	68,36%	11,75%
2009	19 534	3828	13365	2341	100,00	19,60%	68,42%	11,98%
2010	19 851	3796	13604	2451	100,00	19,12%	68,53%	12,17%
2011	19 830	3727	13583	2520	100,00	18,79%	68,50%	12,71%
2012	19 681	3633	13473	2575	100,00	18,46%	68,46%	13,08%

2013	19 696	3596	13399	2701	100,00	18,26%	68,03%	13,71%
2014	19 636	3604	13195	2837	100,00	18,35%	67,20%	14,45%
2015	19 597	3636	12951	3010	100,00	18,55%	66,09%	15,36%
2016	19 645	3656	12834	3155	100,00	18,61%	65,33%	16,06%
2017	19 639	3700	12650	3289	100,00	18,84%	64,41%	16,75%
2018	19 605	3720	12414	3471	100,00	18,97%	63,32%	17,70%
2019	19 507	3693	12169	3645	100,00	18,93%	62,38%	18,69%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL, GUS

11.2. Migracje ludności

Ruch wędrowniczy mieszkańców Bierunia opisano bazując na danych na temat migracji stałych z zachowaniem podziału na kierunek i typ migracji (tabela 6). W 2019 r. odnotowano 203 zameldowania w Bieruniu ogółem (194 w ruchu wewnętrznym i 9 z zagranicy) oraz 305 wymeldowania ogółem (292 w ruchu wewnętrznym i 13 z zagranicą). Można, zatem uznać, że przeważają emigracje nad imigracjami. Saldo migracji miało wartość -102 dla całej gminy, natomiast saldo migracji w przeliczeniu na 1000 mieszkańców to -5,2. Obrót migracyjny wyniósł 508.

Tabela 10 Zameldowania i wymeldowania w Bieruniu wg BDL, GUS

Rok	Typ migracji	Gmina ogółem
1995	Zameldowania ogółem	200
	w tym zameldowania z zagranicy	2
	Wymeldowani ogółem	184
	w tym wymeldowanie za granicę	12
	Saldo migracji wewnętrznych	26
	Saldo migracji zagranicznych	-10
	Saldo migracji na 1000 ludności	1,2
2000	Zameldowania ogółem	257
	w tym zameldowania z zagranicy	6
	Wymeldowani ogółem	360
	w tym wymeldowanie za granicę	114
	Saldo migracji wewnętrznych	5
	Saldo migracji zagranicznych	-108
	Saldo migracji na 1000 ludności	0,3
2005	Zameldowania ogółem	223
	w tym zameldowania z zagranicy	9
	Wymeldowani ogółem	331
	w tym wymeldowanie za granicę	41
	Saldo migracji wewnętrznych	-76
	Saldo migracji zagranicznych	-32
	Saldo migracji na 1000 ludności	-3,9
2010	Zameldowania ogółem	201
	w tym zameldowania z zagranicy	7
	Wymeldowani ogółem	301
	w tym wymeldowanie za granicę	26
	Saldo migracji wewnętrznych	-81
	Saldo migracji zagranicznych	-19
	Saldo migracji na 1000 ludności	-4,1
2015	Zameldowania ogółem	190
	w tym zameldowania z zagranicy	brak danych
	Wymeldowani ogółem	252
	w tym wymeldowanie za granicę	brak danych
	Saldo migracji wewnętrznych	-62
	Saldo migracji zagranicznych	brak danych
	Saldo migracji na 1000 ludności	-3,2
2018	Zameldowania ogółem	221
	w tym zameldowania z zagranicy	8
	Wymeldowani ogółem	297
	w tym wymeldowanie za granicę	28
	Saldo migracji wewnętrznych	-76
	Saldo migracji zagranicznych	-20
	Saldo migracji na 1000 ludności	-4,9
2019	Zameldowania ogółem	203
	w tym zameldowania z zagranicy	9
	Wymeldowani ogółem	305

	w tym wymeldowanie za granicę	13
	Saldo migracji wewnętrznych	-98
	Saldo migracji zagranicznych	-4
	Saldo migracji na 1000 ludności	-5,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL, GUS

Decyzję migracyjną częściej podejmowali mężczyźni (w 2019 r. 102 zameldowania i 159 wymeldowania) niż kobiety (101 zameldowania i 146 wymeldowania).

11.3. Rynek pracy

Szczegółowe dane zawiera tabela 7. Liczba pracujących mieszkańców w 2019 r., tj. osób zatrudnionych, posiadających własne źródło zarobkowania oraz przebywających na urloпах bezpłatnych lub macierzyńskich, wyniosła 10 669 osób. Liczba osób pracujących w przeliczeniu na 1000 mieszkańców jest to 547 osób. Ponad połowę tej grupy (68,8%) stanowią mężczyźni.

Tabela 11 Pracujący i bezrobotni w Bieruniu

Rok	Typ migracji	Gmina ogółem
2000	Pracujący ogółem	9484
	Pracujący na 1000 ludności	-
	Bezrobotni zarejestrowani ogółem	-
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]	-
2005	Pracujący ogółem	10306
	Pracujący na 1000 ludności	-
	Bezrobotni zarejestrowani ogółem	862
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]	6,5
2010	Pracujący ogółem	10417
	Pracujący na 1000 ludności	525
	Bezrobotni zarejestrowani ogółem	418
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]	3,1
2015	Pracujący ogółem	9724
	Pracujący na 1000 ludności	496
	Bezrobotni zarejestrowani ogółem	271
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]	2,1
2018	Pracujący ogółem	10 736
	Pracujący na 1000 ludności	548
	Bezrobotni zarejestrowani ogółem	192
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]	1,5
2019	Pracujący ogółem	10 669
	Pracujący na 1000 ludności	547
	Bezrobotni zarejestrowani ogółem	140
	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]	1,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

11.4. Mieszkalnictwo

Zasoby mieszkaniowe w gminie w 2019 r. kształtowały się następująco:

- liczba budynków mieszkalnych - 3 184,
- liczba mieszkań - 6 415,
- przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania - 84,4 m²,
- przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę - 27,8 m²,
- mieszkania na 1000 mieszkańców – 328,9,
- udział mieszkań wyposażonych w instalacje (2019 r.):
 - wodociąg - 99,6%,
 - łazienka - 97,7%,
 - centralne ogrzewanie - 94,5%,
- liczba lokali socjalnych - 43.

11.5. Edukacja

Szczegółowe dane statystyczne odnośnie oświaty w Bieruniu zestawiono w tabeli 8.

Tabela 12 Edukacja w Bieruniu

Placówka		2014	2015	2016	2017	2018	2019
Żłobki i kluby dziecięce	Żłobki i kluby dziecięce	0	1	1	1	1	1
	Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych (w ciągu roku)	0	28	31	11	30	44
Wychowanie przedszkolne	Placówki wychowania przedszkolnego	3	3	4	4	4	4
	Oddziały	32	30	34	36	37	39
	Miejsca w przedszkolach	738	693	830	845	856	866
	Dzieci w placówkach	727	666	785	826	829	582
Szkoły podstawowe	Szkoły podstawowe	2	2	2	2	2	2
	Uczniowie szkół podstawowych	1172	1327	1190	1385	1587	1572
	Oddziały	52	59	55	65	75	75
	Liczba uczniów przypadających na 1 oddział w szkole podstawowej	23	23	23	21	21	21
Szkoły gimnazjalne	Szkoły gimnazjalne	2	2	2	0	0	-
	Uczniowie szkół gimnazjalnych	511	532	535	365	180	-
	Oddziały	21	23	24	17	8	-
	Liczba uczniów przypadających na 1 oddział w szkole gimnazjalnej	24	24	22	21	23	-
Szkoły ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne i policealne	Szkoły ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne i policealne	5	4	4	4	4	4
	Uczniowie szkół ponadpodstawowych, ponadgimnazjalnych i policealnych	1116	1014	968	880	940	1203
	Oddziały	47	36	35	32	34	44
	Liczba uczniów przypadających na 1 oddział w szkole ponadpodstawowej, ponadgimnazjalnej i policealnej	24	28	28	28	28	27

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

W 2019 r. wydatki na oświatę i wychowanie wyniosły 30 353 tys. zł.

11.6. Ochrona zdrowia i opieka społeczna

Poziom życia ludności jest determinowany także poprzez dostęp do opieki medycznej i świadczeń socjalnych. W Bieruniu (gminie) funkcjonuje 9 przychodni medycznych (stan na 31.12.2019 r.). W przeliczeniu jest to 5 przychodni na 10 tys. ludności. W 2019 r. w ramach podstawowej opieki medycznej udzielano ogółem 89 510 porad. Na terenie miasta nie funkcjonuje szpital, w związku z tym mieszkańcy korzystają z usług medycznych oferowanych w szpitalach: w Oświęcimiu, Tychach, Katowicach, Pszczynie oraz Mikołowie. Ze świadczeń rodzinnych korzystało 232 rodzin. Kwota świadczeń rodzinnych ogółem wypłaconych w 2019 r. ogółem kształtowała się na poziomie 3 798 zł, natomiast kwota zasiłków rodzinnych (wraz z dodatkami) na poziomie 1 067 zł. W 2019 r. z pomocy społecznej skorzystało 134 gospodarstw domowych. Zasięg korzystania z pomocy społecznej wyniósł około 1,4%. W 2019 r. wydatki na pomoc społeczną i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej kosztowały gminę 3 385,4 tys. zł. Natomiast wydatki na przeciwdziałanie alkoholizmowi wyniosły 422 tys. zł.

W Bieruniu realizowane są:

- Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023;
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Bierunia na lata 2021-2025;
- Gminny Program Profilaktyki i rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania Narkomanii na rok 2021.

Mieszkańcy Bierunia korzystają ze świadczenia 500+. W 2019 r. przeciętna miesięczna liczba rodzin pobierających świadczenie to 1211, a liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenia to 4997. Wydatki na świadczenie wychowawcze wynosi 16 051 986 zł.

11.7. Gospodarka

Podmioty gospodarki narodowej ogółem w 2019 r. stanowiły 1 528 (w powiecie bieruńsko-lędzińskim – 5 069), w tym 26 w sektorze publicznym i 1 481 w sektorze prywatnym. Tabela 12 przedstawia poszczególne podmioty gospodarki narodowej wg sekcji PKD, które na 2019 r. prezentują się następująco: sektor rolniczy – 10, sektor przemysłowy – 168, sektor budowlany – 189, handel i naprawa pojazdów samochodowych – 373, transport i gospodarka magazynowa – 98, zakwaterowanie i gastronomia – 44, informacja i komunikacja – 62, obsługa rynku nieruchomości – 29, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 136.

Z roku na rok liczba podmiotów gospodarki narodowej w Bieruniu wzrasta.

Tabela 13 Podmioty według sekcji i podziałów PKD 2007 oraz ogółem sektory własnościowe publiczny i prywatny w gminie Bieruń

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Sekcja A	6	8	10	9	9	10	11	11	10	10
Sekcja B	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
Sekcja C	133	138	140	147	158	162	163	171	167	168
Sekcja E	8	8	8	8	9	9	10	10	8	7
Sekcja F	141	147	147	151	157	159	146	151	164	189
Sekcja G	381	389	390	391	392	385	361	366	364	373
Sekcja H	91	88	86	89	95	91	93	92	99	98
Sekcja I	41	47	50	49	47	41	40	38	41	44
Sekcja J	33	34	28	37	36	37	41	46	55	62
Sekcja K	59	53	51	51	51	43	43	40	41	40
Sekcja L	16	17	17	19	20	22	21	22	26	29
Sekcja M	92	82	84	94	103	113	120	121	126	136
Sekcja N	25	25	29	27	30	32	38	45	40	48
Sekcja O	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7
Sekcja P	36	39	43	43	46	48	48	44	47	48
Sekcja Q	64	63	75	73	77	74	75	74	78	86
Sekcja R	26	22	23	21	21	21	23	25	26	30
Sekcje S, T	112	113	112	120	128	130	134	134	145	144
Sekcja U	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ogółem	1271	1280	1300	1336	1386	1384	1376	1403	1450	1528

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

11.8. Działalność usługowa i produkcyjna

Na terenie Bierunia prowadzona jest działalność usługowa, produkcyjna oraz przemysłowa. Usługi rozmieszczone są głównie wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych miasta, a szczególnie przy drodze krajowej nr 44. W centrum Bierunia Starego i Bierunia Nowego znajdują się skupiska usług świadczących usługi handlowe tj. sklepy spożywcze, restauracje i hostele, sklepy odzieżowe. Wśród podmiotów gospodarczych najliczniejszą grupę stanowią małe i średnie przedsiębiorstwa specjalizujące się w świadczeniu usług dla ludności. Wśród usług dominują:

- handel samochodowy,
- mechanika pojazdowa, blacharstwo i lakiernictwo,
- hostele,
- restauracje i bary,
- sklepy spożywcze,
- piekarnie i cukiernie.

Tereny w rejonie ulic: Chemików, Królikowskiego, Mlecznej, Ekonomicznej, Strefowej, Turyńskiej, Logistycznej, Granitowej oraz pomiędzy linią kolejową a ul. Świerczyńską to obszary przemysłowe, na których znajdują się najważniejsze przedsiębiorstwa przemysłowe (w tym przemysł: spożywczy, samochodowy, chemiczny) i centra logistyczne m.in. Panattoni Europe, Action S.A., C.S. Cargo, WestInvest, Bcube, Dunia Web Sp. z o.o. W skład przedsiębiorstw przemysłowych wchodzi: Kopalnia Węgla Kamiennego „Piast-Ziemowit”, Danone Sp. z o.o., Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska Bieruń, NITROERG S.A., ERG Bieruń-FOLIE Sp. z o.o., Auto Partner S.A., Sanhua, Lear Corporation Poland, Tenglong Polska Sp. z o.o., Autos, Dornello Investments Sp. z o.o., Calanby Investments Sp. z o.o., Adient Seating Poland Sp. z o.o., Europack-Foils Sp. z o.o. oraz znajdujący się w sąsiedztwie producent samochodów Stellantis.

11.9. Komunikacja i infrastruktura techniczna

11.9.1. Komunikacja publiczna

Transport zbiorowy na terenie Bierunia jest realizowany przez Zarząd Transportu Metropolitalnego (ZTM) z siedzibą w Katowicach (niektóre linie obsługiwane są przez Przedsiębiorstwo Komunikacji miejskiej sp. z o.o. w Tychach, Gminę Bieruń oraz Koleje Śląskie Sp. z o.o., Zarząd Transportu Metropolitalnego organizuje komunikację na trasach w kierunku Tychy, Katowice, Imielin, Mysłowice i Łędziny poprzez poszczególne trasy linii autobusowych:

- L – trasa: Tychy Wartogłowiec – Bieruń Domy Polne – Tychy Barwna Cmentarz;
- 31 – trasa: Tychy Dworzec – Bieruń Plac autobusowy;
- 54 – trasa: Imienin – Chełm Śląski – Bieruń – Tychy Lodowisko;
- 56 – trasa: Miedźna – Bojszowy – Bieruń – Łędziny;
- 65 – trasa: Tychy Rynek – Bieruń Domy Polne – Tychy Barwna Cmentarz;
- 95 – trasa: Łędziny – Bieruń KWK Piast;
- 181 – trasa: Bieruń Plac Nobla – Pszczyna Dworzec PKP;
- 262 – trasa: Tychy Dworzec PKP – Bieruń Rudnik – Łędziny;
- 274 – trasa: Tychy Szpital Wojewódzki – Bojszowy – Bieruń KWK Piast;
- 536 – trasa: Mysłowice Centrum Handlowe – Łędziny – Bieruń Rudnik – Tychy Dworzec;
- 627 – trasa: Tychy Jana Pawła II – Bieruń – Bojszowy;
- 686 – trasa: Tychy Jana Pawła II – Bieruń – Oświęcim Dąbrowskiego;
- 931 – trasa: Katowice – Mysłowice – Łędziny – Bieruń;
- 995 – Mysłowice – Imienin – Łędziny – Bieruń.

Gmina Bieruń organizuje transport publiczny poprzez poniższe trasy linii autobusowych:

- A – trasa: Bieruń Ściernie Rynek – Szkoła Podstawowa nr 3 – Bieruń Bijasowicka 23;
- A-1 – trasa: Bieruń Czarnuchowice – Bieruń Szkoła Podstawowa nr 3;

- B – trasa: Bieruń Peryferyjna 8 – Bieruń Plac Autobusowy – Bieruń Domy Polne;
- C – trasa: Bieruń Czarnuchowice Pętla – Bieruń Bijasowicka 23 – Bieruń Plac Autobusowy – Bieruń Domy Polne (obowiązuje w okresie ferii letnich);
- D – trasa: Bieruń Skalna – Bieruń Potok Stawowy – Bieruń Wylotowa – Bieruń Skalna.

Obsługa komunikacji publicznej przez Koleje Śląskie odbywa się poprzez trasę linii kolejowej S8 relacji Oświęcim – Katowice – Tarnowskie Góry – Kluczbork ze stacją kolejową w Bieruniu Nowym.

Komunikacja autobusowa realizowana jest również przez prywatnych przewoźników.

11.9.2. Infrastruktura techniczna

Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej w mieście Bieruń to 120,4 km (stan na dzień 31.12.2019 r.). Całość sieci rozdzielczej jest zarządzana przez Rejonowe Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji w Tychach S.A. Istnieje 3 506 przyłączy prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Objętość wody dostarczanej gospodarstwom domowym szacuje się na 606,3 dam³. Woda dostarczana do wodociągu na terenie gminy w czasie doby to 3,6 dam³, z czego 1,7 dam³ jest sprzedawana gospodarstwom domowym. Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem w przeliczeniu na jednego mieszkańca w 2019 r. to 31,0 m³.

Sieć kanalizacyjna jest lepiej rozwinięta. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej to 122,9 km. Liczba przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania wynosi 3 645. W 2019 r. z kanalizacji korzystało 19 019 osoby. Objętość odprowadzanych ścieków szacuje się na 1 059 dam³. Na 1 km długości sieci wodociągowej przypada ok. 0,9 km długości kanalizacyjnej.

Według danych na 31.12.2019 r., długość czynnej sieci rozdzielczej gazowej wynosi 132 357 m. Liczba czynnych przyłączy do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych określana jest na 3 167 sztuk. Odbiorcy gazu to 3 672 gospodarstw domowych, przy czym 976 to odbiorcy wykorzystujący gaz także w celu ogrzewania mieszkań. Ludność korzystająca z sieci gazowej to 11 163 osób. Zużycie gazu ogółem szacuje się na 18 315,4 MWh.

11.10. Kultura, sport i rekreacja

Miasto Bieruń zwraca uwagę na rozwój kulturalny i prowadzenie zdrowego trybu życia mieszkańców poprzez dostęp do bazy rekreacyjnej, sportowej oraz wydarzeń kulturalnych. W mieście funkcjonuje Bieruński Ośrodek Sportu i Rekreacji do którego należą takie obiekty jak:

- Pływalnia przy SP3,
- Hala Sportowa przy ul. Warszawskiej,
- Hala Sportowa przy ul. Szarych Szeregów,
- Pływalnia przy ul. Kadłubowej,
- Pływalnia przy ul. Węglowej,
- Centrum Sportowe Homera „Adrenalina”,
- Boiska przy SP1,
- Obiekt KS „PIAST”,
- Obiekt KS „UNIA”,
- Strzelnica sportowa,
- Skatepark,
- Place zabaw,
- Siłownie zewnętrzne,
- Boiska środowiskowe,
- Zbiornik wodny „Łysina”.

W mieście działają również kluby sportowe:

- Klub Sportowy „PIAST” Bieruń Nowy,

- Klub Sportowy „UNIA” Bieruń Stary.

Na terenie miasta funkcjonuje również Muzeum Miejskie z siedzibą przy ul. Rynek 14 oraz Bieruński Ośrodek Kultury, którego główną siedzibą jest Kinoteatr Jutrzenka przy ul. Spiżowej 4 w Bieruniu. Do ośrodka należą również:

- Dom kultury „Gama”,
- Dom kultury „Triada”,
- Regionalne Centrum Kulturalno-Gospodarcze „Remiza”,
- Miejska Biblioteka Publiczna nr 1,
- Miejska Biblioteka Publiczna nr 2
- Muzeum Miejskie w Bieruniu.

11.11. Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, zgodnie z uniwersalnym projektowaniem

Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, podmioty publiczne powinny wypełniać obowiązki służące zapewnianiu dostępności architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami.

Strona internetowa jest **częściowo zgodna** z ustawą z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Część dokumentów jest zeskanowanych co uniemożliwia programom czytającym przeczytanie dokumentów.

Urząd Miejski w Bieruniu mieści się w budynku znajdującym się w Bieruniu 43-150, przy ul. Rynek 14. Do budynku prowadzą 3 wejścia: główne i boczne od strony Rynku oraz dodatkowe od strony parkingu wewnętrznego. Wejście od strony parkingu - posiada schody oraz podjazd. Wejścia główne do Urzędu prowadzą po schodkach, które nie są wyposażone w podjazd.

Udogodnienia dla osób niepełnosprawnych: Budynek Urzędu posiada oznaczone miejsce parkingowe dla osoby niepełnosprawnej oraz podjazd do wejścia do Urzędu (od strony parkingu wewnętrznego), którym osoby poruszające się na wózku inwalidzkim mogą podjechać do Urzędu. Wejście od strony parkingu wyposażone zostało w dzwonek, którym można wezwać obsługę monitoringu budynku.

W sytuacji wymagającej udzielenia wsparcia osobom niepełnosprawnym - takie wsparcie będzie udzielone.

Na parterze usytuowana jest Kancelaria Urzędu, Kasa, Wydział Ochrony Środowiska i Gospodarki Odpadami oraz Wydział Spraw Obywatelskich. Do tych komórek organizacyjnych można podjechać wózkiem. Ponadto zorganizowane zostało stanowisko obsługi Klienta w holu głównym, na parterze Urzędu, ze względu na zasady bezpieczeństwa w związku z Covid-19. Tam, w pierwszej kolejności, odbywa się obsługa Klienta Urzędu. Do komórek organizacyjnych mieszczących się na wyższych kondygnacjach budynku Urzędu prowadzi winda, usytuowana blisko Kasy, blisko wejścia do Urzędu z podjazdem (od strony parkingu wewnętrznego). W razie potrzeby posługiwania się językiem migowym w konwersacji - taka możliwość zostanie zapewniona, za uprzednim uzgodnieniem terminu.

Na parterze budynku znajdują się toalety z kabinami dostosowanymi dla osób niepełnosprawnych. Do budynku i wszystkich pomieszczeń można wejść z psem asystującym i psem przewodnikiem. Budynek nie posiada oznaczeń w alfabecie Braille’a, oznaczeń kontrastowych, pętli indukcyjnych. Budynek nie jest wyposażony w głośnik TOTUPOINT.

Do pomieszczeń Straży prowadzą dwa wejścia ze schodkami (odpowiednio po 3 schodki). Wejścia główne posiada podjazd. Dyżurka Straży znajduje się na parterze budynku. Na drzwiach umieszczony jest dodatkowo numer telefonu dyżurnego. Budynek nie posiada windy. Budynek nie posiada toalet przystosowanych dla osób niepełnosprawnych. Do budynku przylega parking z wyznaczonymi miejscami parkingowymi dla osób

niepełnosprawnych Do budynku można wejść z psem asystującym i psem przewodnikiem. Budynek nie jest wyposażony w głośnik TOTUPOINT, brak oznaczeń w alfabecie Braille'a, oznaczeń kontrastowych, druku powiększonego.

12. Zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

12.1. Zagrożenie powodziowe

Tereny miasta Bierunia znajdują się w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. Analiza map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego (Hydroportal PGW WP) wskazuje na wystąpienie powodzi Q1% (raz na sto lat), Q10% (raz na 10 lat) i niskie Q0,2% (raz na 500 lat) prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi.

Zagrożenie podtopieniami ogranicza się do doliny Przemszy i Wisły, jak również do rzeki Mlecznej oraz Gostyni. Największe zagrożenie podtopieniami występuje we wschodniej części gminy.

Bezpieczeństwo mieszkańców Miasta Bieruń leży w trzech jednostkach OSP (OSP Bieruń Nowy, OSP Bieruń Stary, OSP Czarnuchowice), Komenda Powiatowa Policji w Bieruniu oraz Straż Miejska w Bieruniu.

12.2. Zakłady o dużym ryzyku (ZDR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

Na terenie miasta Bieruń zlokalizowany jest zakład o dużym ryzyku (ZDR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, tj. NITROERG S.A., dla którego obszary będące w bezpośrednim otoczeniu, znajdują się w zasięgu oddziaływania stref nadciśnienia wybuchu – stref zagrożeń dla życia lub zdrowia ludzi, biorąc pod uwagę reprezentatywne zdarzenia awaryjne wskazane w raporcie o bezpieczeństwie, które zostało opracowane dla zakładu.

Zgodnie z danymi podanymi przez zakład mogą wystąpić następujące zagrożenia:

- Wybuch (wytwarzanych lub magazynowanych materiałów wybuchowych i powstanie stref nadciśnienia o wartościach, które mogą doprowadzić do uszkodzenia budynków i w konsekwencji zagrażać życiu i zdrowiu ludzi).
- Powstanie na terenie zakładu pożaru i możliwość powstania na terenie zakładu, tzw. efektu domina np. doprowadzenie do wybuchu wytwarzanych lub składowanych materiałów.
- Wyciek substancji niebezpiecznej (wykorzystywanej lub magazynowanej w zakładzie) i przedostanie się jej do rzeki Gostyni.

Komendant Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej z siedzibą w Katowicach przekazał wytyczne oraz prognozowane zasięgi stref nadciśnienia wybuchu dla reprezentatywnych scenariuszy awaryjnych, których skutki mogą wykraczać poza teren zakładu NITROERG S.A. w Bieruniu. W otoczeniu zakładu mogą wystąpić zasięgi fal nadciśnienia o wartościach 10 kPa, 5 kPa, 3 kPa oraz 1 kPa.

12.3. Zakłady o zwiększonym ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej

Na terenie miasta Bieruń zlokalizowany jest zakład o zwiększonym ryzyku (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, tj. Magazyn ACTION.

13. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy wynikające z dokumentów strategicznych

Potrzeby i możliwości rozwoju gminy powinny uwzględniać bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę. Pierwszym etapem sporządzania bilansu jest sformułowanie, na podstawie analiz ekonomicznych, środowiskowych, społecznych, prognoz demograficznych oraz możliwości finansowych gminy, maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę wyrażonego w ilości powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

Potrzeby oraz szanse rozwoju gminy Bieruń zdefiniowano w ramach dokumentów planistycznych i strategicznych szczebla gminnego oraz ponadlokalnego. Dla analizowanej jednostki możliwe jest odniesienie się do założeń określonych w:

- Projekt Strategii Rozwoju Miasta Bieruń 2035 r.,
- Strategia Rozwoju Powiatu Bieruńsko – Łędzińskiego na lata 2014 - 2020,
- Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030”,
- Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ (został opisany w części B – Ustalenia Studium (Rozdział – Kierunki zagospodarowania przestrzennego).

Poniżej przytoczono główne cele wyznaczone w poszczególnych dokumentach, jednak w największym stopniu należy uwzględnić opracowania szczebla lokalnego, które skupiając się na zagadnieniach dotyczących przedmiotowej jednostki, stanowią niejako odpowiedź na potrzeby zarówno gminy, jak i jej mieszkańców.

Projekt Strategii Rozwoju Miasta Bieruń 2035 r.

Ustalono następujące cele strategiczne:

Cel 1. Nowoczesna gospodarka przedstawia zakładany stan Gminy w związku tworzeniem bazy ekonomicznej rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego.

Cel 2. Czyste i dobrze urządzone miasto odnosi się do uwarunkowań przestrzennych i środowiskowych, wynikających z aktualnych problemów Bierunia, wynikających z położenia i układu fizjograficznego Gminy, zagospodarowania przestrzennego, jak i zanieczyszczenia środowiska.

Cel 3. Bezpieczni i zadowoleni z życia w Bieruniu mieszkańcy koncentrują się na kwestiach społecznych.

Cel 4. Sprawne i skuteczne zarządzanie miastem dotyczy bezpośrednio aktywności podejmowanych przez samorząd Bierunia: Urząd Miejski i miejskie jednostki organizacyjne, dla zapewnienia wysokiej jakości procesów zawiadywania wszelkiego typu sprawami Gminy, w tym w odniesieniu do realizacji, wymienionych wyżej, pozostałych trzech celów strategicznych.

W związku z ustaleniem kształtu Modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej Bierunia przyjęto w projekcie strategii następujące ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie:

- model bipolarny/dwubiegunowy z wytworzeniem nowego centrum w rejonie przedpola KWK Piast, obejmującego: usługi publiczne (decentralizacja usług administracyjnych – nowe centrum administracyjne), komercyjne, przestrzeń publiczną;
- odcinek DK 44: ul. Warszawska-Krakowska, jako główna oś urbanizacji Bierunia o funkcjach mieszanych – mieszkaniowo-usługowych, kształtowana, jako przestrzeń publiczną;
- pozyskanie i zagospodarowanie terenów inwestycyjnych terenów uwalnianych w wyniku wygaszania kopalni na podstawie: art. 23 ust.1 ustawy dnia 7 września 2007 r. o funkcjonowaniu górnictwa węgla kamiennego (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1821), przepisów ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 485) – rewitalizacja terenów poprzemysłowych;
- w obszarze o przeznaczeniu: obszary przedsiębiorstw produkcyjnych (PP), obejmujących aktualne tereny KWK Piast wprowadzić zapisy w nowym Studium umożliwiające, bez jego zmiany przekształcanie całości lub jego części w obszary poprzemysłowe (przeznaczone do rewitalizacji) o innym przeznaczeniu (usługi);
- redefiniowanie funkcji Starego Miasta w kierunku kreowania funkcji i produktów turystycznych, kulturalnych, rekreacyjnych;
- wytworzenie sprawnego układu transportowego (transport publiczny i indywidualny) pomiędzy obu centrami, umożliwiającego ich funkcjonalne zintegrowanie. Układ oparty o dwa zintegrowane punkty przesiadkowe: Stacje: Nowy Bieruń oraz Stary Bieruń. Zapisy w Studium, umożliwiające realizację w tych obszarach, prócz funkcji komunikacyjnych także funkcji usługowych i przestrzeni publicznych.

Strategia Rozwoju Powiatu Bieruńsko – Łędzińskiego na lata 2014 - 2020,

Dokument powstał w oparciu o zrealizowane w 2013 roku sesje warsztatowe, w których udział wzięli reprezentanci biznesu, nauki, duchowieństwa, organizacji pozarządowych oraz wszystkich jednostek samorządu terytorialnego, będących w granicach administracyjnych powiatu. W pierwszym rozdziale zostaje przedstawiony wizerunek powiatu bieruńsko-łędzińskiego jako powiatu: zasobnego ekonomicznie i atrakcyjnego rezydencjalnie; o tradycyjnej strukturze gospodarczej; posiadający tereny do inwestowania; położonego na zielonych peryferiach Metropolii Górnośląskiej z trudnościami połączeń wewnętrznych; o silnej tożsamości, zapewniającego dostępność różnorodnych usług edukacyjnych i kulturalnych; o sprawnej administracji, otwartego na współpracę terytorialną i gospodarczą. Obecna pozycja powiatu, na tle powiatów ościennych, została oceniona jako dobra.

W rozdziale dotyczącym wizji strategicznej rozwoju powiatu wyznaczono cztery fundamentalne procesy, które mają zapewnić dynamikę gospodarczą i urbanizację przestrzeni powiatu:

1. Procesy rozwoju funkcji rezydencjalnej zakładające napływ nowych mieszkańców, integrację społeczną oraz przemianę struktury przestrzennej powiatu;
2. Procesy rozwojowe w rekreacji i turystyce kojarzące ze sobą specyfikę lokalnej sieci osadniczej i wykorzystanie potencjału przyrodniczego oraz wyposażenia infrastrukturalnego powiatu;
3. Procesy rozwojowe mikro, małych i średnich firm łączące i wzmacniające społeczności lokalne i gospodarkę powiatu;
4. Procesy rozwojowe polegające na powstawaniu nowych aktywności w oparciu o potencjały: przedsiębiorczy, przestrzenny, środowiskowy i infrastrukturalny powiatu.

Na bazie ustaleń dotyczących wizerunku i pozycji powiatu, a także uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych oraz wizji strategicznej rozwoju powiatu, określono cztery współzależne pola Strategii Rozwoju Powiatu Bieruńsko-Łędzińskiego, które każde z osobna dookreśla priorytet strategiczny oraz cele strategiczne:

Społeczności lokalne i usługi społeczne

Priorytet strategiczny 1 – Inwestowanie w usługi społeczne i instytucje o randze powiatowej. Cele strategiczne:

- 1.1 Elastyczna oferta edukacyjna dostosowana do zmieniającej się struktury gospodarki powiatu,
- 1.2 Dostępne dla mieszkańców usługi zdrowotne i opiekuńcze,
- 1.3 Nowoczesna infrastruktura instytucjonalna powiatu.

W ramach projektów proponuje się działania mające na celu rewitalizację terenów i obiektów przemysłowych na cele społeczne.

Sektor przedsiębiorstw i gospodarka lokalna

Priorytet strategiczny 2 – Inwestowanie w rozwój technologiczny i rynkowy małych i średnich przedsiębiorstw w relacjach partnerskich z samorządami lokalnymi. Cele strategiczne:

- 2.1 Konkurencyjne małe i średnie firmy na rynku ponadlokalnym,
- 2.2 Nowe, trwałe miejsca pracy w małych i średnich firmach,
- 2.3 Nowi inwestorzy wzbogacający lokalną tkankę gospodarczą.

Infrastruktura i środowisko.

Priorytet strategiczny 3 – Wyposażenie terenów rekreacyjno-turystycznych i nowych terenów inwestycyjnych w infrastrukturę.

Cele strategiczne:

- 3.1 Tereny o wysokich walorach przyrodniczych i kulturowych przystosowane do aktywnego relaksu,
- 3.2 Zrewitalizowane rekreacyjnie tereny przemysłowe, w tym pogórnice powiatu,
- 3.3 Oferta inwestycyjna na nowych terenach położonych wzdłuż odcinków dróg przelotowych S1, DK 44.

Lokalna sieć osadnicza i tereny mieszkaniowe

Priorytet strategiczny 4 – Przyciąganie na teren powiatu nowych mieszkańców i zahamowanie odpływu ludzi młodych.

Cele strategiczne:

- 4.1 Atrakcyjna oferta spędzania czasu wolnego na terenie powiatu,

- 4.2 Uzbrojone tereny mieszkaniowe dostępne dla nowych oraz młodych mieszkańców powiatu,
 4.3 Zredukowana emisja z niskich źródeł, w tym poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2030”

Aktualnie obowiązuje „Strategia Województwa Śląskiego 2030” przyjęta Uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego Nr VI/24/1/2020 z dnia 19 października 2020 r.

Wizja rozwoju województwa śląskiego

ZIELONE ŚLĄSKIE

Województwo Śląskie będzie nowoczesnym regionem europejskim o konkurencyjnej gospodarce, będącej efektem odpowiedzialnej transformacji, zapewniającym możliwości rozwoju swoim mieszkańcom i oferującym wysoką jakość życia w czystym środowisku

Cele strategiczne, operacyjne, kierunki działań:

- Cel strategiczny A: Województwo Śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej
 - ✓ Cel operacyjny: A.1. Konkurencyjna gospodarka
 - ✓ Cel operacyjny: A.2. Innowacyjna gospodarka
 - ✓ Cel operacyjny: A.3. Silna lokalna przedsiębiorczość
- Cel strategiczny B: Województwo Śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca
 - ✓ Cel operacyjny: B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych
 - ✓ Cel operacyjny: B.2. Aktywny mieszkaniec
 - ✓ Cel operacyjny: B.3. Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki
- Cel strategiczny C: Województwo Śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni
 - ✓ Cel operacyjny: C.1. Wysoka jakość środowiska
 - ✓ Cel operacyjny: C.2. Efektywna infrastruktura
 - ✓ Cel operacyjny: C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu
- Cel strategiczny D: Województwo Śląskie regionem sprawnie zarządzanym
 - ✓ Cel operacyjny: D.1. Zrównoważony rozwój terytorialny
 - ✓ Cel operacyjny D.2. Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki Regionu
 - ✓ Cel operacyjny D.3. Nowoczesna administracja publiczna

W województwie śląskim wyznaczono Obszary Strategicznej Interwencji w ujęciu funkcjonalnym z punktu widzenia organizacji procesów rozwojowych oraz podstawowych typów ośrodków osadniczych.

Układ hierarchiczny ośrodków:

- Metropolia Górnośląska, GZM
- Aglomeracje
- Lokalne Ośrodki Rozwoju

W strategii wyznaczono również obszary szczególnie ważne z punktu widzenia zidentyfikowanych wyzwań rozwojowych województwa tzw. Obszary Strategicznej Interwencji w ujęciu tematycznym (OSI).

W strategii wskazano następujące OSI:

OSI konkurencyjne

obszary cenne przyrodniczo,
ośrodki wzrostu.

OSI problemowe

gminy tracące funkcje społeczno-gospodarcze,
gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza,
gminy w transformacji górniczej.

Najważniejsze obszary dla zachowania walorów przyrodniczych regionu.

Najważniejsze wyzwania, m.in.:

- Ochrona różnorodności biologicznej i georóżnorodności,
- Poprawa stosunków wodnych i ochrona siedlisk wodno-błotnych na obszarach chronionych,
- zwiększenie drożności korytarzy ekologicznych,
- zrównoważona polityka rozwoju, godząca interesy ochrony przyrody z rozwojem gospodarczym.

OSI –ośrodki wzrostu

Najważniejsze wyzwania:

- podniesienie poziomu innowacyjności w sektorze przedsiębiorstw,
- wzmocnienie potencjału i skali oddziaływania oraz pozycji na arenie międzynarodowej ośrodków akademickich oraz sektora B+R,
- rozwój funkcji metropolitalnych,
- poprawa jakości środowiska i przestrzeni, tworzenie atrakcyjnych miejsc pracy atrakcyjne ośrodki metropolitalne.

OSI –gminy tracące funkcje społeczno-gospodarcze

Najważniejsze wyzwania, m.in.:

- wzmocnienie potencjału gospodarczego i wzrost inwestycji sektora przedsiębiorstw
- rozwój szeroko pojętych usług, w tym poprawa dostępu do oferty kulturalnej i rekreacyjnej
- poprawa jakości przestrzeni oraz środowiska.

OSI –gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza

Największe wyzwania, m.in.:

- ograniczenie niskiej emisji, w tym termomodernizacja budynków, rozbudowa sieci ciepłowniczej i gazowej,
- egzekwowanie przepisów tzw. „uchwały antysmogowej”,
- zapewnienie odpowiedniej profilaktyki i opieki medycznej.

OSI –gminy w transformacji górniczej

Najważniejsze wyzwania, m.in.:

- Ograniczanie skutków eksploatacji górniczej – zagospodarowanie terenów przemysłowych,
- Przekwalifikowanie pracowników odchodzących z sektora górniczego
- zmiana profilu działalności firm z branży około górniczej, poprawa jakości środowiska i przestrzeni publicznych
- rozwój usług publicznych.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+

Sejmik Województwa Śląskiego Uchwałą Nr V/26/2/2016 z dnia 29 sierpnia 2016 r. przyjął Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ (Dz. Urz. Woj. Śl. z dnia 13.09.2016r., poz.

4619). Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego Bieruń należy do miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego – Metropolii Górnośląskiej.

Plan 2020+ określa następujące obszary funkcjonalne:

- Miejskie obszary funkcjonalne:
 - Ośrodka wojewódzkiego,
 - Ośrodków regionalnych,
 - Lokalne ośrodki rozwoju,
- Wiejski obszar funkcjonalny,
- Obszary funkcjonalne szczególnego zjawiska w skali makroregionalnej:
 - Obszar górski,
 - Obszar terenów zamkniętych,
 - Obszar narażony na niebezpieczeństwo powodzi,
- Obszary kształtowania potencjału rozwojowego:
 - Obszar cenny przyrodniczo,
 - Obszar ochrony krajobrazów kulturowych,
 - Obszar ochrony i kształtowania zasobów wodnych,
 - Obszar udokumentowanych złóż kopalin,
- Obszar funkcjonalny wymagający rozwoju nowych funkcji przy użyciu instrumentów właściwych polityce regionalnej – przygraniczny,
- Obszary wymagające rewitalizacji,
- Obszar funkcjonalny strefy okołolotniskowej MPL „Katowice”.

Zgodnie z powyższymi obszarami funkcjonalnymi Bieruń został wskazany jako:

- miejski obszar funkcjonalny ośrodka wojewódzkiego – Metropolia Górnośląska,
- obszaru terenów zamkniętych,
- obszaru narażonego na niebezpieczeństwo powodzi,
- obszaru cennego przyrodniczo,
- obszaru ochrony krajobrazów kulturowych,
- obszaru ochrony i kształtowania zasobów wodnych,
- obszaru udokumentowanych złóż kopalin – węgla kamiennego,
- obszaru wymagającego rewitalizacji.

Zasady gospodarowania przestrzenią:

- 1) Przestrzeń trzeba gospodarować oszczędnie.
- 2) Kompozycje przestrzenne i systemy techniczne mają być trwałe.
- 3) Nie wolno dopuszczać do wyłączania jakichkolwiek terenów z użytkowania; użytkowanie tymczasowe jest lepsze niż pozostawienie terenu samemu sobie.
- 4) Otwarte tereny zielone i wody są pełnoprawnymi formami użytkowania terenu i stanowią zielono-niebieską infrastrukturę regionu, a nie rezerwę inwestycyjną pod infrastrukturę techniczną.
- 5) Wybierając teren pod inwestycję w infrastrukturę techniczną trzeba preferować tereny już uprzednio zagospodarowane (poprzemysłowe, pozurbanizowane), a nie tereny zielone.
- 6) Wszystkie systemy (transportowy i przesyłowy, przyrodniczy, mieszkaniowy i aktywności gospodarczej) mają być ciągłe przestrzennie i w sposób uporządkowany się przenikać.
- 7) Strefa mieszkaniowa i strefa aktywności gospodarczej mają mieć zwartą strukturę, a wielkość strefy musi być rezultatem kompromisu między opłacalnością ekonomiczną i wymogami kształtowania przyjaznej przestrzeni.

- 8) Struktury właściwe dla docelowego użytkowania terenu (miasta, strefy aktywności gospodarczej) trzeba wprowadzać od początku, w miarę rozwoju zabudowy.
- 9) Granice jednostek przestrzennych mają być czytelne tak, aby równocześnie spełnione mogły być wymogi indywidualnej tożsamości i ponadlokalnej spójności.
- 10) Decyzje o zmianie użytkowania terenu trzeba podejmować ostrożnie, tak aby nie utracić wartości przestrzeni.

Dla miejskich obszarów funkcjonalnych przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania:

- ochrona historycznych układów urbanistycznych oraz obiektów dziedzictwa kulturowego podkreślających tożsamość miast;
- zapewnienie wielofunkcyjności osiedli i dostępności do usług podstawowych;
- koncentracja struktur przestrzennych w oparciu o istniejące układy osadnicze (idea zwartych miast);
- ochrona krajobrazów otwartych (ograniczanie suburbanizacji);
- ograniczanie zawłaszczania terenów typu greenfield i wykorzystanie terenów typu brownfield przy lokalizacji inwestycji;
- ochrona obiektów dziedzictwa kulturowego, w tym ich adaptacja i wykorzystanie dla nowych funkcji;
- wyposażenie przestrzeni publicznych w infrastrukturę z uwzględnieniem ograniczeń i potrzeb osób z różnymi dysfunkcjami, w tym utrudniającymi poruszanie się w przestrzeni lub jej percepcję, osób starszych oraz osób sprawujących opiekę nad małymi dziećmi;
- ograniczanie zjawiska „zawłaszczania” przestrzeni publicznych dotyczącego realizacji inwestycji komercyjnych i prywatnych w obszarach tradycyjnie użytkowanych jako przestrzeń publiczną;
- zapewnianie powiązań przyrodniczych terenów zieleni miejskiej (parki, skwery, zieleńce, ogródki jordanowskie, doliny cieków itp.) z lasami i terenami otwartymi na ich obrzeżach;
- zapewnianie kanałów przewietrzania przeciwdziałających kumulacji zanieczyszczeń powietrza;
- ograniczanie niskiej emisji i minimalizowanie zapotrzebowania na energię oraz zmniejszanie emisji zanieczyszczeń;
- przeciwdziałanie powstawaniu i zmniejszanie uciążliwości hałasu;
- wykluczenie możliwości lokalizacji pojedynczych turbin wiatrowych w odległości mniejszej niż 5 km od obiektu radarowego, natomiast farm wiatrowych w odległości mniejszej niż 20 km od obiektu radarowego;
- ograniczanie i uspokajanie ruchu samochodowego w obszarach miejskich, przede wszystkim w centrach miast;
- rozwijanie niskoemisyjnego systemu transportu publicznego;
- wprowadzanie rozwiązań przestrzennych poprawiających bezpieczeństwo publiczne;
- ochrona terenów zabudowanych przed skutkami oddziaływania górnictwa (w tym związanych z płytką eksploatacją) na terenach i obszarach górniczych;
- wykluczenie możliwości lokalizowania nowych obiektów gospodarowania odpadami wydobywczymi i zwałowisk odpadów wydobywczych na terenach rolnych lub leśnych;
- wyłączenie z zabudowy oraz przeznaczanie pod użytkowanie leśne lub rolne terenów objętych powierzchniowymi ruchami masowymi gruntu;
- planowanie inwestycji z uwzględnieniem kompensacji w zakresie retencji wód (przeciwdziałanie zmniejszaniu możliwości retencyjnych zlewni);
- rozwój lotnisk lokalnych z wykluczeniem możliwości negatywnego oddziaływania na obszary specjalnej ochrony ptaków;
- uwzględnienie wymagań ochrony uzdrowiskowej miasta Ustroń.

Dla obszaru terenów zamkniętych przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania:

- integracja przestrzenna terenów zamkniętych z ich otoczeniem funkcjonalnym;
- wprowadzenie regionalnych standardów architektoniczno-urbanistycznych (w wyznaczonych strefach buforowych);

- ochrona obiektów dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego, ich adaptacja i wykorzystanie dla nowych funkcji;
- ograniczenie zagospodarowania i użytkowania terenu, w tym wykluczenie możliwości zabudowy w strefach ochronnych terenów zamkniętych.

Dla obszaru narażonego na niebezpieczeństwo powodzi przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania:

- stosowanie zakazów i ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych oraz z planów zarządzania ryzykiem powodziowym;
- stosowanie zakazów i ograniczeń wynikających ze studiów ochrony przeciwpowodziowej w zlewniach rzek: Boży Stok, Krztynia, Ordonka, Pilica, Soła, Stradomka, Wiercica, Żebrówka;
- na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią przeznaczanie terenów niezainwestowanych i nieprzeznaczonych do zainwestowania w gminnych dokumentach planistycznych na zielone użytki rolne (pastwiska, łąki) lub obszary zielonej infrastruktury;
- na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią ochrona zabudowy na terenach obecnie zurbanizowanych lub przeznaczonych do zabudowy w obowiązujących gminnych dokumentach.

Dla obszaru cennego przyrodniczo przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania przestrzennego:

- utrzymanie aktualnego użytkowania terenów o wysokich walorach przyrodniczych, których zasoby są uzależnione od prowadzonej ekstensywnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej i mają istotne znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej;
- wzmacnianie funkcji przyrodniczej korytarzy ekologicznych poprzez ograniczanie ich zainwestowania, usuwanie istniejących barier oraz kształtowanie struktur przestrzennych sprzyjających migracji gatunków;
- zachowanie ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej przyrodniczych obszarów prawnie chronionych i korytarzy ekologicznych w tym w obszarze dolin rzecznych;
- preferowanie ekoturystyki (turystyka przyrodnicza) na obszarach chronionych i obszarach cennych przyrodniczo szczególnie podatnych na degradację;
- optymalizowanie stopnia zagospodarowania turystycznego i powiązania go z naturalną chłonnością środowiska, w tym wyznaczanie stref wyłączonych z użytkowania turystycznego;
- planowanie inwestycji z uwzględnieniem ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków oraz ciągłości i drożności korytarzy ekologicznych, a w przypadku niemożliwych do uniknięcia kolizji stosowanie działań minimalizujących;
- wdrażanie zapisów określonych w dokumentach wynikających z przepisów szczególnych, w tym z planów ochrony i planów zadań ochronnych;
- wykluczenie możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz elektrowni fotowoltaicznych w obszarach specjalnej ochrony ptaków, użytków ekologicznych, zespołach przyrodniczo-krajobrazowych i obszarach chronionego krajobrazu, w obrębie ostańców skalnych i strefach ich ekspozycji oraz szczytowych partiach wzniesień na obszarach parków krajobrazowych;
- wykluczenie możliwości lokalizacji farm wiatrowych w obrębie ostoi, korytarzy i przystanków pośrednich dla ptaków, w obrębie ostoi i korytarzy dla nietoperzy, a także stosowanie rozwiązań minimalizujących śmiertelność ptaków związaną z napowietrznymi liniami energetycznymi i farmami wiatrowymi;
- preferowanie lokalizowania elektrowni wodnych wyłącznie na istniejących urządzeniach wodnych i nowo budowanych zbiornikach wodnych przy uwzględnieniu uwarunkowań środowiskowych oraz zastosowaniu rozwiązań zapewniających możliwość migracji organizmów wodnych.

Dla obszaru ochrony krajobrazów kulturowych przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania:

- ochrona i zachowanie historycznych układów urbanistycznych i ruralistycznych;
- ochrona krajobrazów historycznych i różnorodności kulturowej dla zachowania tożsamości regionalnej;

- zachowanie i eksponowanie zasobów dziedzictwa kulturowego, w szczególności najbardziej wartościowych zespołów i obiektów służących identyfikacji i promocji przestrzeni kulturowej;
- ochrona dóbr kultury współczesnej przed degradacją poprzez zapisy w gminnych dokumentach planistycznych (zgodnie z Aneksem nr 4);
- rekultywacja wyrobisk i niecek osiadania w kierunku wodnym, rekreacyjnym bądź przyrodniczym;
- wdrażanie zapisów określonych w dokumentach wynikających z przepisów szczególnych, w tym z planów ochrony;
- wykluczenie możliwości lokalizacji elektrowni wiatrowych oraz elektrowni fotowoltaicznych w strefach ekspozycji zabytków kultury i obiektów archeologicznych i strefach ich ekspozycji, na obszarach parków krajobrazowych.

Dla obszaru ochrony i kształtowania zasobów wodnych przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania:

- dostosowanie sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu do potrzeb ochrony zasobów wód (w tym wód pitnych), poprzez wykluczanie funkcji i form zagospodarowania terenu stwarzających zagrożenie dla wód lub powodujących pogarszanie warunków zasilania podziemnych poziomów wodonośnych, w szczególności w strefach ochronnych ujęć wód, projektowanych obszarach ochronnych oraz w strefach zasilania Głównych Zbiorników Wód Podziemnych i Lokalnych Zbiorników Wód Podziemnych;
- ochrona zasobów wód poprzez uregulowanie gospodarki ściekowej i gospodarki odpadami oraz likwidowanie istniejących źródeł zanieczyszczeń wynikających z intensywnego użytkowania rolniczego, działalności przemysłowej (w tym zrzutów słonych wód dołowych z kopalń);
- koncentracja terenów inwestycyjnych (w tym zabudowy mieszkaniowej) w obszarach aglomeracji obsługiwanych systemami zbiorowego odprowadzania ścieków do oczyszczalni zapewniających właściwy stopień oczyszczania;
- usprawnianie systemów melioracyjnych poprzez przebudowę systemów odwadniających na nawadniająco-odwadniające oraz dla retencjonowania wód;
- zachowanie mozaiki powierzchni nieprzepuszczalnych z terenami biologicznie czynnymi (parki, ogrody, trawniki) na terenach zurbanizowanych;
- realizowanie działań technicznych, z zakresu małej retencji, w tym budowa zbiorników retencyjnych, poza obszarami źródeł i mokradł;
- utrzymanie i zwiększanie retencyjności w zlewniach poprzez: ochronę obszarów mokradłowych oraz dolin cieków rzecznych, renaturalizację rzek i potoków;
- zagospodarowanie niezanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych z powierzchni szczelnych w pierwszym rzędzie w obrębie posesji, a następnie w obrębie zlewni obejmującej obszar zurbanizowany;
- ograniczanie lokalizacji działalności wodochłonnej na obszarach deficytów wody służącej do zaopatrzenia ludzi w wodę do spożycia;
- lokowanie elektrowni wodnych wyłącznie na istniejących urządzeniach wodnych i nowo budowanych zbiornikach wodnych przy uwzględnieniu uwarunkowań środowiskowych oraz zastosowaniu rozwiązań zapewniających możliwość migracji organizmów wodnych.

Dla obszaru ochrony udokumentowanych złóż kopalin przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania:

- zachowanie przeznaczenia i sposobu zagospodarowania terenów złóż umożliwiające ich przyszłą eksploatację z uwzględnieniem minimalizacji kosztów związanych z ochroną środowiska i człowieka;
- wydobywanie kopaliny z konkretnych złóż musi być warunkowane ochroną szczególnie cennych zasobów środowiska, zwłaszcza wód podziemnych, obszarów ochrony przyrody, a także społecznymi potrzebami ochrony obszarów i obiektów na powierzchni terenu: zwartej zabudowy jednostek osadniczych,

obiektów o szczególnej wartości historycznej, kulturowej lub gospodarczej, obiektów infrastruktury kluczowych dla funkcjonowania społeczeństwa;

- redukcja konfliktów przestrzennych oraz minimalizacja skutków oddziaływań górnictwa, a także zagrożeń związanych z płytką eksploatacją górnictwem, w szczególności na zabudowę mieszkaniową, na terenach i obszarach górniczych;
- rekultywacja terenów poprzemysłowych z uwzględnieniem ochrony kształtujących się siedlisk cennych przyrodniczo.

Dla obszarów wymagających rewitalizacji przyjmuje się następujące zasady zagospodarowania:

- ochrona i zachowanie historycznych założeń i układów urbanistycznych;
- rekultywacja terenów oraz ich integracja z otoczeniem;
- rewitalizacja terenów z wykorzystaniem potencjałów endogenicznych;
- kreowanie przyjaznych przestrzeni publicznych, sprzyjających integracji lokalnej społeczności, przeciwdziałającej segregacji i wykluczeniu społecznemu, przyciągających turystów i inwestorów;
- rewitalizacja zdegradowanej tkanki miejskiej, w tym m.in. dzielnic śródmiejskich, współczesnych osiedli mieszkaniowych z uwzględnieniem: kształtowania przestrzeni publicznych sprzyjających integracji społeczności lokalnych, kształtowania struktur przestrzennych wspierających aktywizację i przedsiębiorczość społeczną, poprawę stanu bezpieczeństwa publicznego oraz ograniczania niskiej emisji;
- preferowanie lokalizacji usług i aktywności gospodarczych w ciągach komunikacyjnych i na terenach zdegradowanych;
- preferowanie lokalizacji nowej zabudowy jako intensyfikacji użytkowania terenów mieszkaniowych już istniejących.

Wykaz inwestycji celu publicznego realizujących Cele polityki przestrzennej Planu 2020+ został przedstawiony w podziale na cztery grupy zadań w ujęciu tabelarycznym:

- Zadania samorządowe służące realizacji inwestycji celu publicznego, ustalonych w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego (posiadające potencjalne finansowanie, ujęte w WPF lub RPOWSI.) – **Tabela 7.**
- Inwestycje celu publicznego postulowane przez samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejmik Województwa Śląskiego – **Tabela 8.**
- Inwestycje celu publicznego zależne od podmiotów innych niż samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa (posiadające potencjalne finansowanie, w tym na podstawie RPOWSI.) – **Tabela 9.**
- Inwestycje celu publicznego postulowane przez podmioty inne niż samorząd województwa, ustalone w dokumentach przyjętych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Radę Ministrów, właściwego ministra lub sejmik województwa – **Tabela 10.**

W tabeli 7 dla miasta Bierunia najistotniejsza inwestycja to:

Lp.	Cel	Nr Inwestycji	Nazwa wg dokumentu źródłowego	Dokument źródłowy	Lokalizacja	Gestor
6.	Cel 1	Budowa, przebudowa dróg wojewódzkich	Przebudowa dróg wojewódzkich oraz drogowych obiektów inżynierskich – wsparcie przebudowy, budowy kluczowych elementów i odcinków dróg wojewódzkich prowadzące do zwiększenia płynności ruchu i bezpieczeństwa	WPFWSI., SRSTWSI.	Województwo Śląskie	Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach

			komunikacyjnego. Przedsięwzięcia drogowe realizowane jako projekty RPOWSL. na lata 2014-2020 dotyczące m.in. ciągów drogowych 921, 941, 928, 913, 942, 791, 793, 934, 789, 494, 929, 908, 933, 935, 910, 786, 491, 492, 925, 408, 948 – wsparcie przebudowy, budowy kluczowych elementów i odcinków dróg wojewódzkich prowadzące do zwiększenia płynności ruchu i bezpieczeństwa komunikacyjnego.			
--	--	--	--	--	--	--

W tabeli 8 dla miasta Bierunia najistotniejsze inwestycje to:

Lp.	Cel	Nr Inwestycji	Nazwa wg dokumentu źródłowego	Dokument źródłowy	Lokalizacja	Gestor
2.	Cel 1	Budowa Szybkiej Kolei Regionalnej	Stworzenie Szybkiej Kolei Regionalnej.	SRSTWSL.	Gliwice – Katowice – Dąbrowa Górnicza – Częstochowa; Katowice – Rybnik – Racibórz /Wodzisław ŚL – Chałupki; Katowice – Tychy – Bieruń – granica z woj. małopolskim (Oświęcim); Katowice – Bielsko-Biała – Żywiec – Zwardoń (granica państwa); Katowice – Bytom – Tarnowskie Góry – Lubliniec; Katowice – granica z woj.	PKP PLK S.A.
14.	Cel 1, 2, 3, 4	Budowa sieci dróg/ tras rowerowych	Budowa spójnej sieci dróg/tras rowerowych o zasięgu ponadlokalnym wg jednolitych standardów	SRSTWSL.	Województwo Śląskie	
15.	Cel 1, 2, 4	Budowa centrów przesiadkowych	Budowa centrów przesiadkowych.	SRSTWSL.	Województwo Śląskie	

W tabeli 9 dla miasta Bierunia najistotniejsza inwestycja:

5.	Cel 1	Modernizacja i rewitalizacja linii kolejowych	Rewitalizacja linii kolejowych nr 140/169/179/885/138 Orzesze – Jaśkowice – Tychy – Baraniec – KWK PIAST – Nowy Bieruń – Oświęcim.	KTWSL. (w), RPOWSL. KPK, Śląsk 2.0 (169 Tychy- Orzesze Jaśkowice)	Orzesze – Jaśkowice – Tychy – Baraniec – KWK PIAST – Nowy Bieruń – granica z woj. małopolskim	PKP PLK S.A.
----	-------	---	---	--	---	--------------

W tabeli 10 dla miasta Bierunia najistotniejsza inwestycja:

16.	Cel 4	Budowa stacji i linii 400/220 kV	Budowa stacji i linii 400 kV Podborze – nacięcie linii Wielopole – Nosovice wraz z budową stacji 400/220 kV Podborze oraz budowa wielonapięciowej linii 2x400 kV+ 220 kV Byczyna – Podborze	Ustawa z dnia 24 września 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1265)	Podborze wraz z wprowadzeniem linii 220 kV: Kopanina – Liskovec, Bujaków – Liskovec, Bieruń – Komorowice, Czeczott – Moszczenica oraz linii 400 kV Nosovice – Wielopole	Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.
-----	-------	----------------------------------	---	--	---	--

Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+

14. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy

14.1. Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne

Obszar miasta Bierunia jest zróżnicowany pod względem charakteru przyrodniczego, pokrycia i użytkowania terenu. W granicach gminy i jej bezpośrednim sąsiedztwie występują rozległe tereny rolnicze, kompleksy leśne, obszary zurbanizowane i uprzemysłowione. Omawiany obszar nadal wykazuje charakter rolniczy. Bieruń położony jest w sąsiedztwie lasów kobiórskich.

Do największych atutów Bierunia mających istotny wpływ na rozwój gospodarczy i przestrzenny, należą: atrakcyjne położenie geograficzne i korzystne położenie komunikacyjne pomiędzy Śląskiem a Małopolską, znaczna ilość działających podmiotów gospodarczych (głównie małych i średnich przedsiębiorstw), lokalizacja w bezpośrednim sąsiedztwie Tyskiej Podstrefy Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, sąsiedztwo dużych rynków zbytu produktów rolnych i przemysłowych, sprzyjające warunki przyrodnicze i krajobrazowe. Rolnictwo gminy wykazuje postępujące rozdrobnienie.

Poziom przedsiębiorczości mieszkańców Bierunia, określony wskaźnikiem liczby podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys., kształtuje się na poziomie 783 (2019 r.), co stanowi wartość niższą niż dla powiatu (853). Liczba podmiotów w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym wyraźnie wzrasta. W 2019 r. osiągnęła wartość 125,6 podmiotów. Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 10 tys. ludności to 593 (dla powiatu 649). Podmioty gospodarki narodowej wg grup rodzajów działalności w rejestrze REGON w 2019 r. kształtowały się następująco: 10 w sektorze rolnictwie, łowiectwie, leśnictwie i rybactwie, 364 w przemyśle i budownictwie oraz 1 154 w pozostałej działalności. Niekorzystnie prezentuje się natomiast udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Bieruniu (1,2 %) na tle powiatu bieruńsko-lędzkiego (1,2 %).

Analiza demograficzna wykazuje wyrównany od kilku lat poziom liczby urodzeń, znaczny udział ludności w wieku średnim oraz zmniejszanie się liczby zgonów wśród osób starszych. Zaznacza się postępujące starzenie się społeczeństwa oraz miarowy przyrost wartości wskaźnika obciążenia demograficznego. Stan ludności w gminie jest ponadto kształtowany przez ruch wędrowniczy mieszkańców. Saldo migracji dla Bierunia w 2019 r. kształtuje się na poziomie -98 dla migracji wewnętrznych, -4 dla migracji zagranicznych. Saldo migracji ogółem - 9102. Wartość świadczy o ogólnym odpływie ludności z miasta.

14.2. Prognozy demograficzne, w tym uwzględniające, tam gdzie to uzasadnione, migracje w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodka wojewódzkiego

Na przestrzeni lat 1995-2019 w Bieruniu liczba ludności wykazywała stałą tendencję spadkową. W okresie tym liczba ludności wyrażona w liczbach bezwzględnych spadła ogółem o 2 643 osób. W analizowanym okresie najwyższa wartość liczby ludności wystąpiła w 1996 r., po czym następuje stały, niemal systematyczny spadek liczby mieszkańców. Liczbę ludności miasta determinuje także ruch migracyjny ludności. Saldo migracyjne utrzymuje się na ujemnym poziomie. Należy zwrócić uwagę na wyraźny ubytek liczby ludności.

Aktualnie brak jest przesłanek pozwalających prognozować znaczny wzrost liczby ludności. Głównie w ruchu migracyjnym można nieśmiało dopatrywać się ustabilizowania liczby mieszkańców gminy, która ze względu na swoje walory przyrodnicze i krajobrazowe jest atrakcyjna do zamieszkania dla mieszkańców Śląska i Małopolski. Bieruń nie należy do Miejskich Obszarów funkcjonalnych (wg Śleszyńskiego, 2012). Gmina zlokalizowana jest poza strefą zewnętrzną miejskiego obszaru funkcjonalnego miasta Katowice.

Do głównych trendów rozwojowych jednostek osadniczych, bezpośrednio łączących się z prognozami demograficznymi, zaliczają się:

- dalsza koncentracja ludności, działalności gospodarczej i kulturalnej na obszarach funkcjonalnych dużych i średnich miast, obszarach wiejskich,
- rosnący poziom urbanizacji wywołany procesami integracji terenów wiejskich,

- intensywność osadnictwa na obszarach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie terenów przeznaczonych do zabudowy w stronę zamieszkiwania na terenach wiejskich,
- sąsiedztwie średnich i dużych miast,
- mobilność przestrzenno-zawodowa,
- zmiana struktury gospodarki wraz z rozwojem funkcji pozarolniczych,
- zatarcie się wyraźnej granicy podziału struktur osadniczych pomiędzy miastem i terenami wiejskimi.^{4 5 6}

Co ciekawe na podstawie prognozy demograficznej dla powiatu bieruńsko-lędzkiego, opracowanej przez Główny Urząd Statystyczny można sądzić, iż obszar Bierunia, jak i całego powiatu, może w przyszłości stać się atrakcyjny dla ludności. Świadczą o tym poniższe dane:

- rok wyjściowy - 2014 - 58815 osób.
- 2015 - 59004 osób,
- 2016 - 59183 osób,
- 2020 - 59798 osób,
- 2025 - 60274 osób,
- 2030 - 60380 osób,
- 2035 - 60210 osób,
- 2040 - 59915 osób,
- 2045 - 59566 osób,
- 2050 - 59137 osób.⁷

⁴ za: Monitor Polski, Dziennik Urzędowy Rzeczypospolitej Polskiej, Warszawa, dnia 19 lutego 2014 r., Poz. 152, Uchwała Nr 3 Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2014 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Polski Południowej do roku 2020”

⁵ za: Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju

⁶ za: Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

⁷ Bank Danych Lokalnych, GUS

Wykres 4 Prognoza liczby ludności w Bieruniu na podstawie danych GUS na lata 1995-2051 w oparciu o linię trendu logarytmicznego, stan na 2019 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z GUS

14.2.1. Analiza przyrostu nowej zabudowy w latach 2010-2020

Z opracowanej w 2014 r. analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym miasta, o której mowa w art. 32 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowywaniu przestrzennym, przyjętej Uchwałą nr VI/1/2014 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 29 maja 2014 r. w sprawie oceny aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia wynika, że największa ilość decyzji związanych była z zabudową mieszkaniową wraz z zabudową jej towarzyszącą tj. budynkami gospodarczymi (stanowią 63 % wydanych decyzji), przy czym mowa tu zarówno o budowie nowych obiektów, jak i ich modernizacji, zmianie sposobu użytkowania (prac realizowanych na zgłoszeniach oraz rozbiórkach). Następnie pod względem ilości decyzji na równi są te dotyczące budowy zabudowy usługowej, przemysłowej i obiektów publicznych oraz te dotyczące budowy infrastruktury technicznej dróg mające po 18,5 %.

Opracowana w 2018 r. ocena aktualności studium i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia i przyjęta Uchwała nr XII/3/2018 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 27 września 2018 r. wynika, że w okresie od 2014 do 2017 roku ilość wydanych decyzji średnio w analizowanym okresie wynosiło 9 decyzji na rok. Największy udział liczby decyzji dotyczyło zabudowy mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej oraz zabudowy jej towarzyszącej i wynosiło 74 %, udział dotyczący zabudowy usługowej, produkcyjno-usługowej i obsługi komunikacji wynosił 22 %, a decyzje związane z komunikacją oraz infrastrukturą techniczną plasowały się na poziomie 4 %.

Uzupełniające lata 2018 – 2020 zostały przedstawione w danych przekazanych przez Urząd Miasta Bierunia, z których wynika, iż w tym okresie łącznie wydano 18 decyzji, z czego 12 decyzji dotyczyło zabudowy mieszkaniowej – mieszkaniowo-usługowej, pięć decyzji związanych było z infrastrukturą techniczną i drogami oraz jedna dotyczyła zabudowy usługowej i przemysłowo-usługowej.

Analizując okres w latach 2010 – 2020 przyrost nowej zabudowy dotyczył głównie zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo – usługowej. Duża liczba decyzji dotyczyła również decyzji, które związane były z zabudową usługową i przemysłowo-usługową.

14.2.2. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

Studium obejmuje cały obszar miasta Bieruń w granicach administracyjnych. Perspektywiczne potrzeby mieszkaniowe są ściśle powiązane ze: skalą rozwoju ludności, przewidywanym dążeniem do modelu gospodarstw rodzinnych mieszkających samodzielnie, jakością zasobów mieszkaniowych (wiek i stopień zużycia technicznego) oraz aspektami ekonomicznymi wynikającymi z polityki społeczno-gospodarczej państwa (zamożność społeczeństwa, dostępność do tanich kredytów hipotecznych, itp.).

Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę przeprowadzono po założeniu maksymalnych w skali miasta potrzeb na nową zabudowę wyrażonych w ilości powierzchni użytkowej zabudowy i w podziale na funkcję mieszkaniową oraz usługową i produkcyjną.

Następnie przeprowadzono szacunki chłonności obszarów w granicach jednostki osadniczej miasta oraz w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a następnie porównano te chłonności z wyliczonym zapotrzebowaniem.

14.2.3. Zapotrzebowanie na nową zabudowę

Zgodnie z przyjętą metodą sporządzania studium jako dokumentu strategicznego, określającego politykę przestrzenną samorządu, która powinna być uszczegółowiona w planach miejscowych zagospodarowania przestrzennego wyliczono zapotrzebowania na następujące funkcje zabudowy na okres około roku 2050:

- mieszkaniową, jako podstawową funkcję jednostki osadniczej,
- usługową, jako funkcję zaspokojenia potrzeb mieszkańców i tworzącą miejsca pracy mieszkańców,
- aktywności gospodarczej w formie zabudowy produkcyjnej i magazynowej, ale również usługowej jako podstawę ekonomicznego rozwoju miasta i tworzenie miejsc pracy.

Zabudowa mieszkaniowa

W wyliczeniach maksymalnego zapotrzebowania na zabudowę mieszkaniową założono następujące wskaźniki:

- liczba mieszkańców gminy około 2050 roku: 18500 osób
(obliczono na podstawie danych GUS metodą analizy modelu prognostycznego trendu pełzającego dla szeregu czasowego o okresach = 15),
- liczba mieszkań na 1000 mieszkańców: 480,
- średnia powierzchnia użytkowa mieszkań w zabudowie jednorodzinnej: 120 m² - przyjęta do obliczeń (wg GUS - Średnia powierzchnia mieszkania w nowych budynkach jednorodzinnych wyniosła w 2017 roku - 136,0 m²),
- średnia europejska przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 mieszkańca wynosi 40 m² – przyjęta do obliczeń,
- % ubytków mieszkaniowych substancji istniejącej planowanej do odtworzenia na nowych terenach – szacunkowo 10 %,
- zwiększenie zapotrzebowania na mieszkania o szacunkowo 30 % w związku z niepewnością procesów rozwojowych.

Aktualnie na 2019 rok:

- aktualna liczba ludności: 19 507 osób
- ogólna liczba mieszkań w gminie: 6415
- liczba mieszkań na 1000 mieszkańców: 328,9 - przyjęto do obliczeń 329
- przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania wynosi: 84,4 m² - przyjęto do obliczeń 84 m²,
- przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 mieszkańca wynosi: 27,8 m².

W przypadku liczby mieszkań w przeliczeniu na 1000 mieszkańców osiągają niską wartość (329), w stosunku do średniej wojewódzkiej (391), jednak prawie połowa budynków w gminie stanowią budynki sprzed 1980 r. Powyższe może wskazywać, iż mogą być podejmowane kroki w zakresie wymiany kubaturowej zużytej tkanki mieszkaniowej w co najmniej 10 % obiektów.

Aby uzyskać standard zakładany powyżej na rok 2050 teoretyczny niedobór w ilości mieszkań w porównaniu ze stanem obecnym wynosi 151 na 1000 mieszkańców (zakładane 480 minus 329 obecnie), 12 m² powierzchni użytkowej mieszkań na 1 mieszkańca (zakładane 40 m² minus 28 m² obecnie) i 36 m² powierzchni użytkowej każdego mieszkania (120 m² mieszkania w 2050 r. minus 84 m² mieszkania obecnie).

Biorąc pod uwagę zmniejszenie się liczby ludności miasta aż do prognozowanych w 2050 roku liczby 18500 mieszkańców oraz zwiększenie standardu mieszkaniowego do wartości określonych powyżej, ilość potrzeb mieszkaniowych gminy wynosiła będzie około **3434 mieszkań** (2793 + 641 jako 10 % ubytków powierzchni istniejącej planowanej do odtworzenia na nowych terenach).

Łącznie zapotrzebowanie miasta na nową zabudowę mieszkaniową, biorąc pod uwagę zwiększenie wartości o wskaźnik 30 %, w ilości mieszkań wynosi około **4464 mieszkań**.

Prognozowana całkowita powierzchnia użytkowa mieszkań w mieście przy zachowaniu standardu określonego na rok 2050 będzie wynosić **818 950 m²** (230940 m² - zwiększenie powierzchni użytkowej istniejących mieszkań do założonych 120 m² + 535680 m² - powierzchnia nowych mieszkań).

Zapotrzebowanie na nową powierzchnię użytkową zabudowy aktywności gospodarczej i usługowej

Wielkość maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę aktywizacji gospodarczej określa się, biorąc pod uwagę: sytuację ekonomiczną miasta, w tym niepewność co do przyszłości sektora paliwowo energetycznego, konieczność: zróżnicowania bazy ekonomicznej, w tym rozwoju przedsiębiorczości mieszkańców, wzrostu dochodów budżetu miasta oraz sprostania konkurencji miast w otoczeniu jako ośrodków miejsc pracy.

Bieruń stanowi ośrodek gospodarczy w znacznym stopniu uzależniony od sytuacji w górnictwie. Największymi pracodawcami są kopalnie, a w otoczeniu górnictwa działa szereg podmiotów gospodarczych. Niepewność sytuacji ekonomicznej górnictwa wymaga rozwoju innych gałęzi gospodarki, z czym wiąże się budowa nowych obiektów przemysłowych i magazynowych. Zapotrzebowanie na nową zabudowę produkcyjno-magazynową wynika również z konieczności aktywizacji i zróżnicowania bazy ekonomicznej miasta, stworzenia możliwości rozwoju miejsc pracy w mieście - dla mieszkańców, znajdujących obecnie zatrudnienie w innych konkurencyjnych ośrodkach w otoczeniu sub i regionalnym. Rozwój bazy gospodarczej jest również niezbędny ze względów finansowych (wzrost wpływów do budżetu miasta z różnego typu podatków związanych z działalnością gospodarczą, w tym związanych z zabudową [dochodowe, od nieruchomości]).

Przez aktywność gospodarczą rozumie się zarówno zabudowę produkcyjną, składy, magazyny, jak i zabudowę usługową.

Wyliczenie maksymalnego zapotrzebowania na zabudowę usługową i produkcyjno-magazynową oparto na następujących danych GUS na rok 2019 i prognozach:

- ludność miasta w wieku produkcyjnym - 12680 osób (około 65 % ogółu ludności miasta),
- pracujący - 8876 osób (około 70 % ludności miasta w wieku produkcyjnym),
- ilość bezrobotnych - 140 osób
- prognoza autorska liczby ludności miasta w 2050 roku - 18500 osób,
- prognoza ludności miasta w wieku produkcyjnym – 11100 osób.

Założono, że do roku 2050 dla potrzeb mieszkańców miasta oraz wykorzystując atrakcyjne położenie miasta dla potrzeb jego rozwoju gospodarczego wskazane byłoby utworzenie około 3330 nowych miejsc pracy (biorąc pod uwagę 30 % prognozowanej ludności miasta w wieku produkcyjnym) w podziale na 60 % w działalnościach usługowych – 1998 i 40 % w produkcji i innych aktywnościach gospodarczych – 1332).

Dla wyliczenia prognozowanych ilości powierzchni użytkowych budynków usługowych i produkcyjnych założono:

- wskaźnik 20 miejsc pracy/1000 m² powierzchni użytkowej budynku usługowego,
- wskaźnik 10 miejsc pracy/1000 m² powierzchni użytkowej budynku produkcyjnego i innej działalności gospodarczej.

Oznacza to, że w perspektywie najbliższych 30 lat zapotrzebowania na powyższy rodzaj zabudowy mogą wynieść:

- 99900 m² powierzchni użytkowej budynków usługowych,
- 133200 m² powierzchni użytkowej budynku produkcyjnego i innej działalności gospodarczej.

13.3.2. Szacunek chłonności obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno przestrzennej w granicach jednostki osadniczej

W poniższym zestawieniu wyliczono powierzchnie terenów wskazanych pod zabudowę w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia, które obowiązują w granicach administracyjnych. Bieruń pokryty jest w 72 % miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Biorąc pod uwagę przeznaczenia jakie wskazano w obowiązujących planach miejscowych, na podstawie własnej cyfrowej analizy wykonanej w programie ArcGIS zgeneralizowano i policzono aktualną powierzchnię terenów przeznaczonych pod zabudowę w planach miejscowych.

Przeznaczenie	Powierzchnia w ha (mpzp)	Istniejąca zabudowa w ha (72% powierzchni gminy /bilans użytkowania)
mieszkaniowa i mieszkaniowo-usługowa zagrodowa	784	352
usługowa	163	34
produkcyjno- usługowa	439	254

Powierzchnie terenów wolnych, a przeznaczonych do zabudowy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (po odjęciu istniejącej zabudowy) wynoszą odpowiednio:

- dla zabudowy mieszkaniowej – 432 ha,
- dla zabudowy usługowej – 129 ha,
- dla zabudowy produkcyjnej – 185 ha.

W celu wyliczenia potrzeb terenowych dla powyższych rodzajów zabudowy, które wyliczone zostały powyżej w wielkościach m² powierzchni użytkowej, w poniższym zestawieniu dokonano szacunkowych wyliczeń przyjmując:

- dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej chłonność - 1000,0 m² pow. całkowitej/hektar terenu (10,0 mieszkań/hektar x 100 m² powierzchni użytkowej/mieszkanie). 10 mieszkań na hektar wynika z przyjętego założenia powierzchni jednej działki budowlanej wynoszącej 1000,0 m²,
- dla zabudowy usługowej chłonność 800 m² powierzchni całkowitej/ha terenu,
- dla zabudowy produkcyjnej i działalności gospodarczych chłonność 1000 m² powierzchni całkowitej/ha terenu,
- powierzchnię całkowitą nowej zabudowy założono jako 120 % powierzchni użytkowej.

Przeznaczenie	Wyliczone potrzeby w m ² powierzchni użytkowej	Wyliczone potrzeby w m ² powierzchni całkowitej	Potrzeby powierzchni w ha
Zabudowa mieszkaniowa i mieszkaniowo-usługowa	818 950	982 740	988
zabudowa usługowa	99900	119880	145
zabudowa produkcyjno - usługowa	133 200	159880	160

Porównując prognozowane potrzeby terenów wyliczone w powyższej tabeli z powierzchniami wyznaczonymi w ramach obowiązujących planów miejscowych stwierdza się, że:

- dla zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo - usługowej, przy założonej średniej chłonności, prognoza potrzeb terenowych dla nowej zabudowy wynosi około 988 ha, podczas gdy w obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej oraz w obszarach przeznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę wyznaczono 432 ha. Co w odniesieniu do całego miasta oznacza że powierzchnia dla zabudowy mieszkaniowej wskazana została w ok. 50 %.
- dla zabudowy usługowej potrzeby wyliczono na około 145 ha, podczas gdy w obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej oraz w obszarach przeznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę wskazano dla tej formy nowej zabudowy około 129 ha terenów. Oznacza to, że niedobór terenów pod zabudowę usługową wynosi około 16 ha. Co w odniesieniu do całego miasta oznacza, że powierzchnia dla zabudowy usługowej wskazana została w ok. 90 %.
- dla zabudowy produkcyjnej potrzeby wyliczono na około 160 ha, podczas gdy w obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej oraz w obszarach przeznaczonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę wskazano dla tej formy nowej zabudowy około 185 ha terenów. Co w odniesieniu do całego miasta oznacza, że powierzchnia dla zabudowy produkcyjnej wskazana została w ok. 110 %.

13.3.2. Porównanie zapotrzebowania na nową zabudowę z szacunkami chłonności terenów przeznaczonych pod zabudowę

Przeznaczenie	Powierzchnia wyznaczona w mpzp (72% powierzchni miasta) /ha/	Istniejąca zabudowa w ha (bilans użytkowania Całe miasto)	Powierzchnia wyznaczona w studium (ha)	Potrzeby powierzchni w ha	Wynik bilansu [kol 3-kol4]
	1	2	3	4	5
zabudowa mieszkaniowa i mieszkaniowo- usługowa	784	461	901	988	- 87
zabudowa usługowa	163	113	187	145	42
zabudowa aktywności gospodarczej	439	264	562	160	+402

Porównując zapotrzebowania na nową zabudowę, której szacunek chłonności terenów wyliczono w tabeli powyżej z powierzchniami wyznaczonymi w ramach jednostki osadniczej i w planach miejscowych stwierdza się:

- tereny dla nowej zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej.
Proгноzy potrzeb terenowych gminy w tym zakresie wyliczone w studium określono na poziomie około 901 ha. Tymczasem w obowiązujących planach miejscowych wskazano tereny o powierzchni 784 ha.
- w studium wskazano tereny przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową o powierzchni łącznej 901 ha – odejmując istniejącą zabudowę 461 ha daje nam 634 ha wolnych terenów pod zabudowę.
- zgodnie z interpretacją przepisów przez Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa (pismo do wojewodów nr DPP.621.1.2016.RR, NK: 66198/16 z dnia 29 kwietnia 2016 r.), pomimo przeszacowania terenów pod zabudowę w aktualnie obowiązujących miejscowych planach oraz SUIKZP gminy, nie jest konieczne ich zmniejszenie w ramach prac nad nową edycją SUIKZP gminy.
- tereny dla nowej zabudowy usługowej – wyznaczone są w planach miejscowych na około 47 ha przy potrzebach prognozowanych w tym zakresie na około 145 ha. W studium wskazano tereny usługowe o łącznej powierzchni 187 ha – czyli nadwyżka wynosi około 42 ha.
- tereny dla nowej zabudowy aktywności gospodarczej wyznaczone w studium są na poziomie 562 ha. Potrzeby miasta w tym zakresie prognozowane są w wielkości około 160 ha, tymczasem w ramach jednostki osadniczej i w planach miejscowych wyznaczono łącznie ok.439 ha.

14.3. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy

Analizując treść studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, tj. zagospodarowanie terenu wraz z określonymi w ustaleniach, zasadami zagospodarowania, parametrami i wskaźnikami kształtowania zabudowy, przy określaniu możliwości finansowania przez miasto Bieruń wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy należy uwzględnić w bilansie możliwość wystąpienia:

- po stronie wydatków z budżetu:
 - koszty wykupu nieruchomości na cele publiczne,
 - koszty związane z budową dróg i infrastruktury technicznej,
 - koszty odszkodowań,
- po stronie wpływów do budżetu:
 - wpływy z tytułu wzrostu wartości nieruchomości stosownie do art. 36 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
 - wpływy z tytułu podatku od nieruchomości,
 - wpływy z tytułu opłat adiacenckich,
 - wpływy z tytułu podatku rolnego.

Wydatki z budżetu związane z budową dróg wiążą się z koniecznością spełnienia wymagań wynikających z art.36 ust.1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz zgodnie z ustawą z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. 2020 r. poz. 1990 z późn. zm.), tzn. wykupieniem nieruchomości na cele publiczne.

Realizacja roszczeń wynikających z art. 36 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym może nastąpić w przypadku, gdy w wyniku przyjęcia ustaleń planistycznych, korzystanie z nieruchomości lub jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe bądź istotnie ograniczone, właściciel albo użytkownik wieczysty nieruchomości może liczyć na rekompensatę w postaci odszkodowania za poniesioną rzeczywistą szkodę albo wykupienia nieruchomości lub jej

części, czy też w drodze zaoferowania przez gminę właścicielowi albo użytkownikowi wieczystemu nieruchomości zamiennej.

Zgodnie z art. 36 ust. 1 i ust 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, jeżeli wartość nieruchomości uległa obniżeniu, a właściciel albo użytkownik wieczysty zbywa tę nieruchomość i nie skorzystał z praw, o których mowa wyżej, może żądać od gminy odszkodowania równego obniżeniu wartości nieruchomości.

W związku z wyznaczeniem nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę, konieczna stanie się rozbudowa sieci komunikacyjnej oraz infrastruktury technicznej. Ustawa o samorządzie gminnym określa następujące zadania własne gminy w zakresie infrastruktury technicznej:

„W szczególności zadania własne gminy obejmują sprawy:

(...)

2) gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,

3) wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych (...).”

Szczegółowy zakres obowiązków gminnych w tym zakresie precyzują odrębne ustawy, m.in. ustawa prawo energetyczne, ustawa o drogach publicznych, ustawa o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków. Ta ostatnia nakłada obowiązek budowy i rozbudowy urządzeń wodociągowych, urządzeń kanalizacyjnych na przedsiębiorstwo wodociągowo – kanalizacyjne lub jednostkę gminną, która prowadzi działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzenia ścieków.

Na obszarze miasta Bierunia przewiduje się następujące inwestycje należące do zadań własnych gminy:

- a) inwestycje w zakresie budowy, przebudowy, modernizacji dróg publicznych wraz z chodnikami,
- b) inwestycje w zakresie usprawnienia infrastruktury technicznej wodociągów i kanalizacji,
- c) inwestycje w zakresie ochrony środowiska,
- d) inwestycje w zakresie poprawy jakości życia mieszkańców oraz jakości nauczania, wzmacnianie potencjału społeczno – zawodowego,

Zagadnienie możliwości finansowania przez gminę Bieruń wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy opracowano na podstawie *Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta Bierunia na lata 2021 – 2027* (Uchwała nr XVI/1/2020 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 17 grudnia 2020 r.). Została ona przygotowana zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 10 stycznia 2013 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej jednostki samorządu (Dz. U. z 2013 r. poz. 86).

Ustalone wskaźniki dla wzrostu dochodów i wydatków w poszczególnych latach przyjęto na podstawie:

- założeń do projektu budżetu państwa na 2020 r. Rady Ministrów z czerwca 2019 r.,
- wytycznych Ministra Finansów dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw (Aktualizacja – lipiec 2020 r.),
- Wieloletniego Planu Finansowego Państwa na lata 2019 – 2022 przedłożonego przez Radę Ministrów w kwietniu 2019 roku.

Ponadto do przygotowania załącznika dotyczącego przedsięwzięć wzięto pod uwagę plany, programy i strategię obowiązujące w Gminie Bieruń w latach, na które sporządzona jest Wieloletnia Prognoza Finansowa.

Nakłady finansowe na wydatki na przedsięwzięcia ogółem szacowane są na 113 928 165,20 zł. Przedsięwzięcia uwzględnione w Wieloletniej Prognozie Finansowej na lata 2021 – 2027 to między innymi – wydatki bieżące i majątkowe (ogółem):

- Dajcie sobie szansę – podniesienie jakości i dostępności usług wsparcia rodziny, wspierające proces deinstytucjonalizacji;
- Eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w Urzędzie Miejskim w Bieruniu – poprawa warunków pracy;
- UPCYCLING – A PROJECT FROM BOTTOM TO TOP (Projekt z dołu na szczyt) – wymiana dobrych praktyk oraz wypracowanie narzędzi metod i programów edukacyjnych na rzecz rozwijania kluczowych kompetencji;

- Instalacja efektywnego energetycznie oświetlenia na terenie gminy Bieruń – poprawa bezpieczeństwa;
- Kompleksowa strategia niskoemisyjna przeciwdziałająca zmianom klimatu na terenie gminy Bieruń obejmująca budowę dwóch integrowanych centrów przesiadkowych w dzielnicy Bieruń Nowy i Bieruń Stary - etap I - CENTRA PRZESIADKOWE dostosowanie budynku oraz terenu do potrzeb mieszkańców oraz rozszerzenie oferty w zakresie transportu publicznego;
- Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej w Gminie Bieruń - ochrona środowiska;
- Budowa drogi łączącej ul. Ekonomiczną z ul. Hodowlaną wraz z infrastrukturą techniczną, komunikującą tereny SSE w Gminie Bieruń – dostęp do nowych terenów inwestycyjnych;
- Termomodernizacja gminnych budynków wielorodzinnych – ochrona środowiska;
- Zielona rewolucja w Bieruniu – rewitalizacja obszarów Paciorkowców – zwiększenie powierzchni terenów zieleni w mieście;
- Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego – ład przestrzenny;
- Senior + - bieżące utrzymanie placówki Dziennego Domu "Senior +";
- Świadczenie usług odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie gminy Bieruń – poprawa ochrony środowiska;
- System Dynamicznej Informacji Pasażerskiej II – dotacja na utrzymanie infrastruktury SDIP II;
- Zimowe utrzymanie dróg powiatowych – zapewnienie bezpieczeństwa w okresie zimowym na drogach powiatowych;
- Komunikacja miejska w granicach administracyjnych gminy – zapewnienie komunikacji w mieście;
- Oświetlenie uliczne – konserwacja oświetlenia, montaż oświetlenia świątecznego, usługa oświetleniowa oraz obsługa imprez;
- Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Bierunia – ład przestrzenny;
- Zasady i warunki sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń wraz ze sporządzeniem studium krajobrazowym dla gminy Bieruń – utworzenie zespołu parków kulturowych;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego – ład przestrzenny;
- Strategia Rozwoju Miasta Bierunia – zapewnienie zrównoważonego rozwoju miasta;
- Utrzymanie oznakowania pionowego i poziomego dróg, parkingów i placów – realizacja obowiązków zarządcy drogi;
- Udzielanie świadczeń zdrowotnych w zakresie rehabilitacji dzieci niepełnosprawnych z terenu Gminy Bieruń w warunkach domowych – realizacja programu profilaktyki zdrowotnej;
- Wyniesienie granic pasa drogowego (wznowienie, ustalenie) oraz ich stabilizacja, na drodze gminnej Nr 480005S, na terenie Gminy Bieruń – poprawa;
- Bieruński Szlak Historyczny – budowanie świadomości historycznej mieszkańców miasta;
- Rozbudowa wraz z termomodernizacją budynków SP 1 w Bieruniu – dokumentacja projektowa – rozbudowa infrastruktury edukacyjnej;
- Przebudowa parkingów wzdłuż ul. Węglowej w Bieruniu wraz z towarzyszącą infrastrukturą – etap II i III – usprawnienie komunikacyjne;
- Program ograniczenia emisji na terenie miasta Bierunia – przeciwdziałanie smogowi, poprawa jakości powietrza;
- Dotacje na realizację przydomowych oczyszczalni ścieków oraz przyłączy kanalizacyjnych – ochrona środowiska naturalnego;
- Przebudowa ul. Mieszka I – usprawnienie komunikacyjne;
- Udziały BPIK – wniesienie wkładu do spółki prawa handlowego;
- Gminny program ograniczenia niskiej emisji – przeciwdziałanie smogowi;

- Budowa miejsc postojowych przy ul. Chemików – usprawnienie komunikacyjne;
- Projekt reorganizacji ruchu na Starówce – poprawa bezpieczeństwa;
- Przebudowa ul. Rubinowej – poprawa bezpieczeństwa w ruchu;
- Przebudowa drogi wewnętrznej ul. Węglowej w miejscowości Bieruń – poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym;
- Budowa bocznych dróg ul. Barańcowej w Bieruniu – ul. Stanisława Ligonia i ul. Józefa Lompy - poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym;
- Opracowanie dokumentacji projektowej na potrzeby przebudowy skrzyżowania ul. Turystycznej, ul. Bojszowskiej i ul. Peryferyjnej – pomoc finansowa dla Powiatu Bieruńsko-Lędzkiego;
- Wymiana nawierzchni boiska sportowego na terenie KS "Unia" w Bieruniu przy ul. Chemików 40 – rozszerzenie oferty sportowo-rekreacyjnej dedykowanej mieszkańcom Bierunia w ramach ogólnodostępnej, bezpłatnej infrastruktury sportowej;
- Przebudowa ul. Słowackiego i Łatochy w Bieruniu – poprawa bezpieczeństwa ruchu;
- Boiska przy SP 3 - rozwój infrastruktury sportowej;
- Droga do garaży przy ul. Granitowej – usprawnienie komunikacyjne;
- Realizacja inwestycji drogowych: ul. Świerczyńckiej, Domy Polne i bocznej Szynowej (ZRID) – usprawnienie komunikacyjne miasta Bierunia.

Zadania własne gminy i możliwości ich finansowania prognozuje się dla wcześniej wyliczonego maksymalnego zapotrzebowania gminy na nową zabudowę mieszkaniową, usługową oraz produkcyjną i działalności gospodarczych w perspektywie 30 lat.

Realizacja nowej zabudowy oraz nowych dróg wiąże się również z rozbudową infrastruktury technicznej (głównie sieć wodociągowa i kanalizacyjna). Do obliczenia tych kosztów przyjmuje się następujące założenia:

- koszty wyposażenia w sieci zaopatrzenia w wodę:
 - terenów zabudowy mieszkaniowej - około 25 000 zł/ha,
 - terenów zabudowy usługowej - około 15 000 zł/ha,
 - terenów zabudowy produkcyjnej - około 20 000 zł/ha,
- koszty wyposażenia w sieci kanalizacyjne - około 35 000 zł/ha.

Rozwój infrastruktury społecznej dla nowych terenów przeznaczonych do zabudowy szacuje się na poziomie około 20 mln zł.

W związku z powyższym istotne jest przemyślane i koncepcyjne uruchamianie nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę i prowadzenie nowych inwestycji. Duże znaczenie dla aktualnego stanu budżetu gminy ma racjonalne gospodarowanie terenami i środkami finansowymi, celem sprawnego i przyszłościowego zarządzania i gospodarowania jednostką administracyjną.

Jak wynika z powyższego zestawienia Wieloletnia Prognoza Finansowa uwzględnia cele zarówno z zakresu infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, jak i infrastruktury społecznej. Tym samym przyjmuje się, iż jest możliwość, aby gmina zapewniła finansowanie i realizację odpowiednich sieci infrastruktury związanej z uruchomieniem części nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową lub/i pod zabudowę innego typu, dla których inwestycja jest przedmiotowo i ekonomicznie uzasadniona. Jednocześnie część terenów stanowić będzie tereny rezerwowe, perspektywiczne, których aktywacja nastąpi w miarę rozwoju terenów tzw. pierwszej linii zabudowy oraz kontynuacji i wypełnienia luk budowlanych.

15. Stan prawny gruntów

Miasto Bieruń ma powierzchnię ok. 4 060 ha. Struktura własności gruntów na podstawie danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii prezentuje się następująco:

Tabela 14 Struktura własności gruntów

Nr gr. rej.	Podmioty ewidencyjne	Powierzchnia w ha	Procent powierzchni gminy
1	Skarb Państwa, jeżeli nie występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	1002	24,68
2	Skarb Państwa, jeżeli występuje w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	289	7,12
4	Gminy i związki międzygminne, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	491	12,09
5	Gminy i związki międzygminne, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	6	0,15
7	Osoby fizyczne	2046	50,39
8	Spółdzielnie	2	0,05
9	Kościół i związki wyznaniowe	10	0,25
11	Powiaty i związki powiatów, jeżeli nie występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	19	0,47
13	Powiaty i związki powiatów, jeżeli występują w zbiegu z użytkownikami wieczystymi	10	0,25
15	Spółki prawa handlowego i inne podmioty ewidencyjne	185	4,56
Suma		4060	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych strukturze UM Bieruń (stan na 1 styczeń 2020 r.)

W strukturze własności gruntów największy udział mają grunty należące do osób fizycznych 50,39 %. Jako drugie plasują się grunty Skarbu Państwa (24,68 %). Najmniejszy udział w strukturze mają grunty innych spółdzielni.

16. Obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Obszar Bierunia nie znajduje się w granicach Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

Lasy

Na terenie miasta Bierunia występują lasy podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Obiekty zabytkowe:

Wykaz obiektów zabytkowych i formy ochrony określono w rozdziale II pkt 9, w odniesieniu co do, których obowiązują przepisy ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Obszary zagrożone powodzią

Odnosnie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, o których mowa w rozdziale II pkt 12.1., obowiązują przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne.

Tereny zamknięte

Pojęcie terenów zamkniętych definiuje Ustawa prawo geodezyjne i kartograficzne w art. 2 ust. 9 jako tereny o charakterze zastrzeżonym ze względu na obronność i bezpieczeństwo państwa, określone przez właściwych ministrów. Tereny zamknięte na obszarze administracyjnym miasta Bierunia wytyczono w oparciu o decyzję i załączniki do decyzji Ministra Infrastruktury – Decyzja Nr 14 z dnia 18 września 2020 r. w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe (Dz. Urz. Min. Inf. z 2020, poz. 38 z późn. zm.).

Na obszarze miasta Bierunia zgodnie z załącznikiem nr 12 do decyzji zlokalizowane są tereny zamknięte infrastruktury kolejowej (307 działek), których zarządcą są Polskie Koleje Państwowe S.A.

17. Obszary naturalnych zagrożeń geologicznych

Na terenie miasta nie stwierdzono występowania zjawisk osuwiskowych oraz terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.

18. Udokumentowane złoża kopalin, zasobów wód podziemnych oraz udokumentowanych kompleksów podziemnego składowania dwutlenku węgla

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

W obrębie Bierunia Główne Zbiorniki Wód Podziemnych nie występują.

Udokumentowane złoża kopalin

ID Midas	Kopalina	Złoże Powierzchnia[ha]	Obszar Górniczy/ Teren górniczy/ Powierzchnia [ha]	Stan zagospodarowania
Złoża występujące na terenie gminy				
WK383	Węgiel kamienny	Czeczott 2 850.800 ha	Brak aktualnych obszarów górnich	eksploatacja złoża zaniechana
WK8601	Węgiel kamienny	Czeczott Wschód 2 908.300 ha	Brak aktualnych obszarów górnich	złoże rozpoznane szczegółowo
WK7101	Węgiel kamienny	Lędziny 5 673.000 ha	Brak aktualnych obszarów górnich	złoże rozpoznane szczegółowo
WK1075	Węgiel kamienny	Oświęcim- Polanka 10 243.000 ha	Brak aktualnych obszarów górnich	złoże rozpoznane wstępnie
WK299	Węgiel kamienny	Piast 4 831.324 ha	Bieruń II	złoże zagospodarowane Koncesja: 4/2010 Data wydania: 2010-05-13 Termin ważności: 31.12.2040 r. Użytkownik: Polska Grupa Górnicza S.A.
WK7389	Węgiel kamienny	Studzienice 2 653.000 ha	Brak aktualnych obszarów górnich	złoże rozpoznane szczegółowo
WK374	Węgiel kamienny	Ziemowit 6 426.000 ha	Lędziny I	złoże zagospodarowane Koncesja: 163/94 Data wydania: 1994-08-26 Termin ważności: do 31.08.2044 r. Użytkownik: Polska Grupa Górnicza S.A.
MW14011	Metan pokładów węgli (MPW)	Lędziny	Brak aktualnych obszarów górnich	złoże rozpoznane szczegółowo
KN5097	Piaski i żwiry	Bijasowice- obszar A 24.000 ha	Brak aktualnych obszarów górnich	złoże rozpoznane szczegółowo
KN20976	Piaski i żwiry	Bijasowice- obszar A 1 18.865 ha	Brak aktualnych obszarów górnich	złoże rozpoznane szczegółowo
KN5098	Piaski i żwiry	Bijasowice- obszar B 57.000 ha	Brak aktualnych obszarów górnich	złoże rozpoznane wstępnie
KN5099	Piaski i żwiry	Bijasowice- obszar C 14.700 ha	Brak aktualnych obszarów górnich	złoże rozpoznane wstępnie
KN 4427	Piaski i żwiry	Łysina 16.550 ha	Brak aktualnych obszarów górnich	eksploatacja złoża zaniechana
KN13322	Piaski i żwiry	Łysina 1 1.940 ha	Brak aktualnych obszarów górnich	złoża rozpoznane szczegółowo

19. Tereny górnicze wyznaczone na podstawie przepisów odrębnych

Obszar objęty studium w części położony jest w granicach obszaru i terenu górniczego:

- obszaru i terenu górniczego „Bieruń II”, w którym PGG S.A. posiada koncesję nr 4/2010 wydaną dn. 13.05.2010 r. przez MŚ na wydobywanie węgla kamiennego ze złoża „Piaś” z terminem ważności do 31.12.2030 r.
- obszaru i terenu górniczego „Łędziny I”, w którym PGG S.A. posiada koncesję nr 163/94 wydaną dn. 26.07.1994 r. przez MOŚZNiL na wydobywanie węgla kamiennego i metanu ze złoża „Ziemowit” z terminem ważności do 31.08.2044 r.
- terenu górniczego „Libiąż IV” – koncesja nr 4/2016 wydana dn. 1.10.2016 r. przez MŚ na wydobywanie węgla kamiennego ze złoża „Janina” z terminem ważności do 31.12.2040 r.

20. Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami

20.1. Komunikacja

20.1.1. Drogowa

W granicach miasta Bierunia, zgodnie z art. 19 ust.2 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych występują następujący zarządcy poszczególnych kategorii dróg:

- krajowych – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad;
- wojewódzkich – Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach;
- powiatowych – Powiatowy Zarząd Dróg w Bieruniu;
- gminnych – Burmistrz Miasta Bierunia.

Tworzą one hierarchiczny układ dróg o następujących klasach:

- droga główna ruchu przyspieszonego (GP);
- drogi zbiorcze (Z);
- drogi lokalne (L);
- drogi niższej klasy (dojazdowe, wewnętrzne).

Wśród najważniejszych elementów sieci komunikacyjnej miasta wyróżnia się:

- droga krajowa nr 44 – łącząca Bieruń na wschód z Oświęcimiem na zachód z Tychami gdzie ma połączenie z drogą krajową nr 1;
- droga wojewódzka nr 931 – ul. Turystyczna, łącząca DK 44 z gminą Bojszowy (ul. Gościńska);
- droga wojewódzka nr 934 – ul. Wawelska, łącząca DK 44 z granicą gminy Chełm Śląski.

Miasto Bieruń posiada dobre powiązania z drogami klasy krajowej i międzynarodowej. Komunikację z DK44 umożliwiają ul. Łędzińska, ul. Krakowska, ul. Turystyczna, ul. Węglowa, ul. Wawelska oraz ul. Bogusławskiego.

Zgodnie z przedsięwzięciem pn.: „Budowa drogi ekspresowej S1 od węzła „Kosztowy II” w Mysłowicach do węzła „Suchy Potok” w Bielsku-Białej” według wariantu 1 oprócz drogi ekspresowej S1 na terenie miasta Bieruń zostanie wybudowana obwodnica drogi DK 44.

Tabela 15 Wykaz dróg powiatowych na terenie Miasta Bieruń

NR DROGI	NAZWA ULICY	PRZEBIEG ODCINKA
4137 S	Wawelska, Jagiełły, Bijasowicka, Krupnicza	DK 44 – Jagiełły, Wawelska – Bijasowicka, Jagiełły – Krupniczej, Bijasowicka – Skromnej,
5900 S	Świerczynicka	Oświęcimska - Barwna
5904 S	Bogusławskiego	Lipowa – DK 44
5905 S	Bojszowska	Krakowska – DW 931
5906 S	Chemików	DK 44 – zakłady ERG
5907 S	Krakowska	Chemików – DK 44
5908 S	Lędzińska	granica gminy Lędziny – granica miasta Tychy
5919 S	Remizowa	DW 934 - Kosynierów
5925 S	Kosynierów, Ofiar Oświęcimskich	Ofiar Oświęcimskich – DK 44, DW 934 - Kosynierów
5926 S	Patriotów	Bohaterów Westerplatte – DK 44
5927 S	Mielęckiego	Bohaterów Westerplatte – wał rzeki Wisły
8020 S	Lokalna	Świerczynicka – granica miasta Tychy

Źródło: opracowanie własne na podstawie wykazu dróg powiatowych Powiatowego Zarządu Dróg w Bieruniu

Niewątpliwie zaletą istniejącego układu drogowego miasta jest dobre połączenie układu zewnętrznego z układem wewnętrznym.

Lokalny układ drogowy tworzony jest przez drogi gminne, funkcjonujące jako drogi publiczne klasy „lokalna” lub klasy „dojazdowa”. Na terenie miasta Bierunia znajduje się 128 dróg gminnych, których łączna długość to około 72 145 m.

Do dróg gminnych zalicza się: ul. Adama, ul. Andrzeja, ul. Barańcowa, ul. św. Barbary, ul. Barbórki, ul. Baryki, ul. Bazaltowa, ul. Bijasowicka-(Lipcowa), ul. Bijasowicka (boczna), ul. Bojszowska (boczna), ul. Borowinowa, ul. Budzyńskiej, ul. Bursztynowa, ul. Dąbrówki, ul. Dębowa, ul. Diamentowa, ul. Dojazdowa, ul. Domy Polne, ul. Dyrdy, ul. Fałata, ul. Gołysowa, ul. Granitowa, ul. Groblana, ul. Hejnałowa, ul. Hodowlana, ul. Homera, ul. Jedwabna, ul. Jerzego, ul. Kadłubowa, ul. Kamieniczna, ul. Kamienna, ul. Klasztorna, ul. Kocyndra, ul. Kolejowa, ul. Kolonia Leśna, ul. Kolumba, ul. Konarskiego, ul. Kopańska, ul. Kopcowa, ul. Korfatego, ul. Kossaka, ul. Kościelna, ul. Krakowska, ul. Królowej Jadwigi, ul. Krótka, ul. Krupnicza, ul. ks. Kudery, ul. ks. Macierzyńskiego, ul. ks. Trochy, ul. Księżycowa, ul. Kusocińskiego, ul. Latochy, ul. Licealna, ul. Lipcowa, ul. Łowiecka, ul. Łysinowa, ul. Macieja, ul. Majowa, ul. Marcina, ul. Margłowa, ul. Mieszka I, ul. Mleczna, ul. Nadbrzeżna, ul. Nasypowa, ul. Niedługa, ul. Okrężna, ul. Onufrego, ul. Oświęcimska, ul. Perłowa, ul. Peryferyjna, ul. Piaskowcowa, ul. Piastowska, ul. Pilnikowa, ul. Polna, ul. Porąbek, ul. Potokowa, ul. Promienna, ul. Przecznicza, ul. Przyjaźni, ul. Pszena, ul. Ratuszowa, ul. Rędzinna, ul. Romera, ul. Równoległa, ul. Rycerska, ul. Rynek, ul. Schollera, ul. Sekretna, ul. Skalna, ul. Skowronków, ul. Skrzetuskiego, ul. Słowackiego, ul. Słowiańska, ul. Solecka, ul. Solidarności, ul. Solskiego, ul. Soplicy, ul. Sowińskiego, ul. Spacerowa, ul. Spizowa, ul. Sportowa, ul. Spyry, ul. Staromłyńska, ul. Starowiślna, ul. Sucharskiego, ul. Szarych Szeregów, ul. Szlaku Solnego, ul. Szostka, ul. Szybowa, ul. Szymanowskiego, ul. Szynowa, ul. Świerczynicka, ul. Świerklowa, ul. Tatarkowa, ul. Torowa, ul. Wapienna, ul. Węglowa, ul. Wiślana, ul. Wita, ul. Wrześniowa, ul. Wspólna, ul. Wylotowa, ul. Za Kopcem, ul. Zarzyna, ul. Zdrowia, ul. Zuchowa, ul. Żwirki i Wigury, ul. Żywiczna⁸.

20.1.2. Kolejowa

Prawie centralnie przez obszar miasta (z zachodu na wschód) przebiega magistralna, pasażersko – towarowa linia kolejowa nr 138 relacji Oświęcim – Katowice (linia magistralna, dwutorowa, zelektryfikowana),

⁸ Plan rozwoju sieci dróg gminnych w Gminie Bieruń na lata 2017 – 2023, Bieruń 2017 r.

linia kolejowa nr 179 relacji Tychy – Mysłowice Kosztowy MKSB1 (linia drugorzędna, jednotorowa, niezelektryfikowana) oraz linia kolejowa nr 885 relacji Nowy Bieruń – KWK „Piast” (miejscowa, towarowa).

PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. realizuje przedsięwzięcie pn. „Rewitalizacja linii kolejowych 140,169,179,885,138 połączenia: Orzesze Jaśkowice – Tychy – Baraniec – KWK Piast – Nowy Bieruń – Oświęcim”, które jest na etapie opracowania dokumentacji projektowej.

Zgodnie z założeniami:

- Przewidywana jest budowa nowych przystanków: Bieruń Kopalnia (nazwa robocza) w pobliżu kopalni KWK Piast w Bieruniu oraz Bieruń Łysina i Tychy Potok (nazwy robocze) w pobliżu fabryki FCA w Tychach. Przystanki będą dostosowane do obsługi osób z ograniczoną możliwością poruszania się. Zwiększy się komfort podróżowania, dzięki uruchomieniu nieczynnych przystanków: Bieruń Mleczarnia i Tychy Urbanowice. Stacja Tychy Miasto zostanie połączona z przystankiem Tychy Lodowisko, który zyska dodatkowy peron.
- PLK planują wygodniejsze korzystanie z przebudowanych stacji Orzesze Jaśkowice, Łaziska Średnie i Nowy Bieruń oraz z przystanków Orzesze Miasto, Orzesze Zawieś, Łaziska Kopanina, Wiry i Bieruń Stary. Wszystkie perony będą wyższe, co ułatwi wsiadanie i wysiadanie z pociągów. Perony zyskają nowe wiaty, ławki, oświetlenie i nagłośnienie. W orientacji pomogą czytelne oznakowania, tablice informacyjne i gabloty z rozkładami jazdy.
- Zostanie utworzone połączenie Tychy – Bieruń Stary – KWK Piast – Nowy Bieruń – Oświęcim. Dzięki temu Tychy i Oświęcim zyskają bezpośrednie połączenie kolejowe w czasie ok. 30 min.
- Według planów pociągi pojadą po 45 km nowych torów, a rewitalizacja obejmie 17 km sieci trakcyjnej. Linia kolejowa na odcinku Tychy Lodowisko - Nowy Bieruń będzie też zelektryfikowana. Pociągi pojadą szybciej, pasażerskie do 120 km/h, a towarowe do 80 km/h. Dzięki modernizacji 14 przejazdów kolejowo-drogowych zwiększy się poziom bezpieczeństwa w ruchu. W ramach inwestycji wyremontowanych lub przebudowanych zostanie 81 obiektów inżynierskich, m.in. most na Wiśle między Nowym Bieruniem a Oświęcimem.

20.1.3. Rowerowa

Przez miasto Bieruń przebiegają trasy rowerowe t.j.:

- **8 – trasa żółta: Pszczyna - Sławków**

Przebieg trasy: Pszczyna – Os. Piłsudskiego – Jankowice – Studzienice – Stara Sięgarnia (Międzyrzecze) – Międzyrzecze – Bojszowy Nowe – Świerczyniec – Łysina – Bieruń Stary – Górki – Goławiec – Imielin – Pasieczki – Imielin Jazd – Dziewkowice-Jazd – Jeleń (Jaworzno) – Celinowe Górki – Sielec – Bory – Stara Huta – Os. Górnicze – Jaworzno – Dobra – Szczakowa – zalew Sosina – Burki – Niwa – Sławków;

- **132 – trasa zielona (na terenie Bierunia czerwona): Bieruń Stary – Ruda Śląska**

Przebieg trasy: Bieruń Stary – Łysina – Świerczyniec – Cielmice – Paprocany – Żwaków – Gostyń – Wiry – Kol. Wojewódzka – Mikołów – Reta – Stara Kuźnica – Ruda Śląska;

- **134 – trasa zielona: Bieruń Stary - Wilkowyje**

Przebieg trasy: Bieruń Stary – Za Kopcem – Polne Domy – Bory – Cielmice – Osiedle Z – Paprocany – Rogatki – Przygon – Żwaków – Osiedle R – Suble – Glinka – Browar Obywatelski – Wilkowyje;

- **146 – trasa czarna: Bieruń Stary – Trasa 103**

Przebieg trasy: Bieruń Stary – Os. Awaryjne – Jarosławice – Wartogłowiec – Zwierzyniec – Browar – Mąkołowiec – Wilkowyje – Gronie – Gniotek – Kamionka – Jamna – Trasa nr 103;

- **149 – trasa zielona: Bieruń – Suble (Tychy)**

Przebieg trasy: Za Kopcem (Bieruń) – Domy Polne – Strefa – Osiedle – Rondo Paprocańskie – Rondo Lwowskie – Rondo Skalka – Rondo Żwakowskie – Osiedle R – Suble (Tychy);

- **150 – trasa zielona: Bieruń – Czudów**

Przebieg trasy: Bieruń ul. Świerczyńska – Tychy Urbanowice – Śródmieście – Tychy Czudów;

- **151 – trasa czerwona: Bieruń – Harmężę**

Przebieg trasy: Łędziny – Góra Klemensa – Bieruń Stary – Os.Chemików – Bojszowy Górne – Bojszowy Dolne – skraj Woli – Harmęże;

- **152– trasa niebieska: Bieruń –Jeleń**

Przebieg trasy: Bieruń Stary – Góra Chełmeczek – Bijasowice – Bieruń Nowy – Czarnuchowice – skraj Kopciowic – Chełm Mały – Podłuże – Jamnice – Dziewkowice-Jazd – Jaworzno-Jeleń;

- **158 – trasa czerwona: Bieruń Nowy –Bieruń Stary, przez Bojszowy, Świerczyniec**

Przebieg trasy: Bieruń Nowy – Bijasowice – Kopań – Jedlina – Bojszowy Nowe – Świerczyniec – Staw Poloczek – zalew „Łysina” – Za Kopcem (Bieruń);

- **164– trasa niebieska: Bieruń Stary - Grzawa**

Przebieg trasy: Bieruń Stary – Os. Chemików – Bojszowy Górne – Bojszowy Nowe –Stara Siągarnia – Międzyrzecze – Siągarnia – Brzozów – Miedźna – Grzawa⁹.

20.1.4. System parkingowy

Na system parkingowy miasta składają się:

- parking mieszczący się przy ul. Węglowej posiadający 60 miejsc parkingowych;
- parking mieszczący się przy ul. Granitowej w bezpośrednim sąsiedztwie „Orlika” znajdującym się przy Powiatowym Zespole Szkół posiadający 44 miejsca parkingowe, w tym dwa przeznaczone dla osób niepełnosprawnych;
- parking mieszczący się przy ul. Licealnej znajdujący się w pobliżu Szkoły Podstawowej nr 1 oraz Liceum Ogólnokształcącym im. Powstańców Śląskich;
- 34 miejsc parkingowych na osiedlu Chemików.

W mieście trwa realizacja wielozadaniowego projektu pn. „Kompleksowa strategia niskoemisyjna przeciwdziałająca zmianom klimatu na terenie gminy Bieruń obejmująca budowę dwóch zintegrowanych centrów przesiadkowych w dzielnicy Bieruń Nowy i Bieruń Stary”.

Etap I realizacji inwestycji obejmuje:

- budowę centrum przesiadkowego w Bieruniu Nowym,
- budowę ścieżki rowerowej w rejonie ul. Węglowej i Królowej Jadwigi,
- budowę ciągu pieszo – rowerowego wzdłuż ul. Turystycznej od ul. Św. Kingi do istniejącej drogi rowerowej Bieruń Nowy – Bieruń Stary,
- oświetlenie istniejącej drogi rowerowej od ul. Baryki do ul. Kościelnej (na odcinku ok. 3,9 km),
- oznakowanie w/w tras rowerowych w celu powiązania ich z centrum przesiadkowym.

Etap II realizacji obejmuje:

- budowę Centrum Przesiadkowego w obrębie dworca autobusowego w Bieruniu Starym,
- budowę tras rowerowych oraz pieszo-rowerowych uzupełniających istniejącą sieć połączeń komunikacyjnych łączących tereny mieszkalne z terenami usługowymi, przemysłowymi z Centrami Przesiadkowymi jako głównymi punktami spinającymi układ komunikacyjny (łącznie w ramach projektu powstanie 3 400 m tras rowerowych),
- połączenie trasami rowerowymi Centrum Przesiadkowego w Bieruniu Nowym (etap I inwestycji) z Centrum Przesiadkowym w Bieruniu Starym,
- 9 punktów monitoringu.

20.2. Infrastruktura techniczna

20.2.1. Gospodarka wodno-ściekowa

⁹ Plan rozwoju sieci dróg gminnych w Gminie Bieruń na lata 2017 – 2023, Bieruń 2017 r.

Bieruń zaopatrywany jest z systemu wodociągowego należącego do Rejonowego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Tychach S.A.. oraz do Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Odprowadzanie ścieków należy do zadań Bieruńskiego Przedsiębiorstwa Inżynierii Komunalnej Sp. z o. o. Najważniejszym zadaniem przedsiębiorstw jest zaopatrzenie w wodę oraz zbiorowe odprowadzanie ścieków na obszarze miasta zgodnie z przyjętą Uchwałą Nr VII/4/2019 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 30 maja 2019 r. w sprawie przyjęcia regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie gminy Bieruń. Stosownie z uchwałą obowiązkiem przedsiębiorstwa jest zapewnienie sprawności posiadanych urządzeń wodociągowych jak i kanalizacyjnych do realizacji odpowiedniej ilości wody pod odpowiednim ciśnieniem oraz w sposób ciągły i niezawodny. Zapewnienie odpowiedniej jakości dostarczanej wody do gospodarstw domowych i skuteczne odprowadzanie ścieków. Warunki te spełnia biorąc pod uwagę ochronę interesów odbiorców usług i wymagania ochrony środowiska jednocześnie optymalizując koszty.

Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. z siedzibą w Katowicach eksploatuje wodociąg magistralny DN 1500 mm dla którego strefa ochronna techniczna wynosi po min. 10mb z obu osi magistrali, licząc od jej osi. Biegnie on do pompowni w Tychach – Urbanowicach. Pośrednio dostawa następuje dwoma rurociągami o800, a następnie o800/o500/o400 do o200 i sieci rozdzielczej. Jeden rurociąg obsługuje północną część miasta. Drugi rurociąg obsługuje południowo – zachodnią część miasta w tym „NITROERG” i „DANONE”.

Ścieki odprowadzane są do trzech oczyszczalni komunalnych, dla których wyznaczone zostały aglomeracje:

- Aglomeracja Bieruń I, o równoznacznej liczbie mieszkańców 13 743 RLM, z oczyszczalnią ścieków komunalnych zlokalizowaną w Bieruniu przy ul. Chemików (Uchwała Nr XIV/1/2020 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 29 października 2020 r.);
- Aglomeracja Bieruń II, o równoznacznej liczbie mieszkańców 5 314 RLM, z oczyszczalnią ścieków komunalnych zlokalizowaną w Bieruniu przy ul. Jagiełły (Uchwała Nr VXIV/2/2020 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 29 października 2020 r.);
- Aglomeracja Bieruń III, o równoznacznej liczbie mieszkańców 10 067 RLM, z oczyszczalnią ścieków komunalnych zlokalizowaną w Bieruniu przy ul. Soleckiej (Uchwała Nr XIV/3/2020 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 29 października 2020 r.).

20.2.2. Energia elektryczna

Przez teren Bierunia przebiegają linie elektroenergetyczne należące i eksploatowane przez dwóch dostawców energii elektrycznej – Polskie Sieci Elektroenergetyczne S. A. w Katowicach oraz TAURON Dystrybucja S.A. Oddział w Gliwicach.

Polskie Sieci Elektroenergetyczne S. A. odpowiadają za:

- linię elektroenergetyczną 220kV relacji Bieruń – Komorowice, Byczyna – Poręba;
- linię elektroenergetyczną 220kV relacji Bieruń – Komorowice;
- linię elektroenergetyczną 220kV relacji Bieruń – Byczyna;
- stację elektroenergetyczną 220/110kV Bieruń.

TAURON Dystrybucja S.A. odpowiada za:

- linie napowietrzne wysokiego napięcia WN 110k relacji: Urbanowice – Piast, FSM Tychy – Bieruń, Piast – Bieruń oraz Bieruń – Bojszowy 1 i 2;
- stację elektroenergetyczną WN/SN Bieruń (BIR) 220/110/20kV;
- linie napowietrzne i kablowe średniego napięcia SN 20kV;
- linie napowietrzne i kablowe niskiego napięcia nN;
- stacje transformatorowe SN/nN (nn-0,4kV).

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w mieście Bieruń jest 7 029 odbiorców (gospodarstw domowych) korzystających z energii elektrycznej o niskim napięciu, a zużycie energii elektrycznej o niskim napięciu wynosi 15 835,32 MWh (stan na 31.12.2019 r.), co w przeliczeniu na jednego mieszkańca stanowi 810,45 kWh.

Polskie Sieci Elektroenergetyczne, właściciel sieci 220kV poinformował, iż:

- Sposób zagospodarowania terenu pod liniami i w ich pobliżu powinien uwzględniać wymogi określone m.in. w następujących przepisach: Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w spr. dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r., poz. 2448), Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007r. w spr. Dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jedn. Dz.U. z 2014 r., poz. 112), PN-E-05100 1:1998 Elektroenergetyczne linie napowietrzne. Projektowanie i budowa.
 - w pasie technologicznym o szerokości 50 metrów dla odcinków linii 220 kV (po 25 metrów z każdej strony od osi linii mierząc poziomo i prostopadłe do osi) nie należy budować budynków mieszkalnych i lokalizować terenów przeznaczonych na stały pobyt ludzi.

Szczegółowe informacje dotyczące stref ochronnych od urządzeń energetycznych określają normy PN-E 5100-1:1998 oraz N SEP-E-003. Istota norm: regulacja nakazująca zachowanie odpowiednich odległości od istniejących urządzeń elektroenergetycznych. Bezpieczne dystanse pionowe i poziome przewodów elektroenergetycznych są zmienne i zależą od wielu czynników m.in. rodzaju linii i obiektu, jego przeznaczenia czy łatwości dostępu do części obiektu w pobliżu, którego przebiega linia, jak również warunków atmosferycznych i temperatury otoczenia.

W planach rozwojowych sieci przesyłowej po roku 2027 znajduje się budowa trzytorowej linii elektroenergetycznej 2x400+220kV w miejscu linii 220kV, co wiąże się w przyszłości ze zwiększeniem szerokości pasów technologicznych linii elektroenergetycznych do 70 m (po 35 m z każdej strony od osi linii). Inwestycja została ujęta w ustawie z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (tj. Dz.U. z 2020r. poz. 191 ze zm.), jako budowa wielonapięciowej linii 400 i 220kV Byczyna – Podborze, a także w Planie Zagosp. Przestrz. Woj. Śl. 2020+.

20.2.3. Sieć ciepłownicza

Potrzeby ciepłe miasta Bierunia zaspokajane są przez Zakład Ciepłowniczy „Piast” należący do Węglukoks Energia NSE Sp. z o.o. w Brzeszczach, NITROERG S.A. w Bieruniu, Fenice Poland Sp. z o.o. w Tychach, kotłownie lokalne oraz indywidualne źródła energii.¹⁰

20.2.4. Sieć gazowa

Zaopatrzenie miasta w gaz następuje poprzez infrastrukturę gazowniczą Polskiej Spółki Gazownictwa Sp. z o.o. Oddział Zakład Gazowniczy w Zabrze.

Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. na terenie miasta posiada sieć gazową:

- wysokiego ciśnienia DN 350/200 CN 2,5 MPa relacji Chełm Śląski – Tychy, dla którego strefa kontrolowana wynosi 30,0 m (po 15,0 m z obu stron osi gazociągu wraz z odgałęzieniami):
 - DN 80 CN 2,5 MPa do SRP I/II° Łędziny – Pokoju;
 - DN 150 CN 2,5 MPa do SRP I^o Bieruń Stary ul. Turyńska
 - DN 200/100 CN 2,5 MPa do SRP Fiat (stacja zakładowa)
 - DN 250 CN 2,5 MPa do SRP Fenice (stacja zakładowa)
 - DN 100 CN 2,5 MPa do SRP I^o Bieruń Nowy oś. Piast.
- średniego ciśnienia PE w przedziale średnic DN 20 do DN 160;
- niskiego ciśnienia PE w przedziale średnic DN 40 do DN 250;
- stacja redukcyjno-pomiarowa SRP II° Bieruń ul. Wylotowa.

Sieć gazowa jest w dobrym stanie technicznym i może być źródłem gazu dla potencjalnych odbiorców znajdujących się na terenie objętym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Przyszłe inwestycje związane z rozbudową sieci gazowej na terenie objętym studium będą realizowane

¹⁰ Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Bieruń, Bieruń, wrzesień 2020r.

w zależności od występowania przyszłych odbiorców, spełniających odpowiednie warunki techniczne podłączenia do sieci gazowej oraz spełniających warunki opłacalności ekonomicznej.

20.2.5. Gospodarka odpadami

Podstawy prawne regulujące gospodarkę odpadami komunalnymi na terenie gminy stanowią: regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Bieruń oraz uchwały dotyczące systemu gospodarowania odpadami w gminie.

Zgodnie z Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Bieruń przyjętym Uchwałą Nr XII/5/2020 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 24 września 2020 r. w mieście ustanowiono selektywne zbieranie i odbieranie odpadów komunalnych według następującego podziału: papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, odpady, opakowania wielomateriałowe, bioodpady z wyłączeniem odpadów stanowiących części roślin pochodzące z pielęgnacji terenów zielonych, ogrodów, parków i cmentarzy, zwane dalej bioodpady, odpady stanowiące części roślin pochodzące z pielęgnacji terenów zielonych, ogrodów, parków i cmentarzy, popiół i żużel, odpady niebezpieczne, przeterminowane leki i chemikalia, odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałe w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igły i strzykawki, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, odpady budowlane i rozbiórkowe, odpady tekstyliów i odzieży, zmieszane. Odpady te mieszkańcy mogą dostarczać do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów komunalnych (PSZOK), które znajdują się w Bieruniu Starym przy ul. Chemików 100 oraz w Bieruniu Nowym przy ul. Jagiełły 13.

W ramach planowanych inwestycji Bieruńskie Przedsiębiorstwo Inżynierii Komunalnej Sp. z o.o. w latach 2021 – 2023 planuje przystąpić do realizacji dwóch zadań:

- Kompostowania – zagospodarowanie odpadów zielonych – przewidywana jest jedna z lokalizacji, tj. teren oczyszczalni, ul. Solecka 13 lub teren przy oczyszczalni przy ul. Chemików 100;
- Reorganizacja działalności PSZOK – jedna lokalizacja – teren przy oczyszczalni ścieków ul. Chemików 100.

20.2.6. Telekomunikacja

Na terenie miasta Bierunia zlokalizowane są urządzenia i linie telekomunikacyjne telefonii stacjonarnej. Istniejący system telekomunikacyjny jest w dobrym stanie technicznym, zapewniając bogatą ofertę usług obecnym klientom. Istnieją możliwości zwiększenia zasięgu obsługi, stosownie do występującego zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne poprzez rozbudowę istniejącej infrastruktury telekomunikacyjnej. Swoje anteny posiadają operatorzy w mieście Bierunia przy:

- ul. Warszawskiej 319 (na murowanym kominie) – sieci Play;
- ul. Granitowej 16 (na murowanym kominie zakładu KWK „Piast-Ziemowit” Ruch Piast) – sieci: Plus, Play, T-Mobile;
- plac Alfreda Nobla 1 (na terenie zakładu NITROERG S.A.) – sieci: Play, Plus;
- ul. Klasztornej (na kolejowej wieży ciśnień) – sieci: Play, Plus, Orange, T-mobile;
- ul. Świerczyńskiej 85 (na terenie zakładu produkcyjnego Danone Sp. z o.o.) – sieci: Orange;

21. Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ na obszarze miasta zapisane zostały zadania służące realizacji ponadlokalnego celu publicznego:

- zadania wynikające z objęcia linii kolejowej przebiegającej przez miasto Bieruń projektem „Rewitalizacja linii kolejowych nr 140/169/179/885/138 Orzesze – Jaśkowice – Tychy – Baraniec – KWK PIAST – Nowy Bieruń – Oświęcim”;

- zadania wynikające z bezpieczeństwa energetycznego „Budowa stacji i linii 400kV Podborze – nacięcie linii Wielopole – Nosovice wraz z budową stacji 400/220kV Podborze oraz budowa wielonapięciowej linii 2x400kV+ 220kV Byczyna – Podborze”;
- zadania wynikające z zapewnienia spójnej sieci dróg/tras przebiegających przez całe województwo śląskie;
- zadania wynikające z zapewnienia płynnych przesiadek komunikacyjnych w województwie śląskim.

22. Ochrona przeciwpowodziowa

Na obszarze miasta Bierunia stwierdzono występowanie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią w oparciu o zapisy Ustawy Prawo Wodne z dnia 20 lipca 2017 r. Zgodnie z art. 16 pkt. 34 za obszary szczególnego zagrożenia powodzią rozumie się:

- a) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1%,
- b) obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10%,
- c) obszary między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano wał przeciwpowodziowy, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 224, stanowiące działki ewidencyjne,
- d) pas techniczny.

Zgodnie z informacjami Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej i opublikowanymi mapami zagrożenia powodziowego na terenie Bierunia znajdują się następujące kategorie obszarów zagrożenia powodzią:

- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat (Q 0,2%),
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 1%),
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%),
- obszary obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego,
- obszary, obejmujące tereny narażone na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia budowli piętrzącej.

23. Powierzchnie ograniczające zabudowę

Na obszarze miasta Bierunia stwierdzono występowanie powierzchni ograniczających zabudowę ze względu na znajdujące się na obszarze miasta strefy ograniczające wysokość zabudowy lotniczego urządzenia naziemnego (MET) radaru meteorologicznego, który znajduje się w Czerwionce-Leszczynach na górze Ramża. Na obszarze Bierunia występują linie ograniczające wysokość zabudowy od 395 m do 410 m.

24. Wpływ uwarunkowań na ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego miasta

W części dotyczącej uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego określono:

- 1) rangę gminy i jej strukturę osadniczą;
- 2) wnioski z dotychczasowego przeznaczenia i zagospodarowania terenów oraz stanu ładu przestrzennego;
- 3) wnioski ze stanu prawnego gruntów;
- 4) stan systemu komunikacji;
- 5) stan systemów infrastruktury technicznej;
- 6) stan środowiska z uwzględnieniem wymogów ochrony środowiska;
- 7) geologię obszaru i zasoby wód podziemnych oraz kopalin;
- 8) obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody;
- 9) stan dziedzictwa kulturowego i jego ochrony;
- 10) obiekty i tereny chronione na podstawie przepisów odrębnych;

- 11) warunki życia mieszkańców;
- 12) potrzeby i możliwości rozwoju gminy;
- 13) zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia;
- 14) odniesienie do miasta Bierunia w Strategii Rozwoju i Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego;
- 15) zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

Wpływ na możliwości realizacji celów rozwoju gminy oraz ustalenie kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego mają następujące uwarunkowania:

- położenie gminy w województwie śląskim, w sąsiedztwie istotnych jednostek miejskich (Tychy, Oświęcim - woj. małopolskie, Łędziny) przyczynia się do postępującej presji urbanizacji, która stwarza szansę rozwoju miasta oraz umacnia powiązania gospodarcze;
- obecny przebieg drogi krajowej nr 44, o kierunku wschód-zachód, zapewnia na sprawne połączenie komunikacyjne z sąsiednimi gminami;
- planowany przebieg drogi ekspresowej S1 o kierunku północ-południe i obwodnicy Bierunia, która ma za zadanie usprawnienie i upłynnienie ruchu pojazdów oraz odciążenie drogi krajowej i dróg wojewódzkich od nadmiernego ruchu pojazdów, zwłaszcza o większym tonażu;
- wpływ na atrakcyjność gminy ma niewątpliwie zróżnicowany charakter zagospodarowania i użytkowania terenu, tj. rozległe tereny rolnicze, tereny lasów i zadrzewień oraz tereny dolin rzecznych, ciek wodny w części południowej obszaru, główne połączenia komunikacyjne (droga krajowa, szlak kolejowy) w centralnej części obszaru;
- korzystne dla mieszkalnictwa i funkcji rekreacyjno-sportowej warunki przyrodniczo-krajobrazowe;
- wprowadzenie ograniczeń w sposobie zagospodarowania terenów zabudowy (intensywność, rodzaj usług i zakładów produkcyjnych, rozmieszczenie programu tak, aby nie dopuścić do degradacji wartości przyrodniczych obszaru gminy);
- określenie przydatności terenów do zabudowy uwzględniającej uwarunkowania przyrodnicze;
- eksploatacja górnicza;
- rozwijający się rynek pracy, głównie w sektorze usługowym;
- występowanie obiektów i obszarów chronionych na podstawie przepisów odrębnych, tj. obiektów i obszarów przyrodniczych oraz dóbr dziedzictwa kulturowego;
- rozwinięta istniejąca i planowana sieć dróg lokalnych;
- zaawansowanie w rozwój lokalnej sieci infrastruktury technicznej;
- przebieg planowanej inwestycji o znaczeniu ponadlokalnym, tj. budowa stacji i linii 400kV Podborze – nacięcie linii Wielopole – Nosovice wraz z budową stacji 400/220kV Podborze oraz budowa wielonapięciowej linii 2x400kV+ 220kV Byczyna – Podborze;
- ograniczeń zagospodarowania terenów wynikających z: obszary szczególnego zagrożenia powodzią, terenów zamkniętych od kolej, stref technicznych napowietrznych linii elektroenergetycznych, stref od cmentarzy czy też stref ograniczeń wysokości zabudowy lotniczych urządzeń naziemnych.

Potrzeby i możliwości rozwoju przestrzennego

Analiza potrzeb i możliwości rozwoju miasta w odniesieniu do wskazań wojewódzkiego planu zagospodarowania przestrzennego i innych opracowań strategicznych (krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych) oraz rzeczywistych uwarunkowań lokalnych, prowadzi do następujących wniosków:

- miasto znajduje się w sąsiedztwie strefy miejskich obszarów funkcjonalnych.
- na terenie wskazano znaczne zasoby terenów mieszkaniowych będące obszarami potencjalnego rozwoju zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o dobrych warunkach krajobrazowych.
- w obecnej niepewnej sytuacji demograficznej gmina wypada dobrze w porównaniu z sąsiednimi (podobnie rozwiniętymi) ośrodkami miejskimi biorąc pod uwagę liczbę napływowych osadników.

- rolnictwo ma średnie znaczenie dla gospodarki miasta Bierunia, ze względu na wysokie klasy gruntów rolnych
- na terenie miasta istnieją obszary potencjalnego rozwoju aktywności gospodarczej (produkcyjno-magazynowej) cechujące się dobrymi warunkami komunikacyjnymi. Obszary te są interesujące dla inwestorów, jednak miasto musi stale dbać o swoją konkurencyjność względem miast sąsiednich, w szczególności z miastem Tychy.
- na terenie miasta występują udokumentowane złoża surowców.
- miasto Bieruń stanowi istotne ogniwo w kwestii przesyłu energii elektrycznej, tj. budowa stacji i linii 400kV Podborze – nacięcie linii Wielopole – Nosovice wraz z budową stacji 400/220kV Podborze oraz budowa wielonapięciowej linii 2x400kV+ 220kV Byczyna – Podborze, które linie będą przebiegać przez obszar miasta.
- przez teren miasta przebiegać będzie droga ekspresowa S1 wraz z obwodnicą części miasta Bierunia, która usprawni przepływ komunikacyjny.
- dobre walory krajobrazowe i zachowane zabytki budownictwa mogą przyczynić się do dynamicznego rozwoju turystyki pieszej, rowerowej, jak również krajoznawczej.
- polityka przestrzenna miasta powinna uwzględniać zmieniającą się sytuację gospodarczą w kraju, w tym niepewne warunki demograficzne. Przestrzeń miasta, jako dobro naturalne i ograniczone (nieodnawialne), powinna podlegać ochronie poprzez gospodarkę racjonalną i oszczędną.

MIASTO BIERUŃ

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA BIERUNIA

CZĘŚĆ B

**KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO**

KATOWICE, 2023 R.

**PRZEDSIĘBIORSTWO PROJEKTOWANIA, STUDIÓW,
USŁUG I REALIZACJI SPÓŁKA Z O.O**

NIP 634-012-90-90

40-547 KATOWICE, ul. Rzepakowa 2A

tel./fax. (0 32) 390 89 29

Nr KRS 0000121817 Sąd Rejonowy dla Katowic,

Wydział VIII Gospodarczo - Rejestrowy

Kapitał spółki: 50.310,00 zł

Konto bankowe:

ING B.Śl. VII O/K-ce 51 1050 1214 1000 0007 0000 9293

e-mail: terplan@terplan.com.pl www.terplan.com.pl

Zleceniodawca: Urząd Miasta Bieruń

Umowa nr 541/U/GN/2020 z dnia 15 grudnia 2020 r.

ZESPÓŁ AUTORSKI:

mgr inż. arch. Ryszard Wyszynski – Kierownik zespołu

mgr inż. Maciej Wyszynski – Główny projektant

dr Kamil Rysz – Zastępca Głównego Projektanta

dr Kinga Mazurek-Matuszewska – Projektant

mgr Julia Strojec – Projektant

tech. Teresa Malcharek – Starszy asystent projektanta

tech. Ewa Oszek – Starszy asystent projektanta

Katowice, 2023 r.

SPIS TREŚCI

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW	5
2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW	6
2.1. USTALENIA DOTYCZĄCE PRZEZNACZEŃ I WSKAŹNIKÓW ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA TERENÓW	6
2.2. USTALENIA OGÓLNE DOTYCZĄCE KIERUNKÓW I WSKAŹNIKÓW ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW	8
2.3. USTALENIA DOTYCZĄCE PRZEZNACZEŃ I WSKAŹNIKÓW ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA TERENÓW	9
2.4. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK	21
2.4.1. Ochrona zasobów wód podziemnych i powierzchniowych	21
2.4.1.1. Wody podziemne	21
2.4.2. Ochrona przyrody i krajobrazu	22
2.4.2.1. Istniejące formy ochrony przyrody	22
2.4.2.2. Tereny o podwyższonych wartościach przyrodniczych	22
2.4.2.3. Korytarze ekologiczne	23
2.4.2.4. Pomniki przyrody	23
2.4.3. Ochrona powietrza	23
2.4.4. Ochrona przed hałasem, wibracjami i promieniowaniem niejonizującym	24
2.4.3. Złoża kopalin i warunki ich eksploatacji	24
2.4.4. Zasady ochrony przed poważnymi awariami	25
2.5. ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW	26
2.5.1. Zabytki wpisane do rejestru zabytków	26
2.5.2. Obiekty objęte ochroną	27
2.5.3. Stanowiska archeologiczne	28
2.5.4. Ochrona zieleni	28
2.5.5. Ochrona dóbr kultury współczesnej	28
2.6. KIERUNKI ROZWOJU UKŁADU KOMUNIKACJI	28
2.7. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	30
2.7.1. Zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków	30
2.7.2. Zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz i ciepło	31
Zaopatrzenie w energię elektryczną	31
energetyki, w odniesieniu do podstawowego systemu zasilania i obsługi obowiązuje:	31
Zaopatrzenie w ciepło	31
2.7.3. Gospodarka odpadami	32
2.8. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym	32
2.9. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA	32
2.10. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	33
2.10.1. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznych	33
2.10.2. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne	33
2.10.3. Ogólne wytyczne do projektów planów miejscowych	34
2.11. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	34
2.11.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna	34
2.11.2. Leśna przestrzeń produkcyjna	34
2.12. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH	35
2.12.1. Zagrożenie osuwaniem się mas ziemnych	35
2.12.2. Zagrożenie powodziowe	35
2.13. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY	35
2.14. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI, OBSZARY ZDEGRADOWANE	35
2.14.1. Obszar zdegradowany i wymagający rewitalizacji.	35

2.14.2. Obszary wymagające remediacji	36
2.14.3. Obszary strategicznej interwencji - OSI	36
2.15. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY	37
2.16. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH, W TYM STREF OCHRONNYCH WYNIKAJĄCYCH Z DECYZJI LOKALIZACYJNYCH WYDANYCH PRZEZ KOMISJĘ PLANOWANIA PRZY RADZIE MINISTRÓW W ZWIĄZKU Z REALIZACJĄ INWESTYCJI W ZAKRESIE OBRONNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA	37
2.16.1. Tereny zamknięte infrastruktury kolejowej	37
2.16.2. Teren zamknięty, będący w trwałym zarządzie Ministra Obrony Narodowej.....	37
2.17. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 500 KW	37
2.18. OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M ²	38
2.19. OBSZARY O SZCZEGÓLNYCH WARUNKACH ZAGOSPODAROWANIA	38

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ ORAZ W PRZEZNACZENIU TERENÓW

W zakresie ogólnych kierunków zmian w strukturze przestrzennej miasta oraz w przeznaczeniu terenów, dążyć się będzie do:

- takiego kształtowania zmian w strukturze przestrzennej miasta oraz w przeznaczeniu terenów, by w sposób racjonalny i zrównoważony, zgodny z ogólnymi zasadami planowania i zagospodarowania przestrzennego, godzić zróżnicowane interesy i potrzeby rozwojowe gminy, jej mieszkańców, podmiotów gospodarczych oraz inwestorów zewnętrznych z wymogami ochrony środowiska i ładu przestrzennego,
- zahamowania procesu rozpraszania zabudowy na terenach rolnych i otwartych na rzecz kształtowania zwartych przestrzennie zespołów osadniczych poprzez ograniczenie możliwości rozwoju zabudowy; znaczna powierzchnia terenów możliwych do zabudowy oraz przyjęte zasady postępowania w tym względzie umożliwiać będą w wystarczającym stopniu realizację zamierzeń mieszkańców,
- racjonalnego i efektywnego zagospodarowania terenów przemysłowych oraz terenów dotychczas niezabudowanych oraz do rewitalizacji wymagających takich działań zespołów zabudowy mieszkaniowej,
- kierunek zmian w zakresie układu drogowego zmierzał będzie do separacji ruchu tranzytowego od lokalnego,
- wyłączenie z zabudowy terenów dolin potoków i rzek pozwalający na zachowanie korytarzy przewietrzania miasta,
- utrzymania dużego udziału terenów leśnych w mieście,
- zrównoważonego rozwoju miasta w powiązaniu z rewitalizowaną linią kolejową, poprzez centra przesiadkowe i sieć ścieżek rowerowych.

Kierunki zmian w strukturze przestrzennej miasta oraz w przeznaczeniu terenów odzwierciedlają założoną wizję i cele nowej Strategii Rozwoju Miasta Bierunia 2033

Wizja rozwoju Gminy Bieruń
**Bieruń w 2035 roku – to miasto zadowolonych mieszkańców dzięki wysokiej jakości życia,
 nowoczesnej gospodarce oraz zdrowemu środowisku**

W nowej Strategii Rozwoju Miasta ustalono następujące cele strategiczne:

Cel 1. **Nowoczesna gospodarka** przedstawia zakładany stan Gminy w związku tworzeniem bazy ekonomicznej rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego.

Cel 2. **Czyste i dobrze urządzone miasto** odnosi się do uwarunkowań przestrzennych i środowiskowych, wynikających z aktualnych problemów Bierunia, wynikających z położenia i układu fizjograficznego Gminy, zagospodarowania przestrzennego, jak i zanieczyszczenia środowiska.

Cel 3. **Bezpieczni i zadowoleni z życia w Bieruniu mieszkańcy** koncentrują się na kwestiach społecznych.

Cel 4. **Sprawne i skuteczne zarządzanie miastem** dotyczy bezpośrednio aktywności podejmowanych przez samorząd Bierunia: Urząd Miejski i miejskie jednostki organizacyjne, dla zapewnienia wysokiej jakości procesów zawiadywania wszelkiego typu sprawami Gminy, w tym w odniesieniu do realizacji pozostałych trzech celów strategicznych.

2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW

2.1. USTALENIA DOTYCZĄCE PRZEZNACZEŃ I WSKAŹNIKÓW ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA TERENÓW

W części graficznej studium (Kierunki zagospodarowania przestrzennego), wskazane zostały główne kategorie terenów, które rozróżniono ze względu na funkcję oraz zasady zagospodarowania. Granice terenów przedstawione na mapie kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz wskaźniki podane w części tekstowej, należy traktować jako wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Wytyczne również dotyczące określania w miejscowych planach przeznaczenia i zasad zagospodarowania terenów z uwzględnieniem wymagań ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju zawarte są w rozdziale "Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego".

Wskazana w studium funkcja i zasady zagospodarowania poszczególnych terenów określają podstawowy kierunek przeznaczenia terenu. Przypisanemu kierunkowi można przyporządkować inne sposoby użytkowania, określone jako dopuszczalne kierunki przeznaczenia, o ile wzbogacają lub uzupełniają przeznaczenie podstawowe i mogą z nim harmonijnie współistnieć.

W celu tworzenia warunków zrównoważonego rozwoju oraz uczynienia struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta wyznaczono następujące kierunki przeznaczenia terenów:

➤ Obszary zabudowane do adaptacji i przekształceń:

- **SM** – tereny zabudowy śródmiejskiej,
- **MW** – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- **MN** – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- **MU** – tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej,
- **U** – tereny zabudowy usługowej,
- **US** – tereny sportu i rekreacji,
- **AG** – tereny zabudowy aktywności gospodarczej,
- **RM** – tereny zabudowy zagrodowej,
- **RU** – tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych,

➤ Obszary wskazane do zabudowy

- **SMp** – tereny zabudowy śródmiejskiej projektowane
- **MWp** – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej projektowane,
- **MNp** – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej projektowane,
- **MUp** – tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej projektowane,
- **Up** – tereny zabudowy usługowej projektowane,
- **AGp** – tereny zabudowy aktywności gospodarczej projektowane,
- **USp** – tereny sportu i rekreacji projektowane,

➤ Kierunki odnowy i rewitalizacji środowiska i krajobrazu

- **ZL** – lasy,
- **ZP** – tereny zieleni urządzonej,
- **Zn** – tereny zieleni nieurządzonej,
- **ZI** – tereny zieleni izolacyjnej,
- **ZC** – tereny cmentarzy,
- **ZCp** – tereny cmentarzy projektowane,
- **ZD** – tereny ogrodów działkowych,

- R – tereny rolne,
- WS - teren wód powierzchniowych śródlądowych,

➤ **Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej**

- K – tereny infrastruktury technicznej kanalizacji,
- E – tereny infrastruktury technicznej elektroenergetyki,
- G – tereny infrastruktury technicznej gazownictwa,

➤ **Kierunki rozwoju komunikacji**

- KDS – teren projektowanej drogi publicznej klasy „ekspresowa” – S1,
- KD – tereny dróg publicznych,
- KG – tereny garaży,
- KP - tereny parkingów,
- KK – tereny infrastruktury kolejowej.

Wyznaczone obszary odnowy i rewaloryzacji środowiska i krajobrazu tworzą specjalną strefę ochrony wartości przyrodniczych i pełnią funkcję ekologiczną oraz obszar przewietrzania miasta. Dodatkowo pełnią miejsce spływu wód opadowych. Obszary te tworzą system korytarzy ekologicznych miasta oparte o główne ciekі wodne.

W układzie całego miasta powyższe tereny obejmują następujące powierzchnie terenów:

Ogólny bilans przeznaczenia terenów

L.p.	Kierunki przeznaczenia	Powierzchnia [ha]	Udział [%]
1	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	305,41	7,54 %
2	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - projektowane	362,40	8,95 %
3	Tereny zabudowy zagrodowej	18,58	0,46 %
4	Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej	87,86	2,17 %
5	Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej - projektowane	61,87	1,53 %
6	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	31,92	0,79 %
7	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej - projektowane	9,30	0,23 %
8	Tereny zabudowy śródmiejskiej	20,00	0,49 %
9	Tereny zabudowy śródmiejskiej - projektowane	3,72	0,09 %
	Razem zabudowa mieszkaniowa i mieszkaniowo – usługowa	901,07	22,25 %
10	Tereny zabudowy usługowej	110,81	2,74 %
11	Tereny zabudowy usługowej - projektowane	76,44	1,89 %
	Razem zabudowa usługowa	187,25	4,62 %
12	Tereny zabudowy aktywności gospodarczej	344,57	8,51 %
13	Tereny zabudowy aktywności gospodarczej- projektowane	217,36	5,37 %
	Razem zabudowa aktywności gospodarczej	561,93	13,88 %
14	Tereny usług sportu i rekreacji	49,23	1,22 %
15	Tereny usług sportu i rekreacji - projektowane	47,48	1,17 %
	Razem usługi sportu i rekreacji	96,71	2,39 %
16	Tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodnictwa	3,19	0,08 %
17	Tereny rolne	1183,51	29,23 %
18	Cmentarze	5,47	0,13 %
19	Cmentarze - projektowane	5,55	0,14 %
20	Tereny zieleni izolacyjnej	7,25	0,18 %
22	Tereny zieleni urządzonej	91,93	2,27 %

23	Lasy	537,87	13,28 %
24	Tereny zieleni nieurządzonej	4,87	0,12 %
25	Tereny ogrodów działkowych	15,22	0,38 %
26	Tereny wód powierzchniowych śródlądowych	109,65	2,71 %
	Razem obszary związane ze środowiskiem	1964,50	48,52 %
27	Teren projektowanej drogi publicznej klasy "ekspresowa" - S1	68,68	1,70 %
28	Tereny dróg publicznych	195,51	4,83 %
29	Tereny garaży	3,43	0,08 %
30	Tereny infrastruktury kolejowej	53,11	1,31 %
31	Tereny infrastruktury technicznej elektroenergetyki	3,67	0,09 %
32	Tereny infrastruktury technicznej gazownictwa	0,17	<0,01 %
33	Tereny infrastruktury technicznej kanalizacji	11,20	0,28 %
34	Tereny parkingów	1,77	0,04 %
	Razem infrastruktura drogowa i techniczna	337,54	8,34 %
	RAZEM	4049,00	100,00 %

Źródło: opracowanie TERPLAN, obliczenia powierzchni za pomocą programu ArcGIS, 2023 r.

2.2. USTALENIA OGÓLNE DOTYCZĄCE KIERUNKÓW I WSKAŹNIKÓW ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW

Dla ustalonych w studium kierunków rozwoju miasta oraz zasad zagospodarowania w poszczególnych terenach, w polityce przestrzennej samorządu, na etapie sporządzenia planów miejscowych stosowane będą następujące ustalenia ogólne:

- 1) dopuszcza się przy tworzeniu regulacji w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego dokonywanie uszczegółowień granic, wydzielenia poszczególnych granic przeznaczenia terenów, jeżeli jest to uzasadnione warunkami i potrzebami lokalnymi, wydzieleniami na mapach zasadniczych i ewidencyjnych oraz cechami terenów, pod warunkiem, że korekta granic wydzielenia dotyczyła będzie kierunku ustalonego dla jednej z sąsiadujących ze sobą kierunków przeznaczenia,
- 2) w celu zapewnienia elastyczności w stosowaniu ustaleń studium, dopuszcza się tolerancję wskazanych wskaźników urbanistycznych:
 - a) wskaźnik powierzchni terenów czynnych biologicznie: możliwość zmniejszenia o 10 %,
 - b) wskaźnik powierzchni zabudowy oraz wysokości zabudowy: możliwość podwyższenia do 10%,
- 3) ustalenia studium odzwierciedlają dalekosiężną wizję zagospodarowania terenu. Dopuszcza się etapową realizację poprzez utrzymanie w ustaleniach planów miejscowych istniejącego sposobu zagospodarowania terenu oraz etapowe przeznaczenie do zabudowy terenów wskazanych w studium do urbanizacji. Etapowość powinna hamować tendencję do rozpraszania zabudowy. W tym zakresie należy również ograniczać lokalizację zabudowy na terenach rolnych i leśnych,
- 4) w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego można ustalić przeznaczenie inne, niewymienione w kierunkach przeznaczenia terenów dla danego obszaru – ustalone w aktualnie obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
- 5) W przypadku, gdy wskaźniki określone w obowiązujących planach miejscowych są inne, niż wskazane w studium, dopuszcza się ich utrzymanie na poziomie określonym w planie.

2.3. USTALENIA DOTYCZĄCE PRZEZNACZEŃ I WSKAŹNIKÓW ZAGOSPODAROWANIA I UŻYTKOWANIA TERENÓW

Dla terenów wskazanych w studium określa się podstawowe i dopuszczalne kierunki przeznaczenia, standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania obszarów. Uzupełnieniem dla tych ustaleń są treści zasad ochrony środowiska przyrodniczego, zasad ochrony dziedzictwa kulturowego, kierunków rozwoju systemu komunikacji i systemów infrastruktury technicznej oraz wskazania wynikające z ogólnych zasad polityki przestrzennej.

Symbol i nazwa terenu	SM – tereny zabudowy śródmiejskiej SMP – tereny zabudowy śródmiejskiej projektowane
Kierunki zagospodarowania struktury przestrzennej - przeznaczenie terenu	<ul style="list-style-type: none"> podstawowe kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> intensywna zabudowa o mieszanych funkcjach usługowo - mieszkaniowych, z przewagą handlu i usług komercyjnych (głównie o zasięgu ogólnomiejskim i ponadmiejskim) oraz innych usług i działalności gospodarczych, zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zabudowa usług użyteczności publicznej, dopuszczalne kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> hotele, motele, obiekty małej architektury, zieleni urządzona, parkingi, drogi publiczne, drogi wewnętrzne i ciągi pieszo-jezdne, ścieżki rowerowe, sieci, urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.
Parametry i wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów	<ul style="list-style-type: none"> - maksymalny wskaźnik powierzchni zabudowy: 80 % - minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej : 10 % <p>wysokość zabudowy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wysokość zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz zabudowy usługowej min. 2 do 5 kondygnacji nadziemnych, - wysokość zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej - do 3 kondygnacji nadziemnych.
Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu	<ul style="list-style-type: none"> - zakaz budowy jednokondygnacyjnych obiektów handlowych o typowej, powtarzalnej formie architektonicznej, - zakaz lokalizacji zespołów garaży jednopoziomowych. - wizualne odseparowanie terenów zaplecza technicznego obiektów handlowych i usługowych od przestrzeni publicznych, terenów zieleni o funkcji rekreacyjnej oraz od zabudowy o funkcji mieszkaniowej i mieszkaniowo-usługowej. - nowe obiekty należy sytuować ze szczególną starannością w kontekście otoczenia, uwzględniając relacje funkcjonalne i kompozycyjne z terenami otaczającymi, zwłaszcza zabudową historyczną, - dopuszcza się utrzymanie istniejących funkcji nie wymienionych w pkt 1 i 2.

Symbol i nazwa terenu	MW – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej MWp – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej projektowanej
Kierunki zagospodarowania struktury przestrzennej - przeznaczenie terenu	<ul style="list-style-type: none"> • podstawowe kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> – zabudowa mieszkaniowo-usługowa, – zabudowa usługowa, – zieleń urządzone z możliwością lokalizowania urządzeń sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw, obiektów małej architektury itp. – drogi publiczne, – parkingi w tym parkingi wielokondygnacyjne, – garaże, zespoły garaży, – drogi wewnętrzne i ciągi pieszo-jezdne, – ścieżki rowerowe, – sieci, urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.
Parametry i wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów	maksymalny wskaźnik powierzchni zabudowy: 50%, minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej: 30%, wysokość zabudowy: maksymalnie 14,5 m.
Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu	<ul style="list-style-type: none"> – utrzymanie istniejącej zabudowy z możliwością rozbudowy, nadbudowy, odbudowy i przebudowy, – w terenach istniejącej zabudowy nową zabudowę należy kształtować w powiązaniu do istniejących układów urbanistycznych, w tym do wysokości zabudowy, – zapewnienie w obrębie każdej działki generującej ruch samochodowy niezbędnych miejsc parkingowych, – zakaz przeznaczania pod zabudowę ogólnodostępnych terenów osiedlowych służących rekreacji codziennej, – zabudowa usługowa nie może powodować uciążliwości wobec funkcji mieszkaniowej.

Symbol i nazwa terenu	MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, MNp – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej projektowanej
Kierunki zagospodarowania struktury przestrzennej - przeznaczenie terenu	<ul style="list-style-type: none"> • podstawowe kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> – zabudowa usługowa użyteczności publicznej realizowana w budynkach wolnostojących lub mieszkaniowo – usługowych, z wyjątkiem funkcji uciążliwych dla otoczenia, – zieleni urządzonej z możliwością lokalizowania urządzeń sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw, obiektów małej architektury, itp. – parkingi, – drogi publiczne, – drogi wewnętrzne i ciągi pieszo-jezdne, – ścieżki rowerowe, – sieci, urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej, – budynki rekreacji indywidualnej, – istniejąca zabudowa zagrodowa oraz jej uzupełnienie i nowe lokalizacje na terenach sąsiadujących z terenami R.
Parametry i wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów	maksymalny wskaźnik powierzchni zabudowy: <ul style="list-style-type: none"> – dla MN - 40 % – dla zabudowy zagrodowej - 50 % minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej : <ul style="list-style-type: none"> – dla MN - 40 % – dla zabudowy zagrodowej - 25 % wysokość zabudowy: <ul style="list-style-type: none"> – budynki jednorodzinne - do 10,5 m, – budynki zagrodowe – do 12,5 m.
Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu	<ul style="list-style-type: none"> – zapewnienie w obrębie każdej działki generującej ruch samochodowy niezbędnych miejsc parkingowych, – w poszczególnych zespołach zabudowy mieszkaniowej należy dążyć do wskazania przestrzeni wspólnych, jako terenów rekreacyjnych i służących integracji mieszkańców, – obiekty usługowe powinny towarzyszyć zabudowie mieszkaniowej i nawiązywać gabarytami do budynków mieszkalnych.

Symbol i nazwa terenu	MU – tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej MUp – tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej projektowanej
Kierunki zagospodarowania struktury przestrzennej - przeznaczenie terenu	<ul style="list-style-type: none"> • podstawowe kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> – zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, – zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna w zespołach zabudowy, – zabudowa usługowa, – zabudowa mieszkaniowo – usługowa, • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> – zakłady rzemieślnicze i produkcyjne o nieuciążliwym oddziaływaniu na otoczenie, – zabudowa gospodarcza, garaże, – zieleń urządzone z możliwością lokalizowania urządzeń sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw, obiektów małej architektury itp. – parkingi, – drogi publiczne, – drogi wewnętrzne i ciągi pieszo-jezdne, – ścieżki rowerowe, – sieci, urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.
Parametry i wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów	maksymalny wskaźnik powierzchni zabudowy - 80%, minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej - 25%, wysokość zabudowy: <ul style="list-style-type: none"> ▪ budynki jednorodzinne - do 10,5 m, ▪ budynki wielorodzinne – do 14,5 m. ▪ budynki usługowe i mieszkaniowo – usługowe - do 14,5 m.
Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu	<ul style="list-style-type: none"> – utrzymanie istniejącej zabudowy z możliwością rozbudowy, nadbudowy, odbudowy i przebudowy, – zabudowę usługową i mieszkaniowo-usługową należy kształtować w jak największym stopniu w formie zwartej, tworzącej pierzeje ulic w nawiązaniu do istniejącej zabudowy, – tereny zaplecza technicznego obiektów handlowych, usługowych należy odizolować wizualnie od przestrzeni publicznej oraz od zabudowy mieszkaniowej, – zapewnienie w obrębie każdej działki generującej ruch samochodowy niezbędnych miejsc parkingowych.

Symbol i nazwa terenu	U - tereny zabudowy usługowej Up - tereny zabudowy usługowej projektowanej
Kierunki zagospodarowania struktury przestrzennej - przeznaczenie terenu	<ul style="list-style-type: none"> • podstawowe kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> – obiekty usługowe, ochrony zdrowia, oświaty, kultury, handlu, – obiekty usługowo-handlowe, – budynki wielofunkcyjne oraz obiekty użyteczności publicznej o znaczeniu ogólnomiejskim, w tym budynki kultu religijnego, administracji, oświaty, kultury, sportu i rekreacji, • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> – zieleń urządzone z możliwością lokalizowania urządzeń sportowo-rekreacyjnych, placów zabaw, obiektów małej architektury itp., – parkingi w poziomie terenu i wielopoziomowe, – garaże, w tym zespoły garaży – drogi publiczne, – drogi wewnętrzne i ciągi pieszo-jezdne, – ścieżki rowerowe, – sieci, urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.
Parametry i wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów	maksymalny wskaźnik powierzchni zabudowy: 70 %; minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej - 15 %, wysokość zabudowy musi być dostosowana do zabudowy otaczającej, nie może jednak przekraczać wysokości – 14,5 m, przy czym dopuszcza się możliwość lokalizacji obiektów wyższych jako dominant przestrzennych w miejscach uzasadnionych kompozycją przestrzenną.
Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu	<ul style="list-style-type: none"> – utrzymanie istniejącej zabudowy (z możliwością rozbudowy, nadbudowy, odbudowy i przebudowy, – w realizacji zabudowy i zagospodarowaniu terenów należy uwzględnić potrzeby kształtowania przestrzeni publicznych, – zapewnienie w obrębie każdej działki generującej ruch samochodowy niezbędnych miejsc parkingowych.

Symbol i nazwa terenu	AG – tereny zabudowy aktywności gospodarczych AGp – tereny zabudowy aktywności gospodarczych projektowane
Kierunki zagospodarowania struktury przestrzennej - przeznaczenie terenu	<ul style="list-style-type: none"> • podstawowe kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> - zabudowa produkcyjna, - zabudowa handlu hurtowego, magazynów, baz, składów, - zabudowa transportu, logistyki, - zabudowa usługowa, - inkubator przedsiębiorczości, park technologiczny, - stacje paliw z dopuszczeniem zaplecza usługowo-handlowego, - urządzenia wykorzystujących energię odnawialną źródła promieniowania słonecznego o mocy przekraczającej 500 kW, pod warunkiem, że strefy ochronne od tych urządzeń o mocy przekraczającej 500 kW nie będą wykaczały poza obszar jednostek urbanistycznych AG, - magazyny energii, • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> - zieleń urządzona, - zieleń izolacyjna, - sieci i urządzenia infrastruktury technicznej, - drogi publiczne, - drogi wewnętrzne, - parkingi (w tym parkingi wielopoziomowe), garaże, - ścieżki piesze i rowerowe, -
Parametry i wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów	<ul style="list-style-type: none"> • maksymalny wskaźnik powierzchni zabudowy: 70 %; • minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej: 10 %; • maksymalna wysokość zabudowy do 15 m z dopuszczeniem obiektów budowlanych, które ze względów technologicznych muszą mieć wysokość wyższą - do 35 m.
Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu	<ul style="list-style-type: none"> - utrzymanie istniejącej zabudowy (z możliwością rozbudowy, nadbudowy, odbudowy i przebudowy), - zapewnienie w obrębie każdej działki generującej ruch samochodowy niezbędnych miejsc parkingowych, - tereny nowych aktywności gospodarczych należy oddzielić od terenów mieszkaniowych pasami zieleni izolacyjnej lub innymi, - w planie miejscowym dopuszcza się wprowadzenie zakazów realizacji przedsięwzięć znacząco oddziałujących na środowisko, - zakaz lokalizacji składowisk odpadów, - nakaz wprowadzenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego stref koncentracji powierzchni biologicznie czynnej o szerokości min. 15m na terenach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie wałów od cieków wodnych, - w przypadku sąsiedztwa z terenami zabudowy mieszkaniowej, usług publicznych i społecznych należy ustalać zasady zagospodarowania ograniczające negatywne oddziaływanie działalności na terenach zabudowy aktywności gospodarczych na te tereny, stosując zasady izolowania funkcji sprzecznych terenami zieleni, dróg, garaży i parkingów lub innymi sposobami zagospodarowania (prowadzenie produkcji w budynkach, odpowiednie sytuowanie zabudowy, stosowanie zieleni izolacyjnej lub ogrodzeń zapewniających separację wizualną).

Symbol i nazwa terenu	US - tereny sportu i rekreacji USp - tereny sportu i rekreacji projektowane
Kierunki zagospodarowania struktury przestrzennej - przeznaczenie terenu	<ul style="list-style-type: none"> podstawowe kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> usługi sportu, kultury fizycznej i rekreacji, urządzenia i obiekty sportowo-rekreacyjne wraz z urządzeniami towarzyszącymi (np. przechowalnie sprzętu, szatnie, zaplecze sanitarne), place zabaw, dopuszczalne kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> usługi towarzyszące związane z przeznaczeniem i obsługą funkcji podstawowej, takie jak gastronomia, administracja, handel detaliczny itp., zieleń urządzone, w tym parkowa, ścieżki piesze, rowerowe, konne, budynki gospodarcze, parkingi, garaże, drogi wewnętrzne i ciągi pieszo-jezdne, sieci, urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.
Parametry i wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów	maksymalny wskaźnik powierzchni zabudowy 60%, minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej 30%, maksymalna wysokość zabudowy do 15 m, z dopuszczeniem wysokości wyższej (do 25 m), jeżeli wynika to z potrzeb planowanej działalności sportowo-rekreacyjnej.
Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu	<ul style="list-style-type: none"> utrzymanie istniejącej zabudowy (z możliwością rozbudowy, nadbudowy, odbudowy i przebudowy, zapewnienie w obrębie każdej działki generującej ruch samochodowy niezbędnych miejsc parkingowych, udział terenów usług związanych z dopuszczalnymi kierunkami przeznaczenia nie może przekraczać 25 % powierzchni ogólnej obszaru.

Symbol i nazwa terenu	RM – tereny zabudowy zagrodowej
Kierunki zagospodarowania struktury przestrzennej - przeznaczenie terenu	<ul style="list-style-type: none"> podstawowe kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> zabudowa zagrodowa dopuszczalne kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> obiekty i urządzenia związane z prowadzeniem gospodarstw agroturystycznych, drogi, parkingi, obiekty małej architektury, zieleń urządzone, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej, wody powierzchniowe.
Parametry i wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów	Maksymalna wysokość zabudowy - 15,0 m z dopuszczeniem wysokości budowli związanych z produkcją i obsługą produkcji rolnej do 25,0 m. Minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej w ramach siedliska gospodarstwa rolnego - 20 %. Maksymalna powierzchnia zabudowy w ramach siedliska gospodarstwa rolnego - 70 %.
Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu	<ul style="list-style-type: none"> należy w przeważającej części budynków zabudowy zagrodowej stosować dachy spadziste, a w przypadku budynków o funkcji mieszkaniowej wyłącznie spadziste, w zagospodarowaniu stref należy uwzględnić potrzeby miejsc parkingowych, w zagospodarowaniu stref należy uwzględnić uwarunkowania wynikające z potrzeb ochrony i kształtowania środowiska kulturowego i przyrodniczego.

Symbol i nazwa terenu	RU – tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych
Kierunki zagospodarowania struktury przestrzennej - przeznaczenie terenu	<ul style="list-style-type: none"> • podstawowe kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> - produkcja rolna • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> – obiekty i urządzenia towarzyszące produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodnich, – zabudowa mieszkaniowa związana z funkcją podstawową, – drogi, parkingi, – obiekty małej architektury, zieleni urządzonej, – obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej, – wody powierzchniowe
Parametry i wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów	<p>Maksymalna wysokość zabudowy - 15,0 m z dopuszczeniem wysokości budowli związanych z produkcją i obsługą produkcji rolnej do 25,0 m.</p> <p>Minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej w ramach siedliska gospodarstwa rolnego - 15 %.</p> <p>Maksymalna powierzchnia zabudowy - 70 %.</p>
Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu	<ul style="list-style-type: none"> – w zagospodarowaniu stref należy uwzględnić potrzeby miejsc parkingowych – w zagospodarowaniu stref należy uwzględnić uwarunkowania wynikające z potrzeb ochrony i kształtowania środowiska kulturowego i przyrodniczego

Symbol i nazwa terenu	ZL – las
Kierunki zagospodarowania struktury przestrzennej - przeznaczenie terenu	<ul style="list-style-type: none"> • podstawowe kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> – lasy; – urządzenia obsługi leśnictwa. • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> – łąki, stawy na terenach gruntów leśnych, – drogi dojazdowe do gruntów leśnych, – urządzenia służące turystyce – w tym szlaki piesze i trasy rowerowe, – tereny rolne, łąki i pastwiska, – sieci i urządzenia infrastruktury technicznej, – obiekty, których lokalizacja dopuszczona jest w ustawie o lasach oraz istniejąca zabudowa z możliwością uzupełnienia w obszarach zwartej zabudowy zgodnie z przepisami odrębnymi.
Parametry i wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów	dopuszcza się obiekty związane z zabezpieczeniami przeciwpożarowymi lasów przy nie przekraczaniu ich wysokości do 40 m.
Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu	– możliwość zachowania istniejącej i modernizacji istniejącej zabudowy, oraz możliwość jej rozbudowy o 25 % dotychczasowej kubatury.

Symbol i nazwa terenu	ZP – teren zieleni urządzonej
Kierunki zagospodarowania struktury przestrzennej - przeznaczenie terenu	<ul style="list-style-type: none"> • podstawowe kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> – zieleni urządzone obejmująca parki, zieleńce i skwery. • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> – zabudowa usługowa w szczególności związana z usługami gastronomii, kultury, rekreacji i sportu, obejmującą ponadto obiekty małej architektury, niezbędne dojazdy i parkingi; – parkingi, – drogi wewnętrzne i ciągi pieszo-jezdne, – ścieżki rowerowe, – sieci, urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.
Parametry i wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów	<p>powierzchnia zabudowy - nie więcej niż 10% powierzchni całej jednostki parkowej,</p> <p>minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej - 85 %</p> <p>wysokość zabudowy - nie więcej niż 9 metrów</p>
Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu	<ul style="list-style-type: none"> – utrzymanie istniejącej zabudowy z możliwością rozbudowy, nadbudowy, odbudowy i przebudowy, – tereny parkowe, skwery i zieleńce powiązać z terenami przestrzeni publicznej, – zakaz realizacji zabudowy innej niż funkcjonalnie związanej z podstawową funkcją terenu lub ją uzupełniającą i wzbogacającą.

Symbol i nazwa terenu	ZI - obszar zieleni izolacyjnej
Kierunki zagospodarowania struktury przestrzennej - przeznaczenie terenu	<ul style="list-style-type: none"> • podstawowe kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> - zieleni izolacyjna - zieleni niska, łąki, zadrzewienia; - ogrody przydomowe, - tereny rolne, • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> – ciągi piesze, ciągi rowerowe, – sieci, urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej.
Parametry i wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów	
Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu	<ul style="list-style-type: none"> – zakaz lokalizacji zabudowy – utrzymanie dominacji terenów otwartych

Symbol i nazwa terenu	ZC – teren cmentarza ZCp – teren cmentarza projektowanego
Kierunki zagospodarowania struktury przestrzennej - przeznaczenie terenu	<ul style="list-style-type: none"> • podstawowe kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> – cmentarze; • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> – budynki związane z obsługą komunalną cmentarza, – budynki kultu religijnego, – usługi związane z przeznaczeniem podstawowym – zakłady kamieniarskie, pogrzebowe, drobny handel (kwiaty, znicze), – obiekty małej architektury, – zieleń urządzona, – sieci, urządzenia i obiekty infrastruktury technicznej, – parkingi;
Parametry i wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów	minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej – 15 % terenu.
Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu	<ul style="list-style-type: none"> – wysokość zabudowy na terenach cmentarzy nie powinna przekraczać 9 m, przy czym możliwa jest budowa obiektów wyższych jeżeli będzie to uzasadnione funkcją obiektu lub kompozycją przestrzenną założenia, – w zagospodarowaniu terenów wokół cmentarzy należy uwzględnić przepisy odrębne dotyczące zagospodarowania terenów w odległościach 50 m, 150 m i 500 m od granic cmentarzy,

Symbol i nazwa terenu	ZD – tereny ogrodów działkowych
Kierunki zagospodarowania struktury przestrzennej - przeznaczenie terenu	<ul style="list-style-type: none"> • podstawowe kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> – ogrody działkowe, • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> – obiekty usługowe uzupełniające i wzbogacające podstawowe użytkowanie zgodnie z ustawą o rodzinnych ogrodach działkowych, – sieci oraz obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej, – ścieżki piesze i rowerowe, – drogi wewnętrzne, – obiekty małej architektury oraz place zabaw i gier sportowych,
Parametry i wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów	parametry i wskaźniki zgodnie z ustawą o rodzinnych ogrodach działkowych oraz ustawą prawo budowlane.
Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu	<ul style="list-style-type: none"> – zakaz lokalizacji innej funkcji niż określona w przeznaczeniu podstawowym, – utrzymanie istniejącej zabudowy z możliwością rozbudowy, nadbudowy, odbudowy i przebudowy.

Symbol i nazwa terenu	R – tereny rolnicze
Kierunki zagospodarowania struktury przestrzennej - przeznaczenie terenu	<ul style="list-style-type: none"> • podstawowe kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> – użytki rolne, w tym grunty orne, łąki, pastwiska, sady, zadrzewienia; • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> – możliwość zachowania i modernizacji istniejącej zabudowy, – zabudowa zagrodowa, – drogi dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych, ciągi piesze, ciągi rowerowe, – obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej; – urządzenia służące turystyce – w tym szlaki piesze i trasy rowerowe
Parametry i wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów	powierzchnia zabudowy - nie więcej niż 25 %, wysokość zabudowy - dla zabudowy zagrodowej nie więcej niż 11,5 m
Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu	

Symbol i nazwa terenu	KP – obszary parkingów KG - obszary garaży
Kierunki zagospodarowania struktury przestrzennej - przeznaczenie terenu	<ul style="list-style-type: none"> – parkingi, – garaże, – obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, – zieleń urządzona, – drogi wewnętrzne i ciągi pieszo-jezdne
Parametry i wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów	<ul style="list-style-type: none"> – maksymalna wysokość zabudowy - nie ustala się – minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej - 10 % – maksymalny procent powierzchni zabudowy - 90 %
Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu	nie ustala się.

Symbol i nazwa terenu	WS – tereny wód powierzchniowych
Kierunki zagospodarowania struktury przestrzennej - przeznaczenie terenu	<ul style="list-style-type: none"> • podstawowe kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> – wody powierzchniowe śródlądowe – tereny zbiorników wodnych • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> – urządzenia i sieci infrastruktury technicznej oraz urządzenia wodne, – mosty dla przebiegu dróg oraz sieci infrastruktury technicznej, – mostki dla kontynuacji przebiegu ścieżek rowerowych i spacerowych.
Parametry i wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów	nie ustala się.
Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu	<ul style="list-style-type: none"> - zabezpieczenie przed zanieczyszczeniem wód powierzchniowych, - nakaz zapewnienia dostępu do wody przez właścicieli nieruchomości przyległych do powierzchniowych wód publicznych zgodnie z ustawą Prawo wodne, - utrzymanie zbiorników wodnych i przystosowanie ich do celów rekreacyjnych, jak również na cele związane z hodowlą ryb,

Symbol i nazwa terenu	KD - komunikacji drogowej
Kierunki zagospodarowania struktury przestrzennej - przeznaczenie terenu	<ul style="list-style-type: none"> podstawowe kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> drogi publiczne, dopuszczalne kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> drogi i trasy rowerowe, chodniki, zieleń urządzona.
Parametry i wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów	nie ustala się.
Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu	nie ustala się.

Symbol i nazwa terenu	E, K, G – tereny infrastruktury technicznej kanalizacji, gazownictwa i elektroenergetyki
Kierunki zagospodarowania struktury przestrzennej - przeznaczenie terenu	<ul style="list-style-type: none"> podstawowe kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej związane z obsługą miasta z zakresu: <ul style="list-style-type: none"> odprowadzania i oczyszczania ścieków, gospodarki odpadami, i działalności związane z odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów, kanalizacji, elektroenergetyki, gazownictwa, infrastruktury komunalnej, dopuszczalne kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> bazy, składy, produkcja nawozów oraz surowców do ich produkcji z wykorzystaniem osadów ściekowych na terenach K, produkcję energii z odnawialnych źródeł w zakresie biogazu o mocy zainstalowanej nie większej niż – 500 kW pod warunkiem, że strefy ochronne od tych urządzeń o mocy przekraczającej 500 kW nie będą wykraczały poza obszar jednostek urbanistycznych K, urządzenia wykorzystujących energię odnawialną źródła promieniowania słonecznego o mocy przekraczającej 500 kW, pod warunkiem, że strefy ochronne od tych urządzeń o mocy przekraczającej 500 kW nie będą wykraczały poza obszar jednostek urbanistycznych K, dojazdy, dojścia, parkingi, zabudowa towarzysząca, zieleń urządzona i izolacyjna.
Parametry i wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów	maksymalna wysokość zabudowy - nie ustala się minimalny procent powierzchni biologicznie czynnej - 20 % maksymalny procent powierzchni zabudowy - 70 %
Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu	<ul style="list-style-type: none"> zakaz termicznego unieszkodliwiania odpadów, zakaz składowania odpadów,

Symbol i nazwa terenu	KDS – obszar drogi klasy „ekspresowa”
Kierunki zagospodarowania struktury przestrzennej - przeznaczenie terenu	<ul style="list-style-type: none"> • podstawowe kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> – droga publiczna klasy ekspresowej, • dopuszczalne kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> – zieleń urządzona i izolacyjna, – obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.
Parametry i wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów	nie ustala się.
Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu	nie ustala się.

Symbol i nazwa terenu	KK – tereny infrastruktury kolejowej
Kierunki zagospodarowania struktury przestrzennej - przeznaczenie terenu	<ul style="list-style-type: none"> • podstawowe kierunki przeznaczenia: <ul style="list-style-type: none"> – linie kolejowe, – zaplecze techniczne, administracyjne i socjalne związane z funkcjonowaniem obszaru kolejowego, – obiekty obsługi publicznego transportu zbiorowego, – parkingi terenowe.
Parametry i wskaźniki zagospodarowania oraz użytkowania terenów	Do ustalenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
Standardy kształtowania zabudowy i zasad zagospodarowania terenu	Do ustalenia w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, przy czym w bezpośrednim sąsiedztwie terenów kolejowych wykluczenie lokalizacji nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, oraz lokalizację domów opieki społecznej, zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego, zabudowy zagrodowej, terenów rekreacyjno-wypoczynkowych i mieszkaniowo-usługowych.

2.4. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK

2.4.1. Ochrona zasobów wód podziemnych i powierzchniowych

2.4.1.1. Wody podziemne

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Na terenie miasta nie występują Główne Zbiorniki Wód Podziemnych.

Strefa ochronna dla ujęcia wód podziemnych

Na obszarze miasta Bieruń znajduje się 37 ujęć wód (w tym podziemnych i powierzchniowych), dla których wydano pozwolenia wodnoprawne na wydobycie wód. Dla części z powyższych ujęć wyznaczono strefy ochrony pośredniej i bezpośredniej. Ujęcia wód podziemnych znajdują się na terenie zakładów, które je wykorzystują, nie mają do nich dostępu osoby postronne. Ujęcia nie są duże, zaopatrują one wyłącznie zakłady w wodę do celów przemysłowych. Brak jest na terenie miasta ujęć, które zaopatrywałyby ludność w wodę pitną. Podobnie tylko lokalne znaczenie mają ujęcia wód powierzchniowych.

Lokalizację ujęć wskazano za planszy nr 2 – uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego.

2.4.1.2. Wody powierzchniowe

Dla ochrony istniejących wód powierzchniowych ustala się:

- 1) zachowanie, wykluczonego spod zabudowy, pasa ochronnego wzdłuż cieków o szerokości minimum 5,0 m od brzegów cieku, niezbędnego dla prowadzenia robót remontowych i konserwacyjnych w korytach cieków oraz gwarantującego ochronę otuliny biologicznej cieków,
- 2) zakaz grodzenia nieruchomości w odległości 1,5 m od krawędzi cieku.

Zbiorniki wodne na terenie Bierunia są pochodzenia naturalnego (starorzecza w dolinie Wisły), powyrobiskowego (Jezioro Łysina), hodowlanego (Derówka) i z osiadań górniczych.

Ustala się utrzymanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych w szczególności rowów i sieci drenarskiej.

2.4.2 Ochrona przyrody i krajobrazu

2.4.2.1. Istniejące formy ochrony przyrody

Fragment miasta leżący u ujścia rzeki Gostyni do Wisły (południowa część gminy Bieruń) znajduje się w obrębie Specjalnego Obszaru Ochrony Ptaków – Natura 2000 „Stawy w Brzeszczach” (PLB 120009) powołanego rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 października 2008 r. W obrębie analizowanego terenu obszar chroniony Natura 2000 zajmuje powierzchnię ok. 16 ha.

Dla niniejszego obszaru obowiązują wymogi zawarte w Zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 29 sierpnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Stawy w Brzeszczach PLB120009 (Dz. Urz. Woj. Małop. poz. 4786; Dz. Urz. Woj. Śląsk. poz. 4431) zmienione Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 30 stycznia 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Stawy w Brzeszczach PLB120009, zmienione ponownie Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Krakowie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 6 lipca 2022 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Stawy w Brzeszczach PLB120009).

Dla obszarów położonych w ramach obszaru Natura 2000 zakazuje się realizacji obiektów i działań mogących pogorszyć istniejące walory krajobrazowe lub przyrodnicze, w tym ingerujących w gatunki ptaków i ich siedliska chronione.

2.4.2.2. Tereny o podwyższonych wartościach przyrodniczych

Terenami o dużej wartości przyrodniczej, nieobjętymi obszarową formą ochrony przyrody są:

- Dolina Wisły – całość doliny Wisły w granicach jej zalewów powodziowych wraz z wymienionymi niżej starorzeczami
- Starorzecze „Koło Babic”
- Starorzecze „Czarnuchowice
- Starorzecze „Bujac”
- Starorzecze „Zabrzeg”
- Starorzecze „Przy Wiśle
- Starorzecze „Przy Potoku Zerowym”
- Grobla Stawu Goldman (wraz z okolicznymi stawami)
- Grobla Stawu Kopańskiego
- Grobla Wielkiego Stawu Bieruńskiego (wraz z okolicznymi zalewiskami)
- Staw „Za Groblą” w Czarnuchowicach.

Dopuszcza się w/w tereny objęciem formą ochrony przyrody oraz nakazuje się ochronę ich przed zabudową w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W/w listę nie należy traktować jako zamkniętą, powinna ona być aktualizowana w miarę postępów w poznawaniu zasobów przyrodniczych miasta zarówno dla form obszarowych jak i pozostałych.

Dopuszcza się wyznaczenie obszarowych form ochrony przyrody i ustalenie dla nich indywidualnych form ochrony dla obszarów o cennych wartościach przyrodniczych, zgodnie z przepisami odrębnymi, w zależności od potrzeb, uwarunkowań lokalnych i możliwości oraz nowych odkryć przyrodniczych na terenie gminy.

Chronić przed zabudową należy w szczególności te siedliska o których jest mowa w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001 r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie (Dz. U. z 2001 r. nr 92 poz. 1029) oraz te, które wypełniają ustawową definicję użytku ekologicznego.

2.4.2.3. Korytarze ekologiczne

Na terenie miasta Bieruń wskazano następujące korytarze ekologiczne:

- Korytarz ornitologiczny o znaczeniu ponadregionalnym Dolina Górnej Wisły – obejmuje dolinę Wisły do ujścia Przemszy (po części teren ten jest chroniony w ramach obszaru Natura 2000 Stawy w Brzeszczach,
- Korytarz ornitologiczny o znaczeniu regionalnym Dolina Przemszy – obejmuje dolinę Przemszy do ujścia do Wisły,
- Korytarz migracyjny dla ssaków kopytnych K-LPK-LM/2 – obejmuje pas terenu przebiegający: pomiędzy Bojszowami Dolnymi i Jedliną, poprzez Łąki Dymasz w Jajostach, las pomiędzy Jajostami i Bieruniem Nowym, tereny leśne i rolne tzw. Góry Chełmeczki i poprzez tereny rolne w północnej części Starego Bierunia. Poza granicami Bierunia korytarz ten kontynuuje się doliną rzeki Mlecznej do Lasów Murckowskich.

Wyznacza się również tzw. korytarz spójności, który obejmuje doliny Wisły, Gostyni i Mlecznej.

System obszarów o wiodącej funkcji przyrodniczo-krajobrazowej tworzą wzajemnie uzupełniające się komponenty:

- a) lasy (obszary "ZL") oraz pozostałe lasy w granicach oznaczonych na rysunku studium, pozostające w zarządzie PGL Lasy Państwowe;
- b) ciągi ekologiczne wzdłuż dolin rzek i innych cieków wodnych obejmujące tereny zieleni naturalnej, tereny wód i tereny rolne oraz towarzyszące im mniejsze powierzchnie leśne i zespoły zadrzewień, (obszary "ZE", „R”).

2.4.2.4. Pomniki przyrody

Na obszarze miasta znajduje się 8 pomników przyrody, które podlegają ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r.

2.4.3. Ochrona powietrza

Przyjmuje się dla ochrony powietrza na terenie miasta:

- 1) realizację zadań ograniczenia niskiej emisji określonych w programie ochrony środowiska,
- 2) termomodernizację budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej,
- 3) ograniczenie emisji ze spalania węgla w piecach domowych i małych kotłowniach poprzez:
 - a) wymianę starych kotłów węglowych o niskiej sprawności, zmianę na paliwa ekologiczne;
 - b) docieplenie budynków w celu zmniejszenia zapotrzebowania na energię cieplną;
 - c) popularyzację energii ze źródeł odnawialnych, przede wszystkim przy wykorzystaniu instalacji kolektorów słonecznych oraz ogniw fotowoltaicznych.

2.4.4. Ochrona przed hałasem, wibracjami i promieniowaniem niejonizującym

Na terenie miasta przyjmuje się dla ochrony środowiska przed hałasem, wibracjami i promieniowaniem niejonizującym:

- 1) poprawę jakości nawierzchni dróg, budowę skrzyżowań bezkolizyjnych,
- 2) określanie standardów akustycznych zgodnie z przepisami odrębnymi dla poszczególnych kategorii terenów,
- 3) sprostanie wymogom aktualnych unormowań prawnych w zakresie ochrony przed wibracjami,
- 4) doskonalenie systemu komunikacji zbiorowej oraz systemu transportowego z punktu widzenia ograniczenia emisji wibracji, obejmujących poprawę stanu infrastruktury komunikacyjnej,
- 5) ochronę przed promieniowaniem szkodliwym dla ludzi i środowiska zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi,
- 6) uwzględnienie zagadnień promieniowania niejonizującego i wynikających z tego ograniczeń na poziomie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji lokalizacyjnych dla procesów inwestycyjnych związanych z obiektami będącymi źródłem tego promieniowania,
- 7) kształtowanie funkcji w sposób eliminujący lokalizowanie zabudowy w granicach pól elektromagnetycznych od linii średniego i wysokiego napięcia oraz stacji elektromagnetycznych,
- 8) tworzenie warunków do ochrony klimatu akustycznego terenów chronionych przed hałasem w rozumieniu ustawy prawo ochrony środowiska w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

2.4.5. Złoże kopalin i warunki ich eksploatacji

Zgodnie z danymi Centralnej Bazy Danych Geologicznych, Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego, na terenie Bierunia znajdują się następujące złoża:

ID Midas	Kopalina	Złoże Powierzchnia[ha]	Obszar Górniczy/ Teren górniczy/ Powierzchnia [ha]	Stan zagospodarowania
Złoża występujące na terenie gminy				
WK383	Węgiel kamienny	Czeczott 2 850.800 ha	Brak aktualnych obszarów górnich	eksploatacja złoża zaniechana
WK8601	Węgiel kamienny	Czeczott Wschód 2 908.300 ha	Brak aktualnych obszarów górnich	złoże rozpoznane szczegółowo
WK7101	Węgiel kamienny	Lędziny 5 673.000 ha	Brak aktualnych obszarów górnich	złoże rozpoznane szczegółowo
WK1075	Węgiel kamienny	Oświęcim- Polanka 10 243.000 ha	Brak aktualnych obszarów górnich	złoże rozpoznane wstępnie
WK299	Węgiel kamienny	Piast 4 831.324 ha	Bieruń II	złoże zagospodarowane Koncesja: 4/2010 Data wydania: 2010-05-13 Termin ważności: 31.12.2040 r. Użytkownik: Polska Grupa Górnicza S.A.
WK7389	Węgiel kamienny	Studzienice 2 653.000 ha	Brak aktualnych obszarów górnich	złoże rozpoznane szczegółowo
WK374	Węgiel kamienny	Ziemowit 6 426.000 ha	Lędziny I	złoże zagospodarowane Koncesja: 163/94 Data wydania: 1994-08-26 Termin ważności: do 31.08.2044 r. Użytkownik: Polska Grupa Górnicza S.A.
MW14011	Metan pokładów węgli (MPW)	Lędziny	Brak aktualnych obszarów górnich	złoże rozpoznane szczegółowo

KN5097	Piaski i żwiry	Bijasowice- obszar A 24.000 ha	Brak aktualnych obszarów górnich	złoże rozpoznane szczegółowo
KN20976	Piaski i żwiry	Bijasowice- obszar A 1 18.865 ha	Brak aktualnych obszarów górnich	złoże rozpoznane szczegółowo
KN5098	Piaski i żwiry	Bijasowice- obszar B 57.000 ha	Brak aktualnych obszarów górnich	złoże rozpoznane wstępnie
KN5099	Piaski i żwiry	Bijasowice- obszar C 14.700 ha	Brak aktualnych obszarów górnich	złoże rozpoznane wstępnie
KN 4427	Piaski i żwiry	Łysina 16.550 ha	Brak aktualnych obszarów górnich	eksploatacja złoży zaniechana
KN13322	Piaski i żwiry	Łysina 1 1.940 ha	Brak aktualnych obszarów górnich	złoża rozpoznane szczegółowo

Ochrona kopalin polega na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystaniu kopalin, w tym kopalin towarzyszących. Podejmujący eksploatację złóż kopalin lub prowadzący tę eksploatację jest obowiązany przyjąć środki niezbędne do ochrony zasobów złoża, jak również do ochrony powierzchni ziemi oraz wód powierzchniowych i podziemnych, sukcesywnie prowadzić rekultywację terenów poeksploatacyjnych oraz przywracać do właściwego stanu inne elementy przyrodnicze.

2.4.6. Zasady ochrony przed poważnymi awariami

Na terenie miasta Bieruń zlokalizowany jest zakład o dużym ryzyku (ZDR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, tj. NITROERG S.A., dla którego obszary będące w bezpośrednim otoczeniu, znajdują się w zasięgu oddziaływania stref nadciśnienia wybuchu – stref zagrożeń dla życia lub zdrowia ludzi, biorąc pod uwagę reprezentatywne zdarzenia awaryjne wskazane w raporcie o bezpieczeństwie, które zostało opracowane dla zakładu. Komendant Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej z siedzibą w Katowicach przekazał wytyczne oraz prognozowane zasięgi stref nadciśnienia wybuchu dla reprezentatywnych scenariuszy awaryjnych, których skutki mogą wykraczać poza teren zakładu NITROERG S.A. w Bieruniu. W otoczeniu zakładu mogą wystąpić zasięgi fal nadciśnienia o wartości 10 kPa, 5 kPa oraz 3 kPa.

Znajduje się również zakład zwiększonego ryzyka (ZZR) wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, tj. Magazyn ACTION.

W zakresie ochrony przed poważnymi awariami, w tym przemysłowymi, w planach miejscowych należy uwzględniać zakazy i nakazy określone w art. 73 ust. 3 - 5 ustawy Prawo ochrony środowiska w przeznaczaniu terenów na określone cele w sąsiedztwie istniejącego zakładu stwarzającego zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, o których mowa powyżej, kierując się przy tym aktualnym w okresie sporządzania planu miejscowego wykazem tych zakładów.

W szczególności dotyczy to ustalania lokalizacji zabudowy mieszkaniowej, obiektów użyteczności publicznej i budynków zamieszkania zbiorowego, które należy sytuować w bezpiecznej odległości od zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. W planach miejscowych, przy przeznaczaniu terenów pod działalność produkcyjną, składowanie i magazynowanie, uwzględniając art. 73 ust. 3a cyt. ustawy, należy wziąć pod uwagę konieczność określenia ograniczeń dotyczących lokalizacji na tych terenach zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, kierując się zakazami i nakazami określonymi w art. 73 ust. 3 i 4 cyt. ustawy, w szczególności zakazem budowy zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi w obrębie zwartej zabudowy miasta oraz nakazem lokalizowania tych zakładów w bezpiecznej odległości od siebie oraz, w szczególności, od osiedli mieszkaniowych, obiektów użyteczności publicznej i budynków zamieszkania zbiorowego, a także od form ochrony przyrody, w tym od parku krajobrazowego, stref ochronnych ujęć wód oraz drogi krajowej i linii kolejowych o znaczeniu państwowym.

Ustalając przeznaczenie terenu na określone cele, o których mowa wyżej, należy uwzględniać przepisy wykonawcze ustawy Prawo ochrony środowiska, o których mowa w art. 73a cyt. Ustawy (z chwilą wejścia w życie rozporządzenia) lub przepisy aktualne w tym zakresie w czasie sporządzania planu miejscowego.

2.5. ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW

W celu ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków miasta Bierunia należy podejmować działania, które zmierzają do:

- zachowania, eksponowania i rewaloryzacji zabytkowych obiektów, zespołów zabudowy, ich otoczenia oraz układów zieleni,
- dostosowania sposobu użytkowania obiektów do ich zabytkowego charakteru,
- zahamowania procesów degradacji zabytków i doprowadzenia do poprawy stanu ich zachowania przez wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami,
- zwiększenia atrakcyjności dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych,
- należy wskazać do ochrony w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego gminy zasoby obiektów i obszarów zabytkowych oraz wykazane tereny zasługujące na ochronę.

Ochrona zabytków winna uwzględniać działania zawarte w art. 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, w którym to ochrona zabytków w szczególności polega na:

- zapewnieniu warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie,
- zapobieganiu zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków,
- udaremnieniu niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków,
- kontrolowaniu stanu zachowania i przeznaczenia zabytków,
- uwzględnieniu zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

2.5.1. Zabytki wpisane do rejestru zabytków

Wskazuje się obiekty wpisane do rejestru zabytków oraz obszary wpisane do rejestru zabytków, wyszczególnione w Części A w pkt. 9.2 i oznaczone na rysunku studium nr 2 – kierunki zagospodarowania przestrzennego.

Obiekty wpisane do rejestru zabytków podlegają ochronie na zasadach ustalonych przepisami ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Wskazano obiekty i obszary chronione w Części A w pkt. 9.2 i oznaczone na rysunku studium nr 2 – kierunki zagospodarowania przestrzennego. We wskazanych obiektach i obszarach ochronie podlega zieleń komponowana, drzewostan oraz układ kompozycyjny i przestrzenny. Obowiązuje nakaz działań rewaloryzacyjnych, zapewnienie właściwej ekspozycji obiektów zabytkowych i zachowanie dominant historycznych, ważnych osi widokowych, trwałe zachowanie historycznej formy architektonicznej i substancji budowlanej obiektów architektury i budownictwa, utrzymanie (ewentualnie rewaloryzacja) otoczenia obiektów zabytkowych zgodnie z historycznym zagospodarowaniem.

W odniesieniu do zabytków architektury i budownictwa figurujących w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków należy uwzględnić następujące zasady:

- a) ochronie podlega:
 - architektura, gabaryty budynków, kształt dachu, rodzaj pokrycia dachu – o ile zachowany pierwotny lub tradycyjny styl (w razie wymiany pokrycia dachowego należy wprowadzić nowe zgodne z tradycyjnym),
 - wystrój architektoniczno-sztukatorski elewacji,
 - zachowana oryginalna stolarka okienna i drzwiowa,
 - zachowane o istotnych walorach zabytkowych wyposażenie i wystrój obiektu,
 - zachowanie historycznej kompozycji obiektów ze szczególnym uwzględnieniem powyższych cech, z dopuszczeniem przekształceń mających na celu dostosowanie obiektu do współczesnych standardów,
- b) zakaz docieplania od zewnątrz elewacji budynków posiadających komponowaną ich formę bądź cenny wystrój i detal architektoniczny oraz oryginalne (tradycyjne) wykończenie elewacji.

- c) na eksponowanych elewacjach i dachach zakaz lokalizacji elementów technicznego wyposażenia budynków (klimatyzatory, anteny satelitarne, przewody dymowe i wentylacyjne, panele fotowoltaiczne itp.),
- d) ochronie podlega komponowane otoczenie obiektów w granicach ogrodzenia wraz ze starodrzewiem i zielenią komponowaną, ogrodzeniami zabytkowymi, nawierzchniami i ogródkami przedfrontowymi,
- a) zalecenie działań rewitalizacyjnych.

Dla obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz dla obszarów wpisanych do rejestru zabytków obowiązują ustalenia zgodne z przepisami ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

2.5.2. Obiekty objęte ochroną

Wskazuje się obiekty zabytkowe, ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków, objęte ochroną zapisami planów miejscowych, wyszczególnione w Części A w pkt. 9.3 i oznaczone na rysunku nr 2 – kierunki zagospodarowania przestrzennego. Ze względu na skalę opracowania obiekty wskazane są na rysunku w sposób orientacyjny.

Wskazuje się zabytkowe obiekty małej architektury ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków wskazane do ochrony w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, wyszczególnione w Części A w pkt. 9.3 i oznaczone na rysunku nr 2 – kierunki zagospodarowania przestrzennego. Ze względu na skalę opracowania obiekty wskazane są na rysunku w sposób orientacyjny.

Wskazuje się do ochrony dobra kultury współczesnej wyszczególnione w Części A pkt. 9.6. w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Ogólne zasady ochrony zasobów dziedzictwa i krajobrazu kulturowego

Przyjmuje się następujące ogólne zasady ochrony konserwatorskiej:

- a) utrzymanie istniejącej zabudowy o lokalnej - kulturowej wartości oraz zachowanych elementów zagospodarowania terenu we właściwym stanie technicznym i funkcjonalnym,
- b) nawiązanie w nowej lub uzupełnianej zabudowie do zasad wartościowej historycznie i kulturowo dyspozycji przestrzennej terenu i charakteru zabudowy sąsiadującej.

Zasady ochrony zabytków wskazanych do ochrony prawem miejscowym

- 1) Dla obiektów zabytkowych wskazuje się następujące zasady:
 - a) nowa zabudowa lokalizowana w sąsiedztwie obiektów zabytkowych winna utrzymywać historyczne linie zabudowy i podziały parcelacyjne, gabaryty budynków zabytkowych (wysokość, kształt dachu); jej architektura winna harmonizować z zabytkowym otoczeniem,
 - b) stosowanie odpowiednich materiałów budowlanych (pokryć dachowych takich jak: dachówka ceramiczna w kolorze naturalnym, blacha miedziana, blacha ocynkowana, blacha tytanowo-cynkowa, papa na dachach płaskich kamienic; stolarka okienna i drzwiowa indywidualna, pod warunkiem zachowania rozmiarów i wyglądu stolarki pierwotnej, naturalny kamień, cegła, tynk gładki),
 - c) likwidacja przyłączy instalacji elektrycznej na elewacjach, szafki na główne zawory powinny być zaprojektowane indywidualnie,
 - d) zachowanie historycznej wysokości;
 - e) zachowanie historycznej geometrii dachów;
 - f) zachowanie elementów elewacji odzwierciedlających jej historyczny zamysł kompozycyjny;
 - g) zakaz stosowania blacho-dachówki, sidingu, blach trapezowych, blach falistycznych, okładzin gresowych;
 - h) możliwość prowadzenia robót budowlanych z zachowaniem charakterystycznych elementów historycznej formy;
 - i) utrzymanie ekspozycji charakterystycznych elementów elewacji.
- 2) Dla obiektów małej architektury (krzyży i kapliczek), miejsc pamięci ustala się:
 - a) zachowanie zabytków;

- b) zachowanie funkcji związanej z kultem religijnym;
- c) zachowanie historycznej formy;
- d) utrzymanie ekspozycji obiektów;
- e) możliwość prowadzenia robót budowlanych z zachowaniem historycznej formy.

2.5.3. Stanowiska archeologiczne

W obszarze miasta występuje 7 stanowisk archeologicznych, wyszczególnione w Części A pkt. 9.4. i oznaczone na rysunku 2 – kierunki zagospodarowania przestrzennego.

Lokalizacja stanowisk może ulec uszczegółowieniu w planie zagospodarowania przestrzennego.

Wszelkie działania inwestycyjne w obrębie zabytku nieruchomego wpisanego do rejestru zabytków oraz stanowisk archeologicznych wymagają postępowania, zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

2.5.4. Ochrona zieleni

Ustala się ochronę zieleni wymienioną w Części A pkt. 9.3 oraz wszelakich form, układów zabytkowej zieleni komponowanej (np. parki, ogrody, skwery, place, aleje, cmentarze, zieleń towarzyszącą historycznej zabudowie – świeckiej oraz sakralnej). W stosunku do zieleni komponowanej należy także wprowadzić nakaz obligujący do jej utrzymania – w granicach założeń zabytkowych. Ochronie podlegają również:

- parki wpisane do rejestru zabytków,
- cmentarze ujęte w gminnej ewidencji zabytków,
- ogrody, parki, skwery ujęte w gminnej ewidencji zabytków,
- aleje ujęte w gminnej ewidencji zabytków,
- groble oraz towarzysząca jej zieleń,
- zieleń w otoczeniu elementów małej architektury sakralnej ujęte w gminnej ewidencji zabytków,
- komponowane otoczenie zabytków architektury i budownictwa figurujące w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków wraz ze starodrzewiem i zielenią komponowaną, ogrodzeniami zabytkowymi, nawierzchniami i ogródkami przedfrontowymi.

2.5.5. Ochrona dóbr kultury współczesnej

Ustala się ochronę wymienionych w Części A pkt. 9.6 dóbr kultury współczesnej zgodnie z art. 3 pkt 10 ustawy z dnia 23 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

2.6. KIERUNKI ROZWOJU UKŁADU KOMUNIKACJI

STRUKTURA I HIERARCHIA UKŁADU DROGOWEGO

Układ komunikacji drogowej na terenie miasta tworzony jest przez układ dróg:

- krajowych – Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad;
- wojewódzkich – Zarząd Dróg Wojewódzkich w Katowicach;
- powiatowych – Powiatowy Zarząd Dróg w Bieruniu;
- gminnych – Burmistrz Miasta Bierunia.

Tworzą one hierarchiczny układ dróg o następujących klasach:

- projektowana droga ekspresowa S1 – (S);
- droga główna ruchu przyspieszonego (GP);
- drogi zbiorcze (Z);
- drogi lokalne (L);

- drogi niższej klasy (dojazdowe, wewnętrzne).

Wśród najważniejszych elementów sieci komunikacyjnej miasta wyróżnia się:

- droga krajowa nr 44 – łącząca Bieruń na wschód z Oświęcimiem na zachód z Tychami gdzie ma połączenie z drogą krajową nr 1;
- droga wojewódzka nr 931 – ul. Turystyczna, łącząca DK 44 z gminą Bojszowy (ul. Gościnną);
- droga wojewódzka nr 934 – ul. Wawelska, łącząca DK 44 z granicą gminy Chełm Śląski.

W studium wskazano drogi układów:

- 1) podstawowego – do którego należą wskazane drogi klas S, GP i Z przebiegające przez obszar gminy, obciążone przede wszystkim ruchem regionalnym i międzygminnym.
- 2) uzupełniającego – do którego należą wskazane na rysunku Studium drogi przede wszystkim klas Z i L, ze skrzyżowaniami skanalizowanymi i nieskanalizowanymi, obciążone głównie ruchem miejskim i lokalnym o cechach tranzytu wewnętrznego, pojazdami osobowymi, ciężarowymi.

Ustalenia ogólne:

- 1) zachowuje się istniejący układ komunikacyjny w zakresie sieciowym i układu skrzyżowań, z koniecznością dostosowania parametrów poszczególnych dróg do ustalonych w studium klas technicznych – zgodnie przepisami odrębnymi, jednocześnie ze względu na konieczność lokalizowania w liniach rozgraniczających dróg pełnego wyposażenia zapewniającego racjonalne funkcjonowanie ciągów komunikacyjnych oraz sieci infrastruktury technicznej, zaleca się stosowanie większych szerokości niż minimalne w rozumieniu przepisów odrębnych,
- 2) przebieg projektowanych i modernizowanych ulic skonkretyzować w ustaleniach planu miejscowego z uwzględnieniem uwarunkowań terenowych, prawnych i technicznych oraz przepisów odrębnych. Dopuszcza się w planie miejscowym zmianę klas ulic przyjętą w Studium w uzasadnionych przypadkach, kiedy będą planowane lub powstaną alternatywne połączenia komunikacyjne w oparciu o przepisy odrębne, poza rozwiązaniami przyjętymi na etapie studium i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- 3) rozbudowa układu dróg lokalnych i dojazdowych zapewniająca obsługę terenów potencjalnego rozwoju budownictwa,
- 4) dopuszcza się w planie miejscowym uzupełnienie projektowanego układu komunikacyjnego o drogi publiczne nie wyznaczone w studium i o drogi wewnętrzne przy uwzględnieniu następujących zasad:
 - a) szerokość linii rozgraniczających projektowanych ulic zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - b) projektowane ulice w formie sięgacza powinny mieć zapewnioną możliwość zawracania zgodnie z wymaganiami dla dróg pożarowych i służb komunalnych,
- 5) dopuszcza się odstępstwo od obowiązujących przepisów dotyczących szerokości linii rozgraniczających dla modernizowanych, istniejących ulic w zabudowie ukształtowanej.

PARKOWANIE

Zasady lokalizacji parkingów:

- a) rozmieszczenie parkingów głównie w formie niewielkich zespołów miejsc postojowych; większe powierzchnie parkingowe przewiduje się w rejonie nowo projektowanych terenów przeznaczonych pod funkcje usługowe i produkcyjno-usługowe,
- b) możliwie blisko obsługiwanych obiektów, z uwzględnieniem zróżnicowanych preferencji dla użytkowników (niepełnosprawni, mieszkańcy, klienci usług, pracujący) i wymogów ochrony środowiska (odległość od zabudowy),
- c) w pobliżu głównych ciągów pieszych.

TRANSPORT ZBIOROWY

System komunikacji zbiorowej tworzą:

- 1) linie autobusowe, przebiegające w obszarze jezdni dróg publicznych,

2) istniejące linie kolejowe wskazane do rewitalizacji.

Zakłada się zmianę w zasadach obsługi gminy komunikacją zbiorową.

System oparty jest o centra przesiadkowe – Bieruń Nowy, Bieruń Stary integrującego różne środki transportu – komunikację autobusową (i mikrobusową) z ruchem kolejowym oraz możliwością utworzenia parkingu typu "parkuj i jedź", w tym także dla rowerów.

W planie miejscowym uwzględnić lokalizację potencjalnych nowych przystanków kolejowych oraz zapewnić do nich odpowiedni dostęp dla pieszych i rowerzystów, a także uwzględnić węzły przesiadkowe w rejonie przystanków kolejowych wraz z odpowiednim zagospodarowaniem przedpoła dworca jako ważnej przestrzeni publicznej.

UKŁAD KOLEJOWY

Przez teren gminy przebiegają:

- magistralna, pasażersko – towarowa linia kolejowa nr 138 relacji Oświęcim – Katowice (linia magistralna, dwutorowa, zelektryfikowana),
- linia kolejowa nr 179 relacji Tychy – Mysłowice Kosztowy MKSB1 (linia drugorzędna, jednotorowa, nieelektryfikowana),
- linia kolejowa nr 885 relacji Nowy Bieruń – KWK „Piast” (miejscowa, towarowa).

PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. realizuje przedsięwzięcie, pn. „Rewitalizacja linii kolejowych 140,169,179,885,138 połączenia: Orzesze Jaśkowice – Tychy – Baraniec – KWK Piast – Nowy Bieruń – Oświęcim”, które jest na etapie koncepcji.

W odniesieniu do systemu transportu kolejowego przyjmuje się, iż kierunek rozwoju dotyczy przede wszystkim przywrócenia połączeń w transporcie pasażerskim regionalnym.

Przewidywana jest budowa nowych przystanków: Bieruń Kopalnia (nazwa robocza) w pobliżu kopalni KWK Piast w Bieruniu oraz Bieruń Łysina i Tychy Potok (nazwy robocze) w pobliżu fabryki FCA w Tychach. Przystanki będą dostosowane do obsługi osób z ograniczoną możliwością poruszania się. Zwiększy się komfort podróżowania, dzięki uruchomieniu nieczynnych przystanków: Bieruń Mleczarnia i Tychy Urbanowice. Stacja Tychy Miasto zostanie połączona z przystankiem Tychy Łódzko, który zyska dodatkowy peron.

W odniesieniu do linii towarowych, w tym wewnętrznych związanych z wydobywaniem węgla oraz obsługą terenów aktywności gospodarczej przyjmuje się ich utrzymanie i rozwój.

TRANSPORT ROWEROWY

Rozwój komunikacji rowerowej winien odbywać się w oparciu o przygotowany dla całego obszaru gminy program rozwoju.

W ramach rozwoju sieci rowerowej należy zapewnić bezpieczeństwo rowerzystów poprzez minimalizację punktów kolizji z ruchem drogowym.

Należy również zapewnić atrakcyjność i przyjazność dla użytkowników charakteru oraz dobrego powiązania z obiektami publicznymi gminy i powiatu bieruńsko – lędzińskiego.

Wskazane w studium trasy mają charakter wytycznych kierunkowych i mogą być uzupełniane i modyfikowane.

2.7. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

2.7.1. Zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków

W zakresie systemu zaopatrzenia w wodę oraz utrzymania i rozwoju terenów, budowli i obiektów wodociągowych, w odniesieniu do podstawowego systemu zasilania i obsługi obowiązuje:

- 1) utrzymanie i rozbudowa istniejącego systemu zaopatrzenia w wodę,
- 2) modernizowanie i rozwijanie istniejących wodociągowych sieci rozdzielczych w kierunku systemów

- pierścieniowych zapewniających większy stopień zaspokajania potrzeb odbiorców,
- 3) wdrażanie rozwiązań technologicznych i organizacyjnych zapewniających bezpieczeństwo dostaw wody dla miasta.

W zakresie systemu odprowadzenia ścieków oraz utrzymania i rozwoju terenów, budowli i obiektów kanalizacji, w odniesieniu do podstawowego systemu obsługi obowiązuje:

- 1) utrzymanie i rozbudowa istniejącego systemu kanalizacji na terenie gminy, ze szczególnym uwzględnieniem w obszarach, w których wyznaczono tereny pod nową zabudowę,
- 2) istniejące sieci kanalizacji sanitarnej należy modernizować w celu zapewnienia bezawaryjnego odbioru ścieków i przeciwdziałania exfiltracji zanieczyszczeń do ziemi,
- 3) należy podejmować działania zmierzające do rozdzielenia ścieków sanitarnych oraz wód opadowych i roztopowych, w tym budowę nowych sieci kanalizacyjnych w systemie rozdzielczym,
- 4) w zakresie odprowadzania wód opadowych i roztopowych duże znaczenie posiada retencja poszczególnych zlewni, którą można zwiększyć poprzez wprowadzanie odpowiednich nasadzeń i zmniejszanie udziału nawierzchni szczelnych na placach i parkingach.

2.7.2. Zaopatrzenie w energię elektryczną, gaz i ciepło

Zaopatrzenie w gaz

W zakresie systemu zaopatrzenia w gaz oraz utrzymania i rozwoju terenów, budowli i obiektów gazownictwa, w odniesieniu do podstawowego systemu zasilania i obsługi obowiązuje:

- 1) utrzymanie dotychczasowego zaopatrzenia w gaz z systemu krajowego;
- 2) utrzymanie istniejących na terenie gminy stacji redukcyjno-pomiarowych;
- 3) zaopatrzenie w gaz odbiorców z istniejącej i rozbudowywanej sieci gazowej;
- 4) dopuszczenie stosowania zbiorników indywidualnych.

Zaopatrzenie w energię elektryczną

W zakresie systemu zaopatrzenia w energię elektryczną oraz utrzymania i rozwoju terenów, budowli i obiektów energetyki, w odniesieniu do podstawowego systemu zasilania i obsługi obowiązuje:

- 1) zapewnienie utrzymania nieprzerwanych dostaw energii elektrycznej do wszystkich odbiorców na terenie miasta;
- 2) przebudowa i modernizacja oraz budowa nowych sieci i urządzeń systemu elektroenergetycznego wysokiego, średniego i niskiego napięcia w celu zapewnienia niezawodności jego działania, zapewnienia obsługi zwiększającego się zapotrzebowania mocy oraz zminimalizowania ilości przerw w dostawach energii elektrycznej;
- 3) utrzymanie przebiegu napowietrznych linii wysokiego, średniego i niskiego napięcia,
- 4) prowadzenie nowych linii zasilających średniego i niskiego napięcia wzdłuż granic nieruchomości oraz w obrębie linii rozgraniczających dróg, ulic, ciągów pieszych bądź ścieżek rowerowych,
- 5) dopuszcza się inne trasy linii w przypadkach uzasadnionych względami techniczno-ekonomicznymi,
- 6) podejmowanie działań w zakresie wykorzystania alternatywnych źródeł energii, w tym: energii promieniowania słonecznego.

Zaopatrzenie w ciepło

W zakresie systemu zaopatrzenia w ciepło oraz utrzymania i rozwoju obiektów ciepłownictwa, w odniesieniu do podstawowego systemu obsługi obowiązuje:

- 1) zaopatrzenie w ciepło poprzez rozbudowę sieci ciepłowniczej;
- 2) zastosowanie indywidualnych lub grupowych systemów grzewczych opartych o:
 - a) spalanie paliw, w urządzeniach o wysokiej sprawności energetycznej,
 - b) systemy grzewcze zasilane energią elektryczną,
 - c) systemy z zastosowaniem odnawialnych źródeł energii,

- 3) eliminowanie paliw powodujących nadmierną emisję zanieczyszczeń, szczególnie pyłu zawieszonego, tlenków azotu i dwutlenku siarki,
- 4) podejmowanie działań w zakresie wykorzystania alternatywnych źródeł energii cieplnej, w tym między innymi: energii biomasy i pomp ciepła.

2.7.3. Gospodarka odpadami

- 1) przyjmuje się postępowanie z odpadami zgodnie z regulaminem utrzymania porządku i czystości w gminie oraz z przepisami ustawy o odpadach;
- 2) wskazuje się na przechowywanie odpadów w sposób zabezpieczający je przed infiltracją wód opadowych oraz zabezpieczenie gruntu przed infiltracją do środowiska gruntowo-wodnego, w przypadku czasowego przechowywania odpadów;
- 3) utrzymuje się selektywną zbiórkę odpadów wśród mieszkańców;
- 4) przyjmuje się selektywne gromadzenie odpadów powstających z działalności usługowej w odpowiednich pojemnikach.

2.8. Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Obszarami przeznaczonymi na lokalizację inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym w rozumieniu art. 2 ust. 5 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym są:

- obszary wskazane dla zabudowy mieszkaniowej i usługowej wymagające realizacji dróg lokalnych, dojazdowych i ciągów pieszo-jezdnych oraz tereny realizacji nowych ciągów drogowych o znaczeniu lokalnym,
- obszary wskazane dla urbanizacji, na których wymagana jest realizacja obiektów i urządzeń stanowiących zadania własne samorządu,
- obszary, na których planowana jest realizacja obiektów użyteczności publicznej,
- obszary związane z kształtowaniem przestrzeni publicznych i zwiększeniem udziału ruchu pieszego i rowerowego w centrum miasta.

2.9. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego 2020+ na obszarze miasta zapisane zostały zadania służące realizacji ponadlokalnego celu publicznego:

- zadania wynikające z objęcia linii kolejowej przebiegającej przez miasto Bieruń projektem „Rewitalizacja linii kolejowych nr 140/169/179/885/138 Orzesze – Jaśkowice – Tychy – Baraniec – KWK PIAST – Nowy Bieruń – Oświęcim”;
- zadania wynikające z bezpieczeństwa energetycznego „Budowa stacji i linii 400kV Podborze – nacięcie linii Wielopole – Nosovice wraz z budową stacji 400/220kV Podborze oraz budowa wielonapięciowej linii 2x400kV+ 220kV Byczyna – Podborze”;
- zadania wynikające z zapewnienia spójnej sieci dróg/tras przebiegających przez całe województwo śląskie;
- zadania wynikające z zapewnienia płynnych przesiadek komunikacyjnych w województwie śląskim.

2.10. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

2.10.1 Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary przestrzeni publicznych

Przepisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. ustalają obowiązek określenia w studium obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, którymi są:

- obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości,
- obszary przestrzeni publicznej.

Na terenie miasta nie wyznacza się obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości.

W mieście występuje szereg elementów przestrzeni publicznej, do których należy zaliczyć przede wszystkim:

- tereny publiczne Starego Miasta, w tym rynek,
- tereny publiczne w poszczególnych osiedlach i zespołach mieszkaniowych,
- ogólnodostępne tereny w otoczeniu obiektów użyteczności publicznej i usług,
- parki, zieleńce, skwery,
- otwarte tereny sportowo-rekreacyjne,
- ulice, chodniki, ścieżki rowerowe i spacerowe.

W studium wskazuje się potrzebę kształtowania ciągłego systemu przestrzeni publicznej, w którym zachowując wyżej wymienione elementy istniejące rozwijane będą nowe elementy w formie placów, węzłów, skrzyżowań elementów liniowych przestrzeni publicznych.

Obszary przestrzeni publicznej wymagają szczególnie starannego planowania i realizacji zagospodarowania, w tym standardu wykonania nawierzchni ciągów pieszych, małej architektury, zieleni urządzonej. Należy dążyć do wyeksponowania elementów o walorach zabytkowych i historyczno - kulturowych, a także uporządkowania reklam i informacji wizualnej.

2.10.2. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Najskuteczniejszym instrumentem kształtowania ładu przestrzennego w obszarze gminy, dającym gwarancje realizacji celowej polityki przestrzennej, są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

W celu stworzenia podstaw prawnych realizacji polityki przestrzennej zawartej w studium, przewiduje się sporządzenie większych obszarowo miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla jednostek przestrzennych obejmujących poszczególne części wchodzące w skład miasta Bierunia, sporządzane według potrzeb inwestycyjnych:

- 1) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów Bierunia Starego,
- 2) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów Bierunia Nowego,
- 3) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów Ścierni,
- 4) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów Bijasowic,
- 5) miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów Czarnuchowic.

W myśl przepisów ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych w granicach administracyjnych Bierunia nie jest wymagane opracowanie wniosków o zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze.

Na terenie miasta Bierunia mogą wystąpić zmiany przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne dla obszarów leśnej przestrzeni produkcyjnej.

2.10.3. Ogólne wytyczne do projektów planów miejscowych

Miejscowe plany powinny ustalać przeznaczenie oraz szczegółowe zasady zagospodarowania terenów, uwzględniając zwłaszcza kierunki zmian struktury przestrzennej oraz uściślać ustalenia studium przy uwzględnieniu lokalnych uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego określonych w części A studium ("Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego").

Granice sąsiadujących obszarów o wskazanym w studium kierunku przeznaczenia, które nie są ograniczone układami komunikacyjnymi i nie wynikają z uwarunkowań naturalnych, mogą być uściślane w miejscowym planie, pod warunkiem zachowania możliwości zagospodarowania przyległych obszarów zgodnie z ich podstawowymi kierunkami przeznaczenia.

Granice elementów układu drogowego planowanych do budowy lub przebudowy wskazane na rysunku studium mogą ulegać uściśleniu na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, stosownie do wydanych decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej oraz do opracowań projektowych.

Określając przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenu w planach miejscowych należy ustalać, które przeznaczenia dopuszczalne mogą być realizowane na samodzielnych działkach - jako podstawowe przeznaczenie nieruchomości.

Dla obszarów zagospodarowania, dla których w rozdziale 1 nie określono wytycznych dotyczących parametrów i wskaźników zagospodarowania terenu, w miejscowych planach można ustalać ich wartości indywidualnie, zgodnie z wymaganiami wynikającymi ze specyfiki zagospodarowania terenu i odrębnych przepisów.

2.11. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ

2.11.1. Rolnicza przestrzeń produkcyjna

Wyznacza się tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej oznaczone symbolem R, obejmujące kompleksy użytków rolnych a także tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych, hodowlanych, ogrodniczych oznaczone w studium symbolem RU.

Na tych terenach ustala się następujące sposoby zagospodarowania i użytkowania terenów:

- prowadzenie zrównoważonej i ekologicznej gospodarki rolnej,
- utrzymanie istniejących łąk, pastwisk i zadrzewień śródpolnych na terenach oznaczonych symbolem R,
- ochrona gleby i wód.
- ochrony istniejącej zieleni wysokiej – leśnej i śródpolnej,
- ochrony istniejących okazów zieleni – pojedynczych, grup lub alei,
- utrzymania istniejących cieków o charakterze melioracyjnym lub retencyjnym z możliwością ich rozbudowy i przebudowy,
- utrzymania istniejących cieków wodnych powierzchniowych,
- wyznaczania ciągów rekreacyjnych pieszo – rowerowych z zapewnieniem swobody poruszania się.

2.11.2. Leśna przestrzeń produkcyjna

Utrzymuje się istniejące tereny lasów oznaczone na rysunku ustaleń Studium symbolem ZL.

Gospodarkę leśną w ramach leśnej przestrzeni produkcyjnej na terenie gminy należy prowadzić według następujących zasad:

- ochrony lasów,
- trwałości i ciągłości wykorzystania ich wielostronnych funkcji,
- zachowania różnorodności biologicznej lasów,
- ochrony zasobów wodnych w lasach,

- utrzymania produkcyjnej zasobności lasów i żywotności ekosystemów leśnych.

2.12. OBSZARY SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIĄ ORAZ OBSZARY OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH

2.12.1. Zagrożenie osuwaniem się mas ziemnych

Po przeprowadzeniu analizy dostępnych materiałów geologicznych nie stwierdzono w obszarze miasta obszarów zagrożonych ruchami masowymi ziemi i osuwaniem się mas ziemnych.

2.12.2. Zagrożenie powodziowe

Tereny miasta Bierunia znajdują się w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. Analiza map zagrożenia powodziowego i map ryzyka powodziowego (Hydroportal PGW WP) wskazuje na wystąpienie powodzi Q1% (raz na sto lat), Q10% (raz na 10 lat) i niskie Q0,2% (raz na 500 lat) prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi.

Dla obszarów szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy i ograniczenia wynikające z przepisów prawa wodnego. Zgodnie z wymogami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz ustawy prawo wodne obszary szczególnego zagrożenia powodzią powinny być ujęte w ustaleniach studium.

Zagrożenie podtopieniami ogranicza się do doliny Przemszy i Wisły, jak również do rzeki Mlecznej oraz Gostyni. Największe zagrożenie podtopieniami występuje we wschodniej części gminy.

2.13. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

Na terenie miasta Bieruń ustanowiono następujące filary

- ochronne: zakładu głównego KWK „Piast”,
- szybu nr IV,
- zakładów „Nitroerg”,
- centrum zabytkowego Bierunia Starego,
- gazociągów wysokoprężnych Ø200 mm i Ø500 mm,
- linii kolejowej Mysłowice-Oświęcim.

Ponadto wyznaczono filary ochronne dla rzek i większych zbiorników wodnych, tj. dla następujących obiektów:

- jeziora Łysina,
- rzeki Wisły,
- rzeki Przemszy.

Niezależnie od ustaleń studium, w procesie rozwoju gminy filary takie mogą być wyznaczone w zależności od potrzeb, w koncesji na wydobywanie. Plan terenu górniczego może w szczególności określić obiekty lub obszary, dla których wyznacza się filar ochronny, w granicach którego, ze względu na ochronę oznaczonych dóbr, wydobywanie kopalin nie może być prowadzone albo może być dozwolone tylko w sposób zapewniający ochronę tych dóbr.

2.14. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI, OBSZARY ZDEGRADOWANE

2.14.1. Obszar zdegradowany i wymagający rewitalizacji.

Zgodnie z przyjętą Uchwałą Nr IX/6/2016 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 29 września 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji na terenie gminy Bieruń zostały wyznaczone obszary zdegradowane oraz obszary rewitalizacji, które podzielone zostały na 2 podobszary:

1) Obszar R1: Os. Homera,

Obszar R1: Os. Homera – obejmuje osiedle mieszkaniowe w północnej części Bierunia Starego, przy granicy z Tychami (przyłączone do Bierunia w 2000 r.), zamieszkiwane przez ponad 1,2 tys. osób. zabudowa osiedla

składa się z kilkupiętrowych bloków mieszkalnych. Na terenie osiedla zlokalizowana jest prawie połowa mieszkań komunalnych w Gminie. Osiedle charakteryzuje się najwyższym w Bieruniu poziomem bezrobocia długotrwałego oraz zasięgu pomocy społecznej. Należy także do miejsc o najniższym poziomie bezpieczeństwa – co potwierdzają zarówno dane z Policji jak i wyniki ankiet do GPR. Osiedle charakteryzuje się także bardzo niskim poziomem aktywności społecznej. W ankiecie wskazywano także na brak infrastruktury sportowej na osiedlu i konieczność remontu hali sportowej przy świetlicy środowiskowej.

2) Obszar R2: Os. Chemików,

Obszar R2: Os. Chemików – obejmuje osiedle mieszkaniowe w sąsiedztwie zakładów NITROERG S.A.. Obszar obejmuje zabudowę wielorodzinną, kilkukondygnacyjną, pochodzącą z okresu międzywojennego i późniejszą. Znajduje się tu największa, po os. Homera liczba mieszkań komunalnych w Bieruniu. Obszar ten cechuje się bardzo wysokim, na tle Miasta, odsetkiem osób bezrobotnych długotrwale, a także korzystających z pomocy społecznej. Cechą wyróżniającą os. Chemików jest najwyższy, przekraczający 15 % odsetek osób starszych w ogóle mieszkańców.

Na terenie osiedla znajdują się, poza budynkami mieszkalnymi, obiekty usługowe, stadion, a także nieużytkowany dawny hotel pracowniczy. Wśród problemów dotyczących osiedle wskazywano także w ankiecie niską jakość przestrzeni publicznych oraz brak miejsc parkingowych.

2.14.2. Obszary wymagające remediacji

Rekultywacja gruntów to zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych – to nadanie lub przywrócenie gruntom zdegradowanym albo zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych poprzez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zabudowanie niezbędnych dróg.

Natomiast grunty zdegradowane to grunty, których rolnicza lub leśna wartość użytkowa zmalała w szczególności w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych albo wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej.

W przypadku Bierunia do gruntów zdegradowanych można zaliczyć grunty, które utraciły swą wartość użytkową wskutek działalności górnictwa węgla kamiennego (zalewiska bezodpływowe i niecki obniżeń terenów) oraz występujących powodzi (obniżenia wartości gruntów rolnych w obszarach zalanych wodami powodziowymi).

Przyszłe procesy rekultywacji obszarów będą więc dotyczyły w szczególności przeciwdziałania powstawaniu zalewisk bezodpływowych lub nadaniu tym obszarom nowych funkcji (sportowo rekreacyjne lub krajobrazowe). Procesy rehabilitacji będą dotyczyły budynków, których wartość techniczna ulegała będzie obniżeniom, w związku z oddziaływaniem szkód górniczych, w przypadkach, gdy kategorie będą wyższe niż istniejące zabezpieczenia budynków na szkody górnicze.

2.14.3. Obszary strategicznej interwencji - OSI

Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) to terytoria o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych, przestrzennych, do których adresowana ma być polityka rozwoju, ukierunkowana na wywołanie określonych zmian.

W Strategii rozwoju miasta Bierunia wyznaczono na terenie Bierunia dziewięć gminnych obszarów strategicznej interwencji (GOSI), należących do dwóch typów:

- GOSI konkurencyjne - wyróżniające się szczególnymi potencjałami, w których interwencja wspomagać będzie przewagi konkurencyjne.
- GOSI problemowe - charakteryzujące się niekorzystnymi zjawiskami, w których interwencja nakierowana będzie na przełamanie barier rozwojowych.

W zakresie GOSI konkurencyjne wskazuje się:

- 1) Stare Miasto,
- 2) Strefy rozwoju funkcji gospodarczych,

- 3) Obszary rozwoju funkcji rekreacyjnej o znaczeniu ponadlokalnym.

W zakresie GOSI problemowe wskazuje się:

- 1) obszar rewitalizacji osiedli mieszkaniowych Homera i Chemików,
- 2) obszar kopalni „Piast - Ziemowit” i jej przedpola w Nowym Bieruniu.

Powyższe GOSI zostały wskazane na rysunku Studium.

W ramach GOSI konkurencyjnego wskazano Stare Miasto jako obszar przestrzeni publicznej o istotnym znaczeniu dla miasta.

W ramach GOSI – strefy rozwoju funkcji gospodarczych wskazano w studium nowe tereny przeznaczone pod tereny AG – aktywności gospodarczej w celu rozszerzenia potencjału rozwojowego gminy.

W zakresie GOSI – jako funkcje rekreacyjne zostały wskazane tereny sportu i rekreacji o istotnym znaczeniu dla miasta, w tym Paciorkowce i Jezioro Łysina.

GOSI problemowe obejmują obszary rewitalizacji osiedli Homera i Chemików i pokrywają się z wyznaczonymi w Gminnym Programie Rewitalizacji obszarami.

Największym obszarem problemowym GOSI został wskazany obszar aktualnie działającej KWK Piast Ziemowit. W studium wskazano ten teren jako teren zabudowy usługowej.

2.15. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I ICH STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIĄZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY

Na terenie miasta nie występują obszary pomników zagłady.

2.16. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH, W TYM STREF OCHRONNYCH WYNIKAJĄCYCH Z DECYZJI LOKALIZACYJNYCH WYDANYCH PRZEZ KOMISJĘ PLANOWANIA PRZY RADZIE MINISTRÓW W ZWIĄZKU Z REALIZACJĄ INWESTYCJI W ZAKRESIE OBRONNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA

2.16.1. Tereny zamknięte infrastruktury kolejowej

Terenem zamkniętym na obszarze miasta są szlaki komunikacji kolejowej, wg wykazu działek wyszczególnionych w załączniku (tom12) do decyzji Nr 3 Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 24 marca 2014 r. z późniejszymi zmianami w sprawie ustalenia terenów, przez które przebiegają linie kolejowe, jako terenów zamkniętych.

2.16.2. Teren zamknięty, będący w trwałym zarządzie Ministra Obrony Narodowej

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w odniesieniu do terenów zamkniętych, w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego ustala się tylko granice tych terenów oraz granice ich stref ochronnych.

Na terenie miasta nie występują tereny zamknięte będące w trwałym zarządzie Ministra Obrony Narodowej.

2.17. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 500 KW

W zakresie odnawialnych źródeł energii ustala się dopuszczenie realizacji na terenach AG, AGp, K,E oraz terenach oznaczonych dodatkowym symbolem w legendzie, urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii w zakresie energii słonecznej o mocy przekraczającej 500kW przy założeniu, że strefy ochronne od tych urządzeń związane z ograniczeniami dla zabudowy zawarte będą w granicach obszaru określonego na rysunku studium nr 2 – kierunki zagospodarowania przestrzennego.

2.18. OBSZARY ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000 M².

Nie wyznacza się obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

2.19. OBSZARY O SZCZEGÓLNYCH WARUNKACH ZAGOSPODAROWANIA

Obszary zagrożone powodzią

Gmina posiada na swoim obszarze tereny narażone na niebezpieczeństwo powodzi. Przyczyny powstania zagrożeń powodziowych na terenie miasta mają różnoraki charakter:

- możliwość zalania w wyniku awarii lub niewydolności pomp na terenach niecek bezodpływowych;
- wezbrania w granicach wałów przeciwpowodziowych;
- przerwanie wałów przeciwpowodziowych lub przelania się wody przez wały.

W mpzp dla obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi należy przyjąć rozwiązania, które będą ograniczały zagrożenie powodziowe. W szczególności należy ograniczyć rozwój zabudowy oraz zapewnić przyjmowanie w mpzp form architektonicznych, które będą minimalizowały straty wśród istniejącej i planowanej zabudowy. Dla terenów położonych w obrębie międzywala oraz na terenie niecek bezodpływowych obowiązują przepisy prawa wodnego, określone dla terenów bezpośredniego zagrożenia powodzią:

- zakaz wykonywania urządzeń wodnych oraz wznoszenia innych obiektów budowlanych,
- zakaz sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmocnienia brzegów, obwałowań lub odsypisk,
- zakaz zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód oraz brzegu, a także utrzymywaniem lub odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z ich infrastrukturą.

Obszary wokół cmentarzy

- W granicach stref od cmentarza ograniczających możliwość zagospodarowania o szerokości 50 m określonych na rysunku studium ustala się zakaz lokalizacji zabudowy mieszkaniowej oraz zakładów produkujących artykuły żywności, zakładów żywienia zbiorowego bądź zakładów przechowujących artykuły żywności.
- W granicach stref od cmentarza ograniczających możliwość zagospodarowania o szerokości 150 m i 500 m wskazanych na rysunku studium ustala się zakaz realizacji studzien i innych ujęć do czerpania wody do picia i potrzeb gospodarczych, poboru wody do picia i potrzeb gospodarczych z istniejących ujęć.
- Sposób zagospodarowania terenu pod liniami elektroenergetycznymi i w ich pobliżu powinien uwzględniać wymogi określone m.in. w następujących przepisach: Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w spr. dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r., poz. 2448), Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007r. w spr. dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (tekst jedn. Dz.U. z 2014 r., poz. 112), PN-E-05100 1:1998 Elektroenergetyczne linie napowietrzne. Projektowanie i budowa. W pasie technologicznym o szerokości 50 metrów dla odcinków linii 220 kV (po 25 metrów z każdej strony od osi linii mierząc poziomo i prostopadłe do osi) nie należy budować budynków mieszkalnych i lokalizować terenów przeznaczonych na stały pobyt ludzi. Szczegółowe informacje dotyczące stref ochronnych od urządzeń energetycznych określają normy PN-E 5100-1:1998 oraz N SEP-E-003. Istota norm: regulacja nakazująca zachowanie odpowiednich odległości od istniejących urządzeń elektroenergetycznych. Bezpieczne dystanse pionowe i poziome przewodów elektroenergetycznych są

zmienne i zależą od wielu czynników m.in. rodzaju linii i obiektu, jego przeznaczenia czy łatwości dostępu do części obiektu w pobliżu, którego przebiega linia, jak również warunków atmosferycznych i temperatury otoczenia.

- W zasięgu stref kontrolowanych od gazociągów średniego i wysokiego ciśnienia, podczas zagospodarowywania działek, lokalizowania zabudowy oraz prowadzenia robót budowlanych w obrębie zabudowy istniejącej, ustala się obowiązek uwzględnienia przepisów rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz. U. z 2013 r. poz. 640).
- Dla terenów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących linii kolejowych występują ograniczenia dotyczące sytuowania budowli, budynków, drzew i krzewów oraz wykonywania robót ziemnych wynikające z zapisów:
 - Ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1594 art. 53.3);
 - Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14.06.2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. nr 120, poz. 826 z późn.zm.), tj. obowiązujących przepisów prawnych dotyczących ochrony akustycznej, dla terenów sąsiadujących z liniami i terenami kolejowymi, których zarządcą są PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.;
 - Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2014 r.) w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżających oraz przeciwpożarowych:

§4.1. Roboty ziemne mogą być wykonywane w odległości nie mniejszej niż 4 m od granicy obszaru kolejowego (...);

§4.3 Wykonywanie robót ziemnych w odległości od 4 m do 20 m od granicy obszaru kolejowego powinno być każdorazowo uzgadniane z zarządcą infrastruktury.

Obowiązują nieprzekraczalne granice zabudowy od strony linii kolejowej zgodnie z wymogami Ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym.

MIASTO BIERUŃ

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA BIERUNIA

CZĘŚĆ C

**SYNTEZA I UZASADNIENIE
USTALEŃ STUDIUM**

KATOWICE, 2023 R.

1. Podstawa opracowania

Podstawę formalną prac nad opracowaniem Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia stanowi Uchwała Nr XIII/10/2019 Rady Miejskiej w Bieruniu z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Bierunia.

Opracowanie obejmuje obszar w granicach administracyjnych miasta Bierunia. Celem sporządzenia nowej edycji Studium jest określenie aktualnej polityki przestrzennej miasta uwzględniającej jego potrzeby rozwojowe, w tym aktywizację gospodarczą i poprawę warunków życia mieszkańców. Niezbędne jest określenie nowych, lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem obowiązujących regulacji prawnych, w tym przede wszystkim do zgodności z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie wymaganego zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. z 2004 r. nr 118, poz. 1233).

Kierunki zmian w strukturze przestrzennej miasta oraz w przeznaczeniu terenów odzwierciedlają założoną wizję i cele nowej Strategii Rozwoju Miasta Bierunia 2033.

Wizja rozwoju Gminy Bieruń
**Bieruń w 2035 roku – to miasto zadowolonych mieszkańców dzięki wysokiej jakości życia,
nowoczesnej gospodarce oraz zdrowemu środowisku**

W nowej Strategii Rozwoju Miasta ustalono następujące cele strategiczne:

Cel 1. **Nowoczesna gospodarka** przedstawia zakładany stan Gminy w związku tworzeniem bazy ekonomicznej rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego.

Cel 2. **Czyste i dobrze urządzone miasto** odnosi się do uwarunkowań przestrzennych i środowiskowych, wynikających z aktualnych problemów Bierunia, wynikających z położenia i układu fizjograficznego Gminy, zagospodarowania przestrzennego, jak i zanieczyszczenia środowiska.

Cel 3. **Bezpieczni i zadowoleni z życia w Bieruniu mieszkańcy** koncentrują się na kwestiach społecznych.

Cel 4. **Sprawne i skuteczne zarządzanie miastem** dotyczy bezpośrednio aktywności podejmowanych przez samorząd Bierunia: Urząd Miejski i miejskie jednostki organizacyjne, dla zapewnienia wysokiej jakości procesów zawiadywania wszelkiego typu sprawami Gminy, w tym w odniesieniu do realizacji pozostałych trzech celów strategicznych.

Realizacja wyżej wymienionych celów rozwojowych następowała będzie w skutek realizacji ustaleń zawartych w studium.

Część C – Uzasadnienie przyjętych rozwiązań – synteza ustaleń Studium

W celu tworzenia warunków zrównoważonego rozwoju oraz uczynienia struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta wyznaczono następujące kierunki przeznaczenia terenów:

➤ Obszary zabudowane do adaptacji i przekształceń:

- SM – tereny zabudowy śródmiejskiej,
- MW – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej,
- MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- MU – tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej,
- U – tereny zabudowy usługowej,
- US – tereny sportu i rekreacji,
- AG – tereny zabudowy aktywności gospodarczej,
- RM – tereny zabudowy zagrodowej,
- RU – tereny obsługi produkcji w gospodarstwach rolnych,

➤ Obszary wskazane do zabudowy

- SMp – tereny zabudowy śródmiejskiej projektowane,
- MWp – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej projektowane,
- MNp – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej projektowane,
- MUp – tereny zabudowy mieszkaniowo – usługowej projektowane,
- Up – tereny zabudowy usługowej projektowane,
- AGp – tereny zabudowy aktywności gospodarczej projektowane,
- USp – tereny sportu i rekreacji projektowane,

➤ Kierunki odnowy i rewitalizacji środowiska i krajobrazu

- ZL – lasy,
- ZP – tereny zieleni urządzonej,
- Zn – tereny zieleni nieurządzonej,
- ZI – tereny zieleni izolacyjnej,
- ZC – tereny cmentarzy,
- ZCp – tereny cmentarzy projektowane,
- ZD – tereny ogrodów działkowych,
- R – tereny rolne,
- WS – teren wód powierzchniowych śródlądowych,

➤ Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej

- K – tereny infrastruktury technicznej kanalizacji,
- E – tereny infrastruktury technicznej elektroenergetyki,
- G – tereny infrastruktury technicznej gazownictwa,

➤ Kierunki rozwoju komunikacji

- KDS – teren projektowanej drogi publicznej klasy „ekspresowa” – S1,
- KD – tereny dróg publicznych,
- KG – tereny garaży,
- KP – tereny parkingów,
- KK – tereny infrastruktury kolejowej.

Wyznaczone obszary odnowy i rewitalizacji środowiska i krajobrazu tworzą specjalną strefę ochrony wartości przyrodniczych i pełnią funkcję ekologiczną oraz obszar przewietrzania miasta. Dodatkowo pełnią miejsce spływu wód opadowych. Obszary te tworzą system korytarzy ekologicznych miasta oparte o główne ciekі wodne.

Część C – Uzasadnienie przyjętych rozwiązań – synteza ustaleń Studium

Przyjęte kierunki przeznaczenia terenów wynikają z rozpoznanych potrzeb rozwojowych gminy i uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego oraz ogólnych zasad kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej, ładu przestrzennego, zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska.

Podstawą umożliwiającą właściwe przekształcenia terenów stanowią przyjęte w studium wskaźniki i parametry urbanistyczne.

W dalszej części ustaleń studium określone zostały:

- obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody oraz krajobrazu kulturowego;
- obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym;
- obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1;
- obszary przestrzeni publicznej;
- obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego;
- kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- obszary szczególnego zagrożenia powodziowego;
- obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny;
- granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych;
- obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym, w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie;
- lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²;
- obszarów wymagających przekształceń i rekultywacji;
- obszarów wymagających zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne;
- obszarów wymagających przekształceń, rehabilitacji i remediacji;
- obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 500 kW.

W studium nie wyznacza się natomiast:

- obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości;
- obszarów, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych;
- obszarów osuwania się mas ziemnych;
- obszarów pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujących na nich ograniczeń prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. Nr 41, poz. 412 z późn. zm.).